

Ђорђе Оташевић, Марина Николић, Весна Ђорђевић

РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

1

Истраживање спроведено уз подршку Фонда за науку Републике Србије, 7750183, Јавни дискурс у Републици Србији – PDRS / This research was supported by the Science Fund of the Republic of Serbia, #GRANT 7750183, Public Discourse in the Republic of Serbia – PDRS

Фонд за науку
Републике Србије

Ђорђе Оташевић
Марина Николић
Весна Ђорђевић

РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

1

Институт за српски језик САНУ
Београд, 2022

ПРЕДГОВОР

Изради *Речника нових речи у српском језику* приступљено је са циљем да се региструју нове речи у савременом српском језику. На потребу за израдом оваквог речника указивано је у србистици више пута (Слијепчевић Бјеливук, Николић 2022: 340), а употребна вредност специјализованог речника овог типа је вишеструка: пописивањем нових речи омогућава се увид у промене у лексичком (и творбеном) систему српског језика, пружа се могућност да се прати степен узуализације нових речи, обезбеђује се грађа за различита лингвистичка истраживања, прате се промене које доводе до обогаћивања, неретко и до банализације језичког израза и др.¹ *Речник* је отуд намењен језичким стручњацима, али и свим заинтересованима за језичка питања, односно за учвршћивање знања о новим речима и њиховој употреби.

О конципирању овог речника, као и о потешкоћама приликом израде, односно теоријским и практичним питањима и недоумицама које овакав речник носи, говорено је у раду Ђорђевић и Николић 2021. С првим изазовима аутори су се сусрели у пилот-фази – током рада на „Грађи за *Речник нових речи*”, представљеној у неолошком часопису *Новорече* (Ђорђевић, Николић и Оташевић 2020, 2020¹, 2021, 2021¹).² Колико друштвене околности утичу на језик и лексички систем несумњиво је показала пандемија ковида 19, када су речи и изрази с лексичке периферије продрле у општи лексички фонд. Пошто је нова лексика у вези с пандемијом ковида 19 обрађена у *Речнику појмова из периода епидемије ковида* М. Николић и С. Слијепчевић Бјеливук, у овом речнику нашле су се

¹ „Сакупљање и изучавање нових речи, израза и значења значајно је са друштвено-историјског, културно-сазнајног и лингвистичког становишта. Испитивање њиховог састава, структуре, значења, функције и др. осветљава сложене проблеме опште теорије језика (нпр. однос речи и појма, речи и реалије, развитак језика, улога социјалних и унутарјезичких фактора, однос језика и говора и др.) и помаже изучавању многих конкретних питања лексикологије, граматике и стилистике. Читаоцима се омогућава да сазнају значење многих речи, њима непознатих или недовољно познатих, са којима се свакодневно срећу на страницама новина и часописа (Оташевић 2019: 69–70)”.

² Аутори се захваљују свим колегама, читаоцима *Новорече*, који су указали на грешке и недоследности представљене у нашој грађи. Ипак, поједине речи страног порекла, колико год да су незграпне и неуклопљене, већ су одомаћене у српском језику.

само поједине нове речи овог типа (*ковид, ковид 19, корона, коронавирус*).³

Речник нових речи у српском језику представља синхрони једнојезични дескриптивни речник. Овај речник садржи и елементе прескрипције, пошто даје нормативне препоруке за поједине нове речи, пре свега за позајмљенице из енглеског језика, које се нису усталиле у нашем језику па се срећу у више углавном фонетско-фонолошких варијаната или наспрам њих већ постоји домаћи или одомаћени синоним.

Аутори имају намеру да објављују једну свеску *Речника нових речи у српском језику* годишње, почев од 2022. године. Свака свеска би садржавала одреднице од А до Ш, што је поступак уобичајен и у неографским издањима других језика којим се омогућује да време од појаве неологизма у језику до његове лексикографске обраде буде што краће. Иако неологизми заузимају место на периферији лексичког фонда, доследно регистровање и обједињавање нове лексике у специјализованом речнику омогућиће њену евалуацију, те унос појединих нових речи у велике дескриптивне речнике књижевног језика. Остаје, наравно, неизвесно колико ће се нове речи задржати у језику, односно које ће нове речи преживети зуб времена.

Нове речи у *Речнику нових речи у српском језику*

Прва свеска *Речника нових речи у српском језику* садржи нове речи које су се у српском језику појавиле од 2000. године и нису забележене у речницима нових или страних речи у српском језику, као ни у описним речницима књижевног језика.

Контролни речници су следећи:

Речник српскохрватског књижевног и народног језика 1–18. Београд: САНУ – Институт за српски језик САНУ, 1959–2010.

Речник српскохрватског књижевног и народног језика I–VI. Нови Сад: Матица српска, 1967–1976.

Jovan Ćirilov: *Rečnik novih reči : Reči, izrazi i značenja nastali u srpskohrvatskom jeziku posle drugog svetskog rata*. Beograd: Narodna knjiga, 1982.

Jovan Ćirilov: *Novi rečnik novih reči : Reči, izrazi i značenja preuzeti iz drugih jezika ili nastali u srpskohrvatskom jeziku posle drugog svetskog rata*. Beograd: Bata, 1991.

Иван Клајн: *Речник нових речи*. Нови Сад: Матица српска, 1992.

³ О новим речима у српском јавном дискурсу као последици пандемије ковида 19 в. у Николић, Слијепчевић Бјеливук и Новокмет 2021.

- Вера Васић, Твртко Прћић, Вера Нејгебауер: *Do you speak anglosrpski? : Rečnik novijih anglicizama*. Нови Сад: Змај, 2001.
- Ђорђе Оташевић: *Велики речник нових и незабележених речи 1*. Београд: Алма, 2004.
- Ђорђе Оташевић: *Велики речник нових и незабележених речи 2*. Београд: Алма, 2005.
- Иван Клајн, Милан Шипка: *Велики речник страних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј, 2006.
- Речник српскога језика*. Нови Сад: Матица српска, 2007.
- Ђорђе Оташевић: *Речник нових и незабележених речи (сажето издање)*. Београд: Алма, 2008.

Иако је у неким од контролних речника обрађен један број неологизама који су се појавили након 2000. године, те речи нису уврштване у овај речник.

Неологизми који су додати у нова издања *Речника српскога језика* Матице српске и *Великог речника страних речи и израза* Клајна и Шипке немају утицаја на избор неологизама за овај речник. Тако се, на пример, у другом издању *Речника српскога језика* (2018) налази неологизам *селфи*, којег у првом издању није било, али је исти неологизам обрађен и у овом речнику јер испуњава временски критеријум. Исти случај је и са новим дескриптивним и специјализованим речницима и новим томовима *Речника САНУ*.

Дакле, главни критеријуми за избор грађе за *Речник нових речи у српском језику* јесу хронолошки и лексикографски (Оташевић 2008: 19). Такође, ослонили смо се и на тзв. функционални приступ (раширеност у језику у датом временском периоду), који подразумева проверу заступљености речи, односно потврду примера употребе речи.

У лингвистичким радовима истицано је да нове речи настају из потребе да се именују нови ентитети, али и да због жеље да се израз учини експресивним или пак из разлога прагматичке природе, попут језичке економије или помодног тренда, може настати нова реч као пандан већ постојећој (Мухвић-Димановски 2005: 4; Оташевић 2008: 36–41; Радовић-Тешкић 2009: 54–55). Дакле, нова реч обухвата нове речи и изразе којима се попуњава лексичка рупа у језику (именује се нов појам), те нове речи и изразе синонимне постојећим, али обично стилски маркиране, као и нова значења већ постојећих речи. Под новом лексиком подразумевају се различити типови, па се у литератури говори о индивидуализмима, оказионализмима, потенцијалним речима, неологизмима (в. Драгићевић 2020: 109). Главна разлика између неологизама и тзв. индивидуалне лексике (индивидуализама, оказионализама, потенцијалних речи) тиче се распрострањености у употреби. Наиме, неологизми су нове лексеме које

се учесталије користе, што сведочи и о већој прихваћености дате лексе-
ме у говорној заједници.

Првобитна замисао аутора овог речника била је да се у речничку грађу уврсте само неологизми, чије би се потврде употребе тражиле на интернету. Узето је да је пет потврда употребе речи минимум, полазећи од претпоставке да индивидуална лексика има једну потврду или мали број њих. Међутим, од одстрањивања околицизма и потенцијалних речи из грађе, односно речи које имају пет или мање потврда, одустали смо јер је могуће да ће се нека реч задржати у језику и почети учесталије користити, а и поједине нове речи с малим бројем потврда стоје у творбено-семантичкој вези с другим одредницама у речнику (уп. нпр. *антиваксер*, *антиваксерка*, *антиваксерски*, *антиваксерство*, *антивакционар*, *антивакционарка*, *антивакционашки* и др.). У случајевима кад реч није честа у употреби, односно за њу имамо пет или мање потврда, у оквиру речничког чланка – у одељку *Напомене*, дат је податак да је реч нераспрострањена.

У *Речник нових речи у српском језику* нису уврштене нове речи које потпадају под жаргонизме, као ни каламбури, односно лексичке јединице које представљају неку врсту језичког експеримента, али ни термини који се не налазе у другим стиловима осим у научном.

Приликом прикупљања грађе за *Речник*, кренули смо од списка одредница ка корпусу, односно примерима употребе. Сматрали смо да је овакав приступ када је реч о новој лексици учинковитији од евентуалног прављења корпуса текстова који би се касније ишчитавали у потрази за новим речима.⁴ Речи-кандидати за *Речник нових речи у српском језику* ексцерпирају се из различитих извора: из новина, са телевизије, радија, друштвених мрежа, из књижевности, научне (неолошке)⁵ и научнопопуларне литературе, административних текстова. Уколико реч-кандидат није забележена у горепоменутом контролним речницима и уколико постоје потврде употребе ове речи на интернету, реч је уврштавана у грађу за *Речник нових речи у српском језику*. Водили смо се тиме да одредница мора више пута бити потврђена, да се јавља у различитим функционал-

⁴ „Иако су електронски корпуси изузетно корисни за најразличитија граматичка истраживања, а свакако и за лексикографију, при изради речника нових речи, како општих тако и специјализованих, њихова примена има више недостатака [...]. Најважнији недостатак је непотпуност творбених гнезда и он је упадљив у неким од српских речника неологизма, иначе веома квалитетним” (Оташевић у Слијепчевић Бјеливук, Николић 2022: 341).

⁵ О значају научне (неолошке) литературе (научних чланака, мастерских и докторских теза и др.) као извора за прикупљање нових речи већ је скретана пажња у литератури (в. Лазић Коњик и Миленковић 2020: 481). С тим у вези, богат извор грађе за речник овог типа представља неолошка библиографија Иваниш, Ђорђевић, Николић 2022.

ним стиловима, пре свега у разговорном и новинарском стилу, јер су управо они својеврсно спремиште нових речи. За сваку одредницу одређена је тематска област којој припада (на пример, медицина: *ковид, грип H₁N₁, птичји грип* и др., спорт: *бејџампинг, небеско трчање, скијатлон* и др., технологија: *ајпед, екран осетљив на додир/тачскрин, паметни телефон* итд.

Речнички чланак

Настојали смо да речнички чланак буде што прегледнији. Уштеда простора некада је била условљена начином припреме текста за штампу и ценом штампања. Данас ти разлози више не постоје.

Речнички чланак у РНР може да садржи највише осам целина:

одредница ж.р.

- ❶ дефиниција
- ❷ цитати
- ❸ порекло
- ❹ варијанте
- ❺ синоними
- ❻ област
- ❼ детерминативи
- ❽ напомене

Одредница:

Одреднице су дате азбучним редом и писане ћириличним писмом.

Именице се дају у номинативу једнине, за чим следи ознака рода (*антива̀ксер м. р.*). Придеви се наводе у номинативу једнине мушког рода, за чим следе наставци за номинатив једнине женског и средњег рода (*антива̀ксерскѝ, -ā, -ō*). Уколико је одредница индеклинабилни придев, као ознака стоји скраћеница *прид. непром.* (*антива̀кс прид. непром.*). Глаголи су дати у инфинитиву, за чим следи наставак за прво лице једнине презента, те скраћеница *несврш., сврш.,* или *сврш. и несврш.* као ознака глаголског вида (*твѝтнути, -ѐм сврш.*). Прилози су означени скраћеницом *прил.* (*антива̀кцѝнѝшки прил.*).

Вишечлане одреднице:

Један од мање уобичајених поступака за нашу лексикографију примењен у овом речнику јесу вишечлане одреднице (нпр. *кутија за бѣбе, топла сѡба за бѣбе, свињски грѣп* и др.). Вишечлане одреднице су узбучене према првој речи, јер смо претпоставили да би корисници, нарочито нелингвисти, вишечлани термин најчешће тражили по првој речи, а она није увек и одредничка реч.

Изговор:

Све одреднице у *Речнику* су акцентоване. Треба узети у обзир да поједине нове речи још увек немају устаљен изговор или пак имају изговор који није у складу с фонолошким принципима српског језика, као и могућност да ауторима нису познате све изговорне варијанте појединих одредница. Доследно је бележено када реч има више акценатских варијанти (на пример, *антивѣксѣрство* и *антивексѣрство, бѣткоїн* и *биткѡѣн, блѡговати* и *блѡговати, бѡдишиѣјмер* и *бѡдишиѣјмер*). Уколико се у говору чује и изговорна варијанта која одступа од стандардне фонолошке норме српског језика, тај податак дат је у одељку *Напомене* (такав је, на пример, случај с речима *Јутјуб* и *бѡдишиѣјмовати*).

Дефиниција:

Целина *Дефиниција* односи се на семантичку дефиницију, односно значење одреднице. Уколико реч има више значења, свако значење је посебно дефинисано и означено бројем (на пример, код одреднице **грѣминг** значења су представљена на следећи начин: **1.** *скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима. 2.* *сексуално злостављање деце од стране одраслих особа, најчешће мушкараца, на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета).*

У семантичким дефиницијама изведених речи дата је (издвојена у загради) и дефиниција основне речи (која такође представља нову реч и посебну одредницу у овом речнику):

прѡнкѣр м.р. *особа која прави, организује пранк (= намештаљку, коју често снима скривена камера, са циљем да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

Овакве дефиниције су у српској лексикографији, и не само српској, неуобичајене. Уместо навођења и семантичке дефиниције речи *пранк*, у речницима неологизама би се најчешће стрелицом указало на речнички чланак с одредницом *пранк*.

пранкер м. р. *особа која прави, организује (→) пранк*.

Постојала је и могућност да изведеницу наведемо као пододредницу речи на основу које се она релационо дефинише (*пранк*), али сматрали смо да је предусретљивије према кориснику да све податке у вези с траженом одредницом нађе на једном месту.⁶

Цитати:

Наводи се од три до пет цитата за свако значење. Сви наведени цитати налазе се на интернету. Због уштеде простора и прегледности наводи се само први део адресе (без *www.* или *https://*) који показује о којем се извору ради, док се остатак, који често заузима неколико редова, изоставља. Уз помоћ било којег претраживача лако се може наћи цео текст. Треба имати на уму да су очигледне словне грешке исправљене, као и да су у немалом броју текстова додавани дијакритички знаци. Након адресе наводи се датум када је текст објављен или само година, уколико датум није наведен. Понегде се није могло утврдити ни о којој се години ради. За поједине одреднице примери употребе (цитати) дужи су од уобичајеног у нашој лексикографској пракси, што је учињено зарад давања енциклопедијске информације о датом појму (в. нпр. одреднице *бејби-бокс* и *флешмоб*). Дужи цитат може указивати и на регистар коме дата лексема припада, односно функционални стил.

Порекло:

Ова целина односи се на етимологију одредничке речи или синтагме. Овај податак дат је уколико је реч страног порекла, а углавном је, очекивано, реч о позајмљеницама из енглеског. Најпре се наводи скраћеница која указује на језик давалац (*енгл., итал., лат.*), а потом се наводи изворни облик (нпр. за реч *ајпед* – енгл. *iPad*). У појединим случајевима када је реч сложеније структуре, углавном непрозирне у језику примаоцу, дат је и податак о творбено-морфолошкој структури у изворном језику – нпр. за реч *брегзит* – енгл. *Brexit* < *British* : британски + *exit* : излазак; за реч *бејџџамп* – енгл. *base jump, BASE jump, B.A.S.E.*

⁶ У дигиталном онлајн издању не би било потребе за „дефиницијом у дефиницији”, јер се реч може линковати.

jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: *building, antenna, span, earth*).

Варијанте:

У овој целини наводе се фонетске или морфолошке варијанте одредничке речи или синтагме (на пример, уз одредницу *бејџампер* забележена је варијанта *бејџампер*, уз одредницу *јутјуберски* наводи се варијанта *јутуберски*, уз одредницу *лајковати* као варијанте долазе *лајкнути* и *лајкати*). У целини *Напомене* даје се податак о нормативном статусу варијанте, односно препорука, или коментар да је одређена варијанта мање распрострањена. Правописне варијанте (нпр. *бинџи вочер* и *бинџи-вочер*) дају се као податак у рубрици *Напомене*.

Синоними:

Уколико су забележени, дају се синоними одредничке речи или синтагме (на пример, за одредницу *мексички грип* наводе се синоними: *грип H₁N₁*, *новел грип*, *нови грип*, *свињски грип*, *северноамерички грип*). У одељку *Напомене* препоручује се домаћи синоним, уколико је распрострањен (нпр. даје се предност речи *умрежавање* над синонимом *нетворкинг*).

Област:

Ова целина указује на семантичку област којој одредничка реч или синтагма припада. Издвојене су следеће области: друштвене мреже, друштво, забава, интернет, исхрана, компјутерске игрице, криминал, кућни љубимци, маркетинг, медији, медицина, мобилна телефонија, музика, плес, политика, пословање, право, психологија, сексуална оријентација, социјални рад, спорт, телевизија, технологија, трговина, туризам, уметност, финансије, фотографија.

Детерминативи:

У случају кад именица која је одредничка реч има и придевску функцију, у посебан део речничког чланка под називом *Детерминативи* додају се одговарајући примери детерминативне употребе.

Напомене:

Целина *Напомене* у оквиру речничког чланка обухвата лингвистичке информације и нормативне препоруке – указивање на (не)распрострањеност одређене речи, погрешну транскрипцију, проблем састављеног и растављеног писања, акценат речи и др. Будући да позајмљенице, пре свега англицизми, чине велики део нове лексике, као одреднице навођене су и варијанте с погрешном транскрипцијом, а у оквиру ове целине указује се на исправан облик. У *Речнику нових речи у српском језику* користе се начела и правила траскрипције наведена у *Правопису српскога језика* Матице српске (2010. и каснија издања).

Условни знаци и скраћенице:

Семантички неологизми означени су звездицом (*) – на пример, овај знак је дат уз одредницу *објава*, *папуча*, *пратилац*, *умрежавање* и др. Коса црта (/) користи се у целини *Цитати* приликом навођења примера, где показује да је у оригиналном тексту реченица после косе црте прва реченица у следећем пасусу (најчешће се среће након новинских наслова: *Први српски твркер / Јован је млади дечко из Србије који се бави плесом, али не било којим, већ све популарнијим – тврком.*). Три тачке између угластих заграда ([...]) означавају да је део оригиналног текста изостављен.

Наводимо списак најважнијих скраћеница:

м. р. – мушки род

ж. р. – женски род

с. р. – средњи род

мн. – множина

прид. – придев

прид. непром. – непроменљиви придев

несврш. – несвршени вид глагола

сврш. – свршени вид глагола

прил. – прилог

енгл. – енглески језик

лат. – латински језик

грч. – грчки језик

итал. – италијански језик

нем. – немачки језик

Прва свеска *Речника нових речи у српском језику* представља почетак рада на доследном бележењу и обради нових речи у српском језику сарадника Одсека за стандардни језик Института за српски језик САНУ. С обзиром на то да је рад на *Речнику нових речи у српском језику* замишљен као дугорочни пројекат, могуће измене и допуне речничке концепције видимо као могуће. Уз извињење за неизбежне грешке и недоследности које овакав речник собом носи, а за које само аутори сnose одговорност, надамо се да ће *Речник нових речи* пружити мали допринос српској неографији, нарочито у ситуацији када неографска лексикографија не успева да прати вишедеценијски „неографски бум”.

Захвалница

Аутори се захваљују свима који су помогли објављивању овог речника: Институту за српски језик САНУ, Фонду за науку Републике Србије, рецензентима – др Наташи Вуловић Емонтс, проф. др Бранислави Дилпарић, др Марији Ћинђић, проф. др Данијели Кулић и др Марини Спасојевић, сарадницима Одсека за стандардни језик – др Светлани Слијепчевић Бјеливук, мср Јовани Иваниш, мср Александри Томашевић, мср Анђели Васиљевић и мср Марини Баги, као и свим осталим колегама и пажљивим читаоцима, што су допринели томе да овај речник буде што бољи.

Литература

- Драгићевић, Рајна: О неологизмима у српском језику из угла припреме корпуса за израду вишетомног Речника савременог српског језика Матице српске. *Јужнословенски филолог* LXXVI/1, Београд 2020, 107–121.
- Ђорђевић, Весна, Марина Николић, Ђорђе Оташевић: Грађа за Речник нових речи (2), *Новоречје* II (2), Београд 2020, 61–126.
- Ђорђевић, Весна, Марина Николић, Ђорђе Оташевић: Грађа за Речник нових речи (3), *Новоречје* II (3), Београд 2020¹, 85–163.
- Ђорђевић, Весна, Марина Николић, Ђорђе Оташевић: Грађа за Речник нових речи (4), *Новоречје* III (4), Београд 2021, 81–112.

- Ђорђевић, Весна, Марина Николић, Ђорђе Оташевић: Грађа за Речник нових речи (5), *Новоречје* III (5), Београд 2021¹, 127–147.
- Ђорђевић, Весна, Марина Николић: *Речник нових речи* у контексту савремене српске неографије. У: С. Ристић, И. Лазић Коњик, Н. Ивановић (ур.), *Лексикографија и лексикологија у светлу актуелних проблема*, Зборник научних радова, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2021, 681–696.
- Лазић Коњик, Ивана, Ана Миленковић: The Development of the Open Dictionary of Contemporary Serbian Language Using Crowdsourcing Techniques. In: Zoe Gavrilidou, Maria Mitsiaki, Asimakis Fliatouras (Eds.). *Proceedings of XIX Euralex Congress: Lexicography for inclusion. Volume I*, Democritus University of Thrace, 2020, 479–484.
- Muhvić-Dimanovski, Vesna: *Neologizmi – problem teorije i primjene*. Zagreb: Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005.
- Николић, Марина, Светлана Слијепчевић Бјеливук: *Речник појмова из периода епидемије ковида*. Београд: Институт за српски језик САНУ, 2020. <<http://www.isj.sanu.ac.rs/recnik-pojmova/>>
- Николић, Марина, Светлана Слијепчевић Бјеливук, Слободан Новокмет: Нове речи у српском јавном дискурсу као последица пандемије ковида 19. *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини* LI/1 (2021), 365–390.
- Оташевић, Ђорђе: *Нове речи и значења у српском језику*. Београд: Алма, 2008.
- Оташевић, Ђорђе: Грађа за Речник нових речи (1), *Новоречје* I (1), Београд 2019, 13–25.
- Оташевић, Ђорђе: Бележење нових речи, *Новоречје* I (1), Београд 2019, 69–73.
- Радовић-Тешић, Милица: *С речима и речником*. Београд: Учитељски факултет, 2009.
- Слијепчевић Бјеливук, Светлана, Марина Николић: *Речник ковида (тематски и асоцијативни)*. Београд – Нови Сад: Институт за српски језик САНУ – Прометеј, 2022.

A

àјпад и àјпа̄д м. р.

❶ дефиниција *породица таблет рачунара америчке компаније „Епл” (Apple); таблет рачунар из ове породице.*

❷ цитати iPad (**Ajpad**) je tablet računar kompanije Apple. Po karakteristikama, nalazi se u kategoriji između smartfona i laptop računara. Zvanično je predstavljen na konferenciji za novinare 27. januara 2010. godine (applesavetnik.com); Vidi, prijateljica J. mog druga Č. je zaboravila **ajpad** na rimskom aerodromu, pa ako možeš da trkneš po njega i doneseš mi ga? (kriminalniblog.wordpress.com, 21. 2. 2019); Korisnicima **ajpada** sada je u vidu priloga dostupno kultno delo apstrakcionista *Interakcija boja* (mojenovosti.com, 8. 8. 2013); Prošlog ponedeljka smo parafrazirali lepu priču o devojčici Leoni iz Hrvatske i darežljivosti kojom je dočekana u školi u Švedskoj. Sve daje država, a Leona treba samo da brine o baterijama za tablet **Ajpad** (poklonjeni, naravno) (danas.rs, 11. 9. 2017); Kompanija Epl još uvek nije zvanično objavila tačan datum kada će se pojaviti njihov novi model tabličnog računara **Ajpad** 3 (iPad 3) (novimagazin.rs, 4. 3. 2012).

❸ порекло ЕНГЛ. iPad.

❹ варијанте ајпед.

❺ област ТЕХНОЛОГИЈА.

❻ детерминативи Islandska pop zvezda Bjork izjavila je da je na njenom novom albumu napravljen spoj prirode i muzike pomoću **ajPad** aplikacija i tako stvoren novi muzički žanr koji je nazvala „apboks” (appbox) (nadlanu.com, 10. 10. 2011); Nova banka pokrenula je mobilnu aplikaciju dostupnu na android telefonima, te ajfon, ajpod i **ajpad** tač uređajima kojom se omogućava brzo i jednostavno informisanje o bankarskim uslugama (atvbl.com, 20. 4. 2015).

❼ напомене Предност треба дати облику *ajped* над обликом *ajpad*.

àјпед и àјпѐд м. р.

❶ дефиниција *породица таблет рачунара америчке компаније „Епл” (Apple); таблет рачунар из ове породице.*

❷ цитати Pre sedam godina, Stiv Džobs je stajao na bini prilikom „Eplovog” lansiranja dotada neviđene naprave – „**ajpeda**”. Opisao ga je kao neverovatan uređaj koji služi kao alat za edukaciju, omogućava ljudima da surfuju internetom, gledaju video-zapise i međusobno komuniciraju. Džobs je tom prilikom otkrio da je ono što taj uređaj može izvanredno: „To je najbolje iskustvo korišćenja interneta koje ste ikada dosad imali. Fenomenalno je videti celu veb-stranicu na ekranu osetljivom na dodir. Mnogo bolje od laptopa. Mnogo bolje od pametnog telefona” (rts.rs, 6. 3. 2017); Kompanija Epl se priprema da sledeće godine lansira veću verziju svog tableta „**ajped**”, od 12,9 inči, objavio je Blumberg (novimagazin.rs, 27. 8. 2014); Pet osoba, među kojima je i hirurg, uhapšeni su u Kini jer su omogućili jednom tinejdžeru da proda bubreg kako bi sakupio novac za kupovinu ajfona i **ajpeda** (b92.net, 6. 4. 2012); Najnoviji modeli planetarno popularnog **ajpeda**, **ajped** ejr i **ajped** mini sa Retina ekranom koje je „Epl” predstavio krajem prošlog meseca, zvanično će biti dostupni u Srbiji od petka 29. novembra kroz direktnu podršku kompanije „Epl” (blic.rs, 27. 11. 2013); Novinar Evan Osnos dao je svom trogodišnjem sinu svoj **ajped**, koji je mališan zaključao na 25,5 miliona minuta, odnosno nešto više od 47 godina (bizlife.rs, 11. 4. 2019).

❸ порекло енгл. iPad.

❹ варијанте ајпад.

❺ област технологија.

❻ детерминативи Stručnjaci za informatičku bezbednost identifikovali su novi virus nazvan „Kirejder” (KeyRaider) koji napada Ajfon i **Ajped** aparate koji su otključani da bi mogle da se instaliraju aplikacije koje nije odobrila kompanija Epl (novimagazin.rs, 2. 9. 2015); Sve **ajped** tablete na tržištu prati i prodaja odgovarajućih smart kavera i smart kejsova, kao i ostale dodatne opreme (blic.rs, 27. 11. 2013); Амерички технолошки гигант „Епл” представио је нове таблет „**àјпед**” уређаје, што се оцењује као наставак немилосрдне борбе за тржиште са сличним уређајима које су лансирали „Самсунг”, „Гугл” и „Амазон” (politika.rs, 24. 10. 2013); Dugo očekivani **Ajped** (iPad) uređaj iz Epla, koji će ponosnim vlasnicima omogućiti krstarenje netom, gledanje filmova i igranje igrica, stiže u Ameriku u martu gde će se najskuplja varijanta prodavati po ceni od 500 do 820 dolara (danas.rs, 2. 2. 2010).

❼ напомене Предност треба дати облику *ajped* над обликом *ajpad*.

àјфон и àјфõн м. р.

❶ дефиниција *породица паметних телефона америчке компаније „Епл” (Apple); паметни телефон из ове породице.*

❷ цитати Virus функционише тако што presreće komunikacije uređaja sa Ajtjunsom, servisom preko koga Epl prodaje muziku. Virus krade i dalje širi informacije o kupovini u samoj aplikaciji i onesposobljava funkciju deblokiranja **Ajфона** ili Ajpeda (novimagazin.rs, 2. 9. 2015); „Епл” представља љубитељима паметних телефона „**ајфон SE**”, нови модел намењен корисницима са скромнијим могућностима и у време када многи постају свесни да су због економије која посрће пред нама тешка времена (rts.rs, 15. 4. 2020); **Ajфон** је ponovo bio najprodavaniji tehnološki proizvod godine, a prodaja је porasla u odnosu na 2016, navodi se u analizi objavljenoj u USA Today. U izveštaju стоји i да је број продатих комада убедљиво већи од било ког другог техничког производа на листи. Naime, analitičar Denijel Ivs каже да је tokom 2017. godine Apple prodao 223 miliona **ajфона**, dok је prethodne godine prodato 211 miliona (rs.n1info.com, 30. 12. 2017); Од „епл воча”, преко „епл телевизије”, нове генерације „**ајфона**” – „**ајфона 8**” и „8 плус”, представници „Епла” са Тимом Куком на челу стигли су до паметног телефона будућности „**ајфона 10**” (rts.rs, 12. 9. 2017); Prvi **Ajфон** nije imao 3G konekciju која је u то време postajala standard širom sveta, baterija је jedva trajala jedan dan, a rezolucija kamere је bila samo dva megapiksela (b92.net, 26. 9. 2017).

❸ порекло енгл. iPhone.

❹ област технологија.

❺ детерминативи Novi **Ajфон** uređaji zvanično će biti predstavljeni u utorak 10. septembra, sedištu kompanije Epl (espresso.rs, 4. 9. 2019); „**Ajфон**” aparati za veliki deo svoje prvobitne popularnosti mogu da zahvale upravo mogućnosti да се корисничким окруženjem komanduje kombinacijom pokreta prstima по екрану (informer.rs, 15. 10. 2019); Sudeći по бројним postovima на forumima i Jutjub video snimcima, čini се да је problem stvaran, iako još nije utvrđeno koliko је situacija озбиљна i koliko **Ajфон** uređaja је погођено (srbijadanas.com, 1. 10. 2018); Korisnici uopšte nisu srećni – Novi **Ajфон** modeli imaju poprilično озбиљан bag! (srbijadanas.com, 1. 10. 2018).

àлтимет м. р.

❶ дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

❷ цитати *Koliko je nama poznato u Nišu i dalje ne postoji nijedna organizovana grupa koja igra **altimet** (letecidisk.blogspot.com, 4. 10. 2011); Дух игре: **Алтимет** на прво место ставља спортски дух и фер плеј. Такмичарско играње се охрабрује али никада по цену поштовања међу играчима (besplatansport.com); Он је тренирао **алтимет** док је студирао и живео у Сијетлу (sr.wikipedia.org); Novi Sad (preciznije: Petrovaradin)... okupljanje igrača **altimeta** iz Srbije i Republike Srpske (youtube.com, 14. 7. 2009).*

❸ порекло енгл. ultimate frisbee.

❹ варијанте ултимат.

❺ синоними алтимет-фризби, ултимативни фризби, ултимајт-фризби, ултимет-фризби.

❻ област спорт.

а̀лтимет-фр̀избѝ м. р.

❶ дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

❷ цитати *Готово да не постоји спорт који се у Београду не практикује, само је питање са колико година може да се почне са тренинзима и да ли постоји група жељеног узраста. [...] У престоници тако постоји и флорбол, **алтимет фризби**, скајбол, сквош, стуминтон, бадмингтон, лакрос, рагби, бејзбол, куглање (novosti.rs, 25. 1. 2012); Такође, бави се **altimet frizbijem** (ultimate frisbee), sasvim novim, takmičarskim sportom kod nas. Cilj igre je osvojiti poen dodavanjem frizbija (direktnarec.rs, 17. 5. 2016); Poglavlja: Olimpijske igre, Fudbal, Šah, Umetničko klizanje, Košarka, Aikido, Vaterpolo, Mačevanje, Streljaštvo, Skijanje na snegu, **Altimet frizbi**, Odbojka (amazon.com.au); Ultimate frisbee (**altimet** или ultimejt **frizbi**) je nastao krajem 60-tih godina u Sjedinjenim američkim državama (gradsubotica.co.rs).*

❸ порекло енгл. ultimate frisbee.

❹ синоними алтимет, ултимат, ултимативни фризби, ултимајт-фризби, ултимет-фризби.

❻ област спорт.

❼ детерминативи *Ми смо први **алтимет фризби** тим у Републици Српској и БиХ (facebook.com).*

❽ напомене *Пошто је фризби заштићено име за летеће пластичне дискове једне од америчких фирми, користи се и термини *алтимет* и *ултимат*. Изворно писање (*ultimate frisbee*) није стандардно. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч*

се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

антибрегзит м. р.

❶ дефиниција *супротстављање изласку Уједињеног Краљевства из састава Европске уније и политички процес повезан с тим.*

❷ цитати Milijarder donirao veliki novac za **antibregzit** [...] Milijarder Džordž Soroš donirao je 400.000 funti kroz svoje organizacije za kampanju čiji je cilj da spriječi izlazak Velike Britanije iz EU ili da organizuje novi referendum (srna.rs, 8. 2. 2018); Два фронта – „брегзит” и „**антибрегзит**” – воде обрачун прса у прса, за сваког грађанина и сваку од 28 милиона породица у Уједињеном Краљевству (re-cat.co.rs, 27. 5. 2016); **Antibregzit** i kampanja podsticanja straha (standard.rs, 30. 6. 2016).

❸ порекло грч. anti : против, енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

❹ област ПОЛИТИКА.

❺ детерминативи Међу клановима који се такмиче је ултрадесничарска конзвервативна фракција која је против било каквог споразума, група центриста из обе велике странке која се залаже за тзв. „Норвешка плус” споразум којим би Британија остала у царинској унији, и шаролики табор **антибрегзит** посланика који подржавају „народни глас” (standard.rs, 16. 1. 2019); **Anti-Bregzit** partija u Britaniji pokrenula kampanju. Nova britanska politička partija protiv Bregzita „Rinju” (Renew-Obnova) inspirisana partijom „Republika u pokretu” francuskog predsednika Emanuela Makrona pokrenula je svoju zvaničnu kampanju (rs.n1info.com, 19. 2. 2018); Vozila prolaze pored **antibregzit** natpisa koji je ostavljen nedaleko od parlamenta u Londonu, 29. januara 2019 (glasamerike.net, 3. 2. 2019); „Superdraj” dao milion funti za **anti Bregzit** kampanju. Suosnivač modnog brenda „Superdraj” Džulijan Dankerton saopštio je danas da je donirao milion funti grupi koja se zalaže za novi referendum o izlasku Velike Britanije iz Evropske unije, dok se britanska vlada sprema da objavi svoju procenu uticaja napuštanja bloka bez sporazuma o budućim odnosima (krstarica.com, 19. 8. 2018); Grant je svoju **anti-Bregzit** kampanju sprovodio sa Lucijanom Berger, kandidatkinjom liberalnih demokrata za delove Londona Finčli i Golders grin (nedeljnik.rs, 3. 12. 2019).

а̀нтива̀кс и антива̀кс прид. непром.

❶ дефиниција *који се односи на антиваксерство, антиваксерсере и антиваксерке (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасање не сме да буде обавезно).*

❷ цитати Na protestu će govoriti Vladimir Dimitrijević, član Dveri, homofob koji podržava **antivaks** pokret koji se bori za ukidanje obaveznog vakcinisanja u Srbiji i propagira nadrilekarstvo (autonomija.info, 9. 3. 2019); Zamišljam najveće **antivaks** ludilo kad prva od grupa koje rade na vakcini uspe, a onda ostale kažu da bi njihove vakcine bile bolje (twitter.com, 22. 4. 2020); „**Antivaks** pokret” kao jednu od 10 najvećih pretnji po globalno zdravlje u 2019. (vice.com, 26. 2. 2019); Nadrilekarstvo i **antivaks** pokreti su takođe primeri botovanja (blogopen.rs, 5. 3. 2015); Hajdi Larson, direktorka Projekta poverenja u vakcine na Londonskoj školi higijene i tropske medicine navodi da su počeli da pronalaze materijale protiv vakcinacije na društvenim mrežama, koji se od izbijanja pandemije dele znatno većoj grupi ljudi nego u već poznatim **antivaks** krugovima (novaekonomija.rs, 21. 8. 2020).

❸ порекло енгл. *antivax, antivaxx*.

❹ варијанте *АНТИВЕКС*.

❺ синоними *антиваксерски, -а, -о, антивакцина (непром.), антивакцинални, -а, -о, антивакцинацијски, -а, -о, антивакцинашки, -а, -о, антивакцински, -а, -о, антивакциони, -а, -о, антивексерски, -а, -о.*

❻ област *МЕДИЦИНА*.

❽ напомене Варијанта *антивакс* чешћа је од облика *антивекс*. Предност треба дати синонимима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антива̀ксер м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава антиваксерство (= схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасање не сме да буде обавезно); мушка особа која подржава антиваксерство.*

❷ цитати Teniski superstar Novak Đoković je bacio pod sumnju njegovu kratkoročnu tenisku budućnost kada je otkrio da je **anti-vakser**, što bi moglo da ga spreči da se takmiči ako se, eventualno, ne vakciniše protiv korona virusa (sport.blic.rs, 20. 4. 2020); Otpor vakcinama prisutan je

u raznim zemljama i različitim istorijskim periodima, a **antivakseri** postaju naročito uspešni kada njihove ciljeve propagiraju i poznate javne ličnosti. [...] **Antivakser** plaćen da pronade vezu između vakcina i autizma (talas.rs, 27. 2. 2019); Iako se izraz „antivakser” često povezuje sa teorijama zavere, mnogi ljudi jednostavno su zabrinuti nuspojavama ili etikom farmaceutske industrije (021.rs, 12. 4. 2020); Kako je jedan virus uništio trud **antivaksera** koji tako vredno rade na ugrožavanju javnog zdravlja (telegraf.rs, 22. 3. 2020); Na protestu u Beogradu demonstrantima će se u subotu obratiti osvedočeni homofob i **antivakser** (autonomija.info, 9. 3. 2019).

③ порекло енгл. *antivaxer, antivaxxer*.

④ варијанте *антивексер*.

⑤ синоними *антивакционалиста, антивакцинар, антивакцинаш, антивакцинер, антивакциниста, антивакционалиста*.

⑥ област *медицина*.

⑦ детерминативи *Zbog „antivakser pokreta” došlo je do epidemije malih boginja u SAD, Meksiku, Francuskoj, Madagaskaru i u drugim zemljama (bbc.com, 20. 8. 2019); Oglasio se još jedan sportista koga možemo svrstati u „antivakser” pokret! (tvarenasport.com, 30. 7. 2020)*.

⑧ напомене *Варијанта антиваксер чешћа је од облика антивексер. Предност треба дати синониму антивакционалиста*.

антиваксерка ж. р.

① дефиниција *женска особа антиваксер*.

② цитати **Antivakserka** pred sudom časti / Lekari traže da se Jovani Stojković oduzme licenca, terete je i za žrtvovanje zdravlja dece zarad političkih ambicija (blic.rs, 25. 12. 2019); Kažnjena **antivakserka** / Sud odbio žalbu, zbog vređanja pedijatra mora da plati 1.000 EVRA (blic.rs, 24. 2. 2020); Prvi pretres Suda časti protiv **antivakserke** prekinut, skup i ispred Ministarstva (rs.n1info.com, 26. 12. 2019); **Antivakserka**, kako su mediji krstili doktorku Jovanu u svojoj borbi protiv obavezne vakcinacije, nije krila svoju nacionalnu opredeljenost, ali nije se libila da puca u noge zdravstvenom sistemu, farmako mafiji i pojedinim činionicima vlasti (nasa-borba.com, 14. 3. 2020); Doktorka Jovana Stojković, poznata **antivakserka**, rekla je za Tanjug da se oba pokreta zalažu za izmenu zakona o vakcinaciji i borbi za prava životinja (glas-javnosti.rs, 6. 6. 2020).

③ порекло према енгл. *antivaxer, antivaxxer*.

④ варијанте *антивексерка*.

⑤ синоними *антивакцинарка, антивакцинашица, антивексерица*.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Варијанта *антиваксерка* чешћа је од облика *антивексерка*. Предност треба дати синонимима *антивакционарка* и *антивакционашица* јер је именица *вакцина* устаљена у српском језику.

антива̀ксерскӣ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на антиваксерство, антиваксерке и антиваксерке (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

② цитати **Antivaxerski** pokret nije jedinstven za Srbiju, niti za 21. vek (talas.rs, 27. 2. 2019); U poslednjih desetak godina **antivaxerski** pokret postao je snažniji zbog brojnih, najčešće upitnih i naučno neutemeljenih, objava na Fejsbuku (arhiva.nedeljnik.rs, 23. 3. 2017); Kako je lider DJB zajahao **antivaxerski** talas (espresso.rs, 9. 12. 2019); To bi moglo da se desi ukoliko **antivaxerski** pokret uradi svoju sledeću ludost. Ne samo da ne žele da vakcinišu svoju decu čime ugrožavaju njihovo ali i zdravlje druge dece, već su sada odlučili i da prestanu da vakcinišu pse (dominomagazin.com, 7. 8. 2017); Tema prva – obavezna vakcinacija i kazna od 150 hiljadarki su podigli javnost na noge. Odmah su se pojavila dva tabora – vaxerski i **antivaxerski**. Vaxeri su oni kojima je vakcinacija normalan vid zaštite dece i nemaju problem sa kaznom. Oni su negde i zadovoljni zbog pooštrenih mera. Naravno antivaxeri su protivnici vaccine. Oni su zagovornici da je roditelj taj koji mora i treba da donese odluku da li će se deca vakcinisati (usputneprice.word-press.com, 29. 2. 2016).

③ порекло према енгл. antivaxer, antivaxxer.

④ варијанте *антивексерски*, -а, -о.

⑤ синоними *антивакс, антивакцина, антивакционални, -а, -о, антивакционацијски, -а, -о, антивакционашки, -а, -о, антивакцински, -а, -о, антивакциони, -а, -о, антивекс.*

⑥ област медицина.

⑧ напомене Варијанта *антиваксерски*, -а, -о чешћа је од облика *антивексерски*, -а, -о. Предност треба дати синонимима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антива̀ксерство и антиваксѐрство с. р.

① дефиниција *схватање да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код де-*

це, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; покрет чије присталице сматрају да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.

② цитати **Antivakserstvo** је кренуло од insajdera, dakle стручњака а не од polupismenih. Polupismeni су они који верују свему што чују на TV (kurir.rs, 19. 3. 2018); Postoje vrlo добри разлози зашто су geocentrizam, kreacionizam, teorije flogistona, etra, kalorika, itd., у једном тренутку одбаћене, баš као што постоје убедљиви разлози да се одбаци **antivakserstvo** (arhiva.nedeljnik.rs); Маске су се тако некако повезале у сулудој, завјереничкој смјеси храпавог индивидуализма, 5Г параноје и **анти-ваксерства** (бука.com, 13. 7. 2020); Да није овог **antivakserstva**, све би то било комично. Али са **antivakserstvom**, није ни најмање комично (vasudeva.fo-rumburundi.com, 14. 3. 2018); Porodaј kod куће је мени у рangu **antivakserstva** – опасна помана (ana.rs, 22. 6. 2019); Nema **antivakserstva** sem у tvoјој soroševској машти и etiketama које лепиш lekarki која се бори за struku и науку (forum.krstarica.com, 28. 12. 2019); Да li nastaviti са hardkor ravnozemljaštvом, **antivakserstvom** [...] или napraviti јedan salto (forum.b92.net, 21. 3. 2019).

③ порекло према енгл. antivaxer, antivaxxer : антиваксер.

④ варијанте антиваксерство.

⑤ синоними антивакцинаштво, антивакцинизам.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Варијанта *антиваксерство* чешћа је од облика *антиваксерство*. Предност треба дати синонимима *антивакцинаштво* и *антивакцинизам* јер је именица *вакцина* устаљена у српском језику.

антивакци́на прид. непром.

① дефиниција *који се односи на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

② цитати Е сад pošto је naručio onoliko vakcina како стоји у preporuci SZO сад је kriv jer су polupismeni Srbi odlučili да верују babama враћарима и осталим **antivakcina**-lobistима који 3 meseca nisu silazili са ekrana TV (politika.rs, 2011); **Antivakcina** pokret треба zabraniti jer угрожава не само pojedince već и celokupnu populaciju слабећи njen imunološki kapacitet (forum.xboxrepublika.com, 19. 2. 2019); Od novinara saznajem да pripadam **antivakcina** lobiju. Moj sin је vakcinisan. Може човек данас бити oklevetan и да има три glave на ramenima (twitter.com,

27. 11. 2017); Pustite ove režimske lekare, pozovite Mirjanu Bobić-Moj-silović da nam ispriča kako ustvari treba da se štitimo, mislim kad je vo-dila uspešnu **antivakcina** kampanju, sa 15-oro mrtvih, ovde bi briljirala (danas.rs, 11. 3. 2020); Boli me glava od ove **antivakcina** žene na Pinku (twitter.com, 7. 4. 2015).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антивакс, антиваксерски, -а, -о, антивакцинални, -а, -о, антивакцинацијски, -а, -о, антивакцинашки, -а, -о, антивакцински, -а, -о, антивакциони, -а, -о, антивекс, антивексерски, -а, -о.

⑥ област медицина.

антивакциналаиста м. р.

① дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

② цитати Tribinu „Istina o MMR vakcini i vakcinaciji” organizovala sam pre 10 dana i još se ne smiruju napadi **antivakcinalista** (twitter.com, 16. 11. 2017); Ustavni sud ODBACIO inicijativu **antivakcinalista** (blic.rs, 10. 11. 2017); „**Antivakcinalista** ima oko 1%. Utisak na društvenim mrežama je potpuno drugačiji. Kada se uznemire vrlo su aktivni i besni. To pokazuje deluziju i uverenost ovih ljudi koji često imaju mesijanske ideje. Agresivni zbog uverenosti da spasavaju svet, ponašaju se potpuno iracionalno, napadajući naučnu medicinu i sve koji su u njoj zaštitnici narodnog zdravlja. Probudeni su sada zbog pitanja novinara u vezi vaccine protiv sars 2 CoV kandidata iz Velike Britanije i zbog Đokovićeve otvorenost da priča o ovoj temi”, napisao je Kon na Fejsbuku (nedeljnik.rs, 25. 4. 2020); Ja nisam **antivakcinalista**, ali mislim da treba da damo sigurne vaccine našoj deci (telegraf.rs, 19. 8. 2020); Vakcinacija neophodna, **antivakcinalisti** ćute o smrti pacijenta (danas.rs, 28. 12. 2017).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

④ варијанте антивакционалиста.

⑤ синоними антиваксер, антивакцинар, антивакцинаш, антивакци-нер, антивакциниста, антивексер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облику *антивакциналаиста*.

антива̀кцѝна̀лнѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на антивакцинизам и антивакциналисте (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

❷ цитати Za Vas kažu i da ste na čelu nekakvog **antivakcinalnog** lobbija (magazin-tabloid.com); Uzgred, tri lekara od kojih je jedan Nestorović, od struke dokazano човек који је једва чекао да скочи на сваку **antivakcinalnu** optužbu, nisu na pravi način oformljena komisija (blog.b92.net, 21. 4. 2017); Kada neko politički eksploatiše postojeću **antivakcinalnu** hysteriju kako bi ljude sluđene istom homogenizovao u svoju ciljanu biračku grupu, to se ne može nazvati drugačije do političko lešinarjenje, u najbukvalnijem smislu te reči (espreso.rs, 9. 12. 2019); Stojkovićevu je prijavilo pet lekara zbog narušavanja etike i **antivakcinalne** aktivnosti (blic.rs, 25. 12. 2019); Dok stručnjaci upozoravaju da je smrt dvadesetogodišnjeg mladića iz Beograda zbog komplikacija izazvanih malim boginjama, tek početak epidemije ove bolesti, javne ličnosti koje su svrstane u „**antivakcinalni** lobi” nisu se oglašavale tokom jučerašnjeg dana povodom ovog slučaja (danas.rs, 28. 12. 2017).

❸ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

❹ синоними антивакс, антиваксерски, -а, -о, антивакцина, антивакцинацијски, -а, -о, антивакцинашки, -а, -о, антивакцински, -а, -о, антивакционски, -а, -о, антивакционски, -а, -о, антивакционски, -а, -о.

❺ област медицина.

антивакцѝна̀р м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; мушка особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати Ali i ona je vakcinisana kao dete, primećuju srpski i bosanskohercegovački mediji, pa i dalje peva, piše gluposti po internetu i širi dezinformacije. Nije obolela od bolesti koje ona i drugi „**antivakcinari**” spominju (espreso.rs, 26. 4. 2018); Ne možete da skontate da nije isto antivakcinar i protivnik kažnjavanja roditelja (pouke.org, 12. 8. 2015); Na

listi 43 **antivakcinara** našao se i poznati niški imunolog za koga je u pri-
javi navedeno da „postoji osnovane sumnje da za pare odlaže vakcinaciju
do daljeg ljudima koji ne žele da vakcinišu decu” (rs.n1info.com, 3. 2.
2018); Bili su i među organizatorima onog protesta **antivakcinara** pre ne-
ku nedelju (rtvforum.net, 29. 3. 2016).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

④ варијанте антивакцинер.

⑤ синоними антиваксер, антивакциналиста, антивакцинаш, анти-
вакциниста, антивакционалиста, антивексер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *антивакциналиста*.

антивакци^нарка ж. р.

① дефиниција *женска особа антивакцинар*.

② цитати Obuhvaćen je krivičnom prijavom protiv 43 **antivakcinarke**
i antivakcinara (pressreader.com, 19. 2. 2019).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антиваксерка, антивакцинашица, антивексерица, анти-
вексерка.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Нераспрострањено.

антивакци^нацијск^и, -а, -о

① дефиниција *који се односи на схватање, као и покрет и његове*
присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против
заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести,
поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.

② цитати **Antivakcinacijski** lobi je maestralno uspeo da upotrebi ka-
rakteristiku ljudskog ponašanja koja se naziva „heuristika dostupnosti”.
[...] **Antivakcinacijski** lobi pokušava, sa druge strane, da upotrebi heuri-
stiku dostupnosti u svoju korist. Razni šarlatani, kvazidoktori i teoretičari
zavera pokušavaju da konstruišu priču o navodnim štetnostima vaccine.
Oni pokušavaju da svoje nenaučne teorije plasiraju u javnost i povećaju
lakoću i brzinu prisećanja do kakvih opasnosti može da dovede upotreba
vaccina (talas.rs, 17. 11. 2017); Država ne bi smela da podlegne pritisku
antivakcinacijskog lobija i proglasi vakcinaciju neobaveznom, izjavio je
epidemiolog, prof. dr Zoran Radovanović koji ističe da MMR вакцина ni-
je uzrok autizma. Radovanović za ukazuje da je najvažnije pitanje ko je

roditelje slagao da su autizam i MMR vakcina povezani (nedeljnik.rs, 3. 12. 2017); Pseudonauka i antinaučna paranoja (**antivakcinacijska** kampa- nja) – zašto treba da nas bude briga za to? (balkankomuna.com, 14. 8. 2015); Zašto je **antivakcinacijski** pokret i/ili kult toliko popularan i uspešan? Zbog čega, nasuprot i uprkos hrpetini dokaza da vakcine spašava-aju živote novorođenčadi, dece, omladine i ljudi, toliko obrazovanog i i- nače suvislog sveta ipak odbija vakcinaciju? (stanjestvari.com, 14. 12. 2017).

⑤ порекло грч. anti : против, нлат. vaccinatio < лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антивакс, антиваксерски, -а, -о, антивакцина, антивакцинални, -а, -о, антивакцинашки, -а, -о, антивакцински, -а, -о, антивакциони, -а, -о, антивекс, антивексерски, -а, -о.

⑥ област МЕДИЦИНА.

антивакциња м. р.

① дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; мушка особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

② цитати Portparol vlade Samoe Afamasaga Riko Tupai rekao je za novozelandsku televiziju da su ih „**antivakcinaši**” svojim akcijama usporili, što je dovelo do masovnog umiranja od malih boginja: „Roditelji su svoju teško obolelu decu dovodili u bolnicu kad im više nije bilo spasa. Saznali smo da su pre toga poverovali u poruke da su vakcine štetne.” (politika.rs, 26. 12. 2019); **Antivakcinaši**, kud će vam duša / Mala, ali uporna grupa protivnika obavezne vakcinacije iskoristila je proslavu Nove godine da u beogradskoj Svetogorskoj ulici [...] deli svoje pamflete (danas.rs, 8. 1. 2020); **Antivakcinaši**, kako nazivaju protivnike vakcinisanja dece, proglašeni su jednom od najvećih opasnosti za ljudsko zdravlje 2019. godine, jer se zbog njih vraćaju bolesti koje su bile gotovo istrebljene (021.rs, 20. 1. 2019); Nije to stvar prava na slobodno mišljenje, radi se o tome da je lagala, falsifikovala, podvaljivala lažne podatke... Ona uzima dokumenta od američkih **antivakcinaša** koji zagovaraju teoriju da su vitamini bolji od vakcinacije. Na vakcinama nije zarada, dok na suplementima jeste – kazao je Radovanović (blic.rs, 28. 12. 2019); „Svi ti **antivakci-**

naši su ludaci, oni su ljudi”, rekao je Džonson prilikom obilaska medicinskih sestara u Opštoj bolnici u Londonu (vesti-online.com, 24. 7. 2020).

③ порекло грч. *anti* : против, лат. *variola vaccina* : кравље богиње.

⑤ синоними антиваксер, антивакционалиста, антивакцинар, антивакцинер, антивакциниста, антивакционалиста, антивексер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *антивакционалиста*.

антивакци^нашица ж. р.

① дефиниција *женска особа антивакцинаш*.

② цитати **Antivakcinašica** Jovana Stojković ne prestaje da iznenađuje načinima na koje spremna da sebe predstavi kao žrtvu i uzvišenu borkinju, koju neistomišljenici surovo napadaju, dok je istina zapravo potpuno drugačija – žrtve i oboleli pojavili su se nakon što je ona počela da širi ideje o štetnosti vakcina (blic.rs, 31. 10. 2019); Jedna fotografija **antivakcinašice** Heder Simpson izazvala je pravi mali rat na društvenim mrežama (srbijadanas.rs, 2. 11. 2019); **Antivakcinašica** proganja majku umrle bebe: Nađa (2) je žrtva malih boginja, a protivnica vakcinacije besramno krivi roditelje (banjaluka.com, 27. 4. 2018); Pristalice **antivakcinašice** Jovane Stojković nasrnule na našeg uglednog doktora (opstina-zvornik.org, 27. 12. 2019); **Antivakcinašica**, dovodi u rizik i decu i okolinu (ozonpress.net, 27. 2. 2019); Nije li to i uzbudljivo i seksi poput **antivakcinašice** Dženi Makarti? (cenzolovka.rs, 24. 2. 2020).

③ порекло грч. *anti* : против, лат. *variola vaccina* : кравље богиње.

⑤ синоними антиваксерка, антивакцинарка, антивексерица, антивексерка.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима *антивакцинарка* и *антивакцинашица* јер је именица *вакцина* устаљена у српском језику.

антивакци^нашк^ѝ, -а̄, -о̄

① дефиниција *који се односи на антивакцинаштво, антивакцинаше и антивакцинашице (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

② цитати Oni stvarni uzroci za uspon **antivakcinaškog** i/ili zaverušskog pokreta mnogo su dublji od jednog dubioznog i naručenog, nenauč-

nog istraživanja [...] Srećom, u **antivakcinaškoj** nevolji, BBC je vremenom „apdejtovao” svoje zvanične preporuke o tome kako tačno „balansirano” izveštavati o naučnim i nenaučnim tvrdnjama (cenzolovka.rs, 24. 2. 2020); Danas najpopularniji vid pseudonauke u svetu jeste **antivakcinaški**, poznat i kao antivakcerski pokret (fantasticnivodic.com, 13. 2. 2020); Glavni razlog što je ovde ovako jak **antivakcinaški** pokret je to što Srbi ne veruju lekarima i farmaceutima (pouke.org, 14. 3. 2016); Vođa **antivakcinaškog** pokreta osuđena na kaznu od 75.000 dinara koju neće platiti (021.rs, 25. 12. 2018); Tada su protiv nje podneli tužbu petorice lekara, među kojima je i dr Tomislav Stevanović, pedijatar iz Zrenjanina, zbog [...] „širenja **antivakcinaških** ideja i odvrćanja roditelja od vakcinacije svoje dece” (blic.rs, 25. 12. 2019); Jedna od najglasnijih zagovornika **antivakcinaškog** pokreta u Srbiji dr Jovana Stojković, danas je na ulazna vrata zgrade u kojoj se nalazi Ministarstvo zdravlja, zajedno sa nekoliko desetina građana, zalepila svoju licencu za rad (rs.n1info.com, 26. 12. 2019).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антивакс, антиваксерски, -а, -о, антивакцина, антивакцинални, -а, -о, антивакцинацијски, -а, -о, -о, антивакцински, -а, -о, антивакциони, -а, -о, антивекс, антивексерски, -а, -о.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антивакцињашки прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за антивакцинаштво, антивакцинаше и антивакцинашице (= схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

② цитати Da stvar bude još gora, u pitanju je u široj javnosti već poznata **antivakcinaški** nastrojena doktorka (academia.edu).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антивексерски.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Нераспрострањено.

АНТИВАКЦИНАШТВО с. р.

❶ дефиниција *схватање да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; покрет чије присталице сматрају да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати Прича о usponu **antivakcinaštva** по свету зато је крајње fascinantna у смислу начина на који дезинформације и теорије завере постају део популарне имажинације планете (cenzolovka.rs, 24. 2. 2020); Као што сам, више пута написао, **antivakcinaštvo** је секта. Nema могућности да се са вама рационално дискутује, не желите да знате истину, а тражите право да donosite одлуке о здрављу других (forum.krstarica.com, 16. 2. 2018); Imamo slab obrazovni sistem, otuda је у Србији **antivakcinaštvo** тако eksplodiralo (vesti.rs, 8. 6. 2019); То је разлог и разних других покрета који нису нужно политички, као што је **antivakcinaštvo**, ravnozemljaštvo, krecionizam и слично (vidovdan.org, 8. 11. 2018); Postoji, svakako, uticaj ljudi који су promoteri **antivakcinaštva** – из користи, или из убеђења, свеједно (twipu.com); Internet је и beskrajni извор најмрачнијих теорија завере, **antivakcinaštva** и nadržilekarstva у којем soda bikarbona и klistiranje представљају alhemijски kamen mudrosti за умно недорасле (danas.rs, 11. 11. 2018).

❸ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

❹ синоними антивакцинизам, антиваксерство, антивексерство.

❺ област МЕДИЦИНА.

❻ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

АНТИВАКЦИНЕР м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати *Kako је могуће да једна особа буде доктор и **antivakciner** у исто време?* (twitter.rs, 25. 3. 2020); Niti sam **antivakciner** niti smatram да је производња свих lekova farmakomafijaška (twitter.rs, 25. 1. 2020); Pedijatar „**antivakciner**” priznao да је lagao да има decu и да нису вакцинисана! (pouke.org, 31. 3. 2018); Krivična prijava protiv **ANTIVAKCINERNA** (niskevesti.rs, 5. 2. 2018); Pokušali smo да се научним dokazima

borimo protiv laži **antivakcinera**, ali su stvari otišle predaleko (nsprvojvodine.org.rs, 6. 2. 2018).

③ порекло грч. *anti* : против, лат. *variola vaccina* : кравље богиње.

④ варијанте антивакцинар.

⑤ синоними антиваксер, антивакционалиста, антивакцинаш, антивакциниста, антивакционалиста, антивексер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облику *антивакционалиста*.

антивакцинизам м. р.

① дефиниција *схватање да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; покрет чије присталице сматрају да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

② цитати **antivakcinizam** ima iste korene. Grupa ljudi želi da dokaže svoj intelekt podrivajući nauku razvijenu od strane uvažених intelektualaca. Nebitno što nemaju kapacitet da razviju priču utemeljenu na činjenicama, cilj je samo da pred svojom publikom ispadnu pametni (twitter, 21. 1. 2019); Uprkos povlačenju, studija je postala proglas „**antivakcinizma**”, pa je već iskorenjena bolest ponovo počela da hara i odnosi živote (021.rs, 5. 2. 2020); Apsolutno podržavam **antivakcinizam**. Evo ja ne znam čoveka koji je umro a da pre toga nije bio vakcinisan (njuz.net, 28. 1. 2015); Čemu antivakseru ova cinična snishodljivost? Vidi se da ni o ovome nisi mnogo bolji kao ni o **antivakcinizmu**, i ostalim stvarima iz medicinske branše (forum.krstarica.com, 18. 4. 2017).

③ порекло грч. *anti* : против, лат. *variola vaccina* : кравље богиње.

⑤ синоними антивакцинаштво, антиваксерство, антивексерство.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антивакциниста м. р.

① дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати Postoji li vakcina protiv **antivakcinista**? (twitter, 22. 1. 2015); Pokušali smo da se naučnim dokazima borimo protiv laži **antivakcinista**, ali su stvari otišle predaleko (kolubarski.info, 8. 2. 2018); Ovaj upad **antivakcinista** na predavanje lekara je sraman (twitter.com, 7. 11. 2017); Ne treba zanemarivati uticaj **antivakcinista**, iako ih nema mnogo, niti su previše glasni (danars.rs, 28. 4. 2017); „Naši pedijatri, čak i neki **antivakcinisti**, zalažu se za njeno uvođenje, čak su i oni svesni koji je njen značaj i ako znamo da je velika većina roditelja kupovala tu vakcinu iako ona nije obavezna, verujem da većina neće imati negativan stav prema njoj”, naveo je Ristić (mondo.rs, 19. 8. 2017).

❸ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

❺ синоними антиваксер, антивакциналиста, антивакцинар, антивакцинаш, антивакцинер, антивакционалиста, антивексер.

❻ област медицина.

❽ напомене Предност треба дати синониму *антивакциналиста*.

АНТИВАКЦИНСКЀ, -ā, -ō

❶ дефиниција *коју се односи на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати **Antivakcinski** lobi je taj koji je odgovoran za epidemiju malih boginja u Srbiji (bebac.com, 10. 8. 2017); **Antivakcinski** pokreti, koji osporavaju efikasnost vakcina, plaše se navodnih nuspojava vakcine i odbijaju da vakcinišu decu (tuscomos.com, 14. 1. 2020); Ovo nije **antivakcinska** kampanja, ovo je samo rezultat istraživanja jedne očajne majke koja nije znala kako da pomogne svom detetu (maminoblago.com, 22. 1. 2019); Studija u žurnalu *Vaccine* o reklamama postavljenim tokom tri meseca prije toga otkrila je da 54% **antivakcinskih** reklama na Facebooku postavljaju jedino dvije organizacije koju finansiraju dobro poznati **antivakcinski** aktivisti (sh.wikipedia.org); Nažalost su te agresivne budale vrlo glasne i odlično umrežene među sobom u više zemalja pa se tužilaštva teško odlučuju na podizanje prijave jer su svesni da će morati da se brane od napada multinacionalne koalicije **antivakcinskih** imbecila (blog.b92.net, 21. 4. 2017).

❸ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

❺ синоними антивакс; антиваксерски, -а, -о; антивакцина; антивакцинални, -а, -о; антивакцинацијски, -а, -о; антивакцинашки, -а, -о; антивакциони, -а, -о; антивекс; антивексерски, -а, -о.

❻ област медицина.

③ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антивакционалиста м. р.

① дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасиање не сме да буде обавезно.*

② цитати I, **antivakcionalisti**, kako ide borba? (twitter.com, 27. 12. 2017); Na čelu 43 šarlatana optuženih za širenje straha od vakcine i epidemiju morbila Slađana Velkov, **antivakcionalista** (pressreader.com, 6. 2. 2018).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње

④ варијанте антивакционалиста.

⑤ синоними антиваксер, антивакцинар, антивакцинаш, антивакцинер, антивакциниста, антивексер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облику *антивакционалиста*.

антивакционѝ, -ѝ, -ѝ

① дефиниција *који се односи на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасиање не сме да буде обавезно.*

② цитати ODUPRETI SE ANTIVAKCIONOM LOBIJU / Doktori apeluju na roditelje da na vreme vakcinišu svoju decu (blic.rs, 16. 3. 2019); U poslednjih četiri-pet godina, otkako i traje **antivakciona** kampaња na društvenim mrežama i medijima, smanjenje broja vakcinisane dece je alarmantan (rs-lat.sputniknews.com, 16. 3. 2017); Lončar je rekao da smatra da je „**antivakcioni** lobi vrsta farmaceutskog nadmetanja”, da taj lobi „radi za neke farmaceutske organizacije” i da „ne želi dobro ni sebi, ni svojoj deci, ni svim građanima Srbije” (rs.n1info.com, 23. 7. 2020); **Antivakcioni** lobi ojačao je u Srbiji prošle godine kada se pročulo za Slađanu Velkov, samoproklamovanu doktorku koja je na Fejsbuku osnovala Pokret protiv vakcinacije dece (021.rs, 17. 7. 2016); Mi smo imali ozbiljnu situaciju, ali ne možemo sebi da dozvolimo da nam **antivakcioni** lobi, koji nema veze sa medicinom, uzme stvari u svoje ruke (nsuzivo.rs, 4. 3. 2019).

③ порекло грч. anti : против, лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними антивакс; антиваксерски, -а, -о; антивакцина; антивакцинални, -а, -о; антивакцинацијски, -а, -о; антивакцинашки, -а, -о; антивакционски, -а, -о; антивакциони, -а, -о; антивекс; антивексерски, -а, -о.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

АНТИВÈКС И АНТИВЕКС прид. непром.

① дефиниција *који се односи на антивексерство, антивексере и антивексерице (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

② цитати **Antiveks** pokret ima i svoju političko-socijalnu stranu: оно што још ендемски карактерише антивакцинаше нашег региона је и екстремни патриотизам, за разлику од већине других земаља са овим покретом, јер и такав патриотизам је резултат страха и осјећаја непрекидне националне угрожености (quantumofjk.blogspot.com, 21. 5. 2018); Natural news је такође модел којег сlijede и регионални pseudonaučni portali [...] али и многи припадници **antiveks** pokreta на социјалним мрежама (pskolarac.info, 2018); **Antiveks** pokret не говори о томе како су morbili једна од најинфективнијих болести те да инфекција вирусом morbila може имати теške компликације (analiziraj.ba, 3. 5. 2017); Sam pokret osoba koje се protive vakcinama или доводе у питање ефикасност вакцина као средства превенције одређених болести зове се антивакцинални или, можда мало мање у духу нашег језика, „**antiveks** pokret” (ba.voanews.com, 4. 2. 2019); Sastao се са Robertom Kennedyjem, по питању вакцина – умјесто да од научне заједнице тражи чињенице о имунизацији, sastao се са неким ко није експерт за ту област, него је самопроизвани „**antiveks**” активист (quantumofjk.blogspot.com, 20. 4. 2017).

③ порекло енгл. antivax, antivaxx.

④ варијанте АНТИВАКС.

⑤ синоними антиваксерски, -а, -о; антивакцина; антивакцинални, -а, -о; антивакцинацијски, -а, -о; антивакцинашки, -а, -о; антивакционски, -а, -о; антивакциони, -а, -о; антивексерски, -а, -о.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антивèксер м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасање не сме да буде обавезно; мушка особа која подржава схватање, као и покрет чије се присталице залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинасање не сме да буде обавезно.*

❷ цитати Nisam pratio kako se odvijala vakcinacija u Srbiji, nakog onog prvobitnog udara **antiveksera**, a posle našeg putovanja u maticu koje smo preživeli bez gubitaka u ljudstvu i tehnici (blog.b92.net, 3. 2. 2019); Nisi odgovorio na postavljeno pitanje. Ako veruješ u to što propovedaju **antivekseri**, zašto se onda ograđuješ od njih, i zašto vodiš decu na vakcinaciju? A ako ne veruješ, zašto se onda koristiš njihovom glavnom argumentacijom? Znači, vakcine su dobre, ali ne valja šta? (blog.b92.net, 8. 2. 2019); Hajde ti to objasni ravnzemljašima, **antivekserima** i pobornicima teorije zavjera (depo.ba, 3. 7. 2020); **Antivekseri** imaju keca iz rukava kada žele obezglaviti narodne mase po pitanju vakcina – iz rukava izvuku nekog doktora koji je nešto rekao protiv vakcina (quantumofscienceblog.wordpress.com, 22. 9. 2017); Od tada do danas, **antivekseri** su davali nove razloge za protivljenje vakcinaciji te su odbijali priznati stav nauke o ovom pitanju. Sam pokret je postao jedna vrsta supkulture koja privlači ljude veoma različitih profila, nivoa obrazovanja i političkih opredjeljenja. Ako ste pomislili da su protivnici vakcinacije neobrazovani, varate se – tu ima i dosta obrazovanih ljudi, pa čak i doktora nauka (impulsportal.net, 25. 5. 2018).

❸ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

❹ варијанте антиваксер.

❺ синоними антивакционалиста, антивакцинар, антивакцинаш, антивакцинер, антивакциниста, антивакционалиста.

❻ област медицина.

❼ напомене Предност треба дати синониму *антивакционалиста*.

антивèксерица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа антивексер.*

❷ цитати Znači, dogodine da očekujemo epidemiju polija u Srbiji, samo da Karleuša i ona druga dr **Antivekserica** prouče ove tvoje linkove i dignu dreku (blog.b92.net, 7. 2. 2019).

❸ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

❺ синоними антиваксерка, антивакцинарка, антивакцинашица, антивексерка.

❻ област медицина.

❽ напомене Нераспрострањено.

антивѐксерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа антивексер.*

❷ цитати Karen ili 'Slavica' je pravi lik, **antivekserka** iz Melburna, srednji stalež, koja se proslavila u prvom talasu kad joj pred slučajno zatečenoj tv ekipi jedna klinka zabranila ulaz u hardver radnju bez maske, koju ona ne želi da nosi (twitter.com, 9. 12. 2020); On milslu na Jovanu **antivekserku** cini mi se. Inace za voditeljku se slazem 100 posto (twitter.com, 22. 3. 2020); S kim da se mirimo i zasto. Taj karapandža skoro niko ne zna ko je. bugarin georgijev? Jel ima srpski pasoš? Ako mora pre bi mišu vacića i šešelja, eventualno onu doktorku **antivekserku**, pod uslovom da ne sere o vakcinama (twitter.com, 26. 6. 2020).

❸ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

❺ синоними антиваксерка, антивакцинарка, антивакцинашица, антивексерица.

❻ област медицина.

❽ напомене Нераспрострањено.

антивѐксерскѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на антивексерство, антивексере и антивексерице (= на схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

❷ цитати Ali da će takve špekulacije da dovedu do novog **antivekserskog** talasa, i potom epidemije, kao što su dovele kad su u pitanju male boginje, u to sam ubeđen (blog.b92.net, 7. 2. 2019); Na svaki **antivekserski** klip ima po jedan vekserski (twitter.com, 9. 8. 2020); Umjesto da ovaj rad, sa malim uzorkom, bez kontrolne grupe, sa lošom statistikom i spekulativnim zaključcima [...] bude zaboravljen, snimljen je **antivekserski** propagandni film „Vaxxed” (pcskolarac.info, 2018); Očito su epidemije

zaraznih bolesti, uglavnom malih boginja, što su proteklih godina širom Evrope izbijale i odnosile žrtve, otrijeznile mnoge koji su pod pritiskom **antivekserске** kampanje bez ikakvih medicinskih opravdanja odbijali da vakcinišu djecu (medicalcg.me, 27. 8. 2019).

③ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

④ варијанте антиваксерски, -а, -о.

⑤ синоними антивакс; антивакцина; антивакционални, -а, -о; антивакцинацијски, -а, -о; антивакцинашки, -а, -о; антивакцински, -а, -о; антивакциони, -а, -о; антивекс.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Варијанта *антиваксерски*, -а, -о чешћа је од облика *антивексерски*, -а, -о. Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина* јер је она устаљена у српском језику.

антивексерски прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за антивексерство, антивексере и антивексерице (= схватање, као и покрет и његове присталице које се залажу за ово схватање, да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно).*

② цитати Do sada se ne zna sa sigurnošću šta je izaziva, postoje samo špekulacije, od kojih dobar deo otpada na ove **antivekserски** orjentisane, ali se i dosta veliki resursi ulažu da se to odgonetne (blog.b92.net, 7. 2. 2019).

③ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

⑤ синоними антивакцинашки.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати облику *антивакцинашки* јер је именица *вакцина* устаљена у српском језику.

антивексерство и антивексёрство с. р.

① дефиниција *схватање да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно; покрет чије присталице сматрају да су вакцине против заразних болести опасне јер могу да изазову веома озбиљне болести, поготово код деце, због чега вакцинисање не сме да буде обавезно.*

② цитати Izgleda neka nestašica, ne samo tu kod vas, u centru alternativne medicine, nadrilekarstva, **antivekserstva**, i putinofilije, nego izgleda i ovde kod nas (blog.b92.net, 15. 6. 2019); Dokazano je štetno ovo amatersko bavljenje ozbiljnom naukom od strane nekompetentnih ljudi. Talas **antivekserstva** se upravo na tome zasniva, a štetu si već video i iskusio. Ajde što si ti, nego sam i ja, iako ja slepački i nekritički pročitam koji su rizici, pa uporedim verovatnoće mogućih ishoda i na osnovu toga dam dete da mi ga vakcinišu (blog.b92.net, 8. 2. 2019).

③ порекло енгл. antivaxer, antivaxxer.

④ варијанте антиваксерство.

⑤ синоними антивакцинаштво, антивакцинизам.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Варијанта *антиваксерство* чешћа је од облика *антиваксерство*. Предност треба дати синонимима *антивакцинаштво* и *антивакцинизам* јер је именица *вакцина* устаљена у српском језику.

ау̀тање с. р.

① дефиниција *јавно обзнањивање и афирмисање сопствене нехетеросексуалне, најчешће хомосексуалне, оријентације*.

② цитати Свако **аутање** има неку своју посебну причу. Некад је то прича о разочарењу, некад о љутњи, о свађи, тузи... Те се приче памте и препричавају као неки посебан догађај који је обиљежио једну временску епоху и донио велике промјене (naslovi.net, 13. 11. 2015); Често с разним пријатељима/цама разговарам о теми **аутања**, и с оним аутанима, и с оним неаутанима, и с онима који се никада нису морали аутати јер су стрејт, и с онима који су као аутани, али заправо нису до краја... (бука.com, 15. 12. 2015); Ispričaj nam, za početak, ukratko svoju priču o otkrivanju rodnog identiteta – kako je protekao proces **autanja** i šta su bila osnovna obilježja tvog odrastanja – u porodici, među tvojim prijateljima, u školi? (xxzmagazin.com, 29. 4. 2019).

③ порекло према енгл. coming out.

④ варијанте аутовање.

⑤ синоними излазак из ормана, разоткривање, каминг-аут.

⑥ област сексуална оријентација.

⑧ напомене Варијанта *аутовање* користи се много чешће и треба јој дати предност.

аутлет м. р.

❶ дефиниција **а.** *продавница или тржни центар у коме се по сниженим ценама продаје одећа и обућа познатих робних марки, обично модели из претходне сезоне.* **б.** *продавница у којој се по сниженим ценама продају производи с мањим оштећењима или без оригиналног паковања.* **в.** *продавница прехрамбених производа у којој се по сниженим ценама продаје храна којој ускоро истиче рок трајања или јој је амбалажа оштећена.*

❷ цитати **а.** Ова Београданка додаје да им није преостало ништа друго него да сео случај пријаве локалној полицији, где су им рекли да са плјачкашима у овом **аутлету** имају „пуне руке посла” (zastitnikpotrosaca.rs, 29. 6. 2020); На свечаном отварању **аутлета**, на чијој су изградњи ангажоване домаће фирме, председник Владе [...] је истакао велики значај те, како је рекао, успешне инвестиције за привлачење нових светских компанија и купаца, будући да се тај центар налази у непосредној близини Коридора 10 (politika.rs, 19. 4. 2012); Посетиоцима ће у инђијском **аутлету** бити на располагању око 70 продавница квалитетне робе познатих светских брендова, која ће се продавати по ценама нижим од 30 до 80 одсто (novosti.rs, 30. 1. 2020); Док пролећни модели у градским радњама „хладе” високим ценама, многи суграђани ове сезоне јефтинију гардеробу потражиће у **аутлетима**. – Отварање оваквих продавница у Београду, очигледно је све популарније. Познате куће одлучују се да гардеробу и обућу из протеклих сезона понуде у својим специјализованим радњама – дисконтима. У **аутлетима** цене су ниже од 30 до чак 70 одсто (novosti.rs, 7. 4. 2008); Sa Marijom Kilibardom је опустошила радње, а ако је судити по kesama, њих две су куповале и у **аутлету** (blic.rs, 26. 3. 2016). **б.** Dobrodošli u Gigatron Outlet – ponudu dobrih proizvoda po još boljim cenama (gigatron.rs). **в.** На загребачкој Трешњевци отворен је други „Аутлет хране Жабац”. Ово је наставак предузетничке стартап приче Маје и Марија Жамбокија, који су прошле године отворили први аутлет с храном, чије су цене ниже и до 90 одсто од оних у стандардним трговинама. [...] Што се тиче страних добављача, од њих узимамо робу која је пред истеком рока трајања. [...] Примарни циљ нам је очување природе, да се не баца храна и да људи купују јефтино (rs.sputnik-news.com, 5. 4. 2017).

❸ порекло енгл. outlet.

❹ област трговина.

❺ детерминативи **а.** Immo је омогућио и додатна сезонска снижења, која могу направити значаје уштеде у кућним буџетима, јер су попусти реализовани на постојеће **аутлет** цене (harpersbazaar.rs, 28. 6. 2016); „Office

shoes” i „Sketchers” na već snižene **outlet** cene kupcima će na dan otvaranja ponuditi popust od 10 odsto na ceo asortiman (telegraf.rs, 19. 4. 2012); Ono što predstavlja novinu u ovom salonu, dodaje se, jeste **outlet** ponuda uz koju se po veoma pristupačnim cenama može opremiti kupatilo (ekapija.com, 9. 3. 2016); Akcija do 30% na **outlet** modele kolekcije Natuzzi editions! Za sve informacije o cenama i tehničkim detaljima molimo Vas da kontaktirate Natuzzi Editions (findglocal.com); 10-15% popusta na ceo asortiman; Dodatnih 10% popusta na **outlet** modele (bigfashion.rs, 2020). **6. Outlet** ponudu čini roba sa sitnim nedostacima koji ne utiču na funkcionisanje i upotrebnu vrednost uređaja, kao što su nedostatak ili oštećenje ambalaže ili mala kozmetička oštećenja. Detaljan opis nedostataka je naveden u specifikaciji svakog proizvoda. **Outlet** ponuda će se redovno ažurirati (gigatron.rs).

аутованње с. р.

❶ дефиниција *јавно обзнањивање и афирмисање сопствене нехетеросексуалне, најчешће хомосексуалне, оријентације.*

❷ цитати Данас је Међународни дан борбе против хомофобије и трансфобије! Само **аутовање** на почетку је било неизрециво тешко, а ни данас није свима открио своју сексуалну оријентацију (бука.com, 17. 5. 2016); Потичеш из једне јако патријархалне породице. Како су они реаговали на твоје **аутовање**? / – Сада је све у реду. Моја сексуална оријентација више не утиче на наш однос. Прихватили су ме, тата је први сазнао, који је иначе свештеник (glaspodrinja.rs, 5. 3. 2020); Deo mene veruje da nikada nije kasno za **autovanje**, ali znam da neki ljudi žive u sredinama gde se ne osećaju sigurno. Nikoga ne bi trebalo na silu autovati, iako je važno da se što više nas autuje kako bismo bili vidljiviji. Svako **autovanje** je izraz hrabrosti i svet je bolje mesto kada ste hrabri. Mnogi od nas znaju coming-out priče poput one u kojoj neki dvadesetogodišnjak dođe svojim roditeljima, te uznemiren odluči da im ispriča o svom dečku (xxzmagazin.com, 24. 3. 2018); Mnoge osobe van LGBT zajednice možda ne shvataju da smo u stvarnosti u konstantnom procesu **autovanja** našim kolegama, prijateljima, članovima porodice, poznanicima, susedima, poslodavcima, profesorima, i bilo kome drugom ko je u našim životima (xxzmagazin.com, 4. 9. 2018); Dakle, **autovanje** je deo izraza koji bi u bukvalnom prevodu značio „Izlaženje iz ormara!”. **Autovanje** je svojevrsno otvaranje. Čin u kojem osoba A (koja je gej, lezbejka, biseksualna, transrodna, interseksualna ili queer) saopštava osobi B (u čiju seksualnost ovom prilikom nećemo zalaziti) da nije strejt već iz LGBTIQ spektra seksualnosti (glasnikrazlicitih.blogspot.com, 12. 2. 2012).

- ③ порекло према енгл. coming out.
- ④ варијанте аутање.
- ⑤ синоними излазак из ормана, разоткривање, каминг-аут.
- ⑥ област сексуална оријентација.
- ⑧ напомене Варијанта *аутање* користи се много ређе. Предност треба дати варијанти *аутовање*.

аутовати се, -тујѐм се сврш. и несврш.

① дефиниција *јавно обзнанити/обзнањивати и афирмисати сопствену нехетеросексуалну, најчешће хомосексуалну, оријентацију.*

② цитати Што се тиче испитаника старости од 19 до 29 година, процентуално је већи број оних који **су се аутовали** родитељима, али су реакције родитеља на аутовање такође негативне. Тек се код испитаника старосне доби од 30 до 39 година уочавају и неутралне реакције родитеља на аутовање. Млади не откривају родитељима и породици своју сексуалну оријентацију и родни идентитет из страха од одбацивања од стране породице и пријатеља (30 %), страха од одбацивања од стране породице (15.7 %), док 7.1 % страхује од губитка посла (pravadeteta.com); Један од добијених резултата споменутог истраживања, је мене, као грађанина Новог Сада, учинио поносом на наше грађане зато што су многи испитаници изјавили да **су се** тек након пресељења у Нови Сад **аутовали**, односно својој околини признали своју сексуалну оријентацију (skupstina.novisad.rs, 13. 4. 2018); На овај дан ЛГБТИ особе **се аутују** тј. откривају своју сексуалну оријентацију и родни идентитет (sr.wikipedia.org); Када се сумирају све промене које су се у последњих деценију и по десиле, Милетић каже да **се** сада млади, лакше „**аутују**” у Србији (dnevnik.rs, 15. 9. 2017); На основу истраживања о свакодневном животу геј мушкараца и лезбејки у Словенији, геј особа **се аутује** у 19. години. Родитељима **се аутују** годину дана или двије послје, а родитељи углавном не желе расправљати даље о томе (бука.com, 21. 3. 2013).

- ③ порекло према енгл. coming out.
- ⑤ синоними *изаћи/излазити из ормана, разоткрити се.*
- ⑥ област сексуална оријентација.

аутсорсинг м. р.

① дефиниција *поверавање, уступање од стране неког предузећа одређених послова, обично оних који нису основна делатност тог предузећа, другим предузећима или појединцима као спољним сарадницима.*

② цитати Да, **аутсорсинг** је нешто што је доживело прави „бум” у последњих неколико година (dobrevesti.rs, 3. 7. 2019); У савременијој верзији, **аутсорсинг** (дословно из „спољног извора”) уступање је једног пословног процеса неком изван сопствене организације. У пословним лексиконима је од осамдесетих година, и данас подразумева пре свега тренд поверавања радних процеса које нису најосновнија делатност спољним партнерима, при чему они брину о свим аспектима тог посла, укључујући ту и онај најважнији, управљачки (менаџмент). Разлог за то је смањивање трошкова, али и усмеравање целокупне енергије фирме на унапређивање онога што је срж њеног пословања, на иновације и односе са купцима. **Аутсорсинг** је кључ за нови пословни модел: ради само оно што најбоље знаш, остало препусти другима (politika.rs, 17. 3. 2007); „**Аутсорсинг**” – поверавање појединих радних процеса једне компаније другој – није само феномен који се последњих година дешава само на релацији великих западних корпорација и Индије, већ и нешто што се збива и у оквиру европског запада и истока (politika.rs 28. 4. 2007); За оне који нису у току са помодним терминима савременог бизниса, ево и дефиниције – „**outsourcing**” је обављање послова и пружање услуга искључиво за страна тржишта. Или тако то изгледа из наше перспективе. Са становишта послодавца у развијеним земљама то је премештање послова у земље са квалитетном али јефтном радном снагом (novosti.rs, 11. 11. 2011); „Поменута грана ИТ индустрије (**аутсорсинг**) у нас напредује, можда је једина прошле године забележила видан раст” (politika.rs, 13. 3. 2011); Термин „**outsourcing**” односно измештање ресурса добио је двоstrуко значење. Предузећа говоре о **outsorsingu** када прете да ће радна места пребацити у иностранство или када то заиста и чине. **Outsorsing** у првобитном смислу значи услуге које бивају купљене на слободном тржишту umесто да их пружа део самог предузећа. Иза оба ова значења крију се одлуке које имају veze са тржишном политиком. Највећа немачка приватна банка „Dojče bank” ове седмиче је у сарадњи са произвођачем компјутерских програма за администрацију компанија SAP представила студију која се бави **outsorsingom** у сектору финансија (dw.com, 10. 04. 2004).

③ порекло енгл. **outsourcing**.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑦ **детерминативи** U želji da omogući veću prisutnost i promociju domaćih **outsorsing** kompanija na stranim tržištima, kao i koordinaciju saradnje više domaćih kompanija na zajedničkim projektima u smislu udruživanja resursa radi zaključivanja zahtevnijih poslovnih aranžmana, Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza – SIEPA stvorila bazu podataka o zaposlenima u domaćim IT kompanijama koje pružaju **outsorsing** usluge (ekapija.com, 26. 7. 2010); Od oko 300 programerskih firmi koje rade izvoz softvera, tri četvrtine bavi se uslužnim programiranjem. Firme koje osmišljavaju kompletne programe, čine preostalu četvrtinu **outsorsing** kompanija, a stvaraju 30 odsto ukupnog prihoda izvoza softvera (rts.rs, 14. 7. 2017); Србија је постала једна од најатрактивнијих дестинација за рад изван матичне фирме, односно за **аутсорсинг** послове који се дефинишу као изнајмљивање или унајмљивање радника за обављање одређеног посла (rts.rs, 16. 12. 2019).

⑧ **напомене** Уз ову реч се често наводи шта значи што показује да је још увек непозната великом броју изворних говорника.

аутсорсовање с. р.

① **дефиниција** *поверавање, уступање од стране неког предузећа одређених послова, обично оних који нису основна делатност тог предузећа, другим предузећима или појединцима као спољним сарадницима.*

② **цитати** Процес реструктурирања Електропривреде Србије започет је 2003. године, са основном оријентацијом на „кор бизнис” и издајање и **аутсорсовање** низа споредних и пратећих делатности, што је, заједно са другим мерама, резултирало драстичним смањењем броја запослених (eps.rs); Политика коју желимо да спроводимо јесте да лекари и сестре припадају здравственом систему, а не да ту буду сви други. Носиоци посла треба да буду доминантни, а све што је немедицинско и администрација ићи ћемо на **аутсорсовање** (dobrevesti.rs, 14. 12. 2018); Od tada pa do danas, outsorsing model se menjao. Prvu iteraciju odlikuje **outsorsovаnje** IT usluga, poput službe za podršku i održavanje, u cilju smanjenja troškova (blic.rs, 12. 6. 2018); Сеоба производних погона тамо где је радна снага јефтинија процес је који траје нешто више од две деценије. Такозвано **аутсорсовање** је „изум” америчких корпорација, које су на тај начин увећавале свој профит (politika.rs, 29. 12. 2010); Зато у сфери рада ЈКП настају разновродна решења као што су: приватизација [...], **аутсорсовање** (чистоћа зграда, одржавање јавних фасада, зеленило, ...), изнајмљивање приватних фирми да обављају неку услугу уз делимичну накнаду, (нпр. паркинг сервис, наплата дугова) (nadzor.org.rs).

③ порекло према енгл. outsourcing.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

аутсђрсовати, -сујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *поверити/поверавати, уступити/уступати од стране неког предузећа одређене послове, обично оне који нису основна делатност тог предузећа, другим предузећима или појединцима као спољним сарадницима.*

② цитати U industriji informaciono-komunikacionih tehnologija veze sa velikim домаћим i иностранним компанијама lako se ostvaruju, zato što one sve češće одлучују да **autsorsuju** читав низ услуга које су им неопходне u svakodnevnom funkcionisanju. Poveravaju ih manjim firmama које okupljaju инжњере i друге visokotehnološki edukovane kadrove sposobne da korišćenjem najsavremenijih tehnologija obave uslugu i kreiraju rešenja prema zahtevima velikih kompanija (danas.rs, 10. 1. 2019); Индија је одлучила да **аутсорсује** издавање виза (прикупљање докумената и доставу оверених пасоша) у Америци (индијску визу годишње затражи око 150.000 америчких резидената) (politika.rs, 17. 3. 2007); Danas компаније које жеle da iskoriste prednosti, počele su da **autsorsuju** pouzdanim компанијама različite usluge, kao što su IT, zdravstvena zaštita i usluge istraživanja (telegraf.rs, 2. 7. 2019); Zvuči nadrealno, ali zanimanje portira očigledno našlo se na listi poslova која se **autsorsuju** (blic.rs, 10. 12. 2019); Велике фирме моћи ће онлајн да „аутсорсују” делове пројекта другим компанијама (intermagazin.rs, 4. 11. 2019).

③ порекло према енгл. outsourcing.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

Б

беби-бокс* м. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграде верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Paralelno se vodi kampanja i za ukidanje **bebi-boksova**. Ruska vlada je podržala projekat zakona senatorke Jelene Mizuline da se zabrane **bebi-boksovi** koji su počeli da se postavljaju u Rusiji pre pet godina. U tom periodu je bilo ostavljeno u tim „prozorima života” oko četrdeset beba. Lekari kažu da bi broj ostavljene dece bio veći da se o otvaranju **bebi-boksova** više govorilo i pisalo (novosti.rs, 27. 11. 2016); Neko ko je bio u stanju da ostavi dete u žbunju da umre, ne zaslužuje više da priđe ni tom ni bilo kojem drugom detetu! Pritom, ako sam dobro razumela, ovo joj je treće dete?! Gde je tu zakon i odgovarajuća kazna?! A pitam se kada će kod nas nekome konačno pasti na pamet da napravi **bebi boksove** kao što postoje u većini normalnih zemalja gde se mogu anonimno ostaviti neželjene bebe?! Da me neko ne razume pogrešno, ni u ludilu ne podržavam da se beba napusti ali ako već neka majka razmišlja o tome, a činjenica je da će svakako to uraditi, onda je bolje i bezbednije za bebu da bude ostavljena u **bebi boks** gde će joj odmah biti pružena pomoć a ne u žbunje, kontejnere i sl. (novimagazin.rs, 4. 7. 2012).

❸ порекло енгл. baby box.

❹ варијанте бејби-бокс.

❺ синоними бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

❻ област социјални рад.

❼ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо синтагмама *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

бејби-бокс м. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграде верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Да ли Србији требају „**бејби боксови**” у којима би свој први смештај нашли нежељени малишани. У Звечанску током прошле године смештено 18 беба / [...] **МОЖДА** би женска беба, пронађена зимус мртва у картонској кутији, у контејнеру, код Железничке станице у Јагодини, имала веће шансе да преживи да Србија, као неке друге европске земље, има „**бејби бокс**”. [...] „**Бејби бокс**” је, условно речено, кутија, просечно широка 100 центиметара, висока 60 и дубока 50, инсталирана на зградама болница. Мајке у Немачкој, Швајцарској, Словачкој или Чешкој, које не желе да брину о својој новорођенчади, тамо остављају децу. У боксу је температура 30 степени, а када се стави беба аутоматски се пење на 37 и укључује се аларм. „Узбуњени” лекари из болнице одмах стижу јер знају да је стигла принова. Полиција не трага за мајкама које су се одрекле те деце, осим ако дете није нађено мртво или повређено. Немачка има 80 таквих боксова, Чешка 44 (novosti.rs, б. 8. 2011).

❸ порекло енгл. baby box.

❹ варијанте беби-бокс.

❺ синоними бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

❻ област социјални рад.

❽ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо синтагмама *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

бејзцамп м. р.

❶ дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати Све популарнији „фри клајмбинг” (слободно пењање), као и „**бејз цамп**”, „слеклајн”, „паркур”, падобранство и параглајдинг само су неки од атрактивних екстремних спортова којима је око хиљаду радозналаца из целе Србије могло да присуствује, али и активно учествује на трећем по реду Х-ФЕСТУ, Међународном фестивалу екстремних спортова јединственом на Балкану, који се одржава

у Трстенику (novosti.rs, 15. 8. 2015); Марко Николић из Удружења „Фристајлер” изјавио је Танјугу да екстремни спортови нису само спорт, већ начин живота јер онај ко се једном одважи и упусти у авантуру остаје заувек „заробљен” у том царству слободе... „Градски услови погодни су за многе дисциплине као што су скејтбординг (улична вожња и скејт парк), слободно пењање на вештачку стену, БМХ, **бејз џамп** (падобрански скокови са високих зграда) (politika.rs, 15. 8. 2011); Тражила сам примере за крхкост живота, колико смо непажљиви према свему, колико смо немарни према другима. Фрапантно је што свако на Јутјубу има прилику да види како неко умире. **Бејз-џамп** је екстремно опасан „спорт”, све популарнији током протеклих година, слично другим екстремним спортовима. Неколико скакача умрло је приликом скока и стварно је неугодно бити сведок. Напослетку, нашла сам видео на коме се јасно види када се GoPro камера помери са „летења” на „неконтролисано падање”, пре него што слика постане црна (nin.rs, 25. 4. 2019); Петорица врхунских спортиста из Србије, Словеније и Хрватске извели су овог викенда праву атракцију на Фестивалу екстремних спортова у Трстенику скочивши са врха димњака Градске топлане високог 102 метра! Цео подухват припада спортској дисциплини „**бејз џамп**”, која се изводи уз помоћ падобрана (novosti.rs, 28. 7. 2013).

③ порекло енгл. base jump, BASE jump, B.A.S.E. jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

④ варијанте бејсџамп.

⑤ синоними бејсџампинг, бејсџампинг, бејс-скакање.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи Marija Štajnmark (22), učesnica Svetskog šampionata u ekstremnim **bejz džamp** skokovima sa padobranom, skočila je sa 160 metara visoke zgrade hotela u Španiji, ali stvari su odmah krenule naopako. Padobran joj se nije otvorio kako treba i počeo je da se zapliće o zgradu, a ona sama da udara o zidove i da pada brzinom od 96 kilometara na sat (blic.rs, 11. 6. 2013).

⑧ напомене Правописне варијанте *бејз џамп* и *бејз-џамп* нису стандардне јер елементи „бејз” и „џамп” у српском језику нису речи. У варијанти *бејсџамп* није графички представљено једначење по звучности. Изворно писање (*base jump*, *base-jump*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакање*.

бејзџампер м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави бејзџампом (= екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и летица); мушка особа која се бави бејзџампом.*

❷ цитати Постоји ли рационалан начин да се објасни како важан мотив, попут **бејз-џампера**, постане саставни део рукописа? (nin.rs); Video ovog događaja koji je organizovao „Skydive Dubai” prikazuje drim i **bejz džamper** (dream i base jumper) kako se bacaју sa platforme vrteći se pritom u vazduhu, dok padaju samo nekoliko metara od prozora zgrade. Ovim spektaklom zadovoljni su bili i stanari Princezinog tornja (blic.rs, 30. 4. 2015); Овај **бејз џампер** је скочио са летице поред језера Гарда, али када је покушао да отвори падобран, он се уврнуо и Гоф није могао да га контролише и успори пад (Глас Српске, 22. 5. 2013); Праш истиче да је ово била јединствена прилика да овакав скок заједно изведу врхунски „**бејзџампери**” из Србије, Хрватске и Словеније. Поред Лончара и Праша, и остали скакачи су признати спортисти у свету (novosti.rs, 28. 7. 2013); **Jedan bejz džamper** (skakač sa zgrada) је преживео пад са висине од 75 metara (blic.rs, 22. 2. 2018); **Бејз-џампере** сте могли да видите као симбол снажне жудње нашег друштва да буде дивље живо у тренутку, да превазиђе границе (nin.rs, 25. 4. 2019).

❸ порекло енгл. base jumper.

❹ варијанте бејсџампер.

❺ синоними бејс-скакач.

❻ област спорт.

❽ напомене Изворно писање (*base jumper, base-jumper*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакач*.

бејзџамперка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа бејзџампер.*

❷ цитати **Bejz džamperka** u poslednjem trenutku izbegla smrt (Блиц 11. 6. 2013.).

❸ порекло према енгл. base jumper < base jump, BASE jump, B.A.S.E. jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

❹ област спорт.

③ напомене Нераспрострањено.

бејзџампинг м. р.

① дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати Планинарење, алпинизам, спортско и слободно пењање, рафтинг, пејнтбол, банџи џамп, брдски бициклизам, параглајдинг, **бејз џампинг**, сноубординг, вејкбординг и многи други, само су неки од екстремних спортова који привлаче одлучне и храбре, жељне правог изазова и врхунског ужитка (politika.rs, 15. 8. 2011); Zavisnici od adrenalina koji se bave **bejz džampingom** protekle dve nedelje proveli su u Dubaiju skaćući s Princezinog tornja, najviše stambene zgrade u tom delu sveta. Video koji su pritom snimili ostaviće vas u potpunosti bez daha (blic.rs, 30. 4. 2015); Због ветра и неповољних временских услова до даљег је отказана презентација „**бејз џампинга**”, најекстремније дисциплине падобранства, током које су четворица спортиста, двојица из Србије и по један из Немачке и Хрватске требало да скоче падобраном са димњака градске Топлане у Трстенику високог 104 метра (novosti.rs, 15. 8. 2015); Планинарење, алпинизам, спортско и слободно пењање, рафтинг, пејнтбол, банџи џамп, брдски бициклизам, параглајдинг, **бејз џампинг**, сноубординг, вејкбординг и многи други, само су неки од екстремних спортови који привлаче одлучне и храбре, жељне правог изазова и врхунског ужитка (politika.rs, 15. 8. 2011); Zavisnici od adrenalina koji se bave **bejz džampingom** protekle dve nedelje proveli su u Dubaiju skaćući s Princezinog tornja (blic.rs, 30. 4. 2015).

③ порекло енгл. base jumping, BASE jumping, B.A.S.E. jumping (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

④ варијанте бејзџампинг.

⑤ синоними бејзџамп, бејс-скакање, бејсџамп.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи **Rekordni bejzdžamping** skok sa najviše planinske tačke protekao је uspešno (blic.rs, 30. 5. 2013).

⑧ напомене Правописне варијанте *бејз џампинг* и *бејз-џампинг* нису стандардне јер елементи „бејз” и „џампинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*base jumping, base-jumping*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење

многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакање*.

бејс-скакање с. р.

❶ дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати Да би се неко бавио **бејс скакањем** прво мора да има кондицију да се пенје планином, а мора да научи и да управља својим телом. Што се мене тиче, своје тело и ум кондицирам уз помоћ јоге [...] Овим екстремним спортом – **бејс скакањем** Аџимовић је почео да се бави 2006. године, у време када је имао деветогодишње искуство у скакању падобраном из ваздуhoplova (srbijadanas.com, 3. 5. 2014); Добра ствар у вези са активношћу као што је **BEJS скакање** јесте та да, чим одлучите да сте завршили са скакањем са зграда — под претпоставком да се већ успут нисте повредили — остаете здрави као да то никад нисте ни радили (vice.com, 9. 5. 2018); До краја фестивала, љубитељи авантуре и добре забаве су имали прилике да виде **бејс скакање** (BASE Jump) са димњака тоplane високог више од 100 метара, падобранске скокове са 1. 200 и 2. 500 метара, слободно пенjanje на уметничким делима тј. стенама које су ослиkali уметници у оквиру уметничког дела фестивала X-ART, downhill – брдски биклизам, слеклајн (slackline) – hodanje по еластичној траци, Rope jump – скакање са моста на Морави, Rap jump – силажење низ зграду, паркур и многе друге неуобичајене sportove (balkanekspresrb.rs, 2015); Код **бејс скакања** најбитније је да научите да спакујете опрему јер имате јако мало времена и све се буквално дешава у секунди, тако да падобран мора из прве да се отвори. Акро-paraglajding је заhtevnija дисциплина, али је адреналин код **бејс скакања** већи јер вам је земља исувише близу и знате да имате само једну шансу (forum-srbija.com).

❸ порекло према енгл. В.А.С.Е. – скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth.

❹ синоними бејзџамп, бејзџампинг, бејсџамп, бејсџампинг.

❺ област спорт.

❻ напомене Иако је код неологизма *бејс-скакање* енглеска реч *jumping* замењена домаћом речју *скакање*, англицизам *бејзџампинг* среће се много чешће. Предност треба дати именици *бејс-скакање*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бѐјс-ска̀ка̋ч м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави бејс-скакањем (бејзџампом) (= екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица); мушка особа која се бави бејс-скакањем (бејзџампом).*

❷ цитати Најважнији је тренутак када се одлучиш за скок. У падобранству ту одлуку уместо падобранца доноси пилот, као и службе на земљи. **Бејс скакач**, међутим, одлучује сам. Ја немам резервни падобран и сигурносну опрему [...] За време тешких скокова **бејс скакач** се концентрише искључиво на своје потезе, а само понекад може да ужива у пејзажима. „Ја могу да скочим са високе литице и да летим на отвореном простору изнад алпских ливада где могу да се спустим у било којој тачки. Тада могу да уживам у пејзажу”, каже Розов. Нешто друго је опасан скок са ниске литице, „ту мозак ради као компјутер и анализира све унаоколо (rs.rbth.com, 14. 11. 2018); У турској провинцији Samsun одржава се festival екстремних sportova „Falcon Fest”. Четвртог дана festivala **bejs skakači** su napravili svojevrstu predstavu u vazduhu skokovima s litice na visini od 324 metra u kanjon Sahinkaja (fosmedia.me, 7. 8. 2018); Definitivno dolazim i sledeće godine, rekao je Tim Sossen, **bejs skakač** iz Nemačke, koji je skočio sa dimnjaka toplane u Trsteniku (balkanekspresrb.rs, 2015); Ова врста скокова до максимума истиче слободан пад, те у ту сврху **бејс скакачи** носе специјална, широка одела, која подсећају на растегљиву кожу летећих веверица, што додатно поспешује аеродинамику пада и омогућава скакачима извесну дозу управљања током лета ка земљи (dnevnik.rs, 27. 7. 2018).

❸ порекло према енгл. В. А. S. Е. – скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth.

❹ синоними бејзџампер, бејсџампер.

❺ област спорт.

❻ напомене Предност треба дати именици *бејс-скакач* над синонимима *бејзџампер* и *бејсџампер*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бѐјсџа̀мп м. р.

❶ дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

❷ цитати **Bejs-džamp** (BASE jump) danas predstavlja visokoadrenalinsku sportsku disciplinu namenjenu najhrabriјima. BASE је акроним састављен од почетних слова имена Buildings (зграде), Antenas (антене), Spans (mostови), Earth (земља - литице), које представљају четири групе локација са којих се раде скокови (rtrs.rs, 27. 5. 2014); Изведен први **bejs džamp** у Београду (b92.net, 6. 9. 2007); Слободни скокови са зиданих грађевина, такозвани **бејс џамп**, изненадили су ових дана Београђане (politika.rs, 8. 9. 2007); Пет врhunskih падобранаса извело је јуче у Београду слободни скок са врха 115 метара високог Генексовог солитера (београдска Истоћна капија), такозвани „**bejs džamp**”, односно скок у провалји са зидане грађевине (danars.rs, 8. 9. 2007).

❸ порекло ЕНГЛ. base jump, BASE jump, B.A.S.E. jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

❹ варијанте бејсџамп.

❺ синоними бејсџампинг, бејсџампинг, бејс-скакање.

❻ област спорт.

❼ детерминативи Pogledajte najluđi **bejs džamp** skok ikada! (alo.rs, 18. 4. 2013).

❽ напомене У речи *бејсџамп* није графички представљено једначење по звучности. Изворно писање (*base jump, base-jump*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати полусложеници *бејс-скакање*.

бејсџампер м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави бејсџампом (= екстремним спортом који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном одећу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица); мушка особа која се бави бејсџампом.*

❷ цитати On smatra da bi затворска казна која прети **bejs-džamperima** bila potpuno neopravdana, будући да нису ништа украли нити су било кога повриједили приликом провале у зграду и пенjanja на кров (glassrpske.com, 27. 5. 2014); Овај **bejs džamper** направio је подухват какав се ретко виђа (bktvnews.com, 11. 9. 2016); Руски алпиниста и падобранец (**бејсџампер**), двоструки светски првак падобранства Валери Розов је поставио нови светски рекорд (vostok.rs, 9. 6. 2012); Шпански кувар Dario Bario (42) који се прославио појављивањем у разним телевизијским емисијама, погинуо је приликом **bejs-džampinga** у планинама Sjera Segura.

Njegov padobran se nije otvorio i Bario je udario u stenu (blic.rs, 8. 6. 2014); **Bejs džампер** Aleksandar Poli izveo je najsmelijji skok u istoriji ovog ekstremnog sporta. On je proleteo kroz mali otvor u planini pri brzini od 250 km/h. Let, odnosno skok je započeo iz helikoptera u stanju lebdenja, a onda je precizno utvrđenom trajektorijom leteo ka „Betmen pećini”, otvoru u sred stene (kurir.rs, 18. 4. 2013).

③ порекло енгл. base jumper < base jump, BASE jump, B.A.S.E. jump (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

④ варијанте бејзџампер.

⑤ синоними бејс-скакач.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Изворно писање (*base jumper, base-jumper*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати синониму *бејс-скакач*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним гово-рницима непознато.

бејсџампинг м. р.

① дефиниција *екстремни спорт који се састоји од скокова с падобраном или у специјалном оделу с високих зиданих грађевина, мостова, антена и литица.*

② цитати **Бејсџампинг** је најекстремнији и најопаснији спорт, каже спортиста, падобранац међународне класе Андреј Волков (vostok.rs, 9. 6. 2012); Италијански pilot uspeo je da u odelu za letenje izvede gotovo ne-verovatan poduhvat. Uli Emanuele obukao je svoje odelo, prikačio GoPro kameru na kacigu i uspeo da se spusti na zemlju kroz otvor u steni od 2 metra. Ljubitelj **bejs džampinga** o famoznom skoku prethodno je maštao nekoliko godina, tražeći najbolju lokaciju i pripremaјуći se za ono što bi moglo da predstavlja novi svetski rekord (web-tribune.com, 17. 2. 2017); **Bejs džamping** je zabranjen u našem parku, ali na stotine ljudi svejedno skače svake godine – каже Džim Majlstoun, nadzornik nacionalnog parka Zajon (telegraf.rs, 11. 2. 2014); **Bejs Džamping** – samo za prave ljubitelje ekstremnih sportova (espresso.rs, 17. 7. 2016).

③ порекло енгл. base jumping, BASE jumping, B.A.S.E. jumping (B.A.S.E. је скраћеница за четири категорије фиксних објеката с којих се скаче: building, antenna, span, earth).

④ варијанте бејзџампинг.

⑤ синоними бејзџамп, бејс-скакање, бејсџамп.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Правописне варијанте *бејс џампинг* и *бејс-џампинг* нису стандардне јер елементи „бејс” и „џампинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*base jumping, base-jumping*) треба избегавати. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Предност треба дати неологизму *бејс-скакање*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бекпекер м. р.

① дефиниција *особа која путује туристички, носећи своје ствари на леђима у раницу, без коришћења услуга туристичких организација и без великих трошкова; мушка особа која путује туристички, носећи своје ствари на леђима у раницу, без коришћења услуга туристичких организација и без великих трошкова.*

② цитати Velika torba koju nose **bekpekeri** pomalo deluje zastrašujuće po kičmu, ali nas uverava da nije tako (blic.rs, 27. 7. 2017); **Bekpekeri** u Zapadnoj Australiji na meti su tajanstvene osobe, koja ih navede da krenu pogrešnim putem i izgube se u divljini (arhiva.vesti-online.com, 28. 6. 2014); I mladi u Beogradu, poput njihovih „kolega” iz Evrope i sveta, sve više se odlučuju na ovo korisno lutanje, a mesto okupljanja im je Udruženje **bekpekera** Srbije, koje postoji od 2002. godine (politika.rs, 12. 11. 2007); **Bekpekere** karakteriše veliki ranac na leđima, po kom su i dobili naziv, a od ostalih turista, sem što se lakše i češće upuštaju u avanture, razlikuju po načinu putovanja (b92.net, 4. 9. 2007); **Bekpekeri** su putnici čiji je cilj upoznavanje novih predela, istorije, ljudi i običaja, a pre svega zabava. [...] Najčešće sa rancem na leđima putuju slobodno bez posredstva turističkih agencija, što im omogućava da stalno menjanjaju plan i improvizuju. **Bekpekeri** su pretežno srednjoškolci i studenti, dakle mladi ljudi koji imaju dovoljno entuzijazma i snage da izdrže dinamiku ovakvih putovanja. Još jedan razlog što se upravo ova populacija okrenula bekpekingu jeste mali budžet koji zahteva. **Bekpekeri** koriste različita prevozna sredstva i kombinuju ih. (mondo.rs, 14. 8. 2010).

③ порекло енгл. backpacker.

⑥ област туризам.

бекпекерка ж. р.

① дефиниција *женска особа бекпекер.*

② цитати Danijel MekLafin (28), **bekpekerka** iz Liverpula, u ponedjeljak uveče otišla je na festival Holi koji se održavao u blizini plaže Palolem, popularne među turistima sa Zapada (mondo.rs, 16. 3. 2017); Ovdje je došla pre nepune četiri godine, putujući kao **bekpekerka**. Prema sopstvenim rečima, zaljubila se u Sarajevo i odlučila je da oстане (blog.b92.rs, 3. 12. 2011); Bila sam **bekpekerka** i putovala sam „interrejlom”. Sećam se, kao da je juče bilo, trenutka kada sam prvi put videla Beograd (pressonline.rs); U vozu mi je baka **bekpekerka** objašnjavala da je narod veoma nezadovoljan radom železnica (klubputnika.org, 30. 7. 2009); Na kraju se sve svelo na malo krpica, opremu za spavanje i osnovne lekove – objašnjava **bekpekerka** (forum.burek.com).

③ порекло према енгл. backpacker.

⑥ област туризам.

бекпекерскӣ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на бекпекинг, бекпекере и бекпекерке (= врсту јефтиног туристичког путовања, без коришћења услуга туристичких организација, у коме се ствари носе на леђима у ранцу и особе које га упражњавају).*

② цитати „**Bekpekerski**” начин putovanja sa velikim rancem na leđima, mapom grada u ruci, nešto gotovine u novčaniku i interrejl kartom u džepu (politika.rs, 1. 9. 2010); Šta spakovati u **bekpekerski** ranac od stvari za prvu pomoć i preživljavanje? – Pored šatora i vreće za spavanje, šta Vam je još potrebno? (militaryshop.rs, 7. 8. 2019); Utilia je klasična **bekpekerska** destinacija sa makadamskim putevima, jeftinim spavanjem, i jeftinom hranom (b92.net, 8. 4. 2010); „FunkyMonkey” je **bekpekerski** hostel za 4 eura za noć po krevetu, sličan stotinama takvih širom sveta, pun mladih Evropljana, Australijanaca i Amerikanaca koji ispijaju lokalno pivo od 0,90 eura (8.000 kipa), sviraju na gitari i pevaju (travelblog.rs, 19. 4. 2019); Na Puketu ima mesta za svakoga, bilo da ste **bekpekerski** par, luksuzni džetseter, avanturista sa ograničenim budžetom ili porodica u potrazi za opuštanjem i zabavom uz more (itravel.rs, 11. 5. 2020).

③ порекло према енгл. backpacker.

⑥ област туризам.

бекпекерски прил.

① дефиниција *на начин карактеристичан за бекпекинг, бекпекере и бекпекерке (= врсту јефтиног туристичког путовања, без коришће-*

ња услуга туристичких организација, у коме се ствари носе на леђима у ранцу и особе које га упражњавају).

② цитати Neplanirano sam dobio pre polaska nešto novca, tako da nije bilo tako „tvrdokorno” **bekpekerski** kao prošle godine do Kine, kada sam više putovao autostopom (blic.rs, 2. 10. 2017); Svake godine u periodu septembar-mart sam u Njujorku, zatim dva-tri meseca putujem **bekpekerski** po svetu a leto provedem u Srbiji (b92.net, 16. 7. 2012); Obavezno pogledajte da li obrok i prtljag ulaze u cenu karte. Dug je to put, ne može se totalno **bekpekerski** (ana.rs, 1. 9. 2017).

③ порекло према енгл. backpacker.

⑥ област туризам.

бекпекерство и **бекпекерство** с. р.

① дефиниција *врста јефтиног туристичког путовања, без коришћења услуга туристичких организација, у коме се ствари носе на леђима у ранцу.*

② цитати Који је то bekpeker који šeta bakpek od 200 eura, uzima taxi gde god stigne, rezerviše smeštaj sto godina unapred, to je sve samo ne štednja po kojoj je i to **bekpekerstvo** postalo poznato (klubputnika.org, 19. 4. 2007).

③ порекло према енгл. backpacking.

⑤ синоними бекпекинг.

⑥ област туризам.

⑧ напомене Нераспрострањено.

бекпекинг м. р.

① дефиниција *врста јефтиног туристичког путовања, без коришћења услуга туристичких организација, у коме се ствари носе на леђима у ранцу.*

② цитати Do pre nekoliko godina mladi u Srbiji uglavnom nisu ni znali šta je **bekpeking**. Vize su i dalje najveći problem, ali se sve više mladih odlučuje upravo na takva putovanja (b92.net, 4. 9. 2007); Pešačenje kroz prirodne predele koje podrazumeva i nošenje neophodne opreme i svega potrebnog je veoma popularna rekreativna aktivnost u mnogim razvijenim zemljama. Ljudi širom sveta uživaju u pešačenju u prirodi, obično po već utvrđenim stazama. Ova aktivnost se zove **bekpeking**, jer podrazumeva nošenje neophodne kamperske opreme (šator, odeća, hrana, vreća za spavanje) na leđima u torbi koja se zove backpack. **Bekpeking** zahteva dobru fizičku kondiciju, podrazumeva pešačenje od po nekoliko desetina kilo-

metara, često je neophodno penjanje po strmim planinskim stranama (stazezdravlja.com); Na internetu postoji veliki broj lokacija na kojima možete dobiti savete za dobar **bekpeking**, tj. putovanje samo s rancem na leđima (oradio.rs, 26. 1. 2018); Bekpeking kroz zemlju u kojoj hosteli kao takvi ne postoje. Nema ni bankomata, ni rominga i gde se hotelski natpis „hot shower” posmatra dosta rastegljivo (putospektiva.rs, 3. 10. 2013); Putovanje po svetu s rancem na leđima, poznato kao **bekpeking** (engl. backpacking) za neke je jednokratna avantura, dok je za druge to stvar životnog izbora (b92.net, 2. 10. 2017).

③ порекло енгл. backpacking.

⑤ синоними бекпекерство.

⑥ област туризам.

бекпековање с. р.

① дефиниција *путовање туристички, носећи своје ствари на леђима у ранцу, без коришћења услуга туристичких организација и без великих трошкова.*

② цитати Nisam ja kriv što nećeš da organizuješ neku žurku po mom ukusu pa da imam razlog za omanje **bekpekovanje** (gay-serbia.com, 20. 8. 2007); **Bekpekovanje**, 3. dan (snezanaradojicic.com, 28. 7. 2017); Blog koji smo pokrenuli drugar i ja nakon **bekpekovanja** po Evropi (sk.rs, 13. 10. 2007); To je bilo u sklopu onog prethodnog **bekpekovanja** (blog.b92.net, 7. 8. 2017); Ta prilika ukazala se nakon putovanja u Tajland 2011. godine, kada sam odlučila prodati sve što imam i slijediti svoje snove, te sam kupila kartu u jednom smjeru za jugoistočnu Aziju. To se pretvorilo u 5 godina „**bekpekovanja**” po svijetu, koje su mi u potpunosti promijenile život (nezavisne.com, 24. 9. 2020).

③ порекло према енгл. backpack.

⑥ област туризам.

бекпековати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *путовати туристички, носећи своје ствари на леђима у ранцу, без коришћења услуга туристичких организација и без великих трошкова.*

② цитати Nemačka premijerka je zaboravila veoma važnu komponentu te vrednosti: mobilnost, koja nije samo otvorena mogućnost da mladi **bekpekuju** ono dugačko leto između srednje škole i fakulteta (pesca-nik.net, 19. 6. 2013); Nakon nekoliko dana, pre broda za Bangkok, u luci gledam decu koja **bekpekuju** po svetu (urbanbug.net, 19. 5. 2010); Ri-

čard, mladi Amerikanac slobodnog duha bekpekuje kroz Tajland u potrazi za uzbuđenjima i dobrim provodom (zajednookosveta.com, 20. 10. 2019); Živiš na kevinjoj grbači i **bekpekuješ** po svetu da bi „proširila vidike”. Sa tog puta se obično vratiš trudna sa nekim baticom iz Meksika ili Brazila koji ti se, naravno, ne javlja od onog trenutka kada sazna da si trudna (nerazumnihejt.wordpress.com, 24. 4. 2018); Tajland ti je zemlja gde ako želiš da **bekpekuješ** onda jedeš tu hranu (koju jede 95% turista tamo, osim baba) i spavaš po bungalovima. moraš da znaš šta da očekuješ (parapsihopatologija.com, 19. 2. 2015).

③ порекло према енгл. backpack.

⑥ област туризам.

бинцвòчер м. р.

① дефиниција *особа која гледа више епизода неке телевизијске серије у низу.*

② цитати Има људи који саčekaju да се заврши читава сезона неке серије, или можда и цела серија па одвоје викенд, или целу неделју и погледају све у једном цугу. Ти људи се зову „**bindž vočeri**”. Они се фокусирају на континуирано гледање (glossy.espresso.rs, 18. 5. 2016); Како показује Netflixово истраживање, људи bindžovanjem сматрају гледање између две и шест епизода за редом. Ипак аутор сајта kakavfilm.com Горан Мирковић каже да су честе ситуације да љубитељи серија сезоне гледају у једном даху, те да и себе сматра правим **bingewatcherom** (oradio.rs, 14. 10. 2016).

③ порекло енгл. binge-watcher.

⑤ синоними бинџер.

⑥ област телевизија.

⑧ напомене Правописне варијанте *бинџ вочер* и *бинџ-вочер* нису стандардне јер елементи „бинџ” и „вочинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*binge-watcher*) није стандардно. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Предност треба дати синониму *бинџер*.

бинцвòчинг м. р.

① дефиниција *гледање више епизода неке телевизијске серије у низу.*

② цитати Од некадашњег породичног окупљања и праћења ТВ серија, данас све чешће једна особа у свом интимном простору гледа по неколико епизода у једном дану. Овај феномен маратонског гле-

дања серија назван је „**binge-watching**” (бинџ вочинг) (rts.rs, 18. 8. 2018); Prema nalazima tih istraživanja, **binge-watching** i depresija su povezani. Naučnicima i dalje nije jasno da li **binge-watching** izaziva depresiju ili je obrnuto (oradio.rs, 14. 10. 2016); „**Binge watching**” je novi sindrom. Koliko puta vam se desilo da primetite da je svanulo, a vi ste ispred televizora zakucani od 22h prethodne večeri jer ste gledali celu sezonu neke serije? [...] Na Internetu se u tekstovima o bindžovanju uglavnom nalaze dve kategorije: „Pogledajte listu 25 serija koje treba da bindžujete” i manje privlačna – „Bindžovanje vodi ka usamljenosti i depresiji” (alternativa je gojenje) (noizz.rs, 2. 12. 2016); Mad Dogs i The Detour maltene nameću **bindžvočing** kao jedini metod, iako to u slučaju The Detour nije moguće, jer serija ide jednom nedeljno „kao i većina drugih” (beforeafter.rs, 26. 5. 2016); **Bindžvočing** vs. nedeljna pauza između epizoda? (vox92.net, 14. 11. 2019).

❸ порекло енгл. binge-watching.

❹ синоними бинцовање.

❺ област телевизија.

❻ детерминативи Televizija skoro nikad (sem u slučajevima serija gde tema diktira radnju, poput izraelske Hostages) nema potrebu da naše junake prati u sitnom vremenskom kontinuitetu, pre svega zbog dinamike emitovanja epizoda, čak i u ovim **bindžvočing** vremenima (beforeafter.rs, 26. 5. 2016).

❼ напомене Предност треба дати именици *бинцовање* јер је због домаћег суфикса уклопљенија у систем српског језика. Правописне варијанте *бинџ вочинг* и *бинџ-вочинг* нису стандардне јер елементи „бинџ” и „вочинг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*binge-watching*) није стандардно. Може се евентуално навести у загради након првог помињања. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Реч *binge-watching* је 2013. године била изабрана за реч године у избору уредништва Колинсовог речника енглеског језика (*Collins English Dictionary*).

бинџер м. р.

❶ дефиниција *особа која гледа више епизода неке телевизијске серије у низу; мушка особа која гледа више епизода неке телевизијске серије у низу.*

❷ цитати Двадесетпрви век ће остати упамћен и као век зависности од нове технологије – играњем видео-игара, опсесивним селфи-сликањем, зависношћу од друштвених мрежа и коначно опсесивним

гледањем ТВ серија. Ако за екраном гледате читаве сезоне серија у низу и током дужег временског периода, ви сте „**бинцер**” (rts.rs, 1. 8. 2017); Остајање код куће и провођење викенда у осамљеном гледању серија, навика је више од половине **бинцера**. Психолози тврде да бинцовање само по себи не представља проблематичан образац понашања (бука.com, 24. 11. 2017); U današnje vreme kada hordama **bindžera** čekanje od nedelju dana za nastavak TV serije predstavlja nepremostiv problem (emuglx.org, 17. 5. 2019); Ако можете да одгледате за компјутером целу сезону неке серије, а да не трепнете, ви сте готово сигурно тзв. „**бинцер**”, само да то нисте ни знали (novosti.rs, 4. 10. 2016); Nova zavisnost koja zatupljuje omladinu! Da li ste i vi **bindžer**? (ikragujevac.com, 2. 10. 2016).

❸ порекло према енгл. binge-watcher.

❺ синоними бинцовочер.

❻ област телевизија.

❼ детерминативи Заинтересујем се ја за то бинцовање, кад делује тако бенседински, и мало по мало, са комшијском чивавицом коју ми дају да је причувам за неку пару, почнем да гледам серије у цугу. Мог мужа то уопште не интересује, али чивавица чим дође код нас, трчи пред телевизор. Још само кад бисмо за то бинцовање имали нашу реч, а не да се хвалим унучету како има **бинцер** бабу (rts.rs, 20. 11. 2019).

❽ напомене Предност треба дати облику *бинцер* над синонимом *бинцовочер*.

бинцерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа бинцер*.

❷ цитати Strastvena sam obožavateljka našeg psa, i putnica, i **bindžerka**, i sanjarka (porodicnegastronomije, 3. 4. 2019); Nagraбусили ste bindžeri i **bindžerke** (facebook.com, 3. 2. 2020); E nikad **bindžerke** od vas! Ja kad gledam, ne jedem, ne spavam, ne izlazim, samo gledam. Eno i veliko dete isto tako, počeo da gleda neku seriju, odgledao šest epizoda za dan (forum.krstarica.com, 12. 5. 2020); Upravo sam saznala da sam u jednom periodu ove 2020. godine bila „**bindžerka**” ili kako se već kaže onaj koji bindžuje (trendtwitter.com, 2020); Naravno da je tema razgovora bila prilika da se Keller valja u zadovoljstvima svih vrsta, od toga što je politički džanki, frankofiličarka, tv **bindžerka** i sve to (podcast.rs).

❸ порекло према енгл. binge-watcher.

❻ област телевизија.

бѝнцѝерскѝ, -а̄, -о̄

❶ дефиниција *који се односи на бинѝвочинг, бинѝере и бинѝерке (= на гледање више епизода неке телевизијске серије у низу и особе које то раде).*

❷ цитати Почео sam da ga pratim kad je krenuo da izlazi, ali zbog svoje **bindžerske** prirode, zaboravio sam na K6BD posle 4-5 izdanja (reddit.com, 19. 3. 2018); **Bindžerska** core filozofija ovde možda i nije tako loš izbor, samo treba imati strpljenja do kraja 2019. godine (emuglx.org, 17. 5. 2019); Iv Flečer se ne okreće kameri i ne deli svoj unutrašnji monolog sa publikom. Mi **bindžerski** voajeri je gledamo dok spoznaје seksualne želje, preferencije i pogled na život, koji nemaju nika-kve veze sa onim što je u svojoj oskarovskoj ulozi igrala (dedamilo-rad.com, 24. 10. 2019).

❸ порекло према енгл. binge-watcher

❹ област телевизија.

бѝнцѝерски прил.

❶ дефиниција *на начин карактеристичан за бинѝере и бинѝерке (= особе које гледају више епизода неке телевизијске серије у низу).*

❷ цитати Seriju sam iskusno **bindžerski** progutala za tri dana. Jedna sezona ima dvanaest epizoda (vice.com, 12. 4. 2018); Američka nova serija *Love Life* u samom startu dolazi pred gledateljstvo sa ogromnim opterećenjem [...] Premda ju je lako gledati, pa sve i da se odlučite za **bindžerski** neumeren pohod „u cugu”, ovo je proizvod prilično ograničenog roka trajanja (vreme.com, 2. 7. 2020).

❸ порекло према енгл. binge-watching : бинѝвочинг, бинѝовање, binge-watcher : бинѝвочер, бинѝер.

❹ област телевизија.

бѝнѝовање с. р.

❶ дефиниција *гледање више епизода неке телевизијске серије у низу.*

❷ цитати Друга сезона *Сенки* донела је нешто ново и у технолошком смислу – грађане Србије је научила шта је бинѝовање. То значи да је нову сезону, након плаћања, могуће одгледати одједном на интернету, тј. бинѝовати је, што је већ неко време стандард у свету (bbc.com, 12. 11. 2019); Има их у изобиљу, укључујући ТВ серије. И то је оно што зову „**бинѝовање**”: нека серија која за разлику од фил-

ма много дуже траје, пружа прилику да се повежемо са карактерима у њој, па онда одгледамо по пет епизода за једно вече (novosti.rs, 15. 3. 2020); Кад су летос деца одлучила да не иду на породични ручак и позвала нас на **бинцовање** неке серије, муж и ја смо отишли по унуче и недељно поподне провели у парку. А када смо предвече вратили унуче кући, ћерка и зет су изгледали као рудари после дупле празничне смене у руднику (rtsplaneta.rs, 18. 11. 2019); Знамо да је **бинцовање** у моди, али ми вам нудимо мање дозе забаве. Свакако, пожељно је видети ову минијатуру неколико пута током недеље, или дана. Уместо вишесатног гледања епизода неке ваше омиљене серије (**бинцовања**), нудимо вам *кадровање*. Гледање занимљивог садржаја „по мање, а почешће” (kadar24.com); Американци су **бинцовање** „званично” открили касније, када су преко „Ајтјунса” или „Нетфликса” почели да купују епизоде после емитовања, када крећу и прва истраживања која сежу чак и до анатомских објашњења каква лучења у мозгу изазива гледање неколико епизода у низу. То је на крају резултирало и продуцентским потезима да се серије у неколико дана постављају за стриминг и практично осмишљавају за **бинцовање** у старту (arhiv.rs, 4. 7. 2014).

❸ порекло према енгл. binge-watching.

❹ синоними бинцовочинг.

❺ област телевизија.

❻ напомене Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бѝнцовати -ујѐм, несврш.

❶ дефиниција *гледати више епизода неке телевизијске серије у низу.*

❷ цитати Амерички сервис „Нетфликс” објавио је ових дана шта је то што гледаоци заиста „**бинцују**”, како се у сленгу зове ова појава по енглеској речи за преждеравање. „Нетфликс” је саопштио да гледаоци који одлуче да гледају целу сезону одједном обично то заврше за недељу дана, гледајући просечно по два сата дневно (politika.rs, 11. 6. 2016); Сценариста и филмски критичар Димитрије Војнов признаје да је „**бинцовао**” серије у време када тај појам није постојао, из једноставног разлога што је наш програм каснио у односу на страно емитовање и што је било могуће набавити пиратске верзије целе серије (politika.rs, 2. 7. 2014); Американци предњаче у овој новој „болести савременог друштва”, са скоро 70 посто људи који стално „**бинцују**”, са просеком од по пет епизода одједном, како пише у резулта-

тима једног истраживања (novosti.rs, 4. 10. 2016); Колико пута **си бинцовао** и у току једног дана погледао више од три епизоде омиљене серије? (omladinskenovine.rs, 15. 9. 2018); Можда је примамљиво остати касно и **бинцовати** омиљене серије јер не морате да идете на посао, али важније је дати приоритет спавању (glassrpske.com, 16. 4. 2020).

③ порекло према енгл. binge-watch.

⑥ област телевизија.

БИТКОЈН и **БИТКОЇН** м. р.

① дефиниција *једна од криптовалута, врсте дигиталног или виртуелног новца без централне банке.*

② цитати **Bitcoin** se, na primer isplati, ali samo ako kripto-rudari u o-premu i potrošenu energiju mogu da ulože velike količine novca. Tako ova valuta nije pogodna za individualne rudare, pa ga danas najviše rudare velike kompanije koje u ASIC (Application Specific Integrated Circuit) uređaje za rudarenje ulažu milione dolara, te svoje sisteme za rudarenje mogu da sele u zemlje u kojima je cena električne energije povoljnija. Pored **Bitkoina** tu su i druge kriptovalute (pcpress.rs, 11. 3. 2020); У Србији се може трговати **биткоинима**, али треба нам и закон о трговању криптовалутама, који је у Европској унији већ на снази [...] „**Биткоин**ом се тргује релативно лако, може се лако и користити и већ постоје дебитне картице за **биткоин**. Можете да платите било коју робу или услугу у Србији, а да трговцу изађе рачун у динарима. Значи врши се моментална конверзија из **биткоина** у динаре. Може се користити било где, где се прихватају Виза и Мастер Кард картице” [...] У Србији се, за сада, **биткоин** мало користи. У употреби криптовалута у свету предњаче азијске и афричке земље и земље Јужне Америке у којима је банкарски сектор неразвијен. **Биткоини** су, према оцени стручњака, најзаштићеније валуте на планети јер их је, како кажу, немогуће фалсификовати (rts.rs, 20. 12. 2017); „У нашој мењачници по први пут моћи ће да се купују и продају криптовалуте за Србију без посредника што смањује трошкове уласка и изласка из трговине криптовалутама и до неких пет пута”, наводи Мићић и додаје да су тренутно листирани **биткоин**, киријум, сафекс и сафекс кеш али се у будућности планира ширење асортимана криптовалута у мењачници (rts.rs, 20. 6. 2019); **Bitcoin** je ove godine „potpuno poludeo” kad je reč o rastu cene – s početnih oko 1.000 dolara do 8.000 dolara – pa je samim tim sve više i onih koji se upuštaju u rudarenje (novaekonomija.rs, 20. 11. 2017); **КАКО СЕ ПОНАШАЈУ ИНВЕСТИТОРИ У**

VREME PANDEMIJE Mlađi kupuju **bitkoin**, stariji zlato (blic.rs, 11. 8. 2020).

③ порекло енгл. bitcoin.

④ варијанте БИТКОЈН.

⑥ област финансије.

⑦ детерминативи Prvi **bitkoin** bar u Evropi, gde će se gosti uz kafu informisati o kriptovalutama, otvoren je u centru Rima. U tom ugostiteljskom objektu biće moguće informisanje o kriptovalutama, kojima je, kako navode italijanski mediji, moguće i plaćanje, kao i registracija na platformi, kupovina i trgovina (blic.rs, 5. 8. 2020); Block chain (blokčejn) je javna knjiga svih transakcija na kojoj se **Bitkoin** mreža zasniva (bitcoin.org); **Bitkoin** rudari obrađuju transakcije i održavaju mrežu bezbednom korišćenjem specijalizovane hardverske opreme, a za uzvrat bivaju nagrađeni (bitcoin.org); Reč je o tzv „halvening”, odnosno, procesu gde **bitkoin** rudari mogu očekivati pad BTC zarade od 50 odsto (biznis.telegraf.rs, 25. 6. 2019); QuadrigaCX, najveća kanadska **bitkoin** menjačnica izgubila je promet klijenata s eksternog novčanika vredan 190 miliona dolara (novaekonomija.rs, 5. 2. 2019).

БИТКОЈН м. р.

① дефиниција *једна од криптовалута, врсте дигиталног или виртуелног новца без централне банке.*

② цитати **Биткојн** је изгубио још 13 одсто вредности, спутивши се на ниво испод 6.000 долара, чиме је најпознатија светска виртуелна валута од почетка 2018. године изгубила више од 50 одсто вредности (rts.rs, 6. 2. 2018); У Београду је свечано постављен први банкомат у Србији на којем се могу купити и продати најпопуларније криптовалуте на свету – **биткојн** и **лајткојн** (rts.rs, 4. 4. 2018); **Bitkojn** (BTC) (engl. bitcoin) je kriptovaluta, u obliku elektronskog novca (itkons.rs, 5. 3. 2020); **Bitkojn** poslednjih nedelja doživljava neverovatan procvat, ali jedna kriptovaluta raste još vrtoglavijom brzinom, izveštava Si-En-En (republika.rs, 16. 12. 2017); Dobar osećaj za ulaganje i izuzetan rast vrednosti **bitkojna** omogućio je braći Vinklvos da zarade milijardu dolara (tvk3.info, 5. 12. 2017).

③ порекло енгл. bitcoin.

④ варијанте БИТКОИН.

⑥ област финансије.

⑦ детерминативи То је decentralizovana digitalna valuta bez centralne банке или једног administratora која може бити послата од корисника до корисника на peer-to-peer **bitkojn** мрежи без потребе за посредницима. То је

digitalna i globalna valuta (itkons.rs, 5. 3. 2020); Ovo su prvi **bitkojn** milijarderi! / Braća blizanci Tajler i Kameron Vinklvos, koji su tužili Marka Zakerberga da im je ukrao ideju za „Fejsbuk”, sada imaju više od milijardu dolara u bitkojnima u koje su pre četiri godine uložili 11 miliona dolara (rtvbn.com, 5. 2. 2017). Silni milioni koje je Kertis Džejms Džekson [...] zaradio od „bitkojna” (bitcoin) su nestali, a on sada tvrdi da oni zapravo nisu ni postojali. [...] Nikad nisam imao niti trenutno imam **bitkojn** nalog, niti bitkojne (pink.rs, 2017); Postavljen prvi dvosmerni **bitkojn** bankomat u Srbiji (rts.rs, 4. 4. 2018).

③ напомене Предност треба дати облику *биткоин*.

БЛОГ м. р.

① дефиниција *страница на интернету, редовно ажурирана, коју води појединац или група и у којој је садржај (текст и фотографије) представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем.*

② цитати **Blog** je onlajn dnevnik u kom autor može da dokumentuje svoja iskustva, daje savete i deli informacije s drugima. Danas **blogove** objavljuju gotovo svi – firme, privrednici i pojedinci, jer na njima mogu da osvoje potencijalne potrošače (kurir.rs, 11. 4. 2017); **Blog** izgleda kao zanimljivo mesto na internetu na kojem možete da pronađete brdo saveta, interestantne priče i savršene fotografije. Ali ova digitalna forma je više od toga, ona je vrsta posla koja uspešno može da se obavlja i u Srbiji (zena.blic.rs, 25. 4. 2017); Иван и Ана Паталов из Панчева воле да путују по свету и до сада су заједно обишли 30 земаља. Своје утиске и савете за путовања овај брачни пар дели са другима на интернету, а, како наводе на свом **блогу**, највише цене искуства и успомене које остају заувек (rts.rs, 10. 2. 2020); Ако желите на најбољи начин да искористите време које ćete provoditi u samoizolaciji zbog korona virusa, ovde dajem nekoliko preporuka za **blogove** i podkaste које можете да пратите помоћу рачунара или мобилног телефона, дакле без потребе да излазите из куће да бисте отишли до књиžаре (talas.rs, 17. 3. 2020); **Blog** – појам који је настао спајањем израза „web log” у једну реч. Први **blog** (онлајн дневник) објављен је јануара 1994. године, а сам појам „weblog” дефинисао је Јорн Баргер децембра 1997. године. Априла 1999. програмер Петер Мерхолц скраћује појам и реч **blog** добија значење које има данас (digitalnimarketing.in.rs); **Blog** је web-dnevnik који може писати једна или више особа. Бесплатан је, доступан свима који имају интернет и нема правила о чему би један блогер морао да пише (wannabemagazine.com).

③ порекло енгл. **blog**.

⑤ синоними **ВЕБЛОГ**.

⑥ област интернет.

⑦ детерминативи Ovaj odgovor po prilično je zbunio moju **blog** publiku i dobila sam dosta pitanja kako izgleda to moje planiranje **blog** sadržaja (ememblog.rs, 16. 5. 2020); Naši urednici će kreirati optimizovani **blog** sadržaj, koji može da se deli i koji je važan za Vaše potencijalne klijente (esokia.com); Svaki **blog** korisnik dobija jedinstvenu adresu na internetu u formatu *korisnicko_ime.blog.rs*. (blog.rs); Kompanijski **blog** tekstovi su marketinški alat koji pomaže online prisustvo vašeg biznisa, privlači nove kupce i gradi vaš autoritet i odnos poverenja sa postojećim klijentima. Sve u svemu, kompanijski blog, ukoliko već nije, trebalo bi da bude obavezna stavka na vašem sajtu i jedan od nosećih stubova vašeg poslovanja (blog.mojeffacture.com); Daren će im pomoći da se odluče za prave **blog** alatke, odaberu temu o kojoj žele da pišu, i da povećaju posetu na svom blogu (ivandjurdjevac.me, 2007).

⑧ напомене Облик *блог* користи се неупоредиво чешће од синонима *веблог* и треба му дати предност.

блогер м. р.

① дефиниција *особа која редовно пише текстове и поставља материјале на блог (= страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у којој је садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем); мушка особа која редовно пише текстове и поставља материјале на блог.*

② цитати Од **блогера** из Панчева сазнајте како отпутовати далеко без много пара (rts.rs, 10. 2. 2020); Србију је у прва три месеца ове године посетило 18 одсто више туриста из Велике Британије и 36 одсто више туриста из САД у односу на исти период лане, саопштила је Туристичка организација Србије, која је за новинаре британских медија и америчке **блогере** организовала посете Србији (rts.rs, 24. 5. 2017); Руски председник Владимир Путин потписао је измене закона које омогућавају Влади да новинаре, **блогере** и кориснике друштвених мрежа прогласи страним агентима, односно заступницима интереса центара из иностранства (rts.rs, 3. 12. 2019); Под утиском обарања сајтова и у атмосфери страха због притварања грађана за ширење панике на „Фејсбуку”, традиционални сусрет **блогера** са ових простора „Блогопен” посвећен је слободи изражавања (politika.rs, 11. 6. 2014); Blogovanje je moderan način iskazivanja mišljenja i nije važno iz koje zemlje **bloger** dolazi, već kreativnost i predanost, kao i u svakoj drugoj aktivnosti (wannabemagazine.com).

③ порекло енгл. blogger.

⑥ област ИНТЕРНЕТ.

⑦ детерминативи Za početak, otvorite svoj Blog na PokerNews-u i steknite ili podelite vaše **bloger** iskustvo sa nama (balkan.pokernews.com, 2012);

блогерка ж. р.

① дефиниција *женска особа блогер.*

② цитати Došla je naša divna i napoznatija modna **blogerka** Zorana Jovanović. Bilo mi je izuzetno draga zbog njenog dolaska. Redovno je pratim, a posebno gledam njene vlogove koji mi ulepšaju dan. [...] **Blogerke** danas diktiraju trendove, sede u prvi redovima na revijama, saraduju sa poznatim dizajnerima i raznim brendovima (wannabemaga-zine.com, 23. 12. 2014); Tekst za post iziskuje od sat vremena do šest sati rada. Sve zavisi od tipa i dužine teksta. Proveravam ga, „šminkam” i objavljujem – dodaje **blogerka** koja je svoj sadržaj vremenom proširila, pa se na njenom blogu pored modnih saveta mogu naći i tekstovi o lepoti i putovanjima. [...] Kako je biti bјuti **blogerka** u Srbiji, otkriva nam blogerka Ana Janković (zena.blic.rs, 25. 4. 2017); **Blogerke** u Srbiji su sve uticajnije ne samo među tinejdžerkama, već i među ženama u zrelim godinama. Njihovi saveti se poštuju do najsitnijih detalja, modni odabiri se kopiraju istog trenutka, a životni stil neprekidno poredi sa sopstvenim. **Blogerke** se mogu baviti širokim spektrom tema, ali u Srbiji su najpopularniji oni koji pišu o modi i lepoti. Gastro i blogovi o putovanjima su takođe rado čitani, a među čitaocima prednjače pripadnice nežnijeg pola (story.rs, 25. 2. 2020); Modna **blogerka** je osoba koja ima svoj blog na internetu koji se bavi modom. Ona ima mnogo pratilaca na društvenim mrežama i trudi se da ih zadrži i uveća njihov broj. Svakodnevним активностима u vidu postova potkrepljenih fotografijama, ona svoju „publiku” drži na okupu ne dozvoljavajući joj da se raspe i ode nekom drugom (viewsource.rs, 16. 8. 2019); Irina Lakićević, Mija Knežević i Tamara Kalinić su tri srpske **blogerke** čije stilske bravure imaju na hiljade poklonika iz celog sveta (elle.rs).

③ порекло према. енгл. blogger.

⑥ област ИНТЕРНЕТ.

блогерскӣ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на блогере и блогерке (= особе које редовно пишу текстове и постављају материјале на блог, страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у*

kojoj je sadržaj – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).

❷ цитати Zorana je jedna kulturna, prirodna i divna devojka koja je strpljivo odgovarala na sva naša **blogerska** pitanja (wannabemagazine.com, 23. 12. 2014); Volja, poznavanje teme kojoj želite da se posvetite, kompjuter, internet konekcija, nalog na nekoj od **blogerskih** platformi i pismenost. U ovom momentu nije vam potreban čak ni zaseban domen, ali ukoliko želite da od samog početka vašu **blogersku** priču učinite što profesionalnijom, zakup domena neće biti loša odluka (mtsblog.rs, 9. 2. 2016); Imajući u vidu ovaj **blogerski** krug, jasno je da su blogovi ili blog forme izuzetno važne za e-Trgovinu (nbshop.rs, 10. 4. 2018); Ipak, nije li previše rekreiranje svega što uradi popularni **blogerski** par – Džek i Loren, koje prati preko 2 miliona korisnika na Instagramu (putujsigurno.rs, 16. 1. 2018); **Blogerska** scena u Srbiji se i u ovom momentu menja. Većina sadržaja koje pročitamo na društvenim mrežama potekla je od blogera, ali ne nužno i onih koji imaju svoj blog, jer su blogeri pretvoreni u instituciju. Oni su danas Jutjuberi, Instagram magovi i Facebook uređivači sadržaja i njih mladi najčešće prate. U toj kakofoniji sadržaja, potražili smo blogove društvene hronike koje bi mladi pratili i pronašli razlog zbog čega ih to zapravo i ne zanima (oradio.rs, 24. 2. 2016).

❸ порекло енгл. blogger : блогер, блогерка.

❹ област интернет.

блòгерски прил.

❶ дефиниција *на начин карактеристичан за блогере и блогерке (= особе које редовно пишу текстове и постављају материјале на блог, страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у којој је садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).*

❷ цитати Radica, iliti **blogerski** rečeno Zelena, rođena [je] 1968. godine (exxxperiment.net, 18. 5. 2018); **Blogerski** rečeno – isprobavanje noviteta! (picuki.com, 2019).

❸ порекло према енгл. blogger : блогер, блогерка.

❹ област интернет.

блòговāње с. р.

❶ дефиниција *писање текстова и постављање нових садржаја на одређени блог, уређивање, ажурирање блога (= странице на интернету, редовно ажуриране, коју води појединац или група и у којој је*

садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).

❷ цитати Истакнута су правила која морамо поштовати да бисмо квалитетно представили себе и свој рад, путем блога али и вештине и знања која су нам потребна за **блоговање** (tsbor.edu.rs, 4. 12. 2019); Растућу популарност **блоговања** потврђује и чињеница да је реч **blog** већ ушла у званичне речнике. Склована је 1997. од речи **web** (мрежа) и **log** (запис): ове речи прво су састављене, па на духовит начин растављене на **we blog** – да би се указало да „ми блогујемо”, да би на крају остао само блог као именица, односно **blogging** као глагол. Многи су склони да ово називају и револуцијом у технологији људског повезивања. А да се догађа нешто што је заиста важно сведочи и чињеница да су класични медији такође пригрлили **блоговање** као додатни канал комуникације са читаоцима. У Америци, на пример, од 80 од 100 највећих листова на својим интернет издањима нуди блогове својих репортера које читаоци коментаришу (politika.rs, 8. 9. 2006); Након што је привукла пажњу веб сајта за дељење видео клипова Ледбајбл, **блоговање** о надметањима у јелу с временом је постало главни посао овој двадесетчетворогодишњој становници Лондона (bbc.com, 15. 4. 2019); Од тада сваке године у марту и октобру пријављују се наставници и ученици из целог света и пролазе кроз десет недеља **блоговања** развијајући вештине неопходне у 21. веку. Циљ пројекта је да повеже ученике са широм публиком и подржи наставнике који започињу са својим ученицима **блоговање**. Пројекат води кроз процес **блоговања** без обзира коју платформу користите (ossvetisavakg.edu.rs); Почело је као обично **блоговање** о улогама које би одговарале Николасу Кејџу, а претворило се у масовну онлајн хистерију (rts.rs, 3. 9. 2012).

❸ порекло према енгл. **blogging**.

❹ област интернет.

блòговати и **блõговати**, -ујѐм несвр.

❶ дефиниција *писати текстове и постављати нове садржаје на одређени блог, уређивати, ажурирати блог (= страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у којој је садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).*

❷ цитати *Zašto je blog jedna od najpopularnijih formi na internetu? Lako se koristi, svako veoma brzo može da nauči da **bloguje**, a pruža mogućnost svakodneвне интеракције са читаоцима и делjenje korisnih (i manje korisnih) информација на непосредан начин (ancom.co.rs, 29. 6. 2011);*

Blogovati ili ne? [...] Blog može da bude sjajan marketinški alat, ali ne bi na njega trebalo gledati na taj način. Ako vam blog donese čitaoce, ili prodaju knjiga ili bilo šta, to je odlično, ali nemojte to od njega očekivati jer to nije njegova svrha. Blog je tu da kristališe pogled na svet, kako onoga koji piše, tako i onoga koji čita (ivanbacic.com, 31. 8. 2019); Ukoliko **blogujete** na platformi u domenu ćete imati dodatni .blogspot deo, a ako ste na Wordpres.com platformi imaćete .wordpress. Ovo vam zapravo i neće smetati da kvalitetno **blogujete**, objavljujete sadržaj i brendirate se u onlajn zajednici (according-tokristina.com, 11. 11. 2016); Kako da uspešno **blogujete** i zašto treba da počnete sa blogovanjem već danas? (adriahost.rs, 2015); U petak 23. decembra, u 18 sati, u Delfi Caféu SKC, održaće se jedno nesvakidašnje veče na kojem će dve Lagunine autorke **blogovati** uživo (laguna.rs, 21. 12. 2011).

③ порекло енгл. blog.

⑥ област интернет.

БЛОГОВСКИ, -а, -б

① дефиниција *који се односи на блог (= страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у којој је садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).*

② цитати На **блоговски** начин књижевност је добила и прилагодила се времену у коме живимо (tatjana10011968.wordpress.com, 16. 3. 2013); Не тако давно поменути је решио да на једном месту прикупи своја овдашња **блоговска** јављања (blog.b92.net, 5. 6. 2016); Уопште мислим да је велика штета да се посебни домети, рекорди и новитети, без обзира о којој се врсти загонетки ради, „троше“ на блогovima. Не бих волио да будем погрешно схваћен, али некако ми је **блоговска** енигматика резервисана за уски круг конзументата и заиста ми поражавајуће дјелује и сама помисао да за такве ствари не постоји интерес и/или одговарајући третман у штампаним енигматским издањима (enigmatikatio.blogspot.com, 15. 4. 2017); Сматра да су, како се изразио, „**блоговска** препуцавања и медијске спекулације” пре свега непристојна (rtv.rs, 4. 10. 2017); Шлафли и људи блиски њему углавном не пишу енциклопедијске чланке, већ есеје и **блоговске** уносе којима нападају своје противнике (sr.m.wikipedia.org).

③ порекло према енгл. blog : блог.

⑥ област интернет.

БЛОГОВСКИ прил.

❶ дефиниција *на начин карактеристичан за блог (= страницу на интернету, редовно ажурирану, коју води појединац или група и у којој је садржај – текст и фотографије – представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем).*

❷ цитати Један савет: пробај само да мање пишеш **блоговски**, боље ћеш да прођеш, и више ће да се прочита то што би да кажеш (vukajlija.com, 2013); Писање о себи **блоговски** дозираам – мој блог па моје и писање – дакле, реч је само о неким деловима или периодима мојег живота (osvetupodlupom.blogspot.com, 26. 3. 2018); Kuvajmo **blogovski** je sajt za domaće kuvare koji žele da podele recepte sa drugima i da pronađu recept za sebe (blogosfera.rs, 7. 5. 2019); **Blogovski** o blogu (cqcounter.com, 13. 4. 2011).

❸ порекло према енгл. blog : блог.

❹ област ИНТЕРНЕТ.

БОДИШЕЈМЕР и **БОДИШЕЈМЕР** м. р.

❶ дефиниција *особа која дискриминише друге људе, најчешће жене, због њиховог физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

❷ цитати **Bodi šejmeri** i osobe koje se rugaju nečijem izgledu hoće da ruše vlast. Kandidat opozicije će sigurno biti neki maneken, Boris možda? (twitter.com, 17. 10. 2017); Evo sam sad i **bodišejmer** jer ne volim kad se ljudi nude po internetu (twitter.com, 1. 6. 2020).

❸ порекло енгл. body-shamer.

❹ област ДРУШТВО, ПСИХОЛОГИЈА.

❺ напомене Правописна варијанта *боди шејмер* није стандардна јер елементи „боди” (у значењу: тело) и „шејмер” у српском језику нису речи.

БОДИШЕЈМИНГ м. р.

❶ дефиниција *облик дискриминације људи, најчешће жена, због њиховог физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

❷ цитати Dok je ova potonja korak unapred u predstavljanju krupnijih ljudi, i bavi se pitanjima kao što su **bodi šejming** i hiperseksualizacija, premisa ove prve je fokusirana na debelu tinejdžerku koja smrša i želi da

se osveti svima koji su se ogrešili o nju (vice.com, 12. 11. 2018); Je l' ti to želiš bodi pozitiviti za sebe, a **bodi šejming** za ljude koji su zategnuti??????? Je l' u tom grmu leži zec? Mnogo jasnije je sve (twitter.com, 11. 6. 2018); Žene pričaju o najgorem **bodi-šejmingu** koji su iskusile! (vice.com, 23. 4. 2018); Čin simboličkog IZVINJENJA u kojem se jedna muška grupacija – muški članovi AbB-a u ime muškog roda simbolički izvinjavaju ženskom rodu za sveopšte i dugotrajno ruženje i sramoćenje ženskog tela (**bodi-šejming** ili bodi-šejmovanje) od strane muškaraca i patrijahalne kulture uopšte (telegraf.rs, 2. 3. 2017); Zaustavimo više sveprisutni **bodišejming** (twipu.com, 27. 4. 2009); Kakav je ovo nekorektni **bodišejming** i ejdžizam (twitter.com, 14. 7. 2017).

③ порекло енгл. body shaming.

⑤ синоними бодишејмовање.

⑥ област друштво, психологија.

⑧ напомене Предност треба дати глаголској именици *бодишејмовање* јер је због домаћег суфикса уклопљенија у систем српског језика. Правописне варијанте *боди-шејминг* и *боди шејминг* нису стандардне јер елементи „боди” (у значењу: тело) и „шејминг” у српском језику нису речи. Изворно писање (*body shaming*, *body-shaming*) није стандардно.

бодишејмовање с. р.

① дефиниција *дискриминисање неке особе, најчешће жене, због њеног физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

② цитати Strings smatra da debljina nije „svuda univerzalno veličana ili osuđivana”, već se njeno značenje „vezuje za rasu onog koji je poseduje”. Rasa nije jedini faktor koji utiče na **bodi-šejmovanje**. Drugi su vera i klasa (bbc.com, 4. 1. 2020); Čin simboličkog IZVINJENJA u kojem se jedna muška grupacija – muški članovi AbB-a – u ime muškog roda simbolički izvinjava ženskom rodu za sveopšte i dugotrajno ruženje i sramoćenje ženskog tela (bodi-šejming ili **bodi-šejmovanje**) od strane muškaraca i patrijahalne kulture uopšte (czkd.org, 8. 3. 2017); Iz priložene anketе može se zaključiti da su devoјke uglavnom nesigurne kada je u pitanju njihov fizički izgled, kao i da gaje zebnju i osećaju odgovornost prema svom ‘letnjem телu’ koje će biti podložno pogledima drugih. Žene očekuju osudu, zbog čega im то pitanje lebdi nad glavom. Da li то препознају као **bodi šejmovanje** или smatraју normalnim? (oblakoder.org, 24. 7. 2019); Nisam za **bodi-šejmovanje**, ali, brate! Takvom žena ni ne treba (twitter.com, 3. 1. 2020).

③ порекло према енгл. body shame.

⑤ синоними бодишејминг.

⑥ област друштво, психологија.

⑧ напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу (*бодишејмовā-ње*) чешћи је у говору иако се тиме крши важећа акценатска норма (силазни акценат је ван првог слога). Правописна варијанта *боди-шејмовање* није стандардна јер елементи „боди” (у значењу: тело) и „шејмовање” у српском језику нису речи.

бодишејмовати, -мујем сврш. и несврш.

① дефиниција *дискриминисати неку особу, најчешће жену, због њеног физичког изгледа који није у складу с актуелним схватањима лепог.*

② цитати Razgovarala sam sa pet žena o načinima na koje **su bile bodi-šejmovane** – zbog toga što su imale mastektomiju, zbog oboljenja kože, ili zbog toga što nisu smršale. Razgovarale smo o tome kako su se osećale, kako su se u tom trenutku odnosile prema osudama, i o posledicama koje su te osude imale po njihov život (vice.com, 23. 4. 2018); Kendis Svonpul morala je da stane u odbranu svog tela, nakon što su je hejteri prozvali zbog toga kako izgleda posle porođaja, iako je od rođenja njenog drugog sina prošlo tek dve nedelje. [...] Nakon veoma grubih komentara, Kendis je napisala da ne dozvoljava da je **bodi-šejmuju**. / – Ovo sam ja 12 dana nakon što sam rodila sina. Ako imate nešto loše da kažete – pogledajte sebe. Društvo ume da bude veoma okrutno. Ženama su nametnuti potpuno nerealni standardi lepote. Ne stidim se svog tela ni toga kako ono izgleda nakon porođaja. Zapravo sam ponosna. Nosila sam svog sina devet meseci u njemu. I mislim da sam zaslužila pravo da imam stomačić. Da li me napadate zato što sam model? Pa, i mi smo normalni ljudi, zato vas molim da me pustite da uživam na plaži (noizz.rs, 12. 7. 2018); U judeo-hrišćansko-islamskom civilizacijskom krugu, muče, tlače, tuku, podjarmljuju, izrabljuju, potiskuju i **bodi-šejmuju** (sramoćenje ili ruženje ženskog tela) (facebook.com, 8. 3. 2017).

③ порекло енгл. body shame.

⑥ област друштво, психологија.

⑧ напомене Краткосилазни акценат на трећем слогу (*бодишејмовати*) чешћи је у говору иако се тиме крши важећа акценатска норма (силазни акценат је ван првог слога). Правописна варијанта *боди-шејмовати* није стандардна јер елементи „боди” (у значењу: тело) и „шејмовати” у српском језику нису речи. Изворно писање (*body shame*) није стандардно.

бòкс за бéбе* м. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати **Бокс за бебе** – шта је стварно? Тешко је схватити да ли такав начин да се дјеци одрекне шансе да спасе своје животе, или да ли она изазива жене да се отарасе дјетета. **Бокс за бебе** – шта је ово: прозор живота, колевка спасења? У свим земљама се назива другачије. Да ли ће то довести до чињенице да ће мајке бити провоциране да напусте децу како би им понудиле друге породице? (my-instastalker.com).

❸ синоними *беби-бокс, бејби-бокс, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.*

❹ област *социјални рад.*

❺ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо синтагмама *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Синтагма *бокс за бебе*, иако је вишезначна и нераспрострањена, бољи је избор од полусложеница *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

бòт м. р.

❶ дефиниција **а.** *компјутерски програм или део компјутерског програма оспособљен за аутономно, флексибилно, наменско деловање и резонување, с циљем испуњавања једног или више задатака. б.* *особа која ради за интересе најчешће неке политичке партије, ретко јавне личности, фирме или институције, тако што брани њихове одлуке и потезе путем јавних форума, телефонских укључења у емисије, коментара у онлајн новинским чланцима, велича достигнућа, или напада и куди поступке и лидере противничких партија или конкуренције без критичких погледа на свет.*

❷ цитати **а.** Све то партијски бот ради по устаљеном сценарију, могли бисмо рећи чак и програмирано. Баш као и софтверски робот по коме је овај партијски послушник добио надимак. Интелигентни софтверски агент или **бот**, по коме су названи партијски активисти, јесте врста једноставног програма који делује самостално, али у врло ограниченим капацитетима, нпр. изиграва нам чет-партнера на мре-

жи, рекламира одређену веб-локацију или опонаша противнике у компјутерским играма (jezikofil.rs, 6. 4. 2014); Иначе, та стара „srpska” рећ **bot** је заправо скраћени назив за softverskog robota који обично у себи има implementiranu већачку интелигенцију због ефективнијег сакупљања и управљања подацима. **Bot** је у суштини regularan softverski alat којим се извorno користе разне компаније (на пример Google) како би прикупиле нјима битне информације које смештају у базу података, па нам (опет рецимо Google) на тај начин пласира баš рекламу за скијање у децембру месецу (vice.com, 29. 12. 2014); Израз „**bot**” настао је скраћивањем рећи „robot”. **Bot** је дакле, у ширем смислу, неко ко нема своју слободну волју већ је „programiran” да одради неке задатке на интернету (pescanik.net 27. 10. 2014). **б.** Нико још није коментарисао то што је управо одатле више од 22.500 гласова стигло на вест о сведожењу бившег **бота** (juznevesti.com, 23. 8. 2019); **Ботови** су у српском жаргону синоним за острашћене активисте који на интернету бране ставове своје политичке партије (politika.rs, 13. 4. 2016); Оливера Јовићевић: Некада сам „жута Оља”, а некада „напредњачки **бот**” (rts.rs, 23. 10. 2019); Иако су **ботови** на нашем тлу присутни целу деценију, њихова тренутна улога се доста разликује од оне коју су имали до пре неколико година и која постоји чак и у демократским земљама (nin.co.rs, 16. 10. 2019); **Botovi** више не морају да инсталирају програме на своје рачунаре (nspm.rs, 18. 4. 2015).

③ порекло енгл. robot, bot.

⑥ област интернет, политика.

⑦ детерминативи **а.** Dok god njihovi **bot** algoritmi skeniraju poшту zbog cilјanih reklama, čini mi se da nije neki problem (b92.net, 15. 8. 2013); **Бот** технологија која омогућава брендovima да директно и ефикасно комуницирају са потрошачима кроз онлине оглашавање (inovacionifond.rs, 2018). **б.** Koliko budžet opterećuju **bot-honorari**? (twitter.com, 19. 12. 2016); Nekome је svetitelj – **bot** dnevnicе platitelj (nedeljnik.rs, 30. 10. 2019); Nemoј da kuckaš sa punim ustima sendviča ima se zagre-neš, pošto verovatno sričeš dok to radiš. A i ne ide masnim prstima od majoneza po tastaturi oćeš da ti odbiju od **bot** dnevnicе? (danas.rs, 15. 10. 2019).

брèгзит и брèгзит м. р.

① дефиниција *излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније и политички процес повезан с тим.*

② цитати „**Брегзит**” је једна од најспектакуларнијих грешака у историји Европске уније, оценио је Доналд Туск (politika.rs, 5. 12. 2019); **Bregzit** је изгласан 2016. године. Šта значи **Bregzit**? То је рећ која

se koristi kao skraćenica za izlazak Ujedinjenog Kraljevstva iz Evropske unije – spojivši reči Britanija i egzit (izlazak) da bi se dobila reč **Bregzit**, slično kao što je mogući izlazak Grčke iz EU u prošlosti bio nazivan Gregzit (danars.rs, 15. 1. 2019); Kada je Велика Британија гласала за **Брегзит**, многи су помислили да би то могло да означи почетак краја Европске уније. Неки аналитичари су упозоравали да ће Велика Британија бити прва домина у низу, након чега ће уследити „Фрегзит”, „Негзит” и „Свегзит”. Уместо тога **Брегзит** је ојачао ЕУ (rts.rs, 31. 1. 2020); **Брегзит** је скраћеница за *British exit* или „британски излаз” – процес изласка Велике Британије из Европске уније (ЕУ). [...] Британија је 2016. године на референдуму одлучила да, после више од 40 година, изађе из ЕУ (bbc.com, 26. 12. 2018); Европски посланици десничарских партија, који подржавају **Брегзит**, као и независност Каталоније, омели су данашње формално отварање седнице Европског парламента (ekspres.net. 2. 7. 2019).

③ порекло енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

④ варијанте брексит.

⑥ област политика.

⑦ детерминативи Из нове књиге Сенише Љепојевића „**Брегзит** револуција” (izmedjusnajave.rs, 14. 9. 2020); Кампања која ће бити покренута у наредних неколико дана имаће за циљ да осигура други **Bregzit** referendum у року од годину дана (rs.n1info.com, 30. 5. 2018); Ипак, уз изузетак другог сценарија, **Брегзит** референдум не би требало да остави велике последице по процесу реформи у земљама кандидатама, све док политичко руководство наставља да заговара европски пут (rtv.rs, 1. 7. 2016); Британска разорна **Bregzit** политика се одиграва кроз ново америчко председништво Доналда Трампа (webtribune2.rs-sing.com, 20. 1. 2017); Док је британско „NE” Европској Унији шокирало чак и неке „**Bregzit**” присталице, Тексашки национални покрет је уверен да ће Тексас гласати за независност 2018. године (nspm.rs, 15. 7. 2016); Када је, 23. јуна прошле године, победила **Брегзит** опција у Великој Британији, испитивачи јавног мњења су се крстили и левом и десном руком (srbijadanas.net, 23. 2. 2017).

⑧ напомене Предност треба дати облику *брегзит* над варијантом *брексит*.

брегзиташ м. р.

① дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега; мушка особа која подржава брегзит, која се залаже за њега.*

❷ цитати Да ли су баш то „адути” на које рачунају „**брегзиташи**” за излазак из ЕУ или нешто друго? (nspm.rs, 25. 5. 2016); **Брегзиташи** ме подсећају на пацове који напуштају брод који тоне (rtvbn.com, 5. 7. 2016); **Bregzitaši** najavili Antievropska osećanja će zahvatiti i druge zemlje a EU će otići u istoriju (alo.rs, 17. 2. 2020); Džonson napravio potez zbog kojeg mu **Bregzitaši** aplaudiraju (blic.rs, 26. 7. 2019); Што су британски „**брегзиташи**” агресивнији према премијерки Терези Меј, то ће она бити агресивнија према врху ЕУ (rts.rs, 23. 9. 2018).

❸ порекло према енгл. Brexiter.

❹ варијанте брекситаш.

❺ синоними брегзитер, брегзитерац, брегзитерс, брегзитовац.

❻ област политика.

❸ напомене Предност треба дати облику *брегзиташи* над варијантом *брекситаш*.

брегзиташица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа брегзиташи*.

❷ цитати И док медији у Шпанији и Француској забринуто пишу о овим најавама и истичу како је Тереза Меј постала већа и радикалнија **брегзиташица** од оних који су од почетка заговарали излазак из ЕУ, лидерка француске крајње деснице Марин ле Пен, пуна је хвале за смернице британске владе (politika.co.rs, 8. 10. 2016); Bivša ministarka unutrašnjih poslova munjevito je preletela s jedne na drugu stranu: u kampanji pred referendum prošle godine zastupala je ostanak Britanije u EU-u, a neposredno nakon toga stupila je na čelo vlade kao najtvrdža „**брегзиташица**” (antenam.net, 4. 6. 2017).

❸ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

❺ синоними брегзитерка, брегзитовка.

❻ област политика.

брегзиташки, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на брегзит, брегзиташи и брегзиташице (= на излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније, те особе који га подржавају).*

❷ цитати Иронични је обрт судбине то што ће региони највише погођени губитком регионалне помоћи ЕУ, као и потенцијалним тарифама, бити **брегзиташка** упоришта централне и северне Енглеске (sveosrpskoj.com, 8. 2. 2020).

- ③ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.
- ⑤ синоними брегзиторски, -а, -о, брегзитовски, -а, -о, брегзитски, -а, -о, брекситски, -а, -о.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

брѐгзитер и брегзѝтѐр м. р.

① дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега; мушка особа која подржава брегзит, која се залаже за њега.*

② цитати Dugogodišnji evroposlanik iz redova laburista Ričar Korbet ocenio je da „**bregziteri**” misle da su pametni jer su okrenuli leđa (rts.rs, 2. 7. 2019); Laburisti su u poslednjem trenutku bregziterima preoteli taj poslanički mandat, te **bregziteri** i dalje ostaju van vestminsterskih parlamentarnih klupa (izazov.com, 7. 7. 2019); **Bregziteri** su razočarani što nikome ne pada na pamet na Starom kontinentu da sledi njihov primer, čak i evroskeptične partije kako im se povećavaju šanse da osvoje vlast me-njaju narativ o evru i EU (nedeljnik.rs, 19. 4. 2019).

- ③ порекло енгл. Brexiter.
- ④ варијанте брекситерс.
- ⑤ синоними брегзиташ, брегзитерац, брегзитовац, брекситаш.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.
- ⑧ напомене Предност треба дати облику *брегзитер* над варијантом *брекситерс*.

брѐгзитерац м. р.

① дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега; мушка особа која подржава брегзит, која се залаже за њега.*

② цитати Sada se Britanija nalazi u prelaznom periodu u kome će se London i Brisel složiti da skoro ništa neće biti promenjeno, osim zastave. Evropski sud pravde, koje **bregziterci** naročito mrže, jer krši britanski suverenitet, i dalje će da procenjuje britanske zakone (magazin-tabloid.com); Bravo **Bregziterci** i Katalonjani (rts.rs, 2. 7. 2019).

- ③ порекло према енгл. Brexiter.
- ⑤ синоними брегзиташ, брегзитер, брегзитерс, брегзитовац, брекситаш.
- ⑥ област ПОЛИТИКА.

брѐгзитерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа брегзитер.*

❷ цитати Tvrdoglava **bregziterka** / Njena vrata su otvorena, ali glava je zatvorena. Ovako je laburista Hilari Ben opisao sastanak s britanskom premijerkom posle njenog poziva opoziciji da se postigne међустраначки договор, пошто је план владе за брегзит изгубио на гласању у парламенту с историјских 230 гласова разлике (politika.co.rs, 27. 1. 2019); Iznenađujuće, државна секретарка за одбрану Peni Mordont, водећа **bregziterka** која је подржала секретара за спољне послове Džeremija Hanta у трици за вођу торизевца, најавила је да се враћа на задње клупе (bbc.com, 24. 7. 2019); **Bregziterka** Tereza Mej nastojala је да се прикаже као свetski посредник број један не би ли оживела паролу о широко отвореним вратима британског бизниса (ekspres.net, 20. 7. 2017).

❸ порекло према енгл. Brexiter.

❹ синоними брегзиташица, брегзитовка.

❺ област ПОЛИТИКА.

брѐгзитерс м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега.*

❷ цитати Autorski tekst lidera **bregzitera** našao се у најновијој knjizi Tima Šipmana All Out War, која до у детаље описује пут Borisa Džonsona од „европејца“ до вође **bregzitera** (nedeljnik.rs, 23. 10. 2016); Iznenađenje представља Vels у којем су за разлику од Лондона, Шкотске и Северне Ирске, победили tzv. **bregziteri** (nedeljnik.rs, 19. 4. 2019); **Bregziteri** су жељели да проузрокују крах EU и њен распад а остварили су поштупно супротан ефекат (nova.rs, 16. 9. 2020); Џини Милер је морало да буде јасно да ће својом тужбом пред највишим британским судовима постати мета оног дела британског естаблишмента који је против Европске уније. Јер, откaко је већина Британаца у јуну гласала за излазак њихове земље из EU, tzv. „**bregziteri**” су на ostrvu у повољној позiciji (dw.com, 6. 12. 2016).

❸ порекло енгл. Brexiter.

❹ варијанте брегзитер, брегситерс.

❺ синоними брегзиташ, брегзитерац, брегзитовац, брегситаш.

❻ област ПОЛИТИКА.

❼ напомене Предност треба дати облику *брегзитер* над варијантом *брегситерс*.

брѐгзитерскѝ и брѐгзитерскѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на брегзит, брегзитере и брегзитерке (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније, те особе који га подржавају).*

❷ цитати Na vrata ulice Dauning broj 10 danas je pokucao vođa novosnovane **Bregzitorske** stranke Najdžel Faraž sa pismom u ruci (izazov.com, 7. 7. 2019); Posle tri poraza za dva dana u donjem domu britanskog parlamenta, tvrdo **bregzitorska** vlada odustala je od protivljenja usvajanju zakona o sprečavanju izlaska iz Evropske unije bez sporazuma (rts.rs, 5. 9. 2019); Nik Kleg i Ed Miliband su istrošeni, a među konzervativcima je **bregzitorska** struja krcata harizmatičnim političarima ili potencijalnim liderima (nedeljnik.rs, 23. 10. 2016).

❸ порекло према енгл. Brexiter.

❹ синоними брегзиташки, -а, -о, брегзитовски, -а, -о, брегзитски, -а, -о, брекситски, -а, -о.

❺ област ПОЛИТИКА.

брѐгзитовац и брѐгзитовац м. р.

❶ дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега; мушка особа која подржава брегзит, која се залаже за њега.*

❷ цитати Главни **брегзитовац** – Борис Џонсон – сутра преузима владу Велике Британије / Један од главних промотера Брегзита и бивши шеф британске дипломатије – Борис Џонсон – изабран је за новог лидера Конзервативне партије, а самим тим и за новог премијера Велике Британије (srbijadanas.net, 23. 7. 2019); Многи Европљани су постали опрезни након што су видели да процес напуштања ЕУ није нимало забаван, како су то **брегзитовци** обећавали. Читав процес Брегзита био је толико компликован, толико тежак – да су људи схватили да не можете тако лако напустити ЕУ (rts.rs, 31. 1. 2020); „**Брегзитовци**” славе... (politika.rs, 24. 6. 2016); **Брегзитовци** из редова Торијеваца су оштро реаговали на премијеркин предлог. Бивши министар Ендру Перси, који је претходна три пута гласао за предлоге о Брегзиту, сада неће подржати премијерку (bbc.com, 21. 5. 2019); За такво гласање у овом тренутку нема изгледа да би на њега пристали торијевци, у којој **брегзитовци**, тврда струја и они склони некаквом компромису с ЕУ који представљају већину (politika.co.rs, 25. 9. 2018).

❸ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

⑤ синоними брегзиташ, брегзитер, брегзитерац, брегзитерс, брек-ситаш.

⑥ област ПОЛИТИКА.

брèгзитовка и брèгзитовка ж. р.

① дефиниција *женска особа брегзитовац.*

② цитати OKORELA **BREGZITOVKA** I SPIN DOKTOR Velika Britanija dobila je novu PRVU DAMU od koje bi i sam Boris Džonson morao da se čuva (blic.rs, 24. 7. 2019); Prvi test za **BREGZITOVKU** Terezu Mej: Počeli LOKALNI izbori u Velikoj Britaniji! (sd.rs, 4. 5. 2017).

③ порекло према енгл. Brexiter.

⑤ синоними брегзиташица, брегзитерка.

⑥ област ПОЛИТИКА.

брèгзитовскѝ и брèгзитовскѝ, -ã, -õ

① дефиниција *који се односи на брегзит, брегзитовце и брегзитовке (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније, те особе који га подржавају).*

② цитати Британска премијерка на самиту ЕУ у Салцбургу, где није добила пристанак за свој **брегзитовски** план (politika.co.rs, 25. 9. 2018); На овог диктатора подсетили су чланови горњег дома парламента када су одбили премијеркин **брегзитовски** план, захтевајући од ње да усвоји амандман којим ће бити загарантована права грађана из ЕУ који сада живе и раде на Острву (politika.rs, 5. 3. 2017); У Великој Британији [...] већ месецима траје **брегзитовски** метеж (srpskenovinesg.com, 21. 10. 2019); А код куће, отров **брегзитовске** поделе ће истрајавати – а можда и преобликовати британску политику у годинама које долазе (sveosrpskoj.com, 8. 2. 2020); У Британији није било тако напето као у Америци, која је имала Вијетнам – комбинацију **брегзитовске** горчине и великих изгледа да се изгуби глава (бука.com, 22. 8. 2019);

③ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

⑤ синоними брегзиташки, -а, -о, брегзитерски, -а, -о, брегзитски, -а, -о, брекситски, -а, -о.

⑥ област ПОЛИТИКА.

брѐгзитскѝ и брѐгзитскѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније).*

❷ цитати „**Bregzitski** heroji od juče su jadni bregzitski heroji danas”, rekao je Juncker Evropskom parlamentu (danas.rs, 5. 7. 2016); Opšti izbori [su] jedino rešenje za „**bregzitski** kaos” (021.rs, 14. 10. 2019); **Bregzitski** maraton ušao u poslednjih 100 metara (facebook.com, 30. 8. 2019); Teorijski proces razvoda može da se završi do kraja ove godine, ali **bregzitski** dogovor uključuje mogućnost da se period produži i do dve godine (magazin-tabloid.com); 23. juna 2016. godine Ujedinjeno Kraljevstvo je odlučilo da napusti Evropsku uniju. **Bregzitski** je referendum, kao i svaki drugi, trebalo da pruži narodu mogućnost da progovori [...] Nakon **bregzitskog** referenduma, Ujedinjeno Kraljevstvo se suočava sa zapanjujuće sličnom situacijom [...] Ono čemu **bregzitski** debakl treba da nas nauči je da su referendumi najčešće populistički alati koji omogućavaju demagozima da koriste politiku ozlojeđenosti na demokratski način (telegraf.rs, 10. 12. 2016).

❸ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

❹ синоними брегзитерски, -а, -о, брегзитовски, -а, -о, брекситски, -а, -о.

❺ област политика.

❻ напомене Предност треба дати облику *брегзитски*, -а, -о над варијантом *брекситски*, -а, -о.

брѐксит и брѐксит м. р.

❶ дефиниција *излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније и политички процес повезан с тим.*

❷ цитати Енглески фудбал могао би ускоро заувек да буде промењен уколико такозвани **Брексит** буде реализован овог лета. Ради се о референдуму на којем ће грађани Уједињеног Краљевства одлучити да ли желе да остану унутар Европске уније, а он ће се одржати 23. јуна (rtvbn.com, 5. 4. 2016); Guverner Britanske centralne banke Mark Karnej je rekao da **Breksit** može uticati na kratkoročne i dugoročne globalne ekonomske izglede (trt.net.tr, 13. 2. 2019); **Breksit**: Strani stručnjaci sa visokom školskom spremom mogu dobiti britansku vizu po skraćеном поступку (vajma.info, 27. 1. 2020); Kejn (82) ocenio je da bi **Breksit** (engleska kovanica za izlazak Velike Britanije iz EU) bio zastrašujući, ali „ništa manje zastrašujući od vođstva hiljade bezličnih lica iz Brisela” (izazov.com, 22. 1. 2016); Тајмс: **Брексит** – Камерон планира

референдум о изласку Британије из ЕУ (nspm.rs, 9. 11. 2015); Guverner Britanske centralne banke Mark Karnej је рекао да **Breksit** може утицати на краткорочне и дугорочне глобалне економске изгледе (trt.net.tr, 13. 2. 2019).

③ порекло енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

④ варијанте брегзит.

⑥ област ПОЛИТИКА.

⑧ напомене Предност треба дати облику *брегзит* над варијантом *брексит*.

брекситаш м. р.

① дефиниција *особа која подржава брегзит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније), која се залаже за њега.*

② цитати А **брекситаши** је зову Грејвсова болест. А несврстани „Грејвс-Базедовљева” (forum.krstarica.com, 14. 12. 2019); Pristalice breksita su zapalile zastavu EU ispred Dauning strita, gdje živi premijer Boris Džonson. Veća grupa „breksitaša” je u blizini ismijavala pristalice Unije, pjevajući im „Baj, baj EU” (bankar.me, 1. 2. 2020); Boris Džonson, **breksitaš** koji je obećao da će izvesti Britaniju iz Evropske unije sa dogovorom ili bez njega do kraja oktobra, zamijenice Terezu Mej na funkciji premijera nakon što je dobio podršku Konzervativne partije (vijesti.me, 24. 7. 2019); Ali barem će se **breksitaši** osloboditi tog establišmenta, koji im nameće te zaštite (parapsihopatologija.com, 11. 5. 2017); Samo nemoj da menjaš u britansku funtu, pošto **breksitaši** koji su zadržali svoju valutu i prilikom ulaska u EU verovatno maštaju da će funta opet biti 2,5\$ (elitesecurity.org, 4. 4. 2019); To nije spriječilo mnoge **breksitaše** da me vide kao ideološku metu. Ne smijemo davati Evropljanima lažni utisak da je EU na putu da postane jedna država (restartmagazin.rs, 3. 11. 2019).

③ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

④ варијанте брегзиташ.

⑤ синоними брегзитер, брегзитерац, брегзитерс, брегзитовац.

⑥ област ПОЛИТИКА.

⑧ напомене Предност треба дати облику *брегзиташ* над варијантом *брекситаш*.

брѐкситскѝ и брѐкситскѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на брексит (= излазак Уједињеног Краљевства из састава Европске уније).*

❷ цитати **breksitske** кризе, обојене емоцијамa, суровим реализмом утицаја миграција и крахом западне утопије засноване на мултикултурализму питања од значаја како за Брисел тако и за Ваšингтон, су се појавила у првом плану (princip.news, 5. 2. 2020); Посланичка већина заинтересована [је] искључиво за Брексит са договором или пак проужавање преговора са Европском Унијом, док је влада, ако је судити по изјавамa самога премијера, спремна на сваки потез који би довео до коначног рјешенја **breksitskog** питања (princip.news, 14. 10. 2019).

❸ порекло према енгл. Brexit < British : британски + exit : излазак.

❹ варијанте брегзитски, -а, -о.

❺ синоними брегзитерски, -а, -о, брегзитовски, -а, -о.

❻ област политика.

❼ напомене Предност треба дати облику *брегзитски, -а, -о* над варијантом *брекситски, -а, -о*.

В

ва̀ксер м. р.

❶ дефиниција *особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести; мушка особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести.*

❷ цитати Тема прва – обавезна вакцинација и казна од 150 hiljadarki су подigli јавност на ноге. Одмах су се појавила два тора – ваксери и антиваксерски. **Ваксери** су они којима је вакцинација нормалан вид заштите деце и немају проблем са казном. Они су негде и задовољни због поошћених мера. Наравно антиваксерски су противници вакцине. Они су заговорници да је родитељ тај који мора и треба да донесе одлуку да ли ће се деца вакцинисати. По мени врло су агресивни, убеђени да су у праву и да су сви који другачије мисле припадници фармакомафије (usputneprice.wordpress.com, 29. 2. 2016); Поздрав за **ваксере**, фармацеутску мафију, корумпираних политичара, лекаре који краду бебе, или просто пуштају да пацијент умре док они податке породице шаљу приватним погребним предузећима! Поздравља вас неко ко и поред ваших покушаја етикетирања и увреда и даље бира да мисли својом главом о квалитету и количини вакцина које деца примaju, као и о томе да се од родитеља тражи да потпишу да фармацеутске куће и држава не носе никакву одговорност ако дође до некаквих последица услед приманја вакцине. Желим вам угодну вакцинацију и остатак живота. Ваксери поздрав! (b92.net, 6. 2. 2020); Како је ваше мишљење о **ваксерима** и онима који су против вакцина? (espresso.rs, 23. 3. 2020).

❸ порекло према енгл. anti-vaxer, anti-vaxxer, pro-vaxer, pro-vaxxer.

❹ синоними вакциналиста, вакцинаш, вакциналиста, проваксер.

❺ област медицина.

❻ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина*, јер је она устаљена у српском језику.

ва̀ксерка ж. р.

- ❶ дефиниција *женска особа ваксер.*
- ❷ цитати *Ja sam ti prva žestoka **vakserka**, al volim ljude i s njihovim greškama u zaključivanju (ana.rs, 27. 1. 2018); Mi **vakserke** nosimo i najlonke (forum.krstarica.com, 20. 4. 2020).*
- ❸ порекло према енгл. *provaхer, provaххer.*
- ❹ синоними *вакцинашица, проваксерка.*
- ❺ област *медицина.*
- ❻ напомене *Предност треба дати облицима који у основи имају именицу **вакцина**, јер је она устаљена у српском језику.*

ва̀ксерскӣ, -а̄, -о̄

❶ дефиниција *који се односи на ваксере и ваксерке (= особе која сматрају да је вакцинисање безбедно и ефикасно, које су присталице обавезног вакцинисања против одређених заразних болести).*

❷ цитати *Tema prva – obavezna vakcinacija i kazna od 150 hiljadarki su podigli javnost na noge. Odmah su se pojavila dva tabora – **vaxserski** i antivaxserski. Vaxseri su oni kojima je vakcinacija normalan vid zaštite dece i nemaju problem sa kaznom. Oni su negde i zadovoljni zbog pooštrenih mera. Naravno antivaxseri su protivnici vaccine. Oni su zagovornici da je roditelj taj koji mora i treba da donese odluku da li će se deca vakcinisati. Po meni vrlo su agresivni, ubeđeni da su u pravu i da su svi koji drugačije misle pripadnici farmakomafije (usputneprice.wordpress.com, 29. 2. 2016); **Vaxserski** lobi je deo моћне организације која ће pregaziti svakoga ko im stane na put (in4s.net, 16. 5. 2020); Pozdrav za vaxsere, farmaceutsku mafiju, korumpirane političare, lekare koji krađu bebe, ili prosto puštaju da pacijent umre dok oni podatke porodice šalju privatnim pogrebnim preduzećima! Pozdravlja vas neko ko i pored vaših pokušaja etiketiranja i uvreda i dalje bira da misli svojom glavom o kvalitetu i količini vaccine koje deca primaju, kao i o tome da se od roditelja traži da potpišu da farmaceutске куће и држава не носе никакву одговорност ако дође до некаквих последица услед приманја vaccine. Želim vam ugodnu vakcinaciju i ostatak života. **Vaxserski** pozdrav! (b92.net, 6. 2. 2020); Његов рак и корона су иста прича, иста пропагандна машина. Главни **ваксерски** лобиста у земљи (twitter.com, 21. 4. 2020); Зашто ми да поштујемо норме здравствено **ваксерске** (не)струке (redstar-belgrade.rs, 11. 7. 2020).*

- ❸ порекло према енгл. *provaхer, provaххer.*
- ❹ синоними *вакцинашки, -а, -о, проваксерски, -а, -о.*

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина*, јер је она устаљена у српском језику.

вакциналаиста м. р.

① дефиниција *особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести.*

② цитати Jedna od glavnih bojevih glava na vakcinacijskom bojištu su potresne priče čiji su glavni likovi deca koja su, ako dolazi od **vakcinalista**, preminula od, primera radi, velikog kašlja ili boginja, odnosno deca koja su „od vaccine dobila autizam”, kako navode antivakcinalisti (epsihoterapija.com, 17. 11. 2017); Druga lekarka koja je bila **vakcinalista** kada je saznala da treba da se vakciniše protiv gripa i drugih bolesti odmah je rekla da odbija vaccine (webtribune.rs, 5. 2. 2020); Pre će biti da neko plaća **vakcinaliste**, iza njih ipak stoje proizvođači vakcina (rs.n1info.com, 3. 12. 2017); Veliki **vakcinalisti**, kada su ih pitali šta da se radi kada se vratila bolest iskorenjena vakcinacijom, rekli su da će opet ljudi početi da se vraćaju tim vakcinama (telegraf.rs, 21. 11. 2017); Vi „**vakcinalisti**” stvarno mnogo dajete sebi za pravo (b92.net, 4. 12. 2017).

③ порекло лат. variola vaccina : кравље богиње.

④ варијанте вакционалиста.

⑤ синоними ваксер, вакцинаш, проваксер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина*, јер је она устаљена у српском језику.

вакцињаш м. р.

① дефиниција *особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести; мушка особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести.*

② цитати Za istraživanje je činjenica da ogromna većina „**vakcinaša**” poteže „ravnazemaljstvo”, crnu magiju, baba vangu, viračare i slične stvari čim neko kaže nešto protiv vakcina (021.rs, 4. 3. 2018); Kao i da mi, vakcinisani i **vakcinaši**, ne produbljujemo postojeće opasne rovove i ne personalizujemo neprijatelja u problemu koji je sistemski i gotovo biopsihološki pošto pripada ljudskoj prirodi (danars.rs, 3. 12. 2017); Antivakcinaši

vs. **vakcinaši**: Ko je ovde u pravu? (srbijainfo.rs, 13. 6. 2020); Sa raznih strana sveta digli su se i „**vakcinaši**” i „antivakseri”, svi su imali nešto da dodaju Novakovim rečima (maxbetsport.rs, 26. 4. 2020); Ovih dana smo svedoci medijskog rata „**vakcinaša**” i „anti-vakcinaša” (glas-javnosti.rs, 22. 4. 2020).

③ порекло лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними ваксер, вакциналиста, вакционалиста, проваксер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина*, јер је она устаљена у српском језику.

вакцина̀шица ж. р.

① дефиниција *женска особа вакцинаш.*

② цитати Par postova kasnije otkrih da sam korporativno-kolonijalno-imperijalistička kučka **vakcinašica** (twitter.com, 8. 1. 2020); IRONIJA: **Vakcinašica** Darija koja podržava naseljavanje migranata, održala govor o patriotizmu i anti-fašizmu! (newflash.rs, 27. 6. 2021); Ono što mi se najviše sviđa u novoj apoteci je što je šefica (škorpijetina) militantna **vakcinašica** i maskerka sa 0 tolerancije za sve ostalo (twitter.com, 2.12. 2021); Koja li je jadna sestra morala sa VMA do Rudne Glave, da tamo glumi lokalnu **vakcinašicu** za predsednika? (twitter.com, 6. 4. 2021).

③ порекло лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними ваксерка, проваксерка.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати облику *вакцинашица* у односу на *ваксерка* и *проваксерка*.

вакцѝна̀шкѝ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на вакцине, вакцинаше и вакцинашице (= особе које сматрају да је вакцинисање безбедно и ефикасно, које су присталице обавезног вакцинисања против одређених заразних болести).*

② цитати **Vakcinaški** ustanak? (danas.rs, 3. 10. 2021); U **vakcinaški** turizam u Srbiju pošli i Česi / Nekoliko desetina ljudi zbog haotičnog početka i spore vakcinacije protiv korona virusa u Češkoj iskoristilo je mogućnost da se proteklog vikenda vakcinišu u Srbiji a iako njihov „**vakcinaški** turizam” u Srbiju nije masovan, rešavaće ga Ministarstvo spoljnih

poslova (MSP) i Ministarstvo zdravlja (danars.rs, 1. 4. 2021); Američki milijarder i osnivač Microsofta Bill Gates upozorio je na „**vakcinaški** nacionalizam” i „neoprezan pristup” pandemiji, ističući da je vrijeme da se pandemija prihvati kao dio normalnosti (balkans.aljazeera.net, 27. 1. 2021); Gutereš: **Vakcinaški** nacionalizam u punom jeku / Generalni sekretar Ujedinjenih nacija Antonio Gutereš upozorio je da je „**vakcinaški** nacionalizam” u punom jeku, ostavljajući siromašne ljude širom sveta da gledaju pripreme za vakcinaciju protiv koronavirusa u bogatim zemljama i pitaju se da li će i kada i oni biti vakcinisani (insajder.net, 10. 12. 2020); Ladno sada postoje likovi koji veruju da je priču sa čipom u vakcini osmislio **vakcinaški** lobi, kako bi skrenuo pažnju javnosti sa priče o stvarnim opasnostima vakcinacije (twitter.com, 9. 12. 2020); Proklet da je **vakcinaški** elitizam, tačno ću primiti vakcinu kad zvanično bude proglašen kraj pandemije (twitter.com, 20. 1. 2021).

③ порекло лат. variola vaccina : кравље богиње.

⑤ синоними ваксерски, -а, -о, проваксерски, -а, -о.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Предност треба дати облицима који у основи имају именицу *вакцина*, јер је она устаљена у српском језику.

вакционалиста м. р.

① дефиниција *особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести.*

② цитати Gde su **vakcionalisti** da kukaju kako vaccine treba da spreče bolesti? (b92.rs, 24. 6. 2019).

③ порекло лат. variola vaccina : кравље богиње.

④ варијанте вакциналиста.

⑤ синоними ваксер, вакцинаш, проваксер.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати облику *вакционалиста*.

ВЛОГ м. р.

① дефиниција *а. врста блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми. б. видео-запис о одређеној теми који се поставља на интернет.*

❷ цитати **a. Vlog** predstavlja sredstvo komunikacije sa ciljnom grupom – publikom putem snimanja videa autora (optimizacija-sajta-internetmarketing.com); Pop pevačica je aktivna, ne samo u muzičkom svetu, već i na svom **vlogu** i u svetu mejkapa (nadlanu.com, 29. 8. 2019); Kako bi **vlog** bio uspešan, važno je i postaviti sebi pitanje „da li to što ja nudim postoji na tržištu, i kakvog je kvaliteta” (arhiva.nedeljnik.rs, 25. 9. 2016); Tatjana We rock fashion na svom **vlogu** predstavlja i modne kombinacije, ali i proizvode koji su njeni favoriti i koje ona koristi (vesti.rs, 18. 1. 2016); Svoje iskustvo života u Nemačkoj opisuje na svom **vlogu** na Jutjubu, a juče je objavio novi video u kojem je kritikovao svoje sunarodnike (espreso.rs, 14. 3. 2017).

❸. Задатак за ауторе средњошколце био је да сниме **ВЛОГ** на тему „Могућности и опасности интернета” (rts.rs, 31. 7. 2019); Dženifer Lopez je odlučila da svojoj publici priušti nešto drugačije, pa je objavila desetominutni **vlog** pod imenom „Twin talks” – ili „Razgovor sa blizancima” (srpskacafe.com, 5. 5. 2019); Iako su **vlogovi** veoma popularni već nekoliko godina, Bukhtjub (književna podgrupa ovog sajta) relativno je nov fenomen (laguna.rs, 27. 9. 2019); Otkako je postala i jutjuberka, Marija Šerifović ne prestaje da intrigira i zasmehava javnost, a njeni **vlogovi** su veoma gledani. U najnovijem snimku na Jutjubu desio joj se i jedan neverovatni peh (direktno.rs, 19. 10. 2020); Popularna pevačica rešila da svoju publiku obraduje **vlogovima** koje će snimati. [...] Pevačica je otkrila zašto je donela odluku da snima **vlogove**. [...] Nastupa nema, a svojim **vlogovima** zabaviće publiku (wanted.rs, 2020).

❹ порекло енгл. vlog.

❺ синоними видео-блог.

❻ област интернет.

❼ детерминативи **б.** Otvorićemo zasebnu sekciju za moto filmiće u okviru koje će biti mesta i za vlogove. Do tada važi pravilo da se u ovu temu prebacuju sve **vlog** teme ukoliko ih bude (forum.bjbikers.com, 27. 2. 2018).

ВЛОГЕР м. р.

❶ дефиниција *особа која има влог (= врсту блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми), или прави, снима влогове (= видео-записе о одређеној теми који се постављају на интернет); мушка особа која има влог или прави, снима влогове.*

② цитати Она је спровела истраживање о ефектима рекламирања разних здравих и нездравих грицкалица на друштвеним мрежама, концентришући се на странице познатих влогера на Инстаграму. [...] Обе групе гледају **влогере** на Јутјубу. [...] Она су насумично подељена у три групе, а приказане су им у ту сврху креиране, али реалистичне Инстаграм странице популарних **влогера** који имају милионе пратилаца. Једној групи су приказане слике **влогера** са нездравим грицкалицама, другој групи су показане слике **влогера** са здравим производима, а трећој групи – слике **влогера** са производима који нису везани за храну (dnevnik.rs, 29. 5. 2019); То су грантови намијењени младим фотографима, блогерима, **влогерима** и слично, а презентација је отворена за студенте свих факултета (fbn.unibl.org, 30. 10. 2019); **Iskočiće vam vloger**. Mladi **vlogeri** ili, popularnije, jutjuberi, koji objavljuju svoje stavove, misli, tutorijale ili pak snimaju sebe dok igraju igrice za stotine hiljada pratilaca, u potpunosti oblikuju budućnost marketinga (nedeljnik.rs, 25. 9. 2016); Када порастем бићу **влогер** (politika.rs, 10. 2. 2020); Међутим, ако и даље нисте сигурни како све то функционише, постоје бројни online курсеви који вам могу помоћи да postanete успешан blogger или **vloger** (kurir.rs, 11. 4. 2017).

③ порекло енгл. vlogger < vlog : влог.

⑤ синоними видео-блогер.

⑥ област интернет.

влогера̀шица ж. р.

① дефиниција *женска особа влогераш.*

② цитати Mrzelo nas je da Guglamo ko je ova osoba, ali su nam rekli da je i ovo jedna u nizu „**vlogerašica**” (vivstars.co, 1. 6. 2020).

③ порекло према енгл. vlogger < vlog : влог.

⑤ синоними влогерица, влогерка.

⑥ област интернет.

⑧ напомене Нераспрострањено.

влогерица ж. р.

① дефиниција *женска особа влогер.*

② цитати О YouTube kanalima **vlogerica** koje plasiraju videozapise „iz dečje sobe” nakon povratka iz velikog porodičnog šopinga npr. da ne govorimo ili infuenserima koje posebno školska deca u nižim razredima obožavaju, prate, kupuju njihove gedžete, slikaju se sa njima po šoping molovima... (newmed.rs); Zoella je najnoviji primer toga koliko je taj Ju-

tjub bogato prostranstvo, pa se ovih dana našla u središtu pažnje britanske javnosti jer je otkriveno da kao takozvana **vlogerica** (video blog) zarađuje čak 70.000 evra mesečno (novimagazin.rs, 18. 3. 2016); 28-godišnja **vlogerica** kaže da su je inspirisali slični štosevi drugih „jutjubera” koji su lažirali putovanja. (srpskainfo.com, 30. 4. 2019); Rihanna je postala beauty **vlogerica** i njen prvi video ima preko 627.622 pregleda (trendy.rs, 21. 10. 2018); 28-godišnja **vlogerica** kaže da su je inspirisali slični štosevi drugih „jutjubera” koji su lažirali putovanja (blic.rs, 30. 4. 2019).

③ порекло према енгл. vlogger < vlog : влог.

⑤ синоними влогерашица, влогерка

⑥ област интернет.

влогерка ж. р.

① дефиниција *женска особа влогер.*

② цитати Постоји безброј туторијала које постављају **влогерке**. Али бака Лилл је **влогерка** која се издваја у мноштву сличних жена (бука.com, 2. 12. 2016); Неколико родитеља ми је рекло да обратим пажњу на то колико су штетни по децу одређени јутјубери и **влогерке**. У тренутном дечијем свету они су звезде, организују се фестивали где их деца са родитељима дочекују као суперстарове. [...] Са друге стране неке **влогерке** промовишу путовања и моду (zelenaucionisa.com, 7. 7. 2019); Ove četiri dame su najpopularnije novosadske **vlogerke** (luftika.rs); Jedna **vlogerka** sa Navaја tvrdi da godinu dana nije koristila dezodorans (rts.rs, 19. 9. 2018); Још раније хиљаде младих су на Београдском сајму књига опседали штанд на којем је позната модна **влогерка** Зораннах промовисала своју књигу, на опште запрепашћење старијих генерација којима је био непознат овај аспект живљења младих (politika.rs, 10. 2. 2020).

③ порекло према енгл. vlogger < vlog : влог.

⑤ синоними влогерашица, влогерица.

⑥ област интернет.

влогерскӣ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на влог (= врсту блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми), те влогере и влогерке (влогерице, влогерашице) (= особе које имају влог или праве, снимају влогове – видео-записе о одређеној теми који се постављају на интернет).*

② цитати Ono što je izgleda postao trend proteklih godina, koji je započela blogerka Zorannah, najprodavanija knjiga ovog puta bila je „Lepota – **vlogerski** priručnik s preporukama Jane Dačović”. Ova osamnaestogodišnjakinja potpuno je oduševila tinejdžere svojim vlogovima o šminkanju i oblačenju, te su oni napravili stampedo ne bi li došli do svog primerka i potpisa Dačovićeve (kurir.rs, 31. 10. 2017); Ovo je zaista ogroman uspeh za mene i potvrda da moj **vlogerski** rad zaista vredi (blic.rs, 21. 5. 2019); Средњошколка Јана Дачовић, једна од најпраћенијих „јутјуберки”, која је потписивала свој „**влогерски** приручник са препорукама”, била је „кривац” за потпуну хистерију, много радости али и суза код девојчица чији пратиоци нису могли сатима да стоје у реду за потпис (novosti.rs, 26. 10. 2017); Троје младих популарних влогера, који су на Јутјуб каналу постављали видео снимке са својих путовања, погинули су када су у Канади пали са врха водопада у базен испод, стрмоглавивши се с висине од 30 метара. [...] „Били су троје најтоплијих, најљубазнијих и најотворенијих људи које сте могли да упознате”, навела је **влогерска** група (novosti.rs, 6. 7. 2018); Могућност да се упознамо са дечјим светом пружа такмичење у **влогерским вештинама**, које је иницирао један од популарних дечјих ТВ канала (bnr.bg, 2. 8. 2017); Коначно је разумео најновију генерацију и те такозване јутјуберске, инфлуенсерске и **влогерске** приказе (vidovdan.org, 4. 9. 2019).

③ порекло према енгл. vlogger < vlog : влог.

④ област интернет.

ВЛОГИНГ м. р.

① дефиниција *постављање садржаја на влог, поседовање влога, уређивање влога (= врсте блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми), или прављење, снимање влогова (= видео-записа о одређеној теми који се постављају на интернет).*

② цитати **Vlogging** ili video blogging promoviše svest ljudi o proizvodima (miltonmedia.rs); Balkanski **vlogging**. Save. Mi smo za vas izdvojili nekoliko zanimljivih vlogova pa pogledajte... (redbull.com, 8. 1. 2014); Lajvstriming i **vlogging** su postali izuzetno popularni. Međutim, kako je država posebno nervozna zbog sloboda koju društveni mediji nude, mnogi vlogeri su počeli da se upinju da pronađu utočište, zahvaljujući strogim propisima koja se odnose na lajvstrim (021.rs, 23. 8. 2020); **Vlogging** nudi iskustvo iz nečijeg života iz prve ruke, što stvara bolju vezu sa ciljnim tržištem ili publikom (represent.rs, 16. 12. 2019); „Strimovanje

uživo i **vlogging** (video blogging) postaju sve popularniji.” (bbc.com, 14. 9. 2020).

③ порекло енгл. vlogging < vlog : влог.

⑤ синоними видео-блогинг, влоговање.

⑥ област интернет.

⑦ детерминативи Ukoliko imate originalnu ideju za vlog, mi želimo da je čujemo. A ako baš vas izaberemo za pobednicu našeg konkursa, mi ćemo vas promovisati i pružiti vam sve uslove za početak jedne uzbudljive **vlogging** karijere (lepotaizdravlje.rs, 20. 5. 2016).

ВЛОГОВАЊЕ с. р.

① дефиниција *постављање садржаја на влог, поседовање влога, уређивање влога (= врсте блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми), или прављење, снимање влогова (= видео-записа о одређеној теми који се постављају на интернет).*

② цитати Proverite odmah: U čemu je razlika između blogovanja i **vlogovanja**? / Blogovanje i **vlogovanje** su veoma bitne stavke za brendove koji žele da se što bolje plasiraju na tržištu. **Vlogovanje** je veoma slično blogovanju. I ovde se stavovi, mišljenja i iskustva dele s drugima, ali ne kroz pisane reči, već kroz video-snimke (kurir.rs, 11. 4. 2020); Blogovanje i **vlogovanje** su danas jedni od glavnih alata za samopromociju (juznevesti.com, 9. 9. 2020); Kako koristiti telefon za **vlogovanje** kao profesionalac?! / Opremite svoj telefon ovim dodacima i transformišete ga u idealan uređaj za **vlogovanje**! (pametnitelefone.rs, 10. 9. 2020); **Vlogovanje** zahteva vrhunske video performanse u kompaktnom, laganom sistemu (sony.rs); U ovom uputstvu za **vlogovanje** otkrivamo sedam saveta za početnike i za vlogere koji žele da poboljšaju kvalitet video zapisa (canon.rs).

③ порекло према енгл. vlogging : влог.

⑤ синоними видео-блогинг, влогинг.

⑥ област интернет.

ВЛОГОВАТИ и **ВЛОГОВАТИ**, -ујѐм несвр.

① дефиниција *постављати садржаје на влог, имати, уређивати влог (= врсту блога, странице на интернету у којој је садржај представљен хронолошки, најчешће од најновијег ка старијем, где аутор редовно поставља видео-записе о одређеној теми), или правити,*

снимати влогове (= видео-записе о одређеној теми који се постављају на интернет).

❷ цитати За Ružu колеге често говоре да је једина која стиже да ради више послова одједном. Она **vloguje**, svakodnevno objavljuje slike i storije, snima pesme, peva, ide u školu, ali ima dovoljno slobodnog vremena za sebe (srbijadanas.com, 4. 10. 2020); Casey Neistat је познат по томе што је углавном **vlogovao** о свом животу у Њујорку (hejmagazin.rs, 24. 11. 2016); Hteli smo da **vlogujemo**, međutim nismo imali vremena ni za šta osim za klop, ako nas razumete! (stiklakafakravata.com, 5. 2. 2016); Seminar pod nazivom „Digital Storyteller – kako **vlogovati** svetom?” bi trebalo da osnaži mlade, koji će na treningu moći da čuju i iskustva poznatih britanskih vlogera, kao i domaće stručnjake koji se bave produkcijom i javnim nastupima (juznevesti.com, 9. 9. 2019); Pre svega morate da sebi postavite pitanje o čemu želite da **vlogujete**. Imajte na umu da ćete veliki deo vremena potrošiti na istraživanje teme koju želite da predstavite svojim pratiocima i da to mora da bude nešto što volite i što вас интересује (arhiva.nedeljnik.rs, 25. 9. 2016).

❸ порекло према енгл. vlog : влог.

❹ област ИНТЕРНЕТ.

Г

глампер м. р.

❶ дефиниција *особа која упражњава глампинг (= врсту камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање).*

❷ цитати *Istina je da možete da zaboravite na klasične šatore, pričvršćivanje istih kočicama, prokišnjavanje jer ćete kao **glamper** moći da boravite u savremenim varijantama jurti (yurt), tipijia (tepee), luksuznih karavana, opremljenih kućica na drveću, koliba ili vila (glamupmarket.rs, 21. 7. 2020); Kako vam zvuči noć provedena u helikopteru bez odricanja od komfora i udobnosti? Par u Irskoj ispunjava želje za **glampere** željne ovog nesvakidašnjeg iskustva (42magazin.rs, 24. 10. 2017); Zemlja glampinga je upravo Velika Britanija, ali sve više se traže smeštaji po nekim egzotičnijim lokacijama. Evropa, Afrika, Azija, Australija, Amerika, sve veće zemlje imaju svoje glamping lokacije. Nadam se da će i Srbija imati svoju ponudu za **glampere**, jer poznato je da imamo prelepe predele koje bi vredelo videti (otkacenaplaneta.wordpress.com, 15. 9. 2011); Primorana je da se vrati kući u Somerset, gde pomaže ocu u otvaranju odmarališta za **glampere** (ahamagazin.rs, 18. 7. 2017); Postoje brojne podele i nalepnice koje ljudi lepe na sebe i druge kao na primer nomadi, globtroteri, kamperi, **glamperi**, backpackeri, flashpackeri, pustolovi, paradajz turisti... Sve jedno je kako se ljudi nazivaju dokle god putuju i to ih raduje (daljine.rs, 6. 11. 2018).*

❸ порекло енгл. glamper.

❹ варијанте глемпер.

❺ област туризам.

❻ напомене *Облик глампер среће се чешће од варијанте глемпер.*

ГЛАМПИНГ м. р.

❶ дефиниција *врста камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање.*

❷ цитати **Глампинг** илити гламурозни кампинг би ове године могао да смени све популарне облике смештаја, а Грчка је једна од земаља која ће у летњим месецима дочекивати туристе промовишући баш овакав начин одмора. Објекти, који понекад нису ништа друго до сложени шатори, често укључују услуге врхунског квалитета, а туристи могу платити огромне цене за привилегију да живе у луксузу, а да остану у складу с природом. Причамо о најскупљим облицима **глампинга**, али и где можете „гламповати” овог лета (rts.rs, 3. 6. 2020); Авион „Боинг 767” који је путовао баржом из Клера до Слајга у Ирској стигао је на одредиште. Током транспорта изазвао је велику пажњу на друштвеним мрежама. Авион би требало да буде претворен у смештајну јединицу у једном глампинг насељу. **Глампинг** је нови вид туризма који представља спој гламура и камповања (rts.rs, 8. 5. 2017); Krenite u novu avanturu, isprobajte **glamping**, kampovanje po meri razmaženih putnika, a usput obidite zanimljive muzičke festivale, neka ovo leto bude najbolje do sada! Zanimljivije od hotela, bolje od šatora... Luksuznije od privatnog smeštaja, slobodnije od bilo koje vrste resorta! Nije ni čudo da je glamping koncept, nastao pre tek nekoliko godina, vrlo brzo doživeo svoj vrhunac. Da, u šatorima, kolibama i prikolicama samo ste na korak od prirode, ali zahvaljujući modernoj opremi osetićete njene najbolje strane. Kašmirsko ćebence? Tu je. Neverovatno udobni jastuci. Upisano. Dizajnerski nameštaj? A zašto da ne! **Glamping** pametno spaja najbolje od oba sveta, kampovanje i hoteli od pet zvezdica sreću se u neverovatno zanimljivim konceptima. Sada možete bukirati maleni šator nalik onom indijanskom na samoj litici koja gleda na okean... Zar ovo ne zvuči kao ostvarenje svih naših želja iz detinjstva?! (elle.rs); Nedavno je zaljubljenicima u prirodu i ljudima gladnim avanture, učenja i obogaćivanja duhovnog života, ponuđen jedan novi trend koji je napravio kompromis pružajući komfor zajedno sa neočekivanim i pomalo neobičnim iskustvom boravka u prirodi. U pitanju je **glamping** – posebna forma kampovanja, koja kao specijalni kamperski trend zadivljujuće opstaje već deceniju (glamupmarket.rs, 21. 7. 2020); Način na koji putujemo se promenio. Ljudi više ne žele jednodimenzionalni odmor u kom će biti samo pučki statisti u prirodi, već žele da se stope sa njom, što doprinosi tome da je kampovanje sve popularnije. Ovo jedinstveno iskustvo kao kombinacija glamura i kampovanja vam omogućava da odaberete udoban smeštaj i njegovu okolinu u kojoj ćete moći da planinarite ili uživate na plaži, bez potrebe da žrtvujete i gram komfora. Reč „**glamping**” je prvi put iskori-

šćena u Velikoj Britaniji 2005. godine, ali je u rečnike uvrštena tek 2016. godine. Većina smeštajnih kapaciteta za **glamping** podrazumeva krevete, struju, kupatila sa tuševima, aparate za kafu, pa i potpuno opremljene kuhinje. Iako je i na glampovanju moguće spremati obrok na vatri, računajte na to da će nedaleko od vas biti i restoran koji služi jela internacionalne kuhinje (b92.net, 29. 5. 2019).

③ порекло енгл. glamping.

④ варијанте ГЛЕМПИНГ.

⑤ синоними гламурозни кампинг, гламурозно камповање.

⑥ област туризам.

⑦ детерминативи Cena **glamping** ugođaja može da varira u zavisnosti od stepena komfora i usluge, ali je pretežan broj **glamping** turističkih opcija dostupan većini turista iz celog sveta, uz pristupačne cene (glamur-market.rs, 21. 7. 2020); Авион „Боинг 767” који је путовао баржом из Клера до Слајга у Ирској стигао је на одредиште. Током транспорта изазвао је велику пажњу на друштвеним мрежама. Авион би требало да буде претворен у смештајну јединицу у једном **ГЛАМПИНГ** насељу (rts.rs, 8. 5. 2017); За разлику од изградње чак и мањих хотела, који троше много енергије приликом конструкције, **glamping** смештај се претежно ослања на елементе из природе. Композитни тоаleti, соларни панели и самоодрживе баште су само неки од примера (daljine.rs, 27. 5. 2019); **Glamping** смештај комбинује благодети луксузног смештаја и одмора у природи. Glam се susreće sa kampovanjem – за све вас који желите да уживате у бујном пејзажу, древном дрвећу, кристално чистом мору, златном песку, безбрижности и радостима кампованја (letohalkidiki.com, 2019); У Sloveniji, на пример, има неколико квалитетних и престижних **glamping** понуда, које госте плене не само нетакнутом природом, него нуде и аутентично кулинарско искуство са храном из домаћег врта. У Хрватској је таква понуда богатија, те су изградиле целу glamping зону Cro Tent. [...] Glamping се битно разликује од кампинга у цени. **Glamping** услуге се могу, у ствари, такмиčiti са ценама најскупљих хотела (ekapija.com, 12. 8. 2016).

⑧ напомене Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Облик *глемпинг* среће се чешће од варијанте *глемпинг*.

ГЛАМПОВАЊЕ с. р.

① дефиниција *упражњавање, практиковање глемпинга (= врсте камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање).*

② цитати За оне који воле опуштеношћу кампа, али желе и удобност – и кревет и постељину у шатору, обезбеђено је и такво, по фестивалском речнику, „гламурозно камповање” или „**гламповање**” (politika.rs, 10. 7. 2018); Izgleda da kampovanje, pardon **glampovanje**, može i te kako da prođe bez neželjenih insekata, prljavštine i nepredviđenih prirodnih okolnosti (jovanamiljanovic.com, 2017); „**Glampovanje**” i „glamp kućice” uvode potpuno novi nivo u avanturu na otvorenom prostoru. Bez obzira da li odsedate u indijanskom šatoru, mogulskom okruglom šatoru ili aluminijumskoj kamp kućici, „**glampovanje**” dolazi sa luksuznim detaljima koje očekujete od hotela sa pet zvezdica, a među kojima su кревет са baldahinom, клима, па чак и ђакузи и услуге рецепционара (autoblog.rs, 10. 5. 2012); Postoje različiti vidovi **glampovanja**: šatori, karavanske šatre, mongolske kuće-jurte, vigvami, i nešto što se zove pod pad, jednostavna mala kućica kućica за двоје, mada može i за пар са двоје деце (otkacena planeta.wordpress.com, 15. 9. 2011).

③ порекло према енгл. glamping < glamorous + camping.

⑤ синоними ГЛАМПИНГ, ГЛЕМПИНГ, ГЛАМУРОЗНИ КАМПИНГ, ГЛАМУРОЗНО КАМПОВАЊЕ.

⑥ област туризам.

ГЛАМПОВАТИ, -ујѐм несврш.

① дефиниција *упражњавати, практиковати глампинг (= врсту камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање).*

② цитати **Kada glampujete**, vi ne kampujete, nema šatora koji biste morali da nameštate, nema vreće за spavanje koju treba да odmotate ni vatre koju morate да palite. Glamping је начин да iskusite природу у njenom punom potencijalu без жртвовања комфора, комочије и луксуза (mondo.rs, 24. 3. 2017); Објекти, који понекад нису ништа друго до сложени шатори, често укључују услуге врхунског квалитета, а туристи могу платити огромне цене за привилегију да живе у луксузу, а да остану у складу с природом. Причамо о најскупљим облицима глампинга, али и где можете „**гламповати**” овог лета (rts.rs, 3. 6. 2020); Gde sve možete „**glampovati**” овог лета? Turiste širom sveta све више привлачи луксуз који је у складу са природом (twitter.com, 3. 6. 2020); Tu ноћ **smo glampovali** (osim што сам kamper, definitivno сам и glamper), jeli grilovane vrganje у slovenačkom seocetu и gledali zvezde uz vinце (hlebilale.com, 20. 9. 2016).

③ порекло према енгл. glamping < glamorous + camping.

⑥ област туризам.

глаголурбозни кампинг м. р.

① дефиниција *врста камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање.*

② цитати Глампинг или **глагомурозни кампинг** помиње се у државној Стратегији за развој туризма до 2025. године јер, како ту пише, иако у нашем делу света доминира стереотип да је то младалачки туризам, на Западу је ситуација другачија (politika.rs, 16. 8. 2018); Glamping илито **глагомурозни кампинг** би ове године могао да смени све популарне облике смештаја, а Грчка је једна од земаља која ће у летњим месецима доčekivати туристе промовишући баš овакав наћин одмора (rts.rs, 3. 6. 2020); Да ли сте већ ћули за **глагомурозни кампинг**? (travelmagazine.rs, 19. 12. 2017); Овај центар, описан као „романтићан град духова“, подиже тренд глампинга (**глагомурозни кампинг**) на следећи ниво. Можете одсести у луксузном шатору или у некој од рућно изграђених кабинa од којих су многе првобитно конструисали сами рудари, а можете и цело место изnajмити за себе (harpersbazaar.rs, 2. 6. 2015).

③ порекло енгл. glamorous camping.

⑤ синоними глампинг, гламповање, глемпинг, гламурозно камповање.

⑥ област туризам.

⑧ напомене Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

глагомурбозно камповање с. р.

① дефиниција *врста камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање.*

② цитати Glamping (**глагомурозно кампованје**) се односи на кампове са луксузним шаторима где можете да боравите уз модерне и луксузне садржаје. Ако тражите одмор у природи, али не желите да се одрећнете луксуза, то је права ствар за вас (booking.com); Она се може користити за смештај, медитацију, летњу башту или како су сами аутори рекли за „glamping“, односно **глагомурозно кампованје** (gradnja.rs, 2. 4. 2015); У овом броју отпутовали смо до комшijsке Словеније и искусили нови свetsки тренд, такозвани glemping, **глагомурозно кампованје**! Како то изгледа када у комфору одмарате у природи, прочитајте на нашим страницама, а онда и сами

iskusite ovaj jedinstveni doživljaj (lepaisrecna.mondo.rs, 2015); **Glamurozno kampovanje** uskoro u BiH (banjalukain.com, 28. 7. 2019); Žurka u šatoru za **glamurozno kampovanje** (srbijadanas.com, 29. 1. 2015).

③ порекло енгл. glamorous camping.

⑤ синоними глампинг, гламповање, глемпинг, гламурозни кампинг.

⑥ област туризам.

⑧ напомене Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

глѐмпер м. р.

① дефиниција *особа која упражњава глампинг (= врсту камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање).*

② цитати Mnogi strastveni kamperi na **glempere**, koje u kampu sve чека namešteno i чисто, гледаће са подсмехом и презиrom. No, onima koji svoj odmor ne mogu zamisliti drugačije nego na visokoj nozi, to neće biti nikakav problem. Idealno mesto za odmor mogu im biti preuređeni indijanski šator, mongolska jurta, naduvani balon, kamp prikolica, brvnara ili kućica na drvetu. Dizajn enterijera i eksterijera, oprema, čistoća, infrastruktura, hrana i animacija zadovoljiće prohteve i onih koji su navikli na standarde najskupljih svetskih hotela (bookiraj.com, 25. 11. 2014).

③ порекло енгл. glamper.

④ варијанте ГЛАМПер.

⑥ област туризам.

⑧ напомене Нераспрострањено. Облик *глампер* среће се чешће од варијанте *глемпер*.

глѐмпинг м. р.

① дефиниција *врста камповања у коме је сједињен луксуз хотелског смештаја с авантуризмом и додиром с природом карактеристичним за класично камповање.*

② цитати Upoznajte **glemping**: jedinstvena vrsta komfornog kampovanja (lepaisrecna.rs, 28. 5. 2015); Trend pod nazivom „**glemping**” već je zaživeo među svetskim putnicima, a daleko je od klasičnog kampovanja. To je pravi luksuz, ali maksimalno prilagođen prirodi. Idejni tvorac nomadskog načina putovanja je Jan Vigsten, švedski dizajner i osnivač Nomadic Journeys kompanije koja nudi put u Jalman dolinu i nekoliko slič-

nih kampova (b92.net, 22. 8. 2011); Izraz **Glamping** (Glamping) izveden je od engleskih reči Glamorous i Camping, i odnosi se na vrstu kampovanja koje podrazumeva smeštaj i uslove boravka koji se u mnogome razlikuju od klasičnog kampovanja na koje smo navikli (bookiraj.com, 25. 11. 2014); Digitalizacija ekonomije i države, zelena ekonomija – reciklažna industrija i turizam sa akcentom na nove turističke proizvode i koncepte, kao što su **glamping** ili ‘digitalni nomad’, teme su u fokusu ovog skupa, centralnog panela i okruglih stolova, ali i B2B razgovora naših privrednika (radiodelta.rs); Zbog brojnih svetskih putnika koji su to već uvideli, **glamping** se učestalo pojavljuje u medijima kao alternativni način smeštaja koji podrazumeva različite vrste solucija (daljine.rs, 16. 10. 2018).

③ порекло енгл. glamping < glamorous + camping.

④ варијанте ГЛАМПИНГ.

⑤ синоними ГЛАМПОВАЊЕ, ГЛАМУРОЗНИ КАМПИНГ, ГЛАМУРОЗНО КАМПОВАЊЕ.

⑥ област туризам.

⑦ детерминативи **Glamping Šator**. [...] Ovaj šator sa pogledom na vrt ima hidromasažnu kadu i kauč (planetofhotels.com).

⑧ напомене Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато. Облик *глампинг* се среће чешће од варијанте *глемпинг*.

грип H₁N₁ м. р.

① дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом H₁N₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

② цитати U većini slučajeva inficirani **gripom H₁N₁** (novi grip ili meksički grip) i ne primete da su imali grip, jer je klinička slika veoma blaga i pacijenti grip prebole na nogama. Kod jednog broja pacijenata klinička slika bude slična drugim vrstama gripa, sa manjim zdravstvenim problemima i bez posebnih komplikacija (krstarica.com, 12. 11. 2009); Astmatičari i **grip H₁N₁** / Osobe sa astmom moraju biti mnogo ozbiljnije kada je u pitanju grip. Grip postavlja dodatne predostrožnosti i brigu za nas nego za osobe sa zdravim plućima (astma.rs, 2009); Savet Evrope pokrenuo je istragu o postupanju prema pandemiji **gripa H₁N₁** u okviru koje neki tvrde da pandemije nikada nije ni bilo i da je Svetska zdravstvena organizacija možda pod preteranim uticajem farmaceutske industrije (rtv.rs, 19. 2. 2010); Do 10. novembra od novog **gripa H₁N₁** obolelo je 258, a od posledica je umrlo sedmoro ljudi (vreme.com, 12. 11. 2009); Kontroverzni stavovi u vezi sa vakcinom protiv gripa A **H₁N₁** nisu svojstveni samo za Srbiju (lepotaidzavlje.rs, 11. 11. 2009).

⑤ синоними мексички грип, новел грип, нови грип, свињски грип, северноамерички грип.

⑥ област медицина.

грумер м. р.

① дефиниција **1.** *особа која се бави грумингом (= скупот поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима); мушка особа која се бави грумингом.*

2. *одрасла особа, најчешће мушкарац, која сексуално злоставља децу на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.*

② цитати **1.** Najbolji savet je da potražite **grumere** koji poznaju psihologiju mačaka i koji će kupanje, šišanje, sečenje noktiju ili bilo koji drugi tretman izvesti na najmanje traumatičan način. U našem salonu može se dobiti kompletna nega krzna što će vlasnicima i mezimcu omogućiti znatno lakši i lepši život – naglašava Dijana Đondović (blic.rs, 19. 7. 2017); Grooming line je savremeno opremljen, profesionalni salon za negu Vaših ljubimaca koji zahvaljujući sertifikovanom i stručnom **grumeru** koristeći vrhunsku i odgovarajuću kozmetiku, sa puno ljubavi i pažnje brine o Vašem psu, njegovom izgledu, higijeni i zdravlju! (groomingline.rs); Vrhunski frizeri za pse na zapadu se zovu **grumeri** i oni su izuzetno plaćeni (novosti.rs, 18. 10. 2015); Polaznici će biti obučavani u prostorijama salona za kupanje i negu pаса i маčака, sa svim neophodnim sredstvima za kvalitetan i neometan profesionalni rad. Kurs za profesionalne **grumere** je savršena prilika da steknete veštine koje se na tržištu traže (bozidarac.rs); Gruming je njen posao, pasija i poziv. Vlasnica je salona i škole za **grumere** „Royal groom”, predsednik Udruženja **grumera** Srbije i nedavno prvi IGA (Internacionalna gruming asocijacija) gruming sudija u Srbiji (petmagazine.rs, 11. 2. 2019).

2. Grumeri nisu obični ljudi koje možemo da sretneмо svaki dan. **Grumeri** su vrsni manipulatori koji се služe isprobanim tehnikama za upoznavanje dece. Oni postaju njihovi poznanici sa interneta, zatim „najbolji prijatelji” u koje imaju poverenja, a vrlo često i „onlajn momak/devojka”, i to sve zbog jednog cilja – deljenje nagih fotografija ili videa (tijana.rs, 14. 7. 2020); Pre uspostavljanja kontakta sa detetom, ovi predatori nadgledaju grupu dece, njihovu komunikaciju, krug prijatelja, lokaciju i položaj u društvu. Zatim, kada prikupe dovoljno informacija, spremni su da iz grupe izdvoje dete za koje su ocenili da će najlakše da nasadne na njihovu priču. Ceo ovaj proces se odvija sporo i gotovo „prirodno” tako da u velikom broju slučajeva **grumera** ne uspevaju da otkriju ni roditelji, a kamoli deca (blic.rs, 14. 7. 2020); Danas se na интернету може saznati

sve, i onaj ko želi, može da napravi ceo profil o vama. Upravo to rade **grumeri**. Oni osluškuju decu koju žele da načine svojim žrtvama, prate njihova interesovanja, emotivna stanja, njihovu ranjivost, pa čak i odnos sa porodicom (subotica.info, 22. 11. 2017); Популаризовањем интернета и његовим одомаћивањем у свакодневном животу **грумери** су постали све чешћа појава, упозорава Фондација „Тијана Јурић”, сачувајте вашу децу (dnevnik.rs, 20. 7. 2020); **Grumer** odabere žrtvu, otkrije njene slabosti, (na primer loš odnos sa roditeljima ili nedostatak prijatelja) potruđi se da na toj slabosti osnuje odnos sa detetom, a onda nakon druženja, počinje da udeljuje komplimente i veliča svoju žrtvu, koja posle lažnog osećaja sigurnosti pristaje na sve (tijana.rs, 21. 7. 2020).

③ порекло енгл. groomer.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

грумерка ж. р.

① дефиниција 1. женска особа грумер (1).

2. женска особа грумер (2).

② цитати 1. Palo šišanje za vikend, **grumerka** je bila motivisana! (twitter.com, 8. 12. 2019); Jedina **grumerka** u gradu ima toliko posla da može da primi psa na pranje tek za dva meseca (twitter.com, 14. 3. 2019); Samo oni koji žele da budu vrhunski u svom poslu, znaju da je učenje doživotni proces. Tako je i Dijana, pre ovog velikog priznanja u Španiji, dve nedelje provela u Moskvi, u školi jedne od najboljih svetskih **grumerki** Ane Bardašajeve (petmagazine.rs, 11. 2. 2019); Ja, kao **grumerka**, odlično znam kako je kad dođe pas koji ne voli jednostavno da se četka, koji reži i na vlasnike prilikom četkanja (telegraf.rs, 18. 3. 2016); Tanja Glučanin, **grumerka** iz Kraljeva, živi na 50-ak metara od reke Ribnice i posvećena je prirodi i životinjama (krug.rs, 21. 7. 2020).

2. Nastavljamo sa nizom o grumovanju, jer 1) SVAKO MOŽE BITI ŽRTVA, a ne samo devojčice od 14 godina. **Grumeri/ke** su jako inteligentni i vrlo lako te profilišu da izvale koje su ti slabe tačke – manjak samopouzdanja, prethodna trauma, nesigurnost u vezi izgleda, loši porodični odnosi (threadreaderapp.com, 6. 7. 2020).

③ порекло према енгл. groomer.

⑥ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

⑧ напомене Значење 2. је нераспрострањено.

грумерски, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на груминг, грумере и грумерке (= на скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима, те на особе које се тиме баве).*

❷ цитати Драгица Мишчевић има фризерски салон за псе и мачке и „грумерским” послом се бави више од четири године. Кроз њен салон „Yoоo Puppy Tim” дневно прође од три до десет паса, али су муштерије и персијске мачке, које не прима баш сваки специјализован салон за шишање четвороножних љубимаца (dnevnik.rs, 23. 7. 2017); Ако куче или маче стекну навик да их, за почетак, редовно четкате, све оно што спада у један **грумерски** третман (ту спадају још и купање, скраћивање ноктију, шишање, и сређивање ушију) ће им мало лакше пасти (etrgovina.ekfak.kg.ac.rs, 15. 2. 2020); Мој први **grumerski** posao (twitter.com, 16. 3. 2017); Dobili smo pravi grumerski sto i sad će biti lakše (meni) a videćemo за Sonya (twitter.com, 12. 7. 2019); Neki psi su odlučili да је доста **grumerske** samovolje i stajanja за шишање. Nove bebe uvode nove trendove (twitter.com, 12. 1. 2018).

❸ порекло према енгл. groomer.

❹ област кућни љубимци.

груминг м. р.

❶ дефиниција **1.** *скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима.*

2. *сексуално злостављање деце од стране одраслих особа, најчешће мушкараца, на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.*

❷ цитати **1.** Sve veći broj građana Bijeljine želi svojim ljubimcima да priušti adekvatnu negu i pravo uživanje, а u tome im pomaže i Vesna Živković, sugrađanka која је прва u Bijeljini počela да се бави **grumingom** – negom dlake kod pasa (blic.rs, 7. 2. 2017); **Gruming** за маче је мало познат и код нас није толико заступљен. Зато је важно да напоменемо да маче u наш салон могу доћи на различите третмане. Nekim macama, pogotovo persijskim, шишање је готово neophodno. Mogu doći на iščerkavanje, skraćivanje noktiju, kupanje, а шишање је најчешћи третман на који dolaze (blic.rs, 19. 7. 2017); Ljubav prema životinjama одредила му је и posao којим се данас бави. А то је „**gruming**” – grooming (ekapija.com, 26. 5. 2014); U ovim vremenima velike čovekove samoće, **gruming** postaje po-

treba koja neguje odnos kroz koji rastemo i nema samo dlaku psa u svom primarnom fokusu, već krzno psa, forme u koje se ono oblikuje stavlja u službu potreba čoveka da kroz psa spozna dublje zakone koji deluju u ovoj harmoničnoj vezi (sashariess.rs); Pored toga što nudi hranu i opremu za kućne ljubimce, u okviru ovog dućana smeštena je i veterinarska apoteka i salon za **gruning** (franchising.rs, 27. 5. 2020).

2. Један од најпознатијих случајева је случај Франка Р. из Холандије, који је 2005. године **грумингом** успео да око 300 девојчица узраста од 10-17 година, наведе до сексуалних активности, углавном онлајн, а 11 девојчица је успео да искористи и уживо. Заплењено је око 26.000 филмова и око 144.000 фотографија које су пронађене на његовим рачунарима, као и велики број снимака телефонских разговора и дописивања преко телефона (dnevnik.rs, 20. 7. 2020); Utvrđeno је да је огромна већина починилаца ових злочина јужно-азијског порекла, док су већина жртava биле девојчице белe пути. [...] У извештају су службена лица оптужена да су „ignorисала политички неподобну истину” и да су заташкавала чињеницу да су мушкарци пакистанског порекла вршили **gruning** белih девојчица (vesti.rs, 8. 9. 2014); Такоzvани „**gruning**” је новiji феномен, који такође заokuplja Европски парламент. Реč је о појави, где се одрасли преко чetова лажно представљају као деца, не би ли са њима на тај начин ступили у сексуални контакт. Италијанка Роберта Angelini је у Европском парламенту задужена за реšаванје тог проблема: „Sve чланice Европског парламента би морале да забране **gruning**. Psiholошка манипулација преко интернета у циљу сексуалног зlostављања dece не сме да прође некажњено.” (dw.com, 25. 3. 2009); Grooming, односно **gruning**, најчешће се везује за негу кућних ljubimaca и то је примарно значење појма. Међутим, када је о deci реč, **gruning** описује успостављање односа поверења и емоционалне повезаности између детета и одрасле особе, с циљем врвовања и искоришћавања у сексуалне сврхе (tijana.rs, 14. 7. 2020); Petорica мушkaraca осуђена су на виšegodiшnje робије због **gruninga** девојчица тинејџерског узраста (intermagazin.rs, 9. 9. 2014).

❸ порекло енгл. grooming.

❺ синоними грумовање.

❻ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

❼ детерминативи 1. Краткодлаки пси се доста лињају па им је третман против лињања једнако потребан као дугодлаком псу шишање. Колико често треба водити пса у **груминг** салон? (magazin.novosti.rs, 14. 6. 2020); **Gruning** опрема и опрема за spavanje. Oнда је ту опрема за ljude и још по која sitnica би се нашла (balkankinology.net, 9. 9. 2011); Gruning је njen posao, pasija и poziv. Vlasnica је salona и škole за grumere „Royal groom”, predsednik Udруženja grumera Србије и одnedavno први IGA (Internacionalna gruning asociјација) **gruning** судија у Србији

(petmagazine.rs, 11. 2. 2019); U Sportskom centru „Šumice” će se 14. i 15. aprila od 10 sati održati prvo nacionalno takmičenje u šišanju pasa. Organizator takmičenja je Udruženje grumera Srbije, a pokrovitelj Internacionalna **gruming** asocijacija (IGA), uz podršku Kinološkog saveza Srbije (admin.republika.rs, 10. 4. 2018).

грѹмовѡње с. р.

❶ дефиниција **1.** *скуп поступака којима се негује длака, кожа, уши и очи кућних љубимаца, првенствено паса и мачака, из хигијенских разлога или ради учешћа на изложбама и такмичењима.*

2. *сексуално злостављање деце од стране одраслих особа, најчешће мушкараца, на интернету или уживо уз претходно коришћење интернета.*

❷ цитати **1. Grumovanje** за ово „belo zlato” за cirka 2000 dinara. 'zem ti i kućnog ljubimca (nsportal.info, 20. 2. 2017).

2. Nastavljamo sa nizom o **grumovanju**, jer 1) SVAKO MOŽE BITI ŽRTVA, a ne samo devojčice od 14 godina. Grumeri/ke su jako inteligentni i vrlo lako te profilišu da izvale koje su ti slabe tačke – manjak samopouzdanja, prethodna trauma, nesigurnost u vezi izgleda, loši porodični odnosi (threadreaderapp.com, 6. 7. 2020); **Grumovanje** se ne odnosi samo na pedofiliju (twitter.com, 27. 9. 2020); Ovo je produkt **grumovanja**. Brak i nuspojave istog su prvi njen korak u... [drumroll] igri prestola (znaksagite.com, 19. 5. 2015).

❸ порекло према енгл. grooming.

❹ синоними груминг.

❺ област 1. кућни љубимци. 2. криминал.

гѹглање и гѹглање с. р.

❶ дефиниција *тражење информација на интернету коришћењем претраживача Гугл.*

❷ цитати 11 савјета за боље „гуглање”. / „Гугл” претраживач користимо сваки дан, али, без обзира на то, још увијек не знамо какве све могућности он пружа (бука.com, 5. 12. 2016); Стручњаци упозоравају: **Гуглање** здравствених симптома има више штете него користи (novaenergija.net, 31. 12. 2018); Њега је запало да пише изјаве, а иначе је задужен за **гуглање** презимена чланова Владе (nin.co.rs, 17. 12. 2020); Уместо да свој интернет пакет трошите на „гуглање” др Дарије Кисић Тепавчевић како бисте јој нашли још неки недостатак који ћете одмах злурадо поделити са пратиоцима на друштвеним

мрежама, упослите се и искористите карантин за рад на себи (politika.rs, 12. 4. 2020); Осим необичног назива, портал „Goosle” има и необичан назив за претрагу, па је тако популарно „гуглање” замијењено гуслањем односно „Гоослањем” (rtrs.tv, 9. 12. 2012).

- ③ порекло према енгл. Google.
- ④ варијанте ГУГЛОВАЊЕ.
- ⑥ област ИНТЕРНЕТ.

гуглати, -ам, несвр.

① дефиниција *тражити информације на интернету коришћењем претраживача Гугл.*

② цитати *Šta ste gublali ove godine? Meteorološke prilike, sport i zabavni serijski program najviše su zanimale ljude u Srbiji prošle godine. Ljudi su se Guglu okretali najviše ih zanimajući da li će padati kiša ili sijati sunce i kolika će biti temperatura (rts.rs, 13. 12. 2017); NBA košarkaš koji igra za Orlando Magic zove se Evan Fournier, a njegov nadimak je „nemojte nikad gublati” (alo.rs, 26. 9. 2019); Nemojte gublati zdravstvene tegobe koje osećate. Ljudi imaju naviku da pitaju internet zašto su stalno umorni ili imaju grčeve. Ubrzo, dijagnostifikuju neku strašnu autoimunu bolest, ili nešto još gore, i krenu da paniče (objektiv.rs, 3. 8. 2020); Aleksis Bledel, ljupka devojka iz popularne serije „Gilmoreve”, najopasnije je ime poznate osobe koje možete „gublati” u 2019. godini, objavila je kompanija kibernetičku sigurnost „Mek afe”. Korisnici interneta koji na pretrazi upišu njeno ime imaju najveće šanse da završe na stranicama koje kriju računarske viruse (politika.co.rs, 23. 10. 2019); Eksperti već neko vreme upozoravaju da je sve više roditelja koji „gublaju” simptome bolesti svoje dece, da bi posle toga vršili pritisak na lekare. Oni više veruju onome što su pročitali na internetu, a drže se krilatice – „ako nešto piše na internetu, mora da je tačno” (mondo.rs, 8. 12. 2019).*

- ③ порекло према енгл. Google : Гугл.
- ④ варијанте ГУГЛОВАТИ.
- ⑥ област ИНТЕРНЕТ.

гуглаш м. р.

① дефиниција *особа која гугла (= тражи информације на интернету коришћењем претраживача Гугл); мушка особа која гугла.*

② цитати *Ukoliko iz Google kompanije nisu mapirali sve ulice ovog sveta, uskoro će to uraditi. Dok pomno čekamo da mapiraju i snime sve bregove Severnog i Južnog pola, znatiželjni gublaši mogu uz jutarnju šo-*

lju kafe da istraže brda i dine pustinje Liva (pcpress.rs, 9. 10. 2014); **Gu-glaši** koji rade simpatične crteže za Google.com (twitter.com, 30. 11. 2010); Posebna ljubav za **guglaše**, koji na zadatu temu na brzinu isčeprkaju podatke i to pogrešne (twitter.com, 21. 3. 2020); Čestitka je bila aktivna samo na domenu .rs i nijesu je videli **guglaši** drugih nacionalnih domena (zapadnirsbi.com, 16. 2. 2016); Tekst nije loš [...] ali su dežurni **gu-glaši** u redakciji BLICA, kao što možete videti, izguglali pogrešnu sliku (cultofghoul.blogspot.com, 10. 11. 2011).

③ порекло према енгл. Google : Гугл.

⑤ синоними гуглер.

⑥ област интернет.

гуглашица ж. р.

① дефиниција *женска особа гуглаш.*

② цитати Dakle, opet se vraćamo na маме „**guglašice**”, paraonike i sl. (mojadiskusija.online).

③ порекло према енгл. Google : Гугл.

⑤ синоними гуглерка.

⑥ област интернет.

⑧ напомене Нераспрострањено.

гуглер м. р.

① дефиниција **1. особа која је запослена у америчкој компанији Гугл (Google).**

2. особа која гугла (= тражи информације на интернету коришћењем претраживача Гугл); мушка особа која гугла.

② цитати **1.** Филозофија „Гугла” је да колегама нуди све што је потребно на радном месту, тако да они не морају да брину о баналним проблемима, него се концентришу на важне ствари – објашњава она. – То значи да сви „**гуглери**” добијају бесплатну, и то одличну храну, масажу, фризера, а колеге могу да доводе псе на посао, и да у паузи играју одбојку или стони фудбал... (novosti.rs, 30. 12. 2010); „Сви вредно раде, али се и забављају”, „Атмосфера у фирми подсећа на колеџ”, „Веома је опуштено. Све је у забави. ‘**Гуглери**’ су радознали, креативни и паметни људи” – ово су само неке од описних реченица запослених у „Гуглу” (rts.rs, 12. 6. 2013); Компанија „Gugl” sprovođila je od 2008. godine istraživanje poznato kao Project Oxygen, kako bi otkrila kakve menadžere „**Gugleri**” smatraju dobrim (bankar.rs,

30. 6. 2019); Седиште компаније зове се „Гуглплекс”, „гуглери” су стално запослени, а стажисти се зову „нуглери”, што је настало комбинацијом речи „ново” (new) и „Гугл” (Google) (politika.rs, 13. 6. 2013); Ми снажно подржавамо право **Гуглера** да се слободно изражавају. Многа питања која је Дамор покренуо у писму – рецимо у оним пасусима у којима се критикује ‘Гуглова’ обука, преиспитује улога идеологије на послу, и да ли су програми за жене и друге потцењене групе довољно отворени за све – јесу важна питања (razvoj.palankaonline.info, 8. 8. 2017).

2. Dakle, nadam se da će **gugleri** imati mnoga omiljena mesta koje vole da koriste u zavisnosti od njihovog raspoloženja i radnog zadatka (gradjevinarstvo.rs, 11. 2. 2013); Upotreba interneta – **gugleri** pitaju, Čomski odgovara (twitter.com, 2. 5. 2014); Mnogi „fejsbučari”, „tviteraši” i „**gugleri**” toliko su postali ovisnici od korišćenja Interneta da time, ne samo što pospešuju prodaju IT tehnologije [...] već su postali svojevrsna alatka za sprovođenje perfidnih psiholoških operacija (ivonazivkovic.net, 2015); Krstina novinarska ekipa i nema toliko veze sa forumašima – pre sa prosečnim **guglerima** (forum.krstarica.com, 2. 10. 2018); Hteo sam da predložim [...] da se poeni množe sa procentom ali sam onda shvatio da bi to otvorilo vrata za skriptaroše i **guglere** (forum.burek.com, 19. 2. 2018).

❸ порекло према енгл. Google : Гугл.

❺ синоними 2. гуглаш.

❻ област интернет.

гуглерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа гуглер.*

❷ цитати Ра ово је стварно генјално. Болја си **guglerka**, свака част. (twitter.com, 23. 12. 2011).

❸ порекло према енгл. Google : Гугл.

❺ синоними гуглашица.

❻ област интернет.

❸ напомене Нераспрострањено.

гуглерскӣ, -а, -б

❶ дефиниција *који се односи на гугловање, гуглере и гуглерке (= на тражење информација на интернету коришћењем претраживача Гугл, те на особе које то раде).*

② цитати I ovo kažem kao prijatelj nekoga koga je marihuana psiho-fizički upropastila, tako da poštedite me **guglersko-uličarskih** kvazi argumenata (tarzaniya.com, 18. 1. 2016); Nego gde? Pa nije valjda tolika tajna i problem tvojim **guglerskim** sposobnostima koje su neupitne (srbin.info, 26. 3. 2015); **Guglerska** teorija zavjere o zlim jevrejima i anunakijima koji mijenjaju oblik i „upravljaju svijetom” (forum.cdm.me, 2014); Sad će pitomci **guglerske** akademije sa katedre za judeo-cionističku zaveru da budu triggerovani (facebook.com, 2017).

③ порекло према енгл. Google : Гугл.

④ област интернет.

г`УГЛОВАЊЕ и г`УГЛОВАЊЕ с. р.

① дефиниција *тражење информација на интернету коришћењем претраживача Гугл.*

② цитати Година кроз **гугловање**: Ово се тражило / Гугл сваке године представи видео под називом Дух времена, који је њихово виђење године за нама, највише кроз оно што се највише претраживало интернетом (frontal.rs, 21. 12. 2014); Ријалити формат „Задруга” [...] најпретраживанији је појам у Србији одлазеће 2019. према „Гугловој” традиционалној годишњој листи најгуглованијих речи, чиме се нуди јединствени увид у најзначајније трендове у Србији. [...] **Гугловање** у региону / Резултати из земаља региона доста су другачији. Хрвате су највише интересовали резултати ЕУ избора, штрајкови, утакмица Динамо–Бенфика и првенство у рукомету (moji.oblaci.rs, 18. 12. 2019); Ово мало **гугловање** сликовито показује да је „брат председника” врло ризично „занимање” (srbin.info, 18. 10. 2020); Па онда одмах пређемо на **гугловање** да видимо ко су уопште били тај Тито и тај Љотић (blog.b92.rs, 4. 1. 2018); Када бисте морали да бирате, да ли бисте пре запослили некога ко не зна шта је Гугл или некога ко не зна ко је био Гете и шта је писао. Има ли данас опште културе без **гугловања**? (rts.rs, 12. 2. 2014).

③ порекло према енгл. Google.

④ синоними гуглање.

⑤ област интернет.

г`УГЛОВАТИ и г`УГЛОВАТИ, -ујѐм несвр.

① дефиниција *тражити информације на интернету коришћењем претраживача Гугл.*

❷ ЦИТАТИ **Guglovati**, naravno, znači otići na pominjani sajt, ukucati ime ili pojam i potom gledati i čitati ono što ste dobili. Tu se odmah javlja neizbežna Vikipedija, dakle Internet enciklopedija (blic.rs, 28. 3. 2010); Ja **guglujem**, ti **gugluješ**, oni **gugluju**... glagol „**guglovati**” (Google), u značenju „tražiti informacije o nekome ili nečemu na Internetu pomoću čuvenog pretraživača”, ušao je u rečnike u SAD. U ovogodišnjem izdanju uglednog rečnika Merijam-Vebster (Merriam-Webster), koje u knjižare stiže na jesen, jedna od novih reči biće prelazni glagol „**guglovati**” (mondo.rs, 8. 7. 2006); Na događaju „Guglovanje” učesnici će videti kako radi Google, kao i kako se kako može brže i lakše **guglovati** (startit.rs, 7. 6. 2019); Učiniću samo drugu polovinu ove iritantne radnje, pošto me mrzi da **guglujem** citate (vreme.com, 9. 1. 2019); Boli me, a od straha se noću budim i **guglujem** razne strašne slučajeve i proučavam terapije. Nisam hipohondar, samo sam detaljna i želim tačno da znam šta mi je, a šta mi nije (mojpedijatar.co.rs).

❸ порекло према енгл. Google.

❹ синоними ГУГЛАТИ.

❺ област ИНТЕРНЕТ.

E

ејџизам м. р.

❶ дефиниција *стереотипи, предрасуде и дискриминација на основу животне доби.*

❷ цитати Ove godine navršava se i tačno pola veka otkada je Robert Batler skovao termin „**ejdžizam**” kojim označavamo stereotype, predrasude i diskriminaciju sa kojima se starije osobe suočavaju u društvu, zajednici ali i svojoj porodici, pa čak, neretko, i u odnosu sa drugim starijim osobama. [...] **Ejdžizam** se tako ispoljava u pristupu tržištu rada, uslugama zdravstvene zaštite, bankarskim uslugama, ali i unutar samih porodica starijih (danars.rs, 1. 10. 2019); **Ejdžizam** se sastoji od negativnog stava ili stereotipnog ponašanja prema starenju i starima (penzin.rs, 28. 2. 2014); **Ejdžizam** može skratiti životni vek, zaključak je analize istraživanja koja su sprovedena u 45 zemalja sveta, uključujući i Srbiju (penzin.rs, 20. 1. 2020); **Ejdžizam** ili diskriminacija starih osoba [...] **Ejdžizam** utiče na političke, ekonomske i pravne aspekte čovekovog života, ali su najispitivanije posledice koje **ejdžizam** ima po mentalno zdravlje starijih ljudi, kao i njihovu zapošljivost (psihoverzum.com, 14. 6. 2018); Diskriminacija na osnovu životnog doba naziva se **ejdžizam**. Termin potiče iz engleskog jezika i reči „age” (ejdž), koja znači doba ili uzrast. Sa izuzetkom pojedinih još uvek postojećih plemenskih zajednica u kojima se kult starosti izuzetno poštuje, **ejdžizam** je globalna pojava (vreme.com, 13. 12. 2017).

❸ порекло према енгл. ag(e)ism.

❹ синоними старосна дискриминација.

❺ област друштво, психологија.

ејџиста м. р.

❶ дефиниција *особа која има предрасуде према људима на основу њихове животне доби, која је подложна стереотипима о људима на основу њихове животне доби, која дискриминише људе на основу њихове животне доби.*

② цитати „Moja generacija imala je tu foru -- ne veruj nikome starijem od trideset”, kaže Šeldon Doing (70), penzionisani graditelj iz San Anselma u Kaliforniji. „Ali godine, čini se, nisu problem na festivalima koje ja posećujem. Mladi ljudi izgleda nisu **ejdžisti**.” (admin.nedeljnik.co.rs, 26. 6. 2017); Naravno, još sam maloljetan, ali takođe nema potrebe da budete **ejdžisti** gospodine Šakal, i da me gledate sa visine jer sumnjam da ste sa 15 godina Vi imali ovakve stavove (banjalukaforum.com, 27. 10. 2009); Mladost je lepa, zanosna, nema tu ništa čudno. Ali opet su mi ti tzv. **ejdžisti** odbojni jer kad je to jedini kriterijum onda deluje kao nezreli pokušaj nekakve unutrašnje kompezacije (forum.krstarica.com, 30. 1. 2017); Jedno istraživanje (Hawkins, 1996) je pokazalo da su mlađi muškarci veći „**ejdžisti**” od mlađih žena. Mladići su pokazali da imaju mnogo negativnije stavove prema starijim ženama, njihovim profesorkama, nego prema starijim muškarcima, profesorima (scribd.com).

③ порекло енгл. age(i)st < ageism.

④ област друштво, психологија.

ејџистичкѝ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на ејџизам (= стереотипе, предрасуде и дискриминацију на основу животне доби) и ејџисте (= особе које имају предрасуде према људима на основу њихове животне доби, које су подложне стереотипима о људима на основу њихове животне доби, које дискриминишу људе на основу њихове животне доби).*

② цитати Ali kako je mim sve više počeo da ulazi u glavni tok, neki su počeli da tvrde da je on seksistički i **ejdžistički** (021.rs, 21. 8. 2020); Zanimljivo je da isti **ejdžistički** tretman u domaćim tabloidima nikako ne važi za zvezde folka: nikad nisam videla naslov da npr. Ražnatović „izgleda dobro uprkos činjenici da je čak u petoj deceniji” (cenzolovka.rs, 11. 2. 2015); One su rekle da su diskriminativni, **ejdžistički** stavovi i prakse posebno izraženi kada su u pitanju starije žene koje su udovice ili žive same, starije žene sa invaliditetom, žene sa sela i starije žene migrantkinje (redcross.org.rs); Obezbeđenje, takođe, treba osuđivati zbog akcija, a ne odmah pribegavati stereotipizaciji i vređanju – „ćelavi degenerik”, pored toga što implicira da je biti bez kose nešto loše (a u **ejdžističkoj** civilizaciji i to je forma diskriminacije), esencijalizuje i dezavuiše kompletnu ličnost baš kroz stereotip o tome kako „primitivno” obezbeđenje obično izgleda (gej-srbija.com, 22. 7. 2006); **Ejdžistički** stereotipi i predrasude su rasprostranjeni širom sveta, a mnogi stereotipi o starijim osobama poticali su ne samo iz pojedinačnih slučajeva diskriminacije, već i iz strukturne diskriminacije u koje se ubrajaju i prikupljanje podataka i oblikovanje politika. [...] Podaci pokazuju da je prevalencija ejdžizma ili

starosne diskriminacije mnogo veća od prevalencije seksizma i rasizma. Takođe, i paternalistički stav u vidu tretiranja starijih osoba kao da su deca spada u **ejdžistički** (humanas.rs, 12. 11. 2020).

③ порекло према енгл. ageist, agist < ageism.

⑥ област друштво, психологија.

èкрāн осètљив на дòдир м. р.

① дефиниција *екран компјутера или мобилног телефона који кориснику омогућава да уређају задаје команде, да буде у интеракцији с њим додирувањем површине екрана.*

② цитати „Андроид ауто2" и „Епл карплеј" системи, који служе за повезивање смартфона возача са уређајем у аутомобили преко **екрана осетљивог на додир**, када се користе у току вожње опаснији [су] од коришћења алкохола (magazin.novosti.rs, 23. 3. 2020); **Ekran osetljiv na dodir** ne reaguje na unos. Unos dodirom se registruje veoma sporo. Unos dodirom nije precizan (htc.com); Ako se **ekran osetljiv na dodir** ne odaziva ili ne radi onako kako očekujete, pokušajte da ponovo pokrenete računar (support.microsoft.com, 26. 7. 2018); **Ekranе osetljive na dodir** (engl. touchscreen) sigurno ste приметили – ако ништа друго, онда бар у неким продавницама на касама. Данас се најчешће виђају на мобилним телефонима, таблетима и уређајима за GPS навигацију, али их има и у већем облику, рецимо код информационих панела за туристе или посетиоце сајмова, те командних панела за управљање процесима у фабрикама и постројенима (sk.rs, 2011); **Ekran osetljiv na dodir** nije nov koncept tehnologije. Već godinama se **ekrani osetljivi na dodir** користе као улазни интерфејс на специјализованим уређајима. Тако на техничком факултету већ одавно постоје ови аутомати за приступ студентском сервису, па рецимо овакви аутомати су примену нашли у биоскопским ходницима на којима можете видети репертоар филмова, на банкоматима, док је у свету, наравно распрострањеност и употреба оваквих уређаја много већа (srbodroid.com, 19. 2. 2012).

③ порекло према енгл. touchscreen.

⑤ синоними тачскрин.

⑥ област технологија.

③ напомене Предност треба дати синтагми *екран осетљив на додир* иако је синоним *тачскрин* краћи.

И

изаћи из ормана

❶ дефиниција *јавно обзнанити и афирмисати сопствену нехетеросексуалну, најчешће хомосексуалну, оријентацију.*

❷ цитати Ljudi kažu da je obaveza svakog gej muškarca da **izađe iz ormara**, zato što to normalizuje homoseksualnost za sve oko njih (vice.com, 5. 10. 2016); Elen nije ništa skrivila time što je gej, da bi se njeno otkrivanje seksualne orijentacije moglo i smelo nazvati „јавним признањем”. Она се јавно декларисала као леzбејка. **Izašla je iz ormara**. Autovala se (pescanik.net, 17. 2. 2014); Iako je publika u Srbiji bila šokirana pitanjem „Da li ste ikada progutali spermu”, i mojim potvrdnim odgovorom, sa ove distance mogu da kažem da je to bio dobar potez jer je ohrabrio mnoge da „**izađu iz ormara**” (danas.rs, 27. 9. 2011); Da bismo to ispravile, lipstick lezbejke moraju da **izađu iz ormara** zbog časti i ponosa. Slažem se da je to pomalo neprijatno, da se nečije mišljenje o meni fundamentalno menja u situacijama kada me porodica pita da li imam dečka ili kada me muškarac prati iz grada, a ja moram da gledam njegovo lice kako se menja dok izgovaram te tri reči: „Ja sam lezbejka” (arhiv2015sr.la-bris.org.rs, 22. 6. 2013).

❸ порекло према енгл. come out of the closet.

❹ синоними аутовати се.

❺ област сексуална оријентација.

Инста м. р.

❶ дефиниција *друштвена мрежа, бесплатна апликација која својим корисницима омогућава обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама.*

❷ цитати Šteta sto ne koristim **insta** da mogu sve da vas vidim... tako ste mi drage i mile, volela bih da vas upoznam sve (bebac.com, 8. 10. 2020.); Slabo koristim **Insta**, ko hoće neka doda na FB (mysocialmate.co); Za više ovakvih majica možete nas zapratiti na **insta** (kupujemprodajem.com, 14. 8. 2020); Ne koristim **insta**. Služi samo za posebne situacije (instagram.com); Ja

koristim **insta** ali ovaj novi mi se ne sviđa. Sve su zakomplikovali (twitter.com, 22. 1. 2012); Ja malo drugačije koristim **insta**, ali ako mi se ne sviđa sadržaj, maknem, jer previše je materijala da pratim šta me ne zanima (twitter.com, 21. 11. 2016).

③ порекло према енгл. Instagram.

⑤ синоними Инстаграм.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

⑦ детерминативи Популарна бесплатна апликација за обраду и дељење фотографија путем мобилних телефона „Инстаграм“ прешла је праг од једне милијарде корисника. Ову информацију потврдио је творац *Инстаграма* Кевин Сајстром подсећајући да је у септембру прошле године „**Инста** заједница” бројала 800 милиона корисника. (rts.rs, 23. 6. 2018); *Инста* стори, као један битан вид комуникација на *Инстаграму*, нема јаван број прегледа (rts.rs, 23. 5. 2019); Како изгледа **insta** moda u doba karantina? Pronađite inspiraciju za „kućni“ outfit (buro247.rs, 31. 3. 2020); Како избрисати **инста** профил? (youtube.com); Želite prelepi svetlucavi sjaj? Koristite **Insta** Glow četku sa bronzerom za predivni hajlajt! (findglocal.com); А онда сам ишла даље по њеном **инста** профилу и мало се разсентименталисала (twitter.com, 20. 1. 2020); Imam do pola slučajno napravljen **insta** nalog (twitter.com, 24. 7. 2020).

Инстаграм м. р.

① дефиниција *друштвена мрежа, бесплатна апликација која својим корисницима омогућава обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама.*

② цитати „**Инстаграм**”, стартап покренут у октобру 2010, у суштини је „друштвена мрежа” за деобу фотографија. То је у ствари „ап” (апликација), бесплатан програмчић до пре неки дан само за „ајфон”, а сада и за „андроид” мобилне телефоне, који омогућава да се телефонском камером снимљена фотографија специјалним „филтерима” дотера и постане „кул”, да би се онда послала или на сајт „**Инстаграма**” или са другима поделила на „Фејсбуку” или „Твитеру”. Укратко, „**Инстаграм**” је „Јутјуб”, али само за фотографије (politika.rs, 11. 4. 2012); **Instagram**, pre svega, predstavlja društvenu mrežu za deljenje slika, sa oko sto miliona aktivnih korisnika iz celog sveta, pretežno младег doba. Intuitivan je i lako se koristi. Mobilni telefoni, omogućavaju da se slikamo bilo kada i bilo gde i tako ne propustimo da zabeležimo dragocene i zanimljive trenutke. Nakon slikanja na scenu stupa **Instagram** апликација, која омогућава да на слике применимо различите филтере и тако их улепшамо (internetzanatlija.com); Све је почело љубављу

према технологији и фотографији. Док су студирали на Станфорду, Кевин Систром и Мајк Кригер лансирани су **Инстаграм** 6. октобра 2010. године као једноставан начин дељења фотографија (rts.rs, 6. 10. 2020).

③ порекло енгл. Instagram.

⑤ синоними Инста.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

⑦ детерминативи „Spotted” („Uočen si”) trend је међу tinejdžerima који сликају једни друге, слике се објављују на **Instagram** групи, а онај ко препозна особу са слике тагује је и тако открива njen identitet (rts.rs, 5. 11. 2019); Већина популарних брендова објављује своје **Instagram** садржаје у одређено време и дан, знајући да им то помаже да задрже своју публику (digitalnasrbija.org, 2020); Нови **Instagram** алгоритам даје предност објављивањима са много одзива (лајкова, коментара...) (internetreklamiranje.com, 3. 4. 2018); **Instagram** манекенке počele су да привлаче neverovatnu ражњу, а ubrzo ćete videti и зашто (muskimagazin.rs); Џенифер Анистон је отворила **Инстаграм** профил и за мање од 24 сата успела да прикупи више од 6 милиона пратилаца (politika.rs, 8. 11. 2019); **Инстаграм** налог холивудског глумца Леонарда Дикаприја засут је молбама грађана Русије за спас Бајкалског језера (politika, 23. 7. 2019).

инстаграмѐр м. р.

① дефиниција *особа која користи Инстаграм (= друштвену мрежу, бесплатну апликацију за обраду и дељење фотографија и кратких видео-снимака на другим друштвеним мрежама); мушка особа која користи Инстаграм.*

② цитати „Спасавање планете је комуникациони изазов”, објаснио је Атенборо, који је постао тазе **Инстаграмер**, а на тој друштвеној мрежи је за само један дан стекао скоро 2,5 милиона пратилаца (rts.rs, 25. 9. 2020); Fashion **Instagrameri** zaista mogu да буду огромна мотивација, али такође и инспирација за све наше подuhvate (wannabemagazine.com); Црно тржиште туристичких услуга у Србији у драматичном порасту: Бандераши и **инстаграмери** харају српским туризмом (novosti.rs, 9. 1. 2020); Sve је више **instagramera** који се свакоднево, kreativnim и šaljivim садржајем, труде да нам улепшају дан (vesti.rs, 7. 11. 2020); Добри **инстаграмери** се труде да прикажу различите начине за уживање у природи. [...] Неке **инстаграмере** спонзоришу велике компаније и они се не либе да крше правила, само како би направили фотографију из различитог угла (bbc.com, 21. 2. 2020).

③ порекло према енгл. Instagram.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

инстаграмѐрка ж. р.

① дефиниција *женска особа инстаграмер.*

② цитати *Kako bi mogla sebe da nazoveš, blogerkom, **instagramer-kom** ili jutjuberkom? – Iako mi influencer nije omiljena reč, tako me uglavnom predstavljaju jer to na neki način obuhvata sve gore navedeno (blic.rs, 24. 3. 2020); Najstajliš **Instagramerke** koje možeš da pratiš za dnevnu dozu inspiracije (wannabemagazine.com); Prelepa **instagramer-ka** je zatražila da je VREĐAJU u komentarima – posle jednog BRUTALNOG, obrisala je nalog! / U poslednje vreme popularni korisnici društvenih mreža vole da pozovu svoje pratiocе, obožavaocе i sve ostale da ih vređaju i kritikuju (na engleskom – roasting). I to im se često obije o glavu. To je uradila i **instagramerka** Nis Vejdhofer, koja ima milion pratilaca na popularnoj društvenoj mreži (srbijadanas.com, 22. 8. 2019); Ovih šest predmeta u kući ima svaka **Instagramerka** koja drži do sebe (buro247.rs, 27. 8. 2020); **Instagramerke** pitaju: Da li su žene lepše sa šmin-kom ili bez nje (direktno.rs, 10. 11. 2020); Не треба гајити илузију да ће то што српске **инстаграмерке** објављују о Космету промијенити слику и ставове у свијету (twitter.com).*

③ порекло према енгл. Instagram.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

интернет трѐл м. р.

① дефиниција *особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл.*

② цитати *U nekim pričama, trolovi su noćna bića koja se izlaganjem Sunčevoj svetlosti, to jest, suncu, pretvaraju u – kamen! Dakle, to su stvo-renja... čudovišta koja u pričama i legendama prouzrokuju razne štete. Ali – pazi, sad, ovo čudo! – oni postoje i na internetu, to su **internet-tro-lovi**... A gde? Ima ih, svud! Anonimni su i često zlobni. Prave probleme na forumima, društvenim mrežama i sabotiraju blogove. Njihov cilj je ometanje komunikacije na internetu. Neki od njih, čak, vređaju učesnike diskusija ili izbacuju rasističke parole. Nemaju ni trun kućnog-domaćeg vaspitanja! (bastabalkana.com, 21. 1. 2016); Iako se većina nas ne uklapa u definiciju „**internet trola**”, lako je uhvatiti sebe kako plivate u mutnoj vodi sa ostalim „trolovima” (srbijadanas.com, 27. 1. 2020); Reč trol je sa-*

mo slučajno iz mitologije, jer na engleskom je „trolling” vrsta pecanja u kojoj se mamac (varalica) povlači kroz vodu. **Internet-trolovi** isto tako žele nešto da upecaju. I to pažnju. Zbog toga važi pravilo: „Ne hranite trolove” (Don't feed the Trolls). To znači: ne reagovati, samo ih ignorisati (dw.com, 12. 11. 2012); Ako vam nije jasno ko su **internet trolovi** – to su oni ljudi koji sva moguća internet sredstva koriste kako bi omalovažili, osporili ili jednostavno „ocrnili” nešto ili nekoga s kime se ne slažu. Kao što ćete videti u prilogu koji sledi, internet trolovanje može biti s „višim ciljem”, kad se trolovi bore za „opšte dobro” ili iz sasvim ličnih razloga, zbog neslaganja sa stavovima osobe, kompanije ili situacije (mondo.rs, 11. 4. 2016); Twitter se okreće novoj taktici u okviru borbe protiv **internet trolova**, a preko koje će ostale korisnike jednostavno poštediti njihovih postova (pcpress, 17. 5. 2018).

- ③ порекло енгл. internet troll.
- ④ варијанте трол.
- ⑤ синоними тролер.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

интерродност ж. р.

① дефиниција *неприпадање ни једном од два бинарна рода – мушком или женском, неуклапање у бинарну родну поделу.*

② цитати **Interrodnost** (intergender) ili genderqueer (GQ) su termini koji obuhvataju sve rodne identitete, koji nisu muški i ženski. Ljudi koji se identifikuju kao interrodni mogu da doživljavaju sebe ili kao i muškarca i ženu ili kao ni muškarca ni ženu ili da su potpuno van rodne binarnosti. Interrodne osobe mogu da budu bilo koje seksualne orijentacije, bilo kog pola i mogu, ali ne moraju da se identifikuju kao trans. I **interrodnost** može biti dobra za likove u pričama (wattpad.com, 2016); Danas postoji potpuno novi spektar kada je u pitanju izjašnjavanje o polu – „**interrodnost**” (svi rodni identiteti koji nisu *muški* i *ženski*), „*ne binarnost*” (osobe koje se izjašnjavaju da imaju dva ili više roda), „*a-rodne*” osobe (osobe koje se izjašnjavaju da nemaju rod) (menshealth.rs); Moje mišljenje je da je previše pompe dignuto oko **interrodnosti** (twitter.com, 7. 9. 2018).

- ③ порекло према енгл. intergender.
- ⑤ синоними гендерквир, небинарност, цендерквир.
- ⑥ област сексуална оријентација.

инфлуенсер м. р.

❶ дефиниција *особа утицајна на друштвеним мрежама; мушка особа утицајна на друштвеним мрежама, која на друштвеним мрежама или на личном блогу редовно објављује садржаје о одређеној теми (одећа, козметика, храна, путовања, телефони, видео-игрице, популарна психологија...) и има велики број пратилаца и која повремено индиректно рекламира неки производ или услугу тако што говори о њима, подржава их или хвали, за шта је плаћена.*

❷ цитати Сваки **инфлуенсер** (особа која има моћ утицаја на друге људе на друштвеним мрежама прим. аут) који жели да се укључи у ову кампању и да постане промотер клуба из Манчестера, мора да има најмање 5.000 пратилаца на Инстаграму (rts.rs, 24. 10. 2019); Termin **influenser** најчешће се користи за особе које имају велики број пратилаца на некој друштвеној мрежи, углавном на Instagramu или Jutjubu, и на тај начин има одређен утицај (*influence*), а usled toga сарађују са различитим брендovima и компанијама како би promovisали njihove производе или услуге. [...] Број пратилаца који неко мора да има како би се назвао **инфлуенсером** може да варира – постоје чак и са нешто више од 1.000 пратилаца, dok neki границу постављају на 3.000 пратилаца (talas.rs, 9. 3. 2020); Данас, у време доминације друштвених мрежа, „**инфлуенсери**” (људи од утицаја на интернету) имају моћ да мењају јавно мњење и свест јавности. Постоје **инфлуенсери** који на Инстаграму имају по сто хиљада пратилаца, а неки који се баве храном имају само десет хиљада пратилаца, али је њихов утицај много већи. Када фирме данас траже **инфлуенсере** да им рекламирају производе, не полазе од броја њихових пратилаца, него од тога колико ти **инфлуенсери** имају утицаја. [...]. Када **инфлуенсер** постане утицајан, битно је да ту пажњу публике одржава како би на крају могао да оствари и неку зараду (kcms.org.rs, 19. 9. 2019); Blogeri и **influenseri** на почетку мисле да је највећи успех добити novac за sponzorisane objave, ne shvatajući da је mnogo pametnije da ако već успешно prodaješ tuđe planere napraviš svoj бренд planera, gde ćeš pored celokupne odgovornosti i vlasništva u firmi, imati i kontrolu na finansijama i svakim aspektom biznisa, a zarada će biti mnogo veća (jovanamiljanovic.com, 2. 12. 2019).

❸ порекло енгл. influencer.

❹ област интернет, друштвене мреже.

инфлуенсерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа инфлуенсер.*

② цитати I dok je mnoge od nas ispunjavalo to da same uradimo neki od tretmana, druge su pak uživale u predahu koje su dale svom telu i pustile ga da se „odmori” od svega. Upravo to uradila je i jedna poznata američka **influenserka**, koja je potom sa svojim pratiocima podelila i te nesavršenosti na svom telu (lepotaizdravlje.rs, 22. 6. 2020); **Influenserka** otkrila kako nastaju savršene FOTOGRAFIJE na Instagramu (objektiv.rs, 29. 6. 2020); Predstavljamo Krispi, **infuenserku** čiji su klipovi šminkanja među najpopularnijim na Internetu – bez šminke! (mondo.rs, 22. 5. 2019). Influenseri, odnosno **influenserke** imaju lične afinitete i specifičan stil i svoju oblast kojom gospodare (wannabemagazine.com); Госпођа Чен је испричала да је решила да осрамоти **инфлуенсерку**, пошто је Луси неколико дана била на путу, а стан оставила у тешком нередy (rts.rs, 26. 9. 2019).

③ порекло према енгл. (female) influencer.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

инфлуенсерски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на инфлуенсере и инфлуенсерке (= особе утицајне на друштвеним мрежама).*

② цитати Fotografisanjem je počeo da se bavi pre pet godina nakon što je za punoletstvo dobio tablet i uvideo da njime može zauvek da zabeleži momente oko, ali i u sebi. Nakon dve godine rada na svom Instagram profilu i gotovo svakodnevnim pravljenjem fotografija, stigao mu je prvi **influenserski** ugovor i saradnja sa prvim klijentom – kompanijom Bambi (svetlepote.rs, 22. 2. 2020); **Influenserski** Oskar. Vanredna je situacija, ali na virtuelnom nebu se dešavaju izvanredne stvari (cover.rs, 19. 3. 2020); U poslednje vreme primetili smo nekoliko komada koje trendseterke jednostavno ne prestaju da nose, a reč je o komadima trendi boje zbog koje smo jedva dočekali proleće. Radi se o neobičnim nijansama zelene, od neonske do zagasite boje pistaća, a obožavani **influenserski** brend ASOS nam je za ovu sezonu pripremio vrlo efektne komade upravo tih boja (elle.rs); Influensere najviše mrze oni koji bi da postanu influencersi ali u tome ne uspevaju. Influensere neretko posmatraju sa cinizmom a često ume da bude i opravdano jer se **influenserski** rad i u svetu i kod nas ispoljio i na vrlo negativne načine (strahinjacalovic.com, 23. 12. 2019); Sofi Tarner je u videu na Instagramu potpuno prekopirala tipičan **influenserski** outfit: vunena kapica, šal i obavezan filter kako bi joj obrazi izgledali zdravi i rumeni, a usne uvećane (vugl.rs, 17. 10. 2019).

③ порекло према енгл. influencer.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

їстроловати -ујѣм сврш.

❶ дефиниција *намерно пореметити комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блоговима, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава.*

❷ цитати **BRUTALNO GA JE ISTROLOVAO**: Rajan Reynolds jednostavno NIJE MOGAO da prećuti! Sad se svi SMEJU poznatom reperu! (kurir.rs, 14. 6. 2018); Ладно вас **је** Цицовић **їстроловао** причом о цицвари, шта ли тек може неко ко је прочитао неки приручник о манипулацији (twitter.com, 16. 7. 2017); Подлост и замена теза у једном пакету није мишљење већ класично троловање. СВАКИ твит **је истроловао** (twitter.com, 12. 10. 2017); Ne znamo ko ste, šta ste, ali **ćemo** vas **istrolovati** i naterati da stavite katanac na profil (twitter.com, 30. 6. 2017); Ljudi, umirem, toliko **su** svi **istrovali** sa lažnim imenima specijaliteta svih kuhinja sveta na albanskom da je Team Albanians na kraju obrisao tvit o omiljenom albanskom jelu (twitter.com, 27. 7. 2020).

❸ порекло према енгл. to troll: троловати.

❹ област интернет, друштвене мреже.

Ј

Јутјуб и Јутјуб м. р.

❶ дефиниција *веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимка.*

❷ цитати Које су то корисне ствари које можемо наћи на **Jutjubu**? / Већ деценију и више када кажемо „Internet” заправо мислимо на **Jutjub**. [...] За многе је **Jutjub** једини медиј који прате (rts.rs, 19. 7. 2020); **Jutjub** изгубио битку на суду (rts.rs, 20. 4. 2012); Препознатљив по томе што на њему корисници размењују углавном забавне видео клипове, „**Јутјуб**” би ускоро ипак могао да постане и место на које ће се преселити најозбиљније новинарске приче (politika.rs, 21. 9. 2011); Нови Псајев спот на **Јутјубу** обара рекорде (politika.rs, 23. 4. 2013); **Јутјуб** данас слави 10. рођендан (politika.rs, 14. 2. 2015).

❸ порекло енгл. YouTube.

❹ варијанте Јутуб.

❺ област интернет, маркетинг

❻ детерминативи Наравно, публику на Јутјубу у великом проценту чине деца, млади, малолетни, али верујем да читав **Јутјуб** садржај прате и родитељи који хоће да провере шта заправо њихова деца гледају (dnevnik.rs, 24. 11. 2018); Pored kreatora sadržaja, pod nova pravila potpadaju i svi ostali **Jutjub** korisnici (svako ko ima nalog) (in former.rs, 12. 11. 2019); Od sada će ova organizacija sakupljati sredstva putem humanitarnih **Jutjub** emisija, u kojima će ugostiti naše poznate sportiste kao i javne ličnosti, od čije će fudbalske i košarkaske veštine i preciznosti zavisi ukupan iznos donacije sredstava za Fond za pomoć pri lečenju dece ove Humanitarne organizacije po emisiji (sportklub.rs, 25. 12. 2018); Ди-ва **Јутјуб** генерације (politika.rs, 21. 5. 2010).

❼ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*).

Уобичајенији је изговор са силазним акцентом на унутрашњем слогу (*Јутјуб*), иако није у складу с акцентатском нормом српског језика.

јутјубер м. р.

❶ дефиниција *особа која снима и поставља снимке на Јутјуб (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака), творац јутјуб садржаја; мушка особа која снима и поставља снимке на Јутјуб.*

❷ цитати Најпопуларнији **јутјубер** зарађује 12 милиона долара (politika.rs, 25. 10. 2015); Популарни **јутјубер** Богдан Илић, познатији као Бака Прасе, данас је у тржном центру у Новом Саду изазвао општу хистерију, гужву и гурање, тако да је морала да интервенише полиција и изврши евакуацију (rtv.rs, 19. 1. 2019); Servis „Jutjub” neosporeno postaje zamena za televizore kod mladih, a **jutjuberi** širom sveta poznati i uspešni (niskevesti.rs, 18. 5. 2017); Програмери и **јутјубери** испод радара порезника / Програмери, графички дизајнери, професори страних језика, али и популарни **јутјубери** и инфлуенсери који живе у Србији, раде за фирме из иностранства, а немају регистрована представништва у нашој земљи добили су опомену од Пореске управе да плате порез на зараду (politika.rs, 15. 10. 2020); Популарни **јутјубери** су и они који се баве областима као што су такозвани лајфстајл, лајф коучинг, девојчице воле све што је везано за шминку, гардеробу, а дечаци предност дају видео-играма (politika.rs, 25. 9. 2019).

❸ порекло енгл. YouTuber < YouTube: Jutjub.

❹ варијанте јутубер.

❺ област интернет.

❻ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и именици *јутјубер*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутубер*.

јутјуберка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа јутјубер.*

❷ цитати Популарне **јутјуберке** Анђела (деветнаест и по година) и Нађа (седамнаест и по година), девојчице пореклом из Пожаревца,

које живе у Паризу кажу да мама, тата и бака воде рачуна да све што кажу на „Јутјубу” буде примерено (politika.rs, 27. 1. 2019); Шесто-годишња **јутјуберка** купила некретнину од 8 милиона долара (rtv.rs, 28. 7. 2019); „Svi na društvenim mrežama treba da se zalažu za prava deteta zbog toga što imaju široku publiku“, каже **јутјуберка** Mila Antonović (rts.rs, 20. 11. 2019); У несрећи са е-тротинетом настрадала је и једна позната **јутјуберка**, коју је на раскрсници ударио камион (politika.rs, 14. 9. 2020); **Jutjuberka** baka Jela: Treba iskoristiti internet / Baka Jela iz Jagodine pravi je hit na „Jutjubu”, a za njene recepte čulo se i u Americi, čak je i „Asošijeted pres” pravio priču (rts.rs, 10. 3. 2019).

③ порекло према енгл. (female) YouTuber < YouTube: Јутјуб.

④ варијанте јутјуберка.

⑥ област интернет.

⑧ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и именици *јутјуберка*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутуберка*.

јутјуберски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на Јутјуб, јутјубере и јутјуберке (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака, те на особе које снимају и постављају снимке на овај веб-сајт).*

② цитати LJUBAV NA **JUTJUBERSKI** NAČIN: Raskinuo sa DEVOJ-KOM zbog pregleda, evo šta je ona URADILA (srbijadanas.com, 6. 5. 2019); Neki novi klinici: Dvodnevna **jutjuberska** opsada Sava centra (eko-nomskevesti.com 3. 10. 2016); **Jutjuberska** kampanja: Stop onlajn nasilju! (wannabemagazine.com); „Uz to, formati koji se plasiraju na YouTube-u prosto nisu nešto što bi funkcionisalo na televiziji. Zato mislim da će se i **jutjuberska** scena u budućnosti popraviti sama od sebe, ne toliko zbog nekih etičkih principa, nego zato što bolji sadržaji mogu bolje da se monetizuju”, objašnjava sagovornica (021.rs, 2. 12. 2018); Forumsko i **jutjubersko** znanje je daleko od toga, običan prikaz da je neko nešto lično uradio što uopšte ne znači da je tačno, malo ih je dobrih (forum.bjbikers.com, 29. 3. 2019).

③ порекло према енгл. YouTube.

④ варијанте јутјуберски, -а, -о.

⑥ област интернет.

③ напомене Нераспрострањено. У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и придеву *јутјуберски*, *-а*, *-о*, изведеном од назива овог сајта, над варијантом *јутуберски*, *-а*, *-о*.

јутјуб канал и јутјуб канал, -ала м. р.

① дефиниција *бесплатна персонализована подстраница Јутјуба (= веб-сајта за дељење, размену и гледање видео-снимака), на коју се постављају различити садржаји: видео-снимци, линкови, личне информације или информације о самом каналу.*

② цитати Снимак концерта бенд је поставио на свој „Јутјуб” **канал**, омогућивши на тај начин фановима да не чекају на излазак будућег ДВД издања (politika.rs, 3. 7. 2015); *Celu emisiju „Ovo je Srbija” od sada možete gledati i na **Jutjub kanalu** RTS-a (rts.rs, 28. 1. 2015); Представе и радионице за децу на **јутјуб каналу** док траје ванредно стање (rtv.rs, 16. 3. 2020); *Kada je pre nekoliko godina osnovao **jutjub kanal** „BalkanTech”, nije ni sanjao da će za vrlo kratko vreme pobrati silne pratiоce i da će na kanalu imati preko 6 i po miliona pregleda (niskevesti.rs, 18. 5. 2017); Upotreba tehnologije postala je naša svakodnevnica. Iпак, provođenje vremena pred malim ekranom ne mora uvek da znači uzaludno potroшено време. Naprotiv, nekada rezultira maštom i kreativnošću. Reč je o **jutjub kanalu** „Barbi Jana”, koji je osmislila jedna mama iz Novog Sada, kako bi na zanimljiv način pristupila igri i društvenom životu svoje dece (rtv.rs, 7. 2. 2020).**

③ порекло према енгл. YouTube channel.

④ варијанте јутуб канал.

⑥ област интернет.

⑧ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и *јутјуб каналу* над варијантом *јутуб канал*.

јутјубовање с. р.

❶ дефиниција *снимање и постављање снимака на Јутјуб (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака).*

❷ цитати **а.** I dalje jednako uživa da snima kao što je to bilo i na samom početku i **јутјубовање** ga i dalje ispunjava, a nada se da će do kraja godine doći do svog prvog miliona – bar kada su pratiodi u pitanju (originalmagazin.com, 21. 11. 2018); Ваши примери „како доћи до новца а не радити за газду” се састоје од **јутјубовања** и берзанских шпекулација (nkatic.wordpress.com, 21. 2. 2010); Gardner – čija su tri bivša učenika postali profesionalni jutjuberi – se slaže, i kaže da čak i povremeno **јутјубовање** može da zadivi, kada je u pitanju dobijanje prilike za stažiranje. „Ако ljudi snimaju sopstvene videe za Јутјуб, to bi trebalo da naiđe na odobravanje, zato što pokazuje inicijativu i motivaciju”, kaže on (vice.com, 21. 1. 2019); Da li **јутјубовање** gledaš kao hobi ili kao posao? Da li možeš da zaradiš od toga što radiš? (blogusinstituciones.blogspot.com, 16. 11. 2016); „**Јутјубовање**” vidim kao zanat, i da pratiš desetine parfemskih i neparfemskih jutjuberа kao što to radim ja [...] siguran sam da bi lagano mogao da povučеш још paraleli (ilfor.info).

❸ порекло према енгл. YouTube.

❹ варијанте јутубовање.

❺ област интернет.

❻ напомене Нераспрострањено. У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и глаголској именици *јутјубовање*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутубовање*.

јутјубовати, -ујѐм несврш.

❶ дефиниција **а.** *снимати и постављати снимке на Јутјуб (= веб-сајту за дељење, размену и гледање видео-снимака).* **б.** *помоћу претраживача претраживати садржаје на Јутјубу.*

❷ цитати **а.** То је у суштини non-gamer који је извалио да је super fora **јутјубовати** о гејмингу на одређени начин (forum.benchmark.rs, 23. 3. 2015); Da је мој отац сад овде са мном да **јутјубује** сад биh имао два милиона пратилаца (zena.blic.rs, 18. 4. 2019); Svejедно, више десетина милиона ljudi „loži” се на Šвеђанина, који то, оћигледно ради најбоље (**јутју-**

buje) (mondo.rs, 27. 12. 2016); Da li imaš u planu da ikad **jutjubuješ** sve tvoje reportaže? (twitter.com, 10. 10. 2020); Gledam Mariju Žeželj kako **jutjubuje**, mojih 24 godina i polupropale studije plaču gorke suze (twitter.com, 17. 11. 2016).

6. Ko (još uvek) ne zna neka pročitaj Maradonu ili Sen(k)u, ili neka „gugla”. Ili još bolje, neka „**jutjubuje**” – ima ga mali milion (trofej.info, 17. 1. 2014); ...pokazaće mu vršnjak koji ima računar kod kuće, na školskom računaru (ili na svom kućnom) kako se gugluje i **jutjubuje** (blog.b92.net, 27. 11. 2012); Je l’ zna neko kad je repriza? Ili da **jutjubujem** malo? (ana.rs 20. 12. 2010); Da mi je pre par godina neko pričao da cu da **jutjubujem** Bakinu kuhinju kako bih napravila kolač, slatko bih mu se u facu ismejala, a sad cu slatko da pojedem ovo medeno srce koje sam ‘umesila’ (twitter.com, 31. 1. 2019).

3 порекло према енгл. YouTube.

4 варијанте јутубовати

6 област интернет.

8 напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и глаголу *јутјубовати*, изведеном од назива овог сајта, над варијантом *јутубовати*.

Јутџб и Јутџб м. р.

1 дефиниција веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимка.

2 цитати Iако је 2010. укинута забрана **Jutuba**, неколико десетина хиљада сајтова је још увек блокирано у државној цензурџ (nspm.rs, 11. 6. 2013); Ова девојка из Hong Konga учланила се на **Jutub** 2007. године, а њен канал сад има близу два милиона претплатника (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Glad fanova **Jutuba** за прећџicama и саветима о лепоти је незасита, а блогерке које те савете дају, нашле су и наћин да своје услуге уновће (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Овај видео са америчким љекарима којџ говоре о лијеку против короне скидају са **Јутуба** и Фејсбука сваких 15 минута (twitter.com, 28. 7. 2020); Лисице и привођење у складу са законом, каже начелник Којмуналне полиције. Скинут снимак са **Јутуба**. Зашто, ако је све легално? (twitter.com); Народу смета што људи зарађују преко **Јутуба** (twitter.com, 3. 9. 2016).

3 порекло енгл. YouTube.

- ④ варијанте Јутјуб.
- ⑥ област интернет.

⑧ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*).

јутубер м. р.

① дефиниција *особа која снима и поставља снимке на Јутуб (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака), творац јутуб садржаја; мушка особа која снима и поставља снимке на Јутуб.*

② цитати **Jutuber** osuđen jer je psa naučio nacističkom pozdravu [...] Nakon što je video odgledan preko 3 miliona puta, **jutuber** je uhapšen zbog sumnje da širi govor mržnje, a danas je zvanično i osuđen krivim za ovaj zločin (tracara.com, 21. 3. 2018); Najpopularnijeg srpskog **jutubera** na ovoj društvenoj mreži prijavili su njegovi „hejteri”, zbog čega je ostao bez značajne svote novca! (novosti.rs, 2. 7. 2019); **Jutuber** opet napada Demi: „Zašto napadamo repere kada se drogiraju, a Demi žalimo?” (teenstar.rs, 9. 8. 2018); **Jutuber** dao prolaznicima karticu i rekao im da potroše koliko žele! (zanimljivostidana.com, 5. 2. 2020); Njega je, kako kaže, oduvek privlačila tehnologija, pa je, osim što je završio specijalističke studije na Visokoj tehničkoj školi, često gledao da što više znanja i informacija prikupi i preko interneta. Pošto mu je u edukaciji dosta pomoglo praćenje stranih **jutubera**, rešio je da napravi nešto i za srpsko tržište (niskevesti.rs, 18. 5. 2017).

- ③ порекло према енгл. YouTuber < YouTube: Jutub.
- ④ варијанте јутјубер.
- ⑥ област интернет.

⑧ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и именици *јутјубер*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутубер*.

јутуберка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа јутубер*.

❷ цитати **Naša jutuberka** Marija Žeželj nominovana za najlepšu devojku na svetu (tracara.com, 28. 8. 2018); Jedna **jutuberka** želela je da nas podseti, da ne treba previše da verujemo drugim Instagram korisnicima i njihovim postovima (telegraf.rs, 19. 2. 2020); Ona je od skoro postala i **jutuberka**, a njen blog i možete pratiti na ovom linku enaluna.blogspot.rs (luftika.rs, 12. 8. 2016); A i ove godine, tj. treći put po redu, je nominovana manekenka i **jutuberka** Marija Žeželj (cmd.me, 9. 9. 2019); Kada pomislite na naše najbolje i najuspešnije jutuberke, verovatno nam na pamet padnu Jana Dačović, Marija Žeželj ili možda Anđela i Nađa. Na kraju krajeva one i jesu **jutuberke** koje imaju najviše suba na svojim kanalima (teenstar.rs, 18. 1. 2018).

❸ порекло према енгл. (female) YouTuber < YouTube: Jutub.

❹ варијанте јутјуберка.

❺ област интернет.

❻ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и именици *јутјуберка*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутуберка*.

јутуберски, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на Јутуб, јутубере и јутуберке (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака, те на особе које снимају и постављају снимке на овај веб-сајт)*.

❷ цитати **Kako vi doživljavate ponedeljak? Samo još jedan jutuberski dan** (twitter.com, 10. 4. 2017); Inspiracija za izbor menija na moderniji „**jutuberski način**” (reddit.com, 8. 8. 2020); Nakon napornog **jutuberskog** dana... (twitter.com, 26. 4. 2017).

❸ порекло према енгл. YouTube.

❹ варијанте јутјуберски, -а, -о.

❺ област интернет.

❻ напомене Нераспрострањено. У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима

у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и придеву *јутјуберски*, *-а*, *-о*, изведеном од назива овог сајта, над варијантом *јутјуберски*, *-а*, *-о*.

јутѹб канѹл и јутѹб канѹл, -ѹла м. р.

❶ дефиниција *бесплатна персонализована подстраница Јутјуба (Јутуба) (= веб-сајта за дељење, размену и гледање видео-снимака), на коју се постављају различити садржаји: видео-снимци, линкови, личне информације или информације о самом каналу.*

❷ цитати Uz podršku Lenovo Legion, pokrenut je novi **jutub kanal** – Tips&Triks! Na njemu vas vaši omiljeni jutuberi podučavaju kako da pobedite u popularnim igrama (facebook.com, 24. 6. 2019); Juče mi je obri-san treći **jutub** kanal u poslednjih mesec dana. Na ovom trećem jutub kanalu mi se uglavnom nalazio autorski sadržaj koji sam snimao mobilnim telefonom uz par fail kompilacija... Nikad ali nikad za 5 godina koliko je kanal postojao nisam dobio nikakvu pritužbu u vezi bilo čega (internetzrada.org, 11. 5. 2017); „Montan Treker” je prvi **jutub kanal** o putovanjima u Indiji koji je prešao broj od preko milion pratilaca. Varun na svom kanalu deli savete i trikove o putovanjima koji pomažu u sticanju najautentičnijeg iskustva putovanja. Njegov kanal sadrži web seriju o putovanjima iz Kanade, Južne Koreje, Mauricijusa (zlatiborske.rs, 28. 9. 2020); Ren verovatno neće služiti kaznu s obzirom na to kako se nenasilni zločini tretiraju u španskom sudu. Pored toga, njegov **jutub kanal** i razni profili na društvenim mrežama biće ugašeni na pet godina (bizlife.rs, 3. 6. 2019); Predstavljajući album Masimo je objasnio da je pesma „Iz jednog pogleda” na **jutub kanal** puštena kao „tizer” koji je trebalo da najavi novi album i nagovesti ono što slušaoci mogu očekivati (juznevesti.com, 12. 3. 2012).

❸ порекло према енгл. YouTube channel.

❹ варијанте јутјуб канал.

❺ област интернет.

❻ напомене У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и *јутјуб каналу* над варијантом *јутуб канал*.

јутубовање с. р.

❶ дефиниција *снимање и постављање снимака на Јутјуб (Јутуб) (= веб-сајт за дељење, размену и гледање видео-снимака). б. помоћу претраживача претраживање садржаја на Јутјубу (Јутубу).*

❷ цитати **а.** Mnogi od blogovanja i **јутубовања** firme otvaraju koje zapošljavaju više desetina ljudi (b92.net, 8. 8. 2020).

б. Sad ću da se bacim na guglanje i **јутубовање** provaliću ga (for-dclubserbia.org, 2. 3. 2019); Sred nekog prazničnog „**јутубовања**” naletiх na ovo: [...] Svidelo mi se. E sad, čeprkajući po raznoraznim sajtovima etno grupa dođoh i do Belog platna (tapatalk.com, 11. 1. 2008); Moram biti dosadan, pokušavam da iscedim informacije jer od guglanja i **јутубовања** mozak mi puca (kzclip.com).

❸ порекло према енгл. YouTube.

❹ варијанте јутјубовање.

❺ област интернет.

❻ напомене Нераспрострањено. У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и глаголској именици *јутјубовање*, изведеној од назива овог сајта, над варијантом *јутубовање*.

јутубовати, -ујем несврш.

❶ дефиниција **а.** *снимати и постављати снимке на Јутуб. б. помоћу претраживача претраживати садржаје на Јутубу (= веб-сајту за дељење, размену и гледање видео-снимака).*

❷ цитати **а.** Pogledajte i poslušajte. Ja napisao, ja odrecitovao, ja **јутубовао** (forum.krstarica.com, 10. 3. 2010). **б.** Nisam, pročitao sam knjigu pre bukvalno 3 dana pa sam tad za tu seriju i saznao, **јутубовао је** malo (twitter.com, 30. 6. 2011); Možda ćemo morati **јутубовати** da sve pronademo, ali hajde da probamo... (forum.sportsport.ba, 2014).

❸ порекло према енгл. YouTube.

❹ варијанте јутјубовати.

❺ област интернет.

❻ напомене Нераспрострањено. У зависности од изговора јављају се две варијанте назива веб-сајта *YouTube*: у британском енглеском

овај назив се изговара као *Јутјуб*, а у америчкој варијанти енглеског језика изговор је *Јутуб*. С обзиром на то да је у оваквим случајевима у српском језику пракса окретање британском изговору, предност треба дати британском изговору (*Јутјуб*), па самим тим и глаголу *јутјубовати*, изведеном од назива овог сајта, над варијантом *јутубовати*.

К

кајт м. р.

❶ дефиниција **а.** велики змај који лети на ветру, реквизит који се користи у кајтингу (= екстремном воденом спорту или рекреативној активности у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци). **б.** екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.

❷ цитати **а.** Kada leti nebom, zmaj stvara pogon kao avionsko krilo. Sila koja vuče zmaја, proporcionalna je njegovoj veličini. Jedro u windsurfingu koristi silu vetra i ona se prenosi na plovilo. Kada **кајт** leti vazduhom, on stvara svoj vlastiti vetar koji je brži i time proizvodi mnogo veću silu nego što to realan vetar može da pruži (glossy.espresso.rs, 18. 8. 2012); Kod kajtera se nalazi kontrolna poluga (bar) koja je spojena sa **кајтом** preko konopaca koji su najčešće dugački 20–25 m (b92.net, 11. 8. 2018); Ukoliko koristite stari **кајт**, svakako proverite da na njemu imate barem dead-man sigurnosni sistem koji omogućava brzo otpuštanje celog zmaја (skijanje.rs); Prvi čas počinje sa instruktorom i odvija se na plaži sa **кајтом** za treniranje koji je mini verzija pravog zmaја. On služi da bi se stekao osećaj kako se **кајт** kreće i kako se njime upravlja na vetru (beforeafter.rs, 31. 7. 2014); Kajtsurfom se mogu baviti obožavatelji vodenih sportova svih uzrasta, pri čemu minimalna težina mora biti oko 40 kilograma, kako bi osoba mogla da vlada **кајтом** na vetru (iserbia.rs, 19. 6. 2020). **б.** U 2012. broj kajtsurfera je od strane ISAF i IKA procenjen na oko 1,5 miliona ljudi širom sveta. Globalno tržište za **кајт** godišnje zaradi oko 250 miliona američkih dolara (kurir.rs, 9. 9. 2019); Пре буквално 2 дана, сам слушао како је човек причао како му је **кајт** једна од највећих љубави и данас се ово деси, простора ми је невероватно (twitter.com, 9. 9. 2019); Živela sam jedno vreme u Abu Tig marini ... sjajno je, pesak, tirkizno more, skupe jahte ... golf, **кајт**, ronjenje... ali vi idete na odmor a ne da živite tamo (twitter.com, 7. 4. 2019).

③ порекло енгл. kite.

⑤ синоними **а.** змај. **б.** кајтинг, кајтсурф, кајтсурфинг.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи **б.** **Кајт** инструктор Илија Nikitović otkriva tajne o tome... (skijanje.rs); Naša najbliža lokacija je Ada Bojana, gde postoje **кајт** центри са сертификованим инструкторима (beforeafter.rs, 31. 7. 2014); Skladni letnji vetrovi су одлика Алачатија, у комбинацији са одличним **кајт** школама и мирним, плитким водама (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015).

кајташ м. р.

① дефиниција *особа која се бави кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широј дасци).*

② цитати Интернетом кружи снимак: **Кајташ** се бори са ветром на Дунаву (b92.net, 10. 9. 2019).

③ порекло према енгл. kite.

⑤ синоними кајтер, кајтсурфер.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтер м. р.

① дефиниција *особа која се бави кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци); мушка особа која се бави кајтингом.*

② цитати **Кајтер** стоји на малој дасци са ногамма у везовима и користи снагу великог змаја високо у ваздуху који га вуће по површини воде, што изгледа једноставно, али уједно представља и највећи изазов (glossy.espreso.rs, 18. 8. 2012); **Кајтери** данас уживају на Ади Бојани (twitter.com, 26. 7. 2012); Sunce, плаже, море или океан и један релативно нов екстремни водени спорт у којем **кајтер** управља змајем (кајтом) који му служи као једро како би уз помоћ снаге ветра глисирао на дасци (b92.net, 11. 8. 2018); Док се **кајтери** хвале да из године у годину њихов број у односу на оне који се баве виндсурфингом на једрилицама расте, не истају тако гласно ону другу страну – опасности овог екстремног „хобија” (alo.rs, 9. 9. 2019); Главни проблем **кајтера** у серији биће како да изађу на крај са руским тајкунима који намеравају да купе Аду Бојану – рекао нам је Милан Карadžић (blic.rs, 12. 11. 2009).

- ③ порекло енгл. kiter < kite
- ⑤ синоними кајташ, кајтсурфер.
- ⑥ област спорт.

кајтерка ж. р.

- ① дефиниција *женска особа кајтер.*
- ② цитати On odlazi u Crnu Goru i usput upoznaje Lolu, mladu **кајтерку** i ќерку policijskog inspektora, koja putuje na Adu Bojanu (rts.rs, 25. 7. 2020); U filmu igra Lolu, **кајтерку** i ќерку policijskog inspektora, koja putuje na Adu Bojanu (zena.blic.rs, 24. 4. 2017).
- ③ порекло према енгл. (female) kiter.
- ⑤ синоними кајтсурферка.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтерскӣ, -а̄, -о̄

- ① дефиниција *који се односи на кајтинг, кајтере и кајтерке (= екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци, те особе које се њиме баве).*
- ② цитати Na Adi Bojani su idealni uslovi za ovaj sport koji spaja surf i letenje. U seriji postojaće „**кајterski klub**” u kome će se naći pripadnici svih eksjugoslovenskih država (blic.rs, 12. 11. 2009); E da, sada se setih, možda će nekomе značiti info, ove **кајterske** plaže su sve pet friendly (putovanja.info, 2. 9. 2014); Agios Ioannis je praktično predgrađe grada Lefkade, tu je čuvena plaža koja je **кајterski** raj (ana.rs, 19. 6. 2014); Aquarello, mesto na kome je nastala čuvena „**кајterska pica**”! (facebook.com, 31. 8. 2016); Svake godine otvori se nova **кајterska** plaža (parapsihopatologija.com, 22. 5. 2014).
- ③ порекло према енгл. kiter.
- ⑤ синоними кајтсурферски, -а, -о.
- ⑥ област спорт.

кајтинг м. р.

❶ дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

❷ цитати Највећи непријатељ кајта је оно што га и покреће – ветар. У нашој земљи **кајтингом** се бави педесетак особа, али се због непостојања адекватних услова не одржавају такмичења и не води се као спорт (politika.rs, 11. 9. 2019); Кајтсурс или **кајтинг** је водени спорт у коме се помоћу змаја (кајт), даске за сурфованје (кајтборд) и ветра креће по води, док виндсурс представља комбинацију сурфованја и једрења на дасци истовремено (iserbia.rs, 19. 6. 2020); Родитељи су ме упознали са **кајтингом**. Путовала са њима још од детинства. Требао ми је доста времена да их наговорим да ме науче да кајтујем, јер сам била превише лагана, а опрема тада није била довољно безбедна (skoda-storyboard.com); **Кајтинг** је површински водени спорт, који подразумева комбиновање аспеката вејкбординга, сноубординга, једрења на дасци, сурфованја, пароглајдинга, скејтбординга и гимнастике у један екстремни спорт (kurir.rs, 9. 9. 2019); Погобија Далибора Андонова Груа подстакла је многе да се запитају какав је спорт **кајтинг**, колико је опасан, шта представља потенцијалне ризике (prva.rs, 10. 9. 2019).

❸ порекло енгл. kiting.

❹ синоними **а.** кајт, **б.** кајтсурсф, кајтсурсфинг.

❺ област спорт.

кајтовање с. р.

❶ дефиниција *упражњавање, практиковање кајтинга (= врсте екстремног воденог спорта или рекреативне активности у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

❷ цитати **Кајтовање** на води (kreativnopero.com, 14. 9. 2016); Неподношљива илузија опште копулације, која влада на развратној „Коракабани” (како је zamišlja мали Будо), продира у све поре овог порозног ТВ ткива на рјену од мора, којом поносно доминира **кајтовање** (што је, према фенси вокабулару тамошњих атлантиста, „комбиновање аспеката вејкбординга, сноубординга, сурфованја, пароглајдинга и скејтбординга” (!) у један екстремни спорт) (standard.rs, 23. 12. 2019); Због своје дивље природе, ова обала је савршена за љубитеље екстремних спортова, **кајтовање**, сурфованје, вожња скијама на води (clubbing.rs, 12. 3. 2018); На слици је плажа у Муй Неу, где је вода мутна, таласи јаки и није баš за купанје, али

je dobra za **kajtovanje** i za slušanje talasa i gledanje, a i fotkanje (jeftinoputuj.com).

③ порекло према енгл. kiting.

⑥ област спорт.

кајтовати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *бавити се кајтингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци); кретати се по површини воде стојећи на широкој дасци, користећи великог змаја као једро, у виду рекреативне активности или спорта.*

② цитати Koliko je reč o ozbiljnoj priči pokazuje i to da se kod nas u Srbiji uglavnom ne možete pojaviti na „vodi” da **kajtujete** sa iznajmljenom opremom ukoliko nemate posebnu licencu za samostalnog vozača. Dakle priča o bezbednosti se ne uzima zdravo za gotovo (alo.rs, 9. 9. 2019); Dok **kajtujem** u potpuno sam drugačijem svetu. Bez ometanja, bez problema, bez razmišljanja o bilo čemu drugom. Toliko sam skoncentrisana i zadovoljna da mi je uvek na licu ogroman osmeh kad izlazim iz vode (skoda-storyboard.com); Ne samo zato jer Dragan zna toliko dobro da **kajtuje** i dobro da vas nauči kajtovanje za nekoliko časova, već i zato jer se Sandbox kite oaza sasvim razlikuje od svih na koje ste do sada naišli (designed.rs, 28. 8. 2012); Nije paraglajding nego kajt. **Kajtuje se** isključivo kad je vetrovito (rs.n1info.com, 9. 9. 2019); Pokušao sam da **kajtujem**, ali nisam bio baš uspešan. Došao sam na Adu Bojanu kada nije bilo dovoljno vetra za pravo kajtovanje (magazin.studio-md2.com, 18. 2. 2017).

③ порекло према енгл. kite.

⑤ синоними кајтсурфовати.

⑥ област спорт.

кајтсурф м. р.

① дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

② цитати **Kajtsurf** ili kajting je vodeni sport u kome se pomoću zмаја (kajt), daske za surfovanje (kajtbord) i vetra креће по води, dok vindsurf predstavlja kombinaciju surfovanja i jedrenja na dasci istovremeno [...] Odabir pravog mesta za **kajtsurf** zavisi od nivoa znanja kajtsurfe-

ra (iserbia.rs, 19. 6. 2020); Тарифа је мека **кајтсурфа** у Европи, а јак ветар по имену Леванте, формира се изнад Гибралтарског брда и дува око 90 одсто дана у години (dnevnik.rs, 15. 7. 2018); Летачи по атлантској лагуни до Дахле ових дана хватају залет за сезону и велико светско надметање у **кајтсурфу**, које тамо почиње 13. августа (politika.rs, 14. 4. 2017); **Кајтсурф** је комбинација виндсурфа, вејкборда, параглајдинга и сурфинга (politika.rs, 7. 8. 2015); Džeremi kaže da će obezbediti troškove puta, smeštaja i hrane, časove za **kajtsurf** i posete okolnim ostrvima (mondo.rs, 25. 4. 2016).

- ③ порекло енгл. kitesurf.
- ④ варијанте а. кајт, б. кајтсурфинг.
- ⑤ синоними кајтинг.
- ⑥ област спорт.

кајтсурфер м. р.

① дефиниција *особа која се бави кајтсурфингом; мушка особа која се бави кајтсурфингом (= екстремним воденим спортом или рекреативном активношћу у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци).*

② цитати Iskusniji **kajtsurferi** mogu se upustiti i u dublje vode gde su veći talasi i manje stalan vetar (iserbia.rs, 19. 6. 2020); U 2012. broj **kajtsurfera** je od strane ISAF i IKA procenjen na oko 1,5 miliona ljudi širom sveta. Globalno tržište za kajt godišnje zaradi oko 250 miliona američkih dolara (kurir.rs, 9. 9. 2019); Drago Grubnić, iskusni snouborder, paraglajderista, vindsurfer i **kajtsurfer**, pre 12 godina počeo je da se bavi i snoukajtingom (skijanje.rs); Talasi i duboka voda nisu prijatelji **kajtsurfera**. Takođe, neophodni su dobri uslovi što se tiče strujanja vazduha, jer će vam neke kajtsurfing destinacije ponuditi jake i guste vetrove koji nisu podobni za učenje (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015); Gru je bio odličan **kajtsurfer**, a velika ljubav bio mu je snoubord (novosti.rs, 10. 9. 2019).

- ③ порекло енгл. kitesurfer.
- ⑤ синоними кајташ, кајтер.
- ⑥ област спорт.

кајтсурферка ж. р.

① дефиниција *женска особа кајтсурфер.*

② цитати Ponekad provedem i nekoliko sati u vodi. Vreme prolazi neverovatno brzo. Ne mogu zamisliti svoj život bez okeana, bez sunca i ve-

tra. Ovi elementi mi donose veliku radost”, kaže profesionalna **кајт сурферка** Paula Novotna (skoda-storyboard.com).

- ③ порекло према енгл. kitesurfer.
- ⑤ синоними кајтерка.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтсурферски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на кајтсурфинг, кајтсурфере и кајтсурферке (= екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци, те на особе које се њим баве).*

② цитати *Za ljubitelje adrenalinskih sportova tu je **Kajtsurferski klub** gde možete možete iznajmти svu potrebnu opremu, ali i instruktora (naša topla preporuka) (balkan-turizam.net): Na laganini načinu rada sam, na Velikoj plaži u Ulcinju. Ova 14 km duga pješčana **kajtsurferska** Meka svakodnevno časti nezaboravnim zalascima Sunca (facebook.com, 13. 8. 2017).*

- ③ порекло према енгл. kitesurfer.
- ⑤ синоними кајтерски, -а, -о.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

кајтсурфинг м. р.

① дефиниција *екстремни водени спорт или рекреативна активност у којој се возач, користећи великог змаја као једро, креће по површини воде стојећи на широкој дасци.*

② цитати **Кајтсурфинг** се одвија углавном на води и кајтер стоји на ширем борду, сајлама је везан за змаја и њима управља уз помоћ специјално обложене ручке. [...] **Кајтсурфинг** подразумева дисциплину која се одвија углавном на води, уз помоћ ветра. Онај ко изађе на воду стоји на ширем борду и сајлама, ужадима је везан за змаја, односно једро налик параглајдеру. Њима управља уз помоћ специјално обложене ручке. За кретање је потребан јак, уједначен ветар и већа водена површина без препрека. [...] Начин управљања можда је сличан параглајдингу, али су то две одвојене дисциплине – кажу у Савезу. Кајтсурфинг многи су повезивали и са скијањем на води, од кога се такође потпуно разликује (politika.rs, 11. 9. 2019); **Kajtsur-**

fing je relativno nov ekstremni vodeni sport u kojem vozač (kajter) upravlja zmajem (kajtom) koji mu služi kao jedro kako bi uz pomoć snage vetra glisirao na dasci. **Kajtsurfing** se kao sport pojavljuje 1998, a na Crnogorskom primorju od 2003. godine (glossy.espreso.rs, 18. 8. 2012); Sve popularniji **kajtsurfing** za kratko vreme stekao je veliki broj zaljubljenika, a iako ovaj ekstremni sport sa sobom nosi opasnost, veliki napredak u razvoju opreme čini ga iz godine u godinu sve sigurnijim (skijanje.rs); Sa 7 godina je otpočeo sa stojećim surfovanjem s veslom, dok je u 9-toj godini života naučio i **kajtsurfing** (muskimagazin.rs); Ulcinj je sve posećeniji poslednjih godina, a **kajtsurfing**, surfovanje uz pomoć padobrana, sve se više razvija u Crnoj Gori (gdestinacija.com, 12. 6. 2017).

③ порекло енгл. kitesurfing.

④ варијанте кајтсурф

⑤ синоними **а.** кајт, **б.** кајтинг.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи Talasi i duboka voda nisu prijatelji kajtsurfera. Takođe, neophodni su dobri uslovi što se tiče strujanja vazduha, jer će vam neke **kajtsurfing** destinacije ponuditi jake i guste vetrove koji nisu podobni za učenje (lepotaizdravlje.rs, 12. 5. 2015); Za ovih nekoliko godina postojanja, **kajtsurfing** oprema evoluirala je u velikoj meri i danas je stabilna, jednostavna za upravljanje, a bezbednosni sistemi dovedeni su do savršenstva (vesti.rs, 4. 10. 2015).

кàмингаут м. р.

① дефиниција *јавно обзнањивање и афирмисање сопствене нехетеросексуалне, најчешће хомосексуалне, оријентације.*

② цитати Prema jednom istraživanju iz 2011. godine, **coming out** smanjuje osećaj besa i depresiju, ojačava samopouzdanje, ali se ti podaci odnose na one koji su tokom outovanja imali podršku porodice i prijatelja (xxzmagazin.com, 24. 3. 2018); Parada ponosa Beograd saopštila je juče da je pokrenula onlajn kampanju pod sloganom „Tvoje ćutanje te neće zaštititi” kojom želi da podrži LGBT osobe u njihovom procesu prihvatanja svog identiteta [...] Taj proces „**kaming aut**” – autovanje je najvažniji momenat u životu svake LGBT osobe, ističe se u saopštenju (danas.rs, 28. 4. 2016); To je javni **kaming aut** gde vi celom svetu kažete ko ste i šta ste. Ali je odgovornost nas aktivista i samog društva i države da stvori klimu gde će se na to gledati kao na jedan običan korak (nspm.rs, 17. 7. 2014); Zašto je „**coming out**” važan? „**Coming out**” ili autovanje znači emancipaciju ili oslobađanje od ugnjetavanja i pritiska. To znači izgovoriti istinu. Koliko je teško nekom običnom klinцу da se autuje, toliko je te-

ško i nekoj javnoj ličnosti da prihvati svoj identitet i podeli to sa svetom (pescanik.net, 17. 2. 2014).

③ порекло енгл. coming out.

⑤ синоними излазак из ормана, разоткривање, аутање, аутовање.

⑥ област сексуална оријентација.

⑦ детерминативи *Rekla si da nikada nisi napravila **kaming aut** intervju zato što si glumica i niko o tome ne vodi računa (arhiv2012.labris.org.rs, 2012).*

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*coming out*).

КОВИД м. р.

① дефиниција *болест коју изазива новооткривени вирус из групе коронавируса САРС-КоВ-2, тешки акутни респираторни синдром.*

② цитати *Jedna osoba preminula je u Kliničkom centru u Nišu od posledica **kovida**, prema novim podacima, a još 4 pacijenta u Srbiji, ukupno 803 zvanično od početka epidemije (juznevesti.com, 28. 10. 2020); КС Ниш одбио да достави податке о **kovidu**: Kontaminirani su, u „crvenoj zoni” (rs.n1info.com, 27.10. 2020); Sve više ljudi živi sa „dugotrajnim **kovidom**” / Dugoročni uticaj infekcije virusom korona, takozvani „dugotrajni **kovid**”, može da utiče na ljude na četiri različita načina, pokazali su rezultati ispitivanja koje je sproveo britanski Nacionalni institut za istraživanje zdravlja (danars.rs, 15. 10. 2020); Raste broj zaraženih **kovidom** u Jablaničkom i Pčinjskom okrugu (juznevesti.com, 29. 10. 2020); Привреда Србије се опоравила од шока изазваног **КОВИДОМ** (rtv.rs, 28. 9. 2020); Њемачки Институт за јавно здравље у недавном извештају објавио је да су најчешћи знаци **КОВИДА** кашаљ, који се јавља у 45 одсто случајева и температура у 38 одсто (glassrpske.com, 27. 10. 2020).*

③ порекло према енгл. *coronavirus disease < COVID-19.*

④ варијанте КОВИД 19.

⑥ област медицина.

⑦ детерминативи *На данашњи дан у нашој установи хоспитализовано је 275 **КОВИД** позитивних пацијената са средње тешком и тешком клиничком сликом, већина са типичном „**КОВИД** упалом плућа” (bolnica015.org.rs); На свим одељењима у оквиру Опште болнице Чачак, која су претворена у **КОВИД** одељења, хоспитализовано је осам пацијената. За последња 24 часа у пријемно-тријажној амбуланти Опште болнице Чачак, са симптомима и знацима **КОВИД** инфекције било је девет првих прегледа (glaszapadnesrbije.rs, 16. 10. 2020); Вишесатно чекање испред **КОВИД** амбуланти, са ногом падају и лекари и пацијенти (rs.n1in-*

fo.com, 2. 12. 2020); Prenapregnutom zdravstvenom sistemu trebalo bi da pomogne i nova **kovid** bolnica u Batajnici, koja je juče primila prve pacijente (blic.rs, 5.12. 2020).

⑧ напомене Реч је настала скраћивањем енглеских речи *coronavirus disease*.

кòвид 19 м. р.

① дефиниција *болест коју изазива новооткривени вирус из групе коронавируса SARS-CoV-2, тешки акутни респираторни синдром.*

② цитати Нова болест (**ковид 19**) се појавила 99 година након пандемије шпанске грознице, од које је боловала трећина светске популације, а услед ње је умрло више од 50 милиона људи (politika.rs, 31. 3. 2020); Ministarstvo zdravlja: Ne čekati komplikacije, idite u ambulantu **kovid-19** čim se pojave simptomi (rts.rs, 1. 4. 2020); **Ковид 19** стигао и у Србију (rts.rs, 6. 3. 2020); **Ковид-19** се најчешће преноси ваздухом, али шта утиче на брзину преношења? (bbc.com, 20. 10. 2020); Вакцине против **Ковида-19** још увек нема, иако је неколико научних тимова објавило оптимистичне прогнозе – но, здравствени стручњаци и даље саветују опрез и придржавање мера заштите (bbc.com); Превентивне мере за спречавање ширења **ковида-19** које је донео Кризни штаб подразумевају, пре свега, личну заштиту, ношење маски, физичку дистанцу и ограничење рада угоститељских објеката (rts.rs, 23. 10. 2020); Директор Светске здравствене организације Тедрос Адханом Гебрејесус изјавио је данас да би вакцина против вируса **ковид-19** могла да буде готова до краја године (dnevnik.rs, 6. 10. 2020).

③ порекло према енгл. *coronavirus disease* < COVID-19.

④ варијанте КОВИД.

⑥ област медицина.

⑧ напомене Реч је настала скраћивањем енглеских речи *coronavirus disease*, којој је додат број 19 јер је болест откривена 2019. године. Предност треба дати писању без цртице (*ковид 19*).

корóна ж. р.

① дефиниција *скраћени назив за новооткривени вирус из групе коронавируса чији је званичан назив SARS-CoV-2 и који изазива болест ковид 19.*

② цитати **Корона** открива искрене пријатеље (politika.rs, 21. 3. 2020); **Корона** укопала глобални туризам – ове године бићемо „своји на своме” (rts.rs, 18. 4. 2020); **Korona** me naterala da savladam Insta-

gram: Penzioner iz Kruševca podelio svoju zanimljivu kolekciju (novosti.rs, 23. 4. 2020); **Korona** odložila put rukometašica Srbije u Dansku (rts.rs, 1. 12. 2020); Ове године **корона** је зауставила и процес приватизације – од понуђена три предузећа, продато је само једно (rts.rs, 27. 11. 2020); Ударила ова **корона**, па нас заковала начисто (politika.rs, 27. 4. 2020).

❸ порекло лат. coronavirus.

❹ синоними вирус корона, коронавирус.

❺ област медицина.

❻ детерминативи Još nekoliko dana preostalo je do američkih predsedničkih izbora. Dani koji se odbrojavaju, nisu nimalo jednostavni za Amerikance, koji se osim sa političkim tenzijama suočavaju i sa velikim teretom **korona**-krize (rs.n1info.com, 31. 10. 2020); Najteži **korona** udar u Srbiji: Preko 1.800 novozaraženih, više od pola u Beogradu, „nije prošlo vreme teških kliničkih slika” (nedeljnik.rs, 31. 10. 2020); OVA MESTA SU **KORONA** ŽARIŠTA: Situacija sve teža – evo kako izgleda presek zaraženih po gradovima u Srbiji (novosti.rs, 31. 10. 2020); 9 KRUGOVA **KORONA** PAKLA / Srbija se nalazi na korak od TAMNO LJUBIČASTE ZONE, ali to nije najgore što nas čeka (blic.rs, 31. 10. 2020); UŽASAVAJUĆE BROJKE Najteži **korona** udarac do sada! Umrlo šest osoba (blic.rs, 31. 10. 2020); DANAS SU **KORONA** BROJKE ALARMANTNE: Približavamo se cifri od 2.000?! Preminulo šestoro BEOGRAD NAJZARAŽENIJI (kurir.rs, 31. 10. 2020).

❼ напомене Колоквијално.

коронавирус* м. р.

❶ дефиниција *назив за појединачни, новооткривени вирус из групе коронавируса чији је званичан назив САРС-КоВ-2 и који изазива болест ковид 19.*

❷ цитати Званично, овај вирус још увек нема име, али се широм планете назива коронавирусом, иако су **коронавируси** опште име за групу вируса, добијено на основу изгледа, који асоцира на венац (лат. corona) (jezikofil. rs, 7. 2. 2020); Нови **коронавирус** откривен у Кини генетски је уско повезан с вирусом САРС из 2003. и та два вируса имају сличне карактеристике, иако су подаци о овом вирусу још увек непотпуни (covid19.rs); Стручњаци секвенционису геноме **корона вируса** и откривају врсте који су се појавиле откако је вирус прошле године први пут прешао са животиње на човека на пијаци у кинеском граду Вухану (galaksijanov.rs); Потврђен је други случај **коронавируса** у Србији, овај пут код кинеског држављанина (politika.rs, 9. 3. 2020); Енди Мари верује да је можда био заражен **коронавирусом** прошлог месеца (rts.rs, 23. 4. 2020); Нагли скок броја зара-

жених **коронавирусом**, болнице се брзо пуне (rts.rs, 30. 10. 2020); Лјекари објаснили како да разликујете симптоме грипа од **коронавируса** (glassrpske.com, 27. 10. 2020); Од почетка епидемије **коронавируса**, широм Србије употребљено је на стотине хиљада маски и хигијенских рукавица (rts.rs, 23. 4. 2020).

③ порекло лат. coronavirus.

④ варијанте вирус корона.

⑥ област медицина.

⑧ напомене **Коронавируси** су опште име за вирусе из породице *coronoviridae*, добијено на основу изгледа, који асоцира на круну, ореол, венац (лат. corona).

криптовалута ж. р.

① дефиниција *врста дигиталног или виртуелног новца без централне банке, коју се користи за плаћање путем интернета.*

② цитати U Србији је тржиште **kriptovaluta** prilično razvijeno. Postoji veliki broj startapova, i određeni broj kompanija koje se bave razvojem blokčejna. Krajem maja biće organizovana i velika blokčejn i kripto konferencija koja će okupiti vodeće domaće kompanije, startapove iz ove oblasti, kao i iz oblasti pravne regulative. Trenutno postoji više od 1.300 različitih **kriptovaluta**, od kojih je bitcoin najrasprostranjenija i najpoznatija (telegraf.rs, 4. 12. 2017); Hiljade internet sajtova zaraženo je malwareom, koji koristi snagu računara za stvaranje i rudarenje **kriptovaluta**, što je vrsta diskretne piraterije koja se ubrzano širi, upozorili su eksperti za sajberbezbednost [...] Tim virusom su oni generisali monero, jednu od najcenenjenijih **kriptovaluta** na finansijskim tržištima (rs.n1info.com, 12. 2. 2018); **Kriptovaluta** (eng. cryptocurrency) je digitalna ili virtuelna valuta koja je osmišljena da funkcioniše kao sredstvo razmene (radioluna.rs, 9. 4. 2019); U suštini, **kriptovalute** su ograničeni unosi u bazi podataka koju niko ne može promeniti, osim ako nisu ispunjeni određeni uslovi (rs.cointelegraph.com); Dečji fond Ujedinjenih nacija (UNICEF) prvi je fond te međunarodne organizacije koji je počeo da prihvata dobrovoljne priloge i deli donacije u **kriptovalutama**, navodi se u saopštenju (novaeconomija.rs, 15. 10. 2019).

③ порекло грч. κρυπτός : скривен, итал. valuta : вредност.

⑥ област интернет, финансије.

криптовалу́тнї, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на криптовалуту (= врсту дигиталног или виртуелног новца без централне банке, који се користи за плаћање путем интернета).*

❷ цитати U okviru **kriptovalutne** mreže, samo rudari mogu potvrditi transakcije rešavajući kriptografsku slagalicu. [...] U osnovi, bilo koja **kriptovalutna** mreža zasniva se na apsolutnom konsenzusu svih učesnika u pogledu legitimiteta bilansa i transakcija (rs.cointelegraph.com). SAD su danas saopštile da su zaplenile milione dolara sa **kriptovalutnih** naloga koje su ekstremističke organizacije u inostranstvu koristile za finansiranje nasilnih operacija (beta.rs, 13. 8. 2020); Bitcoin je i dalje u **kriptovalutnom** sistemu ono što je dolar (ili evro kod nas) u svetu klasičnih valuta – glavni orijentir za sve druge vrednosti (pc.pcpres.rs); Pošto digitalna ekonomija i digitalne valute imaju potencijal da oblikuju život narednih generacija, važno je da istražimo sve mogućnosti koje one nude. Zato je stvaranje našeg **kriptovalutnog** fonda značajan i dobrodošao korak napred u humanitarnom radu (novaekonomija.rs, 15. 10. 2019); Ministarstvo finansija Ruske Federacije (Minfin) predstavilo je Predlog zakona o digitalnoj imovini kojim se definiše i uspostavlja regulatorni sistem za **kriptovalutni** proces, ICO, rudarenje i trgovinu, izveštava lokalna novinska agencija TASS (rs.cointelegraph.com, 30. 1. 2018).

❸ порекло према грч. *kryptós* : скривен, итал. *valuta* : вредност.

❹ област интернет, финансије.

ку́тија за бе́бе* ж. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграде верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати **Kutije za bebe** raširile su se od baltičkih državnica, preko Nemačke, Austrije, Poljske, Mađarske, Češke, do Rumunije. I zakoni to podstiču: u Mađarskoj, ostavljanje bebe u zvaničnoj kutiji pravno znači isto što i davanje deteta na usvajanje, a napuštanje novorođenčeta na bilo kom drugom mestu je krivično delo (novosti.rs, 1. 7. 2012); Kritičari ove ideje navode da potez samo olakšava ljudima da napuste svoju decu bez razmatranja drugih opcija. [...] Da li mislite da ove „**kutije za bebe**” treba uvesti i kod nas? Ostavite nam odgovor u komentarima (telegraf.rs, 4. 5. 2016); „Sigurno utočište **kutija za bebe**” je uvedeno u Indijani i omogućava roditeljima da anonimno ostave neželjene novorođene bebe (telegraf.rs, 4. 5. 2016).

③ порекло према енгл. baby box.

⑤ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе

⑥ област социјални рад.

⑧ напомене Предност треба дати синтаagmaма *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

кутија за нежељене бeбе* ж. р.

① дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

② цитати Организација „Kolevka nade” која је danas postavila **kutiju za neželjene bebe**, saopštila је da time želi i da skrene pažnju na taj problem (vesti.rs, 1. 11. 2012); Iako se na prvi pomen ideje o postavljanju **kutija za neželjene bebe** javilo mnogo negativnih reakcija, ruska javnost prihvatila је ovu akciju. Poslednja kutija, postavljena u Kirišiju, deseta је u Rusiji. Stručnjaci smatraju da је kutija tek deo mera za spas stotina napuštenih beba godišnje (b92.net, 31.10. 2012); UN protiv **kutija za neželjene bebe** (yumama.com, 5. 7. 2012).

⑤ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе, сандучић за бебе, топла соба за бебе.

⑥ област социјални рад.

⑧ напомене Предност треба дати синтаagmaма *кутија за бебе* и *сандучић за бебе* уместо синтаagmaма *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

Л

Лајк, мн. лајкови м. р.

❶ дефиниција **а.** *симбол, ознака најчешће у облику шаке с палцем окренутим нагоре или срца којом корисник означава да му се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. б.* *позитивни глас, позитивна оцена коју је одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. добио од неког корисника. в.* *опција на друштвеним мрежама, форумима и сл. којом корисник означава да му се свиђа одређени садржај, којом даје позитиван глас неком садржају.*

❷ цитати **а.** Sada je **lajk** postao toliko jak i moćan način komunikacije da više nije samo „palac gore” nego se pojavljuje i u obliku srca ali i u obliku iznenađenja, ljutnje i tuge. **Lajk** je postao sofisticiraniji i delikatniji znak (luftika.rs); **Лајк** за сахрану и удес (politika.rs, 2. 5. 2011). **б.** **Lajkovi** na Fejsbuku utiču na popularnost u školi! (rts.rs, 27. 9. 2013); Instagram planira da sakrije broj **lajkova** ispod objave. Tačnije, oni bi mogli da postanu nevidljivi za druge, ali ne i za vas koji ste objavili post. Kažu da je svrha cele ove priče da se pratiodci više koncentrišu na sadržaj koji se deli, a ne na broj **lajkova**, koji je danas, malo je reći, mnogima postao statusni simbol (noizz.rs, 24. 4. 2019); Ne samo da na nivou dana mozak opteretimo s toliko jezivih informacija o zlu – od silovanja, ubijanja, nesreća, nego je i onaj dobri deo koji se tiče ljudske komunikativnosti zapravo emotivno veoma toksičan. Čekajući **lajk** – hvaleći se ili kukajući – prosečan čovek opšti odjednom s nekoliko stotina, a nekad i hiljada ljudi, što dovodi do prenapregnutosti nervnog sistema i do iluzije da nije usamljen (nezavisne.com, 16. 3. 2019); **Lajk** na Fejsbuku se isplatio za deset najsrećnijih Banjalučana – dobili su bicikl u akciji grada „Baci **lajk** i osvoji bajk” (atvbl.com, 13. 4. 2019); Kada se **lajk** ukloni odmah nakon što je stavljen, verovatno je to bila greška. Ako je uklonjen posle nekoliko dana, to znači da je nakon nekog vremena shvatio kako je **lajk** loš potez, predomislio se i odlučio da je bolje da povuče sviđanje. To je zapravo još gora odluka, jer vidite neodlučnu i neprincipijalnu osobu. Naravoučeniје:

Pazite šta i kome lajkujete jer bi moglo biti pogrešno shvaćeno i može nepotrebno da komplikuje vaš život. Ne zaboravite da je za neke ljude **LAJK** vredan hiljadu reči (dnevno.rs, 27. 6. 2016). **В.** Ako ti se nešto sviđa, pritisneš **lajk**, u protivnom dislajk i to je to (021.rs, 7. 7. 2019); Mnoge stvari koje sam lajkovao, ovde uglavnom mislim na stranice, uopšte ne podržavam, već ih tako lakše zapратиш i iskaču ti u feed-u. Recimo stisneš „**lajk**” ispod vesti: „Srušio se avion” ili „Iran negira holokaust” (b92.net, 10. 4. 2014); Pa čim pritisneš **lajk**, očigledno da ti se osoba na slici sviđa (ispovesti.com, 15. 12. 2013).

❸ порекло енгл. like.

❺ синоними свиђање.

❻ област интернет, друштвене мреже.

лајкање с. р.

❶ дефиниција *исказивање од стране неке особе да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол.*

❷ цитати Vatikan istražuje ‘**lajkanje**’ brazilske manekenke na papirnom Instagram profilu (slobodnaevropa.org, 19. 6. 2011); **Лајкање** је нова мјера успеха – али дословно (buka.com, 12. 5. 2017); Ambasada Sjedinjenih Američkih Država (SAD) u Turskoj izvinila se zbog „**lajkanja**” poruke koju je na Twitteru objavio begunac terorističke organizacije FETO Ergun Babahan (trt.net.tr, 7. 10. 2019); Sandra Silađev, glumica i aktivistkinja poznatija kao Dinja, na Facebook stranici kozmetičke kuće otkriva šta sve može da znači **lajkanje** i koje su moguće posledice neodgovornog upada na tuđe profile (luftika.rs, 2. 2. 2017).

❸ порекло према енгл. like.

❺ синоними лајковање.

❻ област интернет, друштвене мреже.

лајкати, -ујем сврш. и несврш.

❶ дефиниција *исказати/исказивати од стране неке особе да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол.*

❷ цитати Jel mi možeš **lajkati** sliku, treba mi za nagradnu igru? (twitter.com, 10. 2. 2016); Ako mi se sviđaš, velike su šanse da ti nikad ništa **neću lajkati** na fejsbuku (twitter.com, 10. 5. 2014); Samo onaj koji ne voli životinje i ne želi im sve naj naj **neće lajkati** ovaj tvit (twitter.com, 23. 11. 2018).

- ③ порекло према енгл. to like.
- ④ варијанте лајкнути, лајковати.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.
- ⑧ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати облику *лајковати*.

лајкѡш м. р.

① дефиниција *особа која лајкује (= исказује да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол); мушка особа која лајкује.*

② цитати А опет квалитет „лајковања” у директној вези је са природом и статусом „**лајкаша**” (blogjedneane.blogspot.com, 6. 5. 2014); Dragi nasi poštovaoci ili ti „**lajkashi**”! Iskreno vas očekujemo sutra i isto tako vam se radujemo! (facebook.com, 20. 2. 2014); Dobio je za svoj uradak čak 34 lajkova, ima i Srba među lajkashima (forum.poreklo.rs, 28. 8. 2020); Шта год да објавиш ако не подржаваш одређену политичку опцију, ма нема шансе да добијеш лајк! Али се зато одмах нађу професионални „**лајкаши**” који подржавају само своје партијске истомишљенике и насумице једни друге бодре (twitter.com, 17. 8. 2017); Listao sam listu **lajkasha** i iznenađen sam (twitter.com, 10. 12. 2020).

- ③ порекло према енгл. like.
- ⑤ синоними лајкер, лајковатељ.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

лајкѡшица ж. р.

① дефиниција *женска особа лајкаш.*

② цитати Draga hiljadita **lajkashice**, molimo podatke u inbox, kako bismo se dogovorile oko preuzimanja paketa (facebook.com 28. 1. 2016); Kad zapratiš neku aktivnu **lajkashicu** svog momka, šta postižeš tačno osim da ona vidi da si ljubomorna zbog nje i posesivna (twitter.com, 18. 5. 2019); Dobro jutro lajkashi i **lajkashice**, evo svima ću da vam podelim dobrojutarnji lajk! (ana.rs, 30. 1. 2018); Hvala svim lajkashima i **lajkashicama** (facebook.com); Ti si moja najvernija **lajkashica**, volim te (twitter.com, 10. 7. 2020).

- ③ порекло према енгл. like.
- ⑤ синоними лајкерка, лајковатељица, лајкуша.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

лајкер м. р.

❶ дефиниција *особа која лајкује (= исказује да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол); мушка особа која лајкује.*

❷ цитати Svako sebi može postaviti pitanje da li je instinktivni „**lajker**” или „hejter” (psihoverzum.com, 30. 9. 2013); Da sve bude još interesantnije pojavili su se i određeni bugovi sa novouvedenim timeline-om. Jedan od prvih koji je primećen je da se sadržaj taba neće automatski osvežiti kada postanete **lajker** stranice (webmanijak.com, 6. 3. 2012); Sad za vikend bio u Požegi onaj Ivanin **lajker** sa Instagrama, ja mu mahao iz auta. Onaj što lajkuje samo njene slike, a zajedničke bojkotuje (twitter.com, 19. 3. 2015); Kako saopštava RZS, nova nomenklatura biće bogatija za tri nova zanimanja – blogger, hejter i **lajker** (twitter.com, 7. 1. 2012); To dokazuje 20.000 njegovih „**lajkera**” na Fejsbuku, gde jači procenat čini slabiji pol – emocionalno inteligentne žene (makart.rs, 29. 9. 2015).

❸ порекло енгл. liker.

❹ синоними лајкаш, лајковатељ.

❺ област интернет, друштвене мреже.

лајкерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа лајкер*

❷ цитати A od danas ću misteriozno da ćutim. I da niko ne zna jesam li hejterka или **lajkerka** (twitter.com, 21. 7. 2011); Katarina Brković je naša 20.000 **lajkerka** (twitter.com, 8. 1. 2014); Naša čitateljka i jubilara „**lajkerka**” Jovana pre neki dan je svratila do redakcije i preuzela svoju nagradu... (twitter.com, 16. 10. 2013); Hejterka, **lajkerka**, svi imamo svoje faze (twitter.com, 1. 10. 2010).

❸ порекло према енгл. liker.

❹ синоними лајкашица, лајковатељица, лајкуша.

❺ област интернет, друштвене мреже.

лајкнути, -нѐм сврш.

❶ дефиниција *исказати од стране неке особе да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол.*

❷ цитати Podržite rad stranice tako što ćete podeliti tekst na društvenim mrežama, **lajknuti**, tvitnuti, plusnuti... (porezi.blogspot.com, 11. 8.

2016); On bi i Pepy dao da može skupiti bar 300 lajkova koji će ga „**lajknuti**” (webtribune.rs, 14. 3. 2020); Помозите рад нашег сајта тако што **ћете** нас **лајкнути**, плуснути и твитнути! (reddit.com); Na tviteru mi je cilj da napišem tvit koji **ће** **lajknuti** svi moji pratioci (twitter.com, 27. 3. 2017); **Lajknuti** il’ ne lajknuti, pitanje je sad! (twitter.com, 20. 11. 2018); Kada smo kod omiljenih reči i ove godine planiram da **ne lajknem** ni jedan tvit gde se nekome obraćate sa „bebo” (twitter.com, 14. 1. 2020); Ne znam kad se nisam složio s tobom, ne stignem sve da pročitam, ali znam da bih mogao da **lajknem** i bez čitanja (twitter.com, 12. 12. 2020).

③ порекло према енгл. like.

⑤ синоними лајковати, лајкати.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

лајковање с. р.

① дефиниција *исказивање од стране неке особе да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол.*

② цитати Jedno istraživanje u Americi pokazalo je da je od pet hiljada predatih papira za razvod u skoro dve hiljade tih papira kao jedan od uzroka bilo **lajkovanje**. **Lajkovanje** je poruka, namera i akcija. Vi aktivno komunicirate sa drugom osobom putem lajka. Dajete joj do znanja da ste приметили njenu fotografiju, status ili post i **lajkovanjem** joj pokazujete svoj stav o tome. Dakle, učesnik ste (luftika.rs, 2. 2. 2017); Хоће ли се за „**лајковање**” геноцида над Србима ићи пред суд (ssr.org.rs, 11. 10. 2020); Кинеска амбасада тражила је од Твитера да покрене „темељну истрагу” након што је са профила њиховог амбасадора лајкован порнографски клип. Пажњу је прво привукло **лајковање** десет секунди дугог клипа који је окачила страница за одрасле (bbc.com, 10. 9. 2020); Вибер је најавио увођење функције „Реакција на поруке у заједницама” како би подигао **лајковање** на нови изражајни ниво (dnevnik.rs, 20. 7. 2020); Ако пођемо од тога да је **лајковање** твита могло да се догоди случајно, онда морамо прво да очекујемо објашњење или деманти (rtrs.tv, 7. 7. 2020).

③ порекло према енгл. like.

⑤ синоними лајкање.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

лајковатељ м.р..

❶ дефиниција *особа која лајкује (= исказује да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол); мушка особа која лајкује.*

❷ цитати Ipak je Bouvi izgledao pristojnije, ako zanemarimo neke spotove i neke njegove faze, koje na svu sreću ovi R.I.P. **lajkovatelji** i uživaoci opojnih modnih trendova nisu mogli da vide (6yka.com, 1. 2. 2016); Na fejsbuku Artemije ima više od 11 iljada **lajkovatelja** (parapsihopatologija.com, 23. 1. 2011); On mi je stoti **lajkovatelj** slike (twitter.com, 21. 8. 2014); Tužna neka doba došla kad je ljubav spala na broj **lajkovatelja** (twitter.com, 6. 10. 2014).

❸ порекло према енгл. like.

❺ синоними лајкаш, лајкер.

❻ област интернет, друштвене мреже.

❽ напомене Нераспрострањено.

лајковатељица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа лајковатељ.*

❷ цитати A koliko večeras, na prste jedne ruke stolara ćete prebrojavati dosledne „**lajkovateljice**” koje nisu otišle na proslavu osmog marta (facebook.com).

❸ порекло према енгл. like.

❺ синоними лајкашица, лајкерка, лајкуша.

❻ област интернет, друштвене мреже.

❽ напомене Нераспрострањено.

лајковати, -ујем сврш. и несврш..

❶ дефиниција *исказати/исказивати од стране неке особе да јој се свиђа одређени садржај на друштвеним мрежама, форумима и сл. кликом на за то предвиђени симбол.*

❷ цитати Ваши пријатељи **ће** „**лајковати**” ваше слике, хвалити вас како сте се обукли и тако ћете постати звезда на дан, сат или минут (politika.rs, 16. 2. 2013); **Nemojte** pisati poruke dok hodate, **lajkovati** fotografije pasa, ili gledati video-sadržaje – povrede povezane s korišćenjem mobilnih telefona su u porastu, posebno kod mladih, pokazala je analiza povreda zbog kojih su ljudi tražili lekarsku pomoć u SAD (rts.rs, 7. 12. 2019); Instagram je ove nedelje ukinuo opciju „Following Acti-

vity” preko koje su korisnici mogli da prate šta **lajkuju** njihovi pratioci i oni koje oni prate (blic.rs, 11. 10. 2019); Ono što je tužno u svemu tome je to što su ti „lajkovi” farsa. Dok ti sediš i čestitaš sebi na tome što je tvoja nova profilna slika dostigla dvocifreni broj lajkova, neko drugi sedi za svojim kompjuterom i pita se zašto je uopšte pritisnuo mali, plavi palac. Sa izuzetkom tvoje mame, veoma malo ljudi „**lajkuje**” tvoj status zato što mu se zaista dopada (vice.com, 11. 6. 2015); Facebook je pre svega uzrok svađe mnogih parova („Šta je to što **si lajkovala?**” „Kakav je tvoj komentar?”, „Šta tvoj bivši sada piše?” itd.), što može da dovede do kraja veze (dnevno.rs, 27. 6. 2016); Gile, Ljuba, Švaba, Banana i Pače slikali su se na ulazu u grad Lajkovac. Ništa specijalno, reklo bi se. Članovi benda su, međutim, u skladu sa modernim tehnologijama, ispod slike uz osmeh poručili: „Aj sad **lajkujte**” (telegraf.rs, 28. 4. 2016); Kako da pozovem svoje prijatelje da **lajkuju** stranicu? Ovo je jedno od čestih pitanja koje smo dobijale od klijenata (diamarketing.rs); Da li bi ovaj postupak američke starlete mogao da označi početak velikog prijateljstva sa JK? Naime, Kim je srpskoj pevačici **lajkovala** sliku na društvenoj mreži (informer.rs, 1. 3. 2016); Nažalost, mnogi ne shvataju koliko je važno adekvatno **lajkovati**. Ako Marko **lajkuje** samo da **bi lajkovao**, brzo će biti označen kao „mirođija u svakoj čorbi”. U odsustvu pravih bliskih odnosa, lajkovanje svega što neko pošalje šalje poruku neautentičnosti, pogotovo ako Marko **lajkuje** statuse koji zahtevaju empatičnost. Ako nije u pitanju blizak odnos, lajkovanje važnih životnih događaja (veridba, novi posao, novi stan, diplomiranje i sl) doprinosi povezanosti. Lajkovanje svakodnevnih događaja rezervisano je za bliske kontakte. Primetno je i pomalo čudno kada neko **lajkuje** ili komentariše vaš status a poznajete se vrlo površno (duhovnamisao.com, 19. 6. 2011).

③ порекло према енгл. like.

⑤ синоними лајкати, лајкнути.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

лајкуша ж. р.

① дефиниција *женска особа лајкаш*.

② цитати U razredu ima ovih par **lajkuša**, hvala im što mi sve lajkuju super ste (twitter.com, 7. 11. 2013); **lajkuša** – ona koja lajkuje (twitter.com, 10. 12. 2015); Na fb mi je **lajkuša**, na tw fejvašica... a ovako privatno drug (twitter.com, 22. 2. 2015); Imam tih par redovnih **lajkuša**. Šta god da napišem, verne su mi (twitter.com, 7. 11. 2013).

③ порекло према енгл. like.

- ⑤ синоними лајкашица, лајкерка, лајковатељица.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.
- ⑧ напомене Нераспрострањено. Припада жаргону.

М

маунтинборд м. р.

❶ дефиниција **а.** *екстремни спорт или рекреативна активност у којој се особа спушта низ брдо или планину стојећи на дасци с малим точковима. б.* *даска с малим точковима која се користи у маунтинборду/маунтинбордингу.*

❷ цитати **а.** „Lepo je što ste spomenuli **mauntinbord**, moglo se tu malo više napisati, a mogli ste i spomenuti da je Srbija vrlo zapažena u ovom sportu, i da je jedna od najboljih staza za спуштанје управо овде, u Bukovcu kraj Novog Sada”, napisao nam je kao sugestiju na ovaj članak Predrag Marcikić, vozač i trener planinskog skejtboarda (nationalgeographic.rs, 26. 8. 2020); **Mauntinbord** je sportska disciplina koja predstavlja zapravo snoubord u letnjim uslovima, a snouborderi praktikuju **mauntinbord** kako bi održali kondiciju i pripremali se za zimsku sezonu. Međutim, zvog svoje atraktivnosti **mauntinbord** ima sve više pristalica širom sveta (pirotske.rs, 29. 8. 2015); Senka se već četiri godine paralelno bavi snoubordingom i **mauntinbordom**. Srebrna medalja na prvom Svetском првенству u **mauntinbordу** najbolji je dokaz da joj nema равне (kurir.rs, 5. 2. 2014). **б.** Šta je **mauntinbord**? **Mauntinbord** ili all terrain board je planinski skejtboard namenjen za vožnju po brdskim predelima. Mauntinborderi kažu da je idealna zamena za snoubord, zato što su tereni, stilovi, trikovi i discipline iste kao i u tom zimskom sportu, jedino se razlikuju vremenski uslovi (redbull.com, 26. 1. 2016); U ekstremnim sportovima важи правило да онај ко стане на једну даску, обавезно мора да проба и све остале, па је тако и Marcikić, nakon vožnje skejta i snouborda, odlučio da proba **mauntinbord** (redbull.com, 26. 1. 2016); Paralelno vozim **mauntinbord**, na kojem sam pet puta bila evropska првакиња u disciplini border kros, tri puta zaredom, a prošlogodišnje svetsko zlato u Francuskoj na stazi Kompjen mi je posebno drago после освојене две бронзе и два сребра (novosti.rs, 26. 2. 2018); Vozači **mauntinbor-da** takmiče se u nekoliko disciplina (univerzetskiodjek.com, 26. 8. 2014).

❸ порекло енгл. mountainboard.

⑤ синоними **а.** маунтинбординг.

⑥ област СПОРТ.

маунтинбóрдер м. р.

① дефиниција *особа која се бави маунтинбордингом (= екстремним спортом или рекреативном активношћу у којој се особа спушта низ брдо или планину стојећи на дасци с малим точковима); мушка особа која се бави маунтинбордингом.*

② цитати Стотинак Пироћанаца пробало је да вози маунтинборд уз надзор и савете професионалаца, кажу у клубу и додају да су професионални **маунтинбордери** из САД-а, који су у светском врху у овој дисциплини, одушевљени Пиротом (juznasrbija.info, 31. 8. 2015); **Mauntinborderi** кажу да је idealna zamena za snoubord, zato što su tereni, stilovi, trikovi i discipline iste kao i u tom zimskom sportu, jedino se razlikuju vremenski uslovi (redbull.com, 26. 1. 2016); **Mauntinborderi** se vraćaju u Novi Sad / Novi Sad će 2019. ponovo biti домаћин svetskog prvensta u mauntinbordingu. Takmičenje će biti održano 6. i 7. septembra na ATB stazi u Bukovcu (oradio.rs, 15. 1. 2019); Danas od 17 do 20 časova, na brani jezera u Šumaricama, održaće se revijalne vožnje najboljih američkih i srpskih **mauntinbordera** (ritamgrada.rs, 27. 8. 2015); Snouborder i **mauntinborder** sa vojvođanske ravnice – Todor Toša Jović (skijanjanje.rs, 1. 2. 2020).

③ порекло енгл. mountain boarder.

⑥ област СПОРТ.

маунтинбóрдерка ж. р.

① дефиниција *женска особа маунтинбордер.*

② цитати Senka Bajić, **mauntinborderka** / Senka Bajić je dvostruka vicešampionka u mauntinbordingu. To je vrlo mlad sport. Kao snowboard sa točkovima, malo veći skejt, samo je tehnika malo drugačija, mora da se nauči tehnika kočenja da bi uopšte išli na neke bolje i brže staze, kaže Senka u razgovoru sa Almom i Leom (oradio.rs, 20. 1. 2015); Najbolja srpska „**mauntinborderka**”, Novosađanka Senka Bajić, koja poseduje nekoliko zlatnih odličja sa Evropskih i Balkanskih prvenstava, očekuje veoma interesantno takmičenje, pre svega zbog velikog broja učesnika, kojih će prema nekim najavama biti 120, iz 20 zemalja (021.rs, 5. 9. 2013); Intervju Senka Bajić, snouborderka i **mauntinborderka** (redbull.com, 30. 9. 2015).

③ порекло према енгл. mountain boarder.

⑥ област спорт.

маунтинбординг м. р.

① дефиниција *екстремни спорт или рекреативна активност у којој се особа спушта низ брдо или планину, стојећи на дасци с малим точковима.*

② цитати Новосађанка Сенка Бајић већ годинама разбија предрасуде да је бавити се **маунтинбордингом** или планинским скејтбордингом мушки спорт (rtv.rs, 27. 7. 2018); Da li ste znali da Srbija ima svetskog juniorskog šampiona u **mauntinbordingu**? A da se prvo svetsko mauntin-bording prvenstvo održalo upravo u našoj zemlji? [...] U ovom sportu postoje četiri discipline u kojima se organizuju takmičenja: freestyle, board cross, spust i slalom, a za one koji ne vole da se takmiče nego samo da uživaju u spuštanju niz padine, tu je freeride, koji je verovatno najpopularniji vid vožnje. Ekstremni sportovi, poput skejtboardinga, snoubordinga i vejkboardinga pojavili su se u Srbiji sa nekom godinom zakašnjenja u odnosu na svet. Međutim kada reč o **mauntinbordingu**, relativno mladom ekstremnom sportu koji se tek razvija, Srbija i te kako hvata korak sa vremenom (redbull.com, 26. 1. 2016); U Srbiji **mauntinbording** je sport koji je najpopularniji u Novom Sadu (zurnal.rs, 28. 6. 2011); Podignut je i edukativni šator gde će biti predstavljeni razni sportovi, ne samo zimski, kao što su paraglajding, klajmbing, mauntinbajking i **mauntinbording** (redbull.com, 4. 2. 2015); Ekstremnim sportovima sam počeo da se bavim aktivnije 2003. godine kada sam otkrio paraglajding, za njim su došli i zmajarstvo, **mauntinbording**, fristajl inlajn skejting, friklajmbing i na kraju snoubording koji sam zavoleo (redbull.com, 4. 2. 2015); **Mauntinbording** je vrlo kompleksan sport, on je kao snoubrod u prašini na zemlji. I pored toga što treba da budeš taktički i tehnički dobro potkovan, da znaš kako da voziš i savladavaš prepreke treba biti i u dobroj fizičkoj kondiciji. Sam spust zahteva mnogo snage i izdržljivost (rtv.rs, 27. 7. 2018).

③ порекло енгл. mountainboarding.

⑤ синоними маунтинборд.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи Da li ste znali da Srbija ima svetskog juniorskog šampiona u mauntinbordingu? A da se prvo svetsko **mauntinbording** prvenstvo održalo upravo u našoj zemlji? [...] Pogledajte kako je izgledalo svetsko **mauntinbord** prvenstvo u Bukovcu 2013. godine (redbull.com, 26. 1. 2016); Naše gostovanje i prezentacija sporta tokom dva dana vikenda rezultirali su željom Užičana da otvore svoj klub i pridruže se našoj

osnovnoj ideji širenja **mauntinbording** scene u Srbiji (skijanje.rs, 10. 4. 2013).

мексички грип м. р.

❶ дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом H₁N₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

❷ цитати Појава и брзо шirenje „starog/novog” virusa influence A (H1N1) svinjskog porekla iz Meksika na ostale delove sveta upozorava da „**Meksički grip**” opasno preti čovečanstvu prvom pandemijom influence u 21. веку. Svetska zdravstvena organizacija (SZO) je proklamovala Fazу 5 pandemijske pripravnosti i svakodnevno razmatra Fazу 6 odnosno proglašenje pandemije (vma.mod.gov.rs); **Meksički grip** je infektivno oboljenje uzrokovano virusom Influence tipа A H1N1 (pharmamedica.rs, 12. 8. 2011); **Meksički grip** stигао и у Кину / У Хонгконгу потврђен први случај новог грипа. Мексички епидемиолог оптужио СЗО да је споро реаговала на појаву новог вируса. Светски стручњаци за грип упозоравају да би нови вирус грипа, уколико стигне у Африку, могао да изазове смртност много већу него у другим деловима света (rts.rs, 1. 5. 2009); **Meksički grip** stигао у Србију / У Србији је званично регистрован први случај новог virusа грипа – потврдио је министар здравља Tomica Milosavljević на hitно sazvanoј konferenciji за novinare у Vladi Србије (danas.rs, 24. 6. 2009); За označavanje bolesti је у početku коришћен termin „svinjski grip”. Zbog bojazni да će upotreba tog termina dovesti до smanjene potražnje за svinjskim mesom, počeli су да се користе и други nazivi за ovo oboljenje: „**meksički grip**”, „novi grip”, „grip H₁N₁”, „severnoamerički grip”, „novel grip”... (rts.rs, 1. 11. 2009).

❸ синоними грип H₁N₁, новел грип, нови грип, свињски грип, северноамерички грип.

❹ област медицина.

Н

наногица и **наногица** ж. р.

❶ дефиниција *део уређаја за електронски надзор који се ставља око доњег дела ноге особе која је у кућном притвору или је осуђена на казну кућног затвора, чиме се контролише да ли притворена или осуђена особа напушта свој стан или кућу.*

❷ цитати Južnokorejske vlasti planiraju stavljanje **nanogica** svim građanima koji prkose naredbi o obaveznoj izolaciji i apeluju na svoje građane hrišćanske veroispovesti da ostanu kod kuće tokom uskršnjih praznika zbog epidemije novog korona virusa (blic.rs, 11. 4. 2020); Srbi doakali i **nanogicama!** Jedan Beograđanin je svoju **nanogicu** utrapio majci, da bi uhodio bivšu ženu, ali je dolijao kada ga je bivši tast prijavio policiji. Drugi je svoju montirao rođenoj babi, pa je zbrisao u Crnu Goru na more, ali je otkriven prilikom rutinske saobraćajne kontrole. Najbolje je prošao Crnogorac, koji se rešio okova sa čipom zahvaljujući ekstradiciji u Crnu Goru, jer tamo **nanogice** postoje samo na papiru (alo.rs, 20. 1. 2019); U Srbiji se trenutno 605 osoba nalazi u kućnom pritvoru ili kućnom zatvoru pod elektronskim nadzorom, to jest nosi **nanogicu**, podaci su Uprave za izvršenje krivičnih sankcija. **Nanogica** ili elektronski nadzor je alternativni vid sankcije za osuđeničke – kazna se izdržava u sopstvenom stanu ili kući. [...] Prema njihovim rečima, osuđeni kome je određen kućni zatvor ne sme da napušta prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima predviđenim zakonom./ – U kući gde se izdržava kazna aparat koji služi kao prijemnik uključuje se u utičnicu telefona, a **nanogica** je odašiljač. U Upravi postoji server preko kojeg se komunicira sa elektronskom opremom koja se nalazi u stanu osuđenog. Onog momenta kad prekorači dozvoljeni krug kretanja, stiže nam obaveštenje. Osuđeni ima pravo na boravak van prostorija u kojima stanuje u trajanju od dva sata dnevno u periodu od 13 do 17 časova – objašnjavaju iz Uprave. [...] Među poznatim ličnostima koje su u kućnom zatvoru nosile **nanogicu** su i pevačica Svetlana Ceca Ražnatović, prvi svedok-saradnik u Srbiji Ljubiša Buha Čume, baletan Goran

Stanić. Služenje kazne kućnog zatvora s **nanogicom** započelo je 1. januara 2011. godine. U kućnom zatvoru s **nanogicom** je trenutno 436 osoba, dok je u kućnom pritvoru sa elektronskim nadzorom trenutno 169 ljudi u Srbiji (kurir.rs, 27. 6. 2018); Pobegao je iz kućnog pritvora tako što je kleštima presekao **nanogicu** (mojnovisad.com, 5. 2. 2020); Doduše, nije reč o zatvorskoj kazni: izdržavaće je kod kuće, noseći takozvanu „**nanogicu**”, famozni uređaj koji bi u teoriji trebalo da garantuje da kažnjenik poštuje kućni zatvor (danas.rs, 5. 7. 2019).

⑥ област право.

наногиџар и **наногиџар** м. р.

① дефиниција *особа која је у кућном притвору или је осуђена на казну кућног затвора због чега носи наногиџу (= део уређаја за електронски надзор који се ставља око доњег дела ноге, чиме се контролише да ли притворена или осуђена особа напушта свој стан или кућу); мушка особа која је у кућном притвору или је осуђена на казну кућног затвора због чега носи наногиџу.*

② цитати Povežeš se sa Pinkom i šta god uradiš budeš **nanogičar** na godinu (twitter.com, 2. 7. 2019); За извршено кривично дело требало је да **наногиџар** добије 18–19 година затвора (twitter.com, 29. 3. 2019); Алтернативна санкција ношења наногиџе у нашем правосудном систему постоји од 2011. године. Од тада је „привилегију” да казну служи у сопственој кући, осим познатих „**наногиџара**” – Светлане Цеце Ражнатовић или Марка Мишковића, имало још око 2.000 осуђеника (dnevnik.rs, 23. 5. 2018).

⑥ област право.

наногиџарка и **наногиџарка** ж. р.

① дефиниција *женска особа наногиџар.*

② цитати Tema je kako se udati za problematičnog tipa, postati pevaljka, silikonka, zatvorenica, **nanogičarka** (b92.net, 3. 6. 2016); Gospode Bože ova „**nanogičarka**” je stvarno prekardašila (informer.rs, 10. 5. 2020); Škola za nanogičarke (blog.b92.net, 3. 6. 2016); Žao mi ove dece kojima su idoli **nanogičarka** iz Žitorađe i ostalo smeće (twitter.com, 11. 4. 2019); Kakav je ko čovek takvi mu i idoli.. zato i jesam isključiva... ne poznajem nikoga ko se divio ovom ološu i njegovoj **nanogičarki** (twitter.com, 11. 5. 2020).

⑥ област право.

наногиџарски, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на наногиџаре и наногиџарке, особе које су у кућном притвору или су осуђене на казну кућног затвора због чега носе наногиџу (= део уређаја за електронски надзор који се ставља око доњег дела ноге, чиме се контролише да ли притворена или осуђена особа напушта свој стан или кућу).*

❷ цитати **Nanogičarska** klasa / Poruka koja se šalje pretvaranjem kućnog zatvora u rutinsko odredište prestupnika „od posebnog društvenog značaja” pokazuje da pravičnosti u ovom društvu nema, piše u autorskom tekstu za DW sociolog Dario Hajrić (danas.rs, 5. 7. 2019); Kako je u Srbiji nikla **nanogičarska** klasa koja može i da se nakrade i da učestvuje u pokušaju ubistva i da gazi po ulicama – e da bi na kraju dobila tu strašnu nanogicu i bila osuđena na Netfliks (twitter.com, 5. 7. 2019); **Nanogičarska** klasa nastala kriminalizacijom srpskog sudstva (twitter.com, 7. 7. 2019).

❸ област право.

небеска трка ж. р

❶ дефиниција *спортски догађај, такмичење небеских тркача, особа које се баве небеским трчањем (= трчањем на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта).*

❷ цитати Prva **nebeska trka** u 2018. godini održana je na novoj lokaciji. 31. marta tvrđava Maglič je dočekala blizu 180 planinskih trkača iz 6 zemalja koji su na stazi dužine 30 i 44 km, preko grebena Stolova i Studene planine trčali do Goča i Dobrih voda gde je bio cilj (skijanje.com, 4. 4. 2018); Prva **nebeska trka** u 2020. godini održana je na jedinoj planini Beograda (telegraf.rs, 3. 2. 2020); Sokolov put – najatraktivnija **nebeska trka** u Srbiji / Treće izdanje trke, održano 15. oktobra okupilo je preko 270 небеских тркача из 12 земаља (mojaplaneta.net, 16. 1. 2017); Чланови ССП учествовали на првој **небеској трци** у Србији „Соколов пут” (ssp.org.rs, 14. 5. 2014).

❸ порекло према енгл. skyrunning

❹ синоними планинска трка, скајранинг трка.

❺ област спорт.

небеска тркачица ж. р

❶ дефиниција *женска особа небески тркач.*

② цитати Probali smo da se oprezno približimo, ali nas je vetar nepogrešivo odao, **nebeske trkačice** su za tili čas odjurile niz strmu liticu grebena (nestvarna.blog, 22. 8. 2018); Za mene je jedini cilj bio završiti ovu trku i čast mi je što sam uspešnim završetkom ove trke postala prva „**nebeska trkačica**” u svom klubu (devojkasaosmehom, 27. 4. 2017).

③ порекло према енгл. skyrunner.

⑤ синоними планинска тркачица.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Предност треба дати писању без наводника.

небески тркач м. р.

① дефиниција *особа која се бави небеским трчањем (= трчањем на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта); мушка особа која се бави небеским трчањем.*

② цитати DEBI U NORVEŠKOJ / **Nebeski trkač** Dušan Bazić branio boje Srbije (alo.rs, 7. 8. 2017); U SUSRET NEBU: DRAGANA, **NEBESKI TRKAČ VELIKOG SRCA**: Upoznajte fenomen koji se zove SKYRUNNING (cometoserbia.com, 17. 4. 2018); Српски „**небески тркач**” на Светском купу у Норвешкој (novosti.rs, 7. 8. 2017); Sjajan rezultat srpskog „**nebeskog trkača**” na najstrmijoj trci (telegraf.rs, 7. 8. 2017); Najmlađi „**nebeski trkači**” obuku započinju lakim planinskim turama do 10 kilometara, školicama orijentiringa, potragom za izgubljenim blagom. Potom slede trčanje, orijentacija sa GPS-om i bez njega... Skyrunning ima sve više poklonika u Srbiji. Registrovano je oko 2.000 takmičara a u pojedinim trkama učestvuje i po 400 „**nebeskih trkača**” (blic.rs, 23. 10. 2017); **Небески тркачи** из Котора најбржи до врха Леотара (radiotrebinje.com, 16. 3. 2019).

③ порекло према енгл. skyrunner.

⑤ синоними планински тркач, скајранер.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Предност треба дати писању без наводника.

небеско трчање с. р.

① дефиниција *трчање на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта.*

② цитати Они не иду утабаним стазама, увек су између неба и земље и уживају у лепотама сваког грбена и освојеног врха. Њихова

пасија је скајранинг, у преводу **небеско трчање**, екстремнији вид планинског трчања на озбиљним планинским масивима до или преко 2.000 метара надморске висине, где успон не прелази 30 одсто (politika.rs, 21. 7. 2016); SKYRUNNING (**Небеско трчање**) – Sportska disciplina planinskog trčanja do ili preko 2.000 metara nadmorske visine, gde uspon ne prelazi 30%, a težina penjanja ne prelazi II stepen. Štapovi i ruke se mogu koristiti kao pomoćno sredstvo tokom trka. Maksimalno do dve trke svakog kola Svetske Skyrunning lige (Skyrunner World Series) mogu imati mešovite pravce ili maksimalne visine ispod 2.000 metara, sa ciljem da se naciјama koje nemaju odgovarajuće prirodne uslove za takmičenje, omogućу da uzmu učešće u takmičenju (skyrunning-serbia.com). Скајранинг (skyrunning) или **небеско трчање** је млад спорт, који вртоглаво расте како у свету тако и у Србији. Оно што краси људе који су се vezали за небеско трчање је заједничка љубав ка природи, планинама, sportу и миру (iskonmode.rs, 21. 12. 2018).

- ③ порекло према енгл. skyrunning
- ⑤ синоними планинско трчање, скајранинг.
- ⑥ област спорт.

небинѡран, -рна, -рно

① дефиниција *који не припада ни једном од два бинарна рода – мушком или женском, који се не уклапа у бинарну родну поделу.*

② цитати Bitka pred austrijskim Ustavnim sudom je dobijena! Treća, alternativna rodna odrednica za **nebinarne** osobe je zvanično ozakonjena (twitter.com, 29. 6. 2018); Ispovest **NEBINARNE OSOBE** iz Beograda: „Da li možete da me strpate u kategoriju ON ili ONA? Ne postoji crno i belo”. [...] Asoby, kako je zovu prijatelji, рођена је као мушкарac и привлачи је исти пол, али како нам је rekла, не želi да menja пол, niti да prima hormonsku terapiju, jer је оно што jeste. Non-binary људи су људи који се не идентификују као *skroz* мушкарци и žене stereotipnog ponašanja и rodne ekspresije (blic.rs, 12. 7. 2020); Karli је рођена као девојчица, односно како би rodno **nebinarne** osobe rekле „dodeljen joj је ženski пол”. [...] „Kada pričamo о полу ја nikada nisam pripadala jednom или drugom, што је nezgodno. Vрlo је zбunjujuće за људе и може čak да izazove да људи буду ozlojeđeni или nasilni prema meni. Али не знам шта да вам кажем – ја сам то што jesam” (glasamerike.net, 18. 11. 2017); Britanski pevač Sam Smith otkriva да је rodno **nebinarna** osoba и каже да су zamenice које sada koristi они (they/them) (teenstar.rs, 15. 9. 2019).

- ③ порекло према енгл. non-binary people.
- ⑤ синоними гендерквир, интерродан, -дна, -дно, цендерквир.

небина́рност ж. р.

1 дефиниција *неприпадање ни једном од два бинарна рода – мушком или женском, неуклапање у бинарну родну поделу.*

2 цитати Осећам се као жена исто онолико колико и мушкарац – изјавио је Sem Smit. Себе је назвао „небинарним”, односно „дžендерквир”, рекавши да се никад није осећао као типични мушкарац. Истакао је да је одувек водио рат у свом уму, па је као тинејџер носио женску одећу и шминку. – Понекад размишљам као жена. Запитао бих се и да ли желим да променим пол – искрен је Smit. Општа дефиниција за **небинарност**, тј. джендерквир, је та да је то свеобухватна категорија за родне идентитете који нису искључиво ни мушки ни женски. Ове особе у свом родном изражавању испољаву комбинацију мужевности и женствености, или ниједно. Родни идентитет је одвојен од сексуалне или романтичне оријентације, па джендерквир особе имају више сексуалних оријентација (telegraf.rs, 15. 9. 2019); Многе небинарне особе се не идентификују искључиво као мушкарци или као жене, а и Sem Smit каже да је слушајући о томе схватио како се он управо тако идентификује: „Нисам ни мушко ни женско, мислим да плутам negде између”. Увек је, како је навео, одбијао да буде феминизиран, те описује **небинарност** као „вашу сопствену посебну креацију”. Све је више људи који, попут њега, откривају своју **небинарност**. Глумач Ezra Miler прошле године је открио своју **небинарност**, а поп-звезда Majli Sajrus је већ раније описала себе као родно неутралну особу (b92.net, 19. 3. 2019); У стварности која захтева униформисаност, Efi је подједнако син, брат, ујак, администратор, комшија, он и она. Прича о његовом животу истовремено говори и о вршњачком насилју, родној **небинарности** и тражењу себе (multiradio.rs, 15. 9. 2019); Ја сам ту своју **небинарност** схватио још када сам био мали, када сам се први пут нашминкао и обукао мамину haljinu, то је она класична геј прича. Тако да одувек сам знао да никада нисам био сто посто мушко нити сам жеleo да будем жена, него ми је увек пријало нешто fluidно, нешто између (gayecho.com, 27. 9. 2018).

3 порекло према енгл. non-binary.

5 синоними гендерквир, интерродност, цендерквир.

6 област ПСИХОЛОГИЈА.

несви́ђање с. р.

1 дефиниција **а.** *иконица у облику шаке с палцем окренутим надоле којом корисник означава да му се не свиђа одређени садржај (најчешће видео-снимак) на Јутјубу.* **б.** *негативни глас, негативна оцена*

коју је одређени садржај (најчешће видео-снимак) на Јутјубу добио од неког корисника. **в.** опција на Јутјубу којом корисник означава да му се не свиђа одређени садржај (најчешће видео-снимак), којом даје негативан глас одређеном садржају

❷ цитати **а. Несвиђање:** Изаберите икону палца надоле да бисте показали да вам се коментар не свиђа (support.google.com). **б.** Текст песме, као и Кикине вокалне способности заиста су посебни, али то није разлог ружних коментара које добија млада јутјуберка. „Она је главна јунакиња драме с најпопуларнијим балканским јутјубером Баком Прасетом који ју је брутално извређао у више наврата. Фанови Баке Прасета, којих има више од милион, навалили су на dislike дугме на Јутјубу, па Кика и њена реп песма ових дана обарају рекорде у **несвиђањима**” – закључује портал (novosti.rs, 19. 11. 2017); Godišnji pregled koji uključuje „video klipove, muziku i trendove koji su obeležili Jutjub u 2018. godini” postao je drugi klip sa najviše dislajkova u istoriji sajta. YouTube Rewind 2018 je najlutio više od sedam miliona ljudi, u trenutku kada je ovaj tekst napisan i tako zauzeo drugo mesto, odmah iza pesme *Baby* Džastina Bibera iz 2010. godine, koja je dislajkovana 9.7 miliona puta. Ali dok je Biber toliko „**nesvidanja**” nakupio za osam godina, Jutjub je stigao do vrha za samo tri dana (bbc.com, 11. 12. 2018). **в.** Ако баш и нисте одушевљени видеом, **несвиђање** је један од начина да изнесете мишљење. Извештај Свиђања (у односу на **Несвиђања**) резимира колико људи каже да им се свиђају видео снимци, а колико њих да им се не свиђају. Ова картица се појављује тек када изаберете одређени видео. Можете и да додате показатељ за Свиђања (у односу на **Несвиђања**) после проширења на картици на нивоу видеа или канала (support.google.com); Video који има највише обележених опција **nesvidanja** (disliked) је spot Džastina Bibera (Justin Bieber), pod nazivom „Bejbi” (Baby), skoro 4,5 miliona (10naj.com).

❸ порекло према енгл. dislike

❹ синоними дислајк.

❺ област интернет.

новел грип м. р.

❶ дефиниција *високотаразна болест проузрокована вирусом H1N1, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

❷ цитати *За означавање болести је у почетку коришћен термин „svinjski grip”. Zbog bojazni da će upotreba tog termina dovesti do smanjene potražnje za svinjskim mesom, počeli su da se koriste i drugi nazivi za*

ovo oboljenje: „meksički grip”, „novi grip”, „grip H1N1”, „severnoamerički grip”, „**novel grip**” (zzjzle.org.rs, 24. 2. 2016).

③ порекло према енгл. novel influenza, фр. grippe : грип.

⑤ синоними грип H₁N₁, мексички грип, нови грип, свињски грип, северноамерички грип.

⑥ област медицина.

нџвї грїп м. р.

① дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом H₁N₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

② цитати Šta bi se dogodilo sa epidemijom **novog gripa** ako bismo se potpuno oglušili o savete Radne grupe za praćenje pandemije? Tokom prethodne nedelje videli smo novi, nešto brži trend širenja virusa tipa (A)H1N1 u Srbiji, što je u naletu medijskih priloga, saopštenja i izveštaja počelo da izaziva priličnu dramu, stvarajući sa jedne strane panični utisak da se suočavamo sa virusom koji je dosad neviđeni serijski ubica, a sa druge da se stvar samo ekstremno naduvava i da treba da se oglušimo o sve to (vreme.com); Kon: **Novi grip** u Srbiji se očekuje na leto / Predsednik radne grupe za primenu Plana aktivnosti pre i u toku pandemije gripa Predrag Kon rekao je danas da se u Srbiji pojava novog virusa A (H1N1) očekuje na leto, najpre sa manjim brojem obolelih, dok se veliki talas može očekivati na jesen i u zimu ove ili narednih godina (rtv.rs, 25. 5. 2009); Мађарска влада потврдила да је у тој земљи вирус **новог грипа** однео први живот. До сада је у свету забележено 125.000 случајева заражених вирусом Х1Н1 (rts.rs, 22. 7. 2009); АН1Н1 или **novi grip** dominantan je tip virusa gripa A i sastavni je deo sezonskog gripa. Pored ovog tipa virusa na našim prostorima cirkulišu još dva АН3Н2 i virus gripa B. U Srbiji od 212 laboratorijski potvrđenih infekcija čak 180 su od novog (svinjskog) virusa – kaže u razgovoru za naš nedeljnik dr Stanković (info-vranjske.rs); Након што је званично стављена тачка на пандемију **новог грипа**, остаје питање да ли је вирус Х1Н1 и даље претња човечанству. Прелазимо у нову фазу када имамо нови сезонски грип, вирус је остао исти, али се неће масовно ширити, поручио епидемиолог Предраг Кон (rts.rs, 12. 8. 2010).

③ порекло према енгл. new + итал. influenza, фр. grippe : грип.

⑤ синоними грип H₁N₁, мексички грип, новел грип, свињски грип, северноамерички грип.

⑥ област медицина.

О

објава* ж. р.

❶ дефиниција *порука постављена на дискусиону групу на интернету или на личној страници на некој од друштвених мрежа; текстуални садржај постављен на блог као једна целина.*

❷ цитати Већина популарних брендova објављује своје Instagram садржаје у одређено време и дан, знајући да им то помаже да задрже своју публику. Постоје неке опште препоруке за избор најбољег времена **објаве**, али то не значи да су оне најбоље за вас. Да бисте утврдили најбоље време за постављање објаве, препоручује се спровођење истраживања аналитике вашег профила (digitalnasrbija.org, 2020); Око 91% **објав**a на Instagramу има између једног и седам хештагова, тако да је очигледно да они имају своју вредност и да су врло моћан алат. Али као и код већине ствари у животу, моћ често може да се искористи и у лоше сврхе (imarketing.rs); Уколико Вам се често дешава да слике и **објаве** на instagramу прво уређујете на рачунару помоћу нпр Photoshopa и слично, онда сте долазили у ситуацију да ту слику морате да пошaljете себи на телефон путем emaila, неког dropbox-a и слично да би сте је објавили на Instagramу (optimizacijasajtaseo.net, 28. 3. 2020); Нови Instagram алгоритам даје предност **објав**ама са много одзива (лајкова, коментара...) I када **објав**a добије много лајкова и коментара, то даје сигнал алгоритму да је садржај веома квалитетан који ће и други корисници можда жељети да виде. Пошто Instagram тежи да задржи људе на мрежи он им пласира **објаве** које су интересантне, а та интересантност се мери према jaчини одзива. Писање добрих описа слика и убацивање моћног „позива на акцију” један од најбољих начина да инспирисете ваше пратиоце да коментаришу ваше **објаве**, што ће donети још више одзива на ваш Instagram профил! (internetreklamiranje.com, 3. 4. 2018); Када пратите људе на instagramу, можете да видите њихове **објаве**, а можете да пратите и особе које не познајете (edukacija.rs, 9. 9. 2014).

❸ синоними ПОСТ.

❹ област друштвене мреже, интернет.

ЌвИСНИЦА ж. р.

❶ дефиниција *женска особа која је овисна о нечему.*

❷ цитати У тој верзији сценарија, Едвард уопште није био фрајер каквог је Ричард Гир одиграо – био је алкохоличар који је морао да престане да пије због здравствених проблема, а омиљена филмска пријатељица ноћи, коју је играла Џулија Робертс, била је **овисница** о дрогама, објавио је „Холивуд рипортер” (politika.rs, 11. 4. 2017); Права је **овисница** о шопингу, а посебна страст су јој дизајнерска одјећа и скупи антиквитети (бука.com, 20. 7. 2016); Рођена Новосађанка, натурализована Сремица, дипломирана компаратисткиња, **овисница** о поп култури, жена са превише интересовања и премало времена да их све испрати, серијска усвојитељка животиња (wordpress.svetstripra.org.rs, 19. 1. 2017); **Овисница** о ботоксу је Кајли Миног (novosti.rs, 1. 11. 2008); Меланка је била веселичаста, није припадала оним **овисницама** о никотину, које намргођене јутром устају кашљући, па без пољупца раштимоване одлазе у купатило, не знајући ни да поздраве љубљеног (nenad.brankovokolo.org).

❸ синоними зависница.

❹ област медицина.

П

паметни телефони м. р.

❶ дефиниција *мобилни телефон који комбинује могућности мобилног телефона (размена гласовних позива и текстуалних порука) и рачунара (приступ интернету, мултимедијалне функције итд.).*

❷ цитати **Pametni telefon** danas praktično svi imamo u džepu. [...] Od digitrona, mapa i navigacije, pa do upravljanja „pametnim” kućnim aparatima, sve se nalazi pod kontrolom naših prstiju i **pametnog telefona** (promobi.rs, 2. 4. 2018); **Pametni telefoni** su nešto što danas predstavlja normalan deo naše svakodnevice, a pre samo 10 godina bili su potpuno nepoznati široj javnosti i rezervisani samo za biznismene. Uređaj koji je popularizovao koncept „**pametni telefon**” i učinio ga globalnom zvezdom je iPhone, koji će ove godine proslaviti deceniju od svog predstavljanja. Međutim, ako ste mislili da su se prvi **pametni telefoni** pojavili sa iPhone-om, varate se. Oni su tu već više od 20 godina. Verovali ili ne, prvi pametni telefoni izašli su na tržište davne 1994. godine. Kreirali su ih inženjeri kompanija IBM i BellSouth, koji su prvi došli na ideju da naprave kombinaciju mobilnog telefona i ličnog digitalnog asistenta (PDA uređaja) (mobilnishop.com, 31. 1. 2017); Први **паметни телефон** (смартфон) са савитљивим екраном требало би да се појави до краја године, најавила је недавно компанија „ЛГ Електроникс” (politika.rs, 27. 8. 2013); U Kigaliju, glavnom gradu Ruande, otvorena je fabrika za proizvodnju prvih afričkih **pametnih telefona** Mara, koji koriste operativni sistem Android. Cena prvih modela afričkih **pametnih telefona** biće između 129 i 189 dolara. Predsednik Ruande Paul Kagame prisustvovao je svečanom početku proizvodnje i obećao da će prvi afrički **pametni telefoni** građanima te zemlje biti dostupni i na kredit bez kamata (, 8. 10. 2019).

❸ порекло према енгл. Smartphone

❹ синоними смартфон.

❺ област мобилна телефонија.

папуча* ж. р.

❶ дефиниција *широк и раван рупичасти хлеб с маслиновим уљем, пореклом из северне Италије.*

❷ цитати Italijanska *ciabata* je nastala u severnoj Italiji, oblasti Veneta, 1982. Reč *ciabatta* u prevodu znači **папућа**, što opisuje njen izgled (alekscooks.com, 30. 3. 2020); Hleb koji je ispekao Frančesko Favaroni, pekar iz Verone, izgledom ga je podsećao na *папуће* njegove žene i on mu je dao ime *Ciabatta* (coolinarika.com, 18. 8. 2017); *Čabata* u prevodu znači „**папућа**”. Ime je dobila zbog uobičajenog pljosnatog, širokog i izduženog oblika hleba (novapekara.rs); **Папућа** (*ciabatta*) / **Папућа** иначе потиче из северне Италије, али је вероватно најомилјенији хлеб на целом скандинавском подручју. I kora i sredina su meke, a postaju predivno hrskave čim je ugrejemo. Tanka kora i sočna, rupičasta sredina se odlično slažu sa maslinovim uljem i paradajzom. **Папућа** иначе траје само један дан, али то свакако не представља проблем – толико је укусна да ће нестати и пре (gorenje.com).

❸ порекло према итал. *ciabatta*

❹ синоними *ћабата, ћебата.*

❺ област исхрана.

парасејлинг и парасејлинг м. р.

❶ дефиниција *рекреативна активност у којој особа лети ваздухом држећи се за падобран који је повезан с моторним чамцем који га вуче.*

❷ цитати Опробала се и у веслању, у кајаку, плесу у колицима, играла је рагби у колицима и пробала **парасејлинг**, о чему пише на свом блогу (dnevnik.rs, 8. 10. 2016); **Парасејлинг** је популаран на многим туристичким дестинацијама, па је и овај руски пар одлучио да се забави у Џубги (alo.rs, 28. 9. 2018); За старије и храбрије на Словенској плажи је „банџи”. Скијање на води, **парасејлинг** (падобран који вуче глисер) и још много тога (novosti.rs, 5. 8. 2010); Око 10 година је било потребно за усавршавање дизајна машине која би ускоро могла да се појави на плажама познатих светских одмаралишта, равноправно уз **парасејлинг**, скутере, скијање на води, возњу бананом и друге забавне активности (rtrs.tv, 11. 4. 2011); Ostrvo је познато по бројним активностима на води као што су пливање, ronjenje, jahting, džet ski, **parasejling**, surfovanje, kajting, vejkboarding (intertravel.rs, 11. 12. 2014);

❸ порекло енгл. *parasailing*.

⑤ синоними паракајтинг.

⑥ област спорт.

планѝнскā тр̑ка м. р.

① дефиниција *спортски догађај, такмичење планинских тркача, особа које се баве планинским трчањем (= трчањем на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта).*

② цитати *Најмо narode на пешаџење. Velika **planinska trka**. Subota 16.9. 2017 (facebook.com, 12. 9. 2017); U subotu će u Ovčar Banji biti održana Velika **planinska trka**, koju organizuju Planinarsko društvo „Kablar“ u saradnji sa Planinarskim savezom Srbije, a uz podršku Ministarstva omladine i sporta i grada Čačka (ozonpress.net, 5. 9. 2019); **Planinska trka** kanjonom Jerme – “Zlatnim stazama Jerme” (pirotskevesti.rs, 16. 4. 2019); Novogodišnja **planinska trka** Košutnjak održaće se u subotu, 24. decembra 2016. godine, u Beogradu, u organizaciji Planinskog kluba Balkan (savremenisport.com).*

③ порекло према енгл. mountain run.

⑤ синоними небеска трка, скајранинг трка.

⑥ област спорт.

планѝнскā тр̑качица ж. р.

① дефиниција *женска особа планински тркач.*

② цитати *Nevena Rajković, **planinska trkačica**, rođena 1991.god iz Kruševca, najbolja je skajranerka Srbije za 2016 – tu godinu (neat-serbia.com); Jovana Stojković, **planinska trkačica** i Jelena Todorović, organizatorka planinskih trka (sfpisb.wordpress.com); Protekli vikend i 3. Jadvnički Ultramaraton je bio uspešan i za fruškogorske **planinske trkačice** (facebook.com, 15. 8. 2017).*

③ порекло према енгл. mountain runner : планински тркач.

⑤ синоними небеска тркачица.

⑥ област спорт.

планѝнскѝ тр̑кач, -áча м. р.

① дефиниција *особа која се бави планинским трчањем (= трчањем на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта); мушка особа која се бави небеским трчањем*

② цитати Subota večē, 1. februar Avalski toranj i ekipa Skajraning Srbije spremno dočekuje blizu 400 **planinskih trkača** iz 10 zemalja (telegraf.rs, 3. 2. 2020); Vrhovi, odseci, neverovatan pogled, jednom rečju „izazov” je ono što okuplja sve veći broj **planinskih trkača** širom Evrope. Planinska trka „Sokolov put” održana je po 3. put, a cilj je bila Suva planina (juznevesti.rs, 17. 10. 2016).

③ порекло енгл. mountain runner : планински тркач.

⑤ синоними небески тркач, скајранер.

⑥ област спорт.

планинско трчање с. р.

① дефиниција *трчање на дуге стазе по планинама на веома тежим теренима, стрмим и неравним, као врста спорта.*

② цитати 7. jubilarно otvoreno prvenstvo Fruške gore u **planinskom trčanju**, tkzv. OPFG; ove godine biće održan 5. 11. 2017. godine. Ovaj put na novoj destinaciji, na istočnim obroncima Fruške gore, na Stražilovu (arkfruskagora.org.rs 17. 9. 2017); Istrčao Ultra trail na Staroj planini, shvatio da je pet puta teže nego trčati maraton i zaljubio se u **planinsko trčanje**... Prelep vikend i prelepo iskustvo! (twitter.com, 3. 6. 2018); U svetu **Planinsko** ili **Nebesko trčanje** doživljava neverovatnu ekspanziju i trenutno prema podacima ISF- Internacionalne Skajraning Federacije, organizacije koja rukovodi ovim sportom koji se definiše kao trčanje u planinama iznad 2000mnnv, organizuje se oko 200 trka sa 50000 sportista iz 65 zemalja., a praktikuje se u 40 zemalja kroz takmičenja (facebook.com, 29. 4. 2019); Kako tužan dan za trkačku zajednicu i još jedna teška opomena da **planinsko trčanje** nosi ozbiljne rizike po zdravlje. Dakle, na uktramaratonu u Kini, preko 20 trkača preminulo u nevremenu koje ih je zadesilo u planini između 21 i 30km od starta. Užas! (twitter.com, 23. 5. 2021); Sjajan početak sezone za Бајинобаштане у **планинском трчању** / Бајинобаштанске тркаче очекује доста јаких трка у Првенству Србије у **планинском трчању** и Sky Running националној серији, као и неколико ултра маратона од преко 100 километара (drina.info, 13. 1. 2020).

③ порекло према енгл. mountain running.

⑤ синоними планинско трчање, скајранинг.

⑥ област спорт.

пòст м. р.

❶ дефиниција *порука постављена на дискусиону групу на интернету или на личној страници на некој од друштвених мрежа; текстуални садржај постављен на блог као једна целина.*

❷ цитати *Bilo da ste prosečni korisnik, ili se profesionalno bavite društvenim mrežama, korisno je znati koji faktori utiču na Instagram algoritam kako bi poboljšali performanse svojih **postova**, doprli do većeg broja ljudi, dobili više folovera ili povećali engejdžment (tagmedia.tv, 27. 3. 2019); Kako da **postovi** koje objavite budu primećeni? Često ste sigurno i sami nailazili na stranice koje imaju veiki broj lajkova, ali **postovi** koji se na njoj objavljuju nemaju ni jedan ili imaju zanemarljiv broj lajkova, komentara i deljenja. Takvi slučajevi su upravo primer kako ne treba raditi na facebook stranici i dokaz da veliki broj lajkova same stranice nije nikakav pokazatelj njene uspešnosti i snage. Cilj je viralnost. Svojim **postovima** izazvati lančanu reakciju i omogućiti im da budu vidljivi velikom broju ljudi. **Post** koji izbacite na svoju stranicu želite da ljudi lajkuju, komentarišu i šeruju sa svojim prijateljima. Na taj način će vašu objavu videti mnogo širi krug ljudi, od broja lajkova koji ima vaša stranica. [...] Marketing stručnjaci ipak pružaju neke smernice kada je u pitanju kreiranje kvalitetnog facebook **posta**. Tako su **postovi** koji sadrže slike definitivno oni preko kojih se ostvari najveća interakcija. Kratki **postovi** takođe ostvaruju prednost u odnosu na neki dugačak tekst koji ćete postaviti u svom statusu (wbsdigital.com, 27. 11. 2015); Facebook ne staje ovde, on dalje usložnjava situaciju i posmatra Vašu istoriju oglašavanja, istoriju vezanosti korisnika za **postove** koje ste spoznorisali, kao i koliko korisnici klikću na Vašu reklamu (zeque-ster.com, 25. 1. 2018).*

❸ порекло енгл. post.

❹ синоними објава.

❺ област друштвене мреже, интернет.

❻ напомене Предност треба дати домаћем синониму (*објава*).

прàнк м. р.

❶ дефиниција *наместаљка, коју често снима скривена камера, са циљем да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију.*

❷ цитати *Iako je snimak opisan kao „PRANK”, primer koji se šalje potpuno je pogrešan – od toga da je „normalno” štitirati devojkju, do očiglednog aludiranja na to da su devojkje toliko lake da padaju na kola. Reč je u srpski jezik ušla pojavom skrivenih kamera u kojima ljudi prave šale i smicalice junacima nespretnih situacija, a koji i ne sanjaju da su predmet šale. Istina je da se ova reč u široj upotrebi koristi za sve slučajeve skrиве-*

ne kamere, ali i situacije kada se nameštaljka ne snima. Međutim, nije isključena ni mogućnost da će se u skorije vreme apsolutnom dominacijom klipova i snimaka **prenkova** sa Jutjuba ova reč koristiti samo kao sinonim za šale pred očima kamere (alo.rs, 9. 7. 2020); Nema boljeg načina da se napravi odličan „**prank**”, nego da se ljudima stavi do znanja da nisu razumeli sarkazam (vreme.com); Svako voli dobar **prank**, naravno pod uslovom da nisi ti osoba kojoj neko „smešta”, jer – gde je zabava u tome. Budući da danas svi koristimo računare, gde ćeš zgodniji način da se našališ sa svojim prijateljima ili kolegama na poslu nego li da im prirediš neku smicalicu sa kompjuterom (svezakomp.rs); U opisu videa piše „**GOLD DIGGER PRANK!** (razbila auto od 90,000€)”. Najbolji lyric **prank** ikada: Priznao joj je da je voli a ona je samo ravnodušno odgovarala uz stihove pesme! (famoza.net, 6. 11. 2016); Ona verovatno još uvek ne zna za „**prank**”. Možda će se naljutiti, nisam siguran (espresso.rs, 7. 12. 2016).

③ порекло енгл. prank.

④ варијанте пренк.

⑥ област забава.

пранкер м. р.

① дефиниција *особа која прави, организује пранк (= намештаљку, коју често снима скривена камера, са циљем да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

② цитати Prema rečima **prankera**, lukavi plan Rusije zasniva se na tome da se održi lažni referendum o nezavisnosti Aljaske, pre nego što se pokrene procedura njenog uključivanja u sastav Rusije. [...] Drugi **pranker** ubeđuje guvernera da Rusija već sprovodi kampanju ujedinjenja Aljaske (svenovosti.com, 18. 10. 2019); Ruski **pranker** pričao sa predsednikom Poljske kao šef UN! To je već uradio Džonosnu i Makronu! (kurir.rs, 15. 7. 2020); Inače, **prankeri** su ljudi koji se, na primer, preko telefona, predstavljaju lažno poznatim ličnostima i razgovaraju sa njima u nameri da izazovu opštu smejuriju (twitter.com, 16. 1. 2019); Razgovor ruskih **prankera** sa makedonskim premijerom Zoranom Zaevom izazvao je pravi mali zemljotres na Balkanu (B92.net, 12. 7. 2020); Ruski **prankeri** Vovan (Vladimir Kuznjecov) i Leksus (Aleksej Stoljarov) uoči izbora za predsednika Ukrajine tri puta su prevarili premijera takozvanog nezavisnog Kosova Ramuša Haradinaja predstavivši se kao tadašnji ukrajinski predsednik Petar Porošenko. **Prankeri** su zvali Haradinaja telefonom od januara do aprila ove godine. Tokom razgovora **prankeri** su u Porošenkovo ime obećali da će posle izbora u Ukrajini priznati Kosovo u zamenu za podršku premijera tzv. Kosova (informer.rs. 23. 5. 2019).

③ порекло енгл. prankster.

④ варијанте пренкер.

⑥ област забава.

пранкерскѝ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на пранк и пранкере (= намештаљку, коју често снима скривена камера, са циљем да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију, те на особе које то чине).*

② цитати Vitali se proslavio „Miami Zombie Attack Prankom”, u kojem se maskirao u beskućnika i u najsiromašnijim delovima grada plašio slučajne prolaznike. Često saraduje i sa drugim **prankerskim** majstorima, poput Romana Atwooda (srbijadanas.com, 16. 1. 2018); Ako bi analizirali globalnu sliku HD kvaliteta, lako je uočiti da su baš sve **prankerske** „žrtve” izašle iz „jednog kopir-aparata” (svenovosti.com, 18. 10. 2019); „**Prankerski**” šou dobro organizovanih ruskih prevaranata koji se nazivaju komičarima i šaljivdžijama i iza kojih prema sumnjama dela ruskih i svetskih medija stoji Kremlj i ruske službe bezbednosti, donose još jedan ugao posmatranja političke scene u Makedoniji (meta.mk, 11. 7. 2019).

③ порекло према енгл. prank.

④ варијанте пренкерски, -а, -о.

⑥ област забава.

пранковāње с. р.

① дефиниција *прављење, организовање пранка (= намештаљке, коју често снима скривена камера, са циљем да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

② цитати „Prank” i „Prankovanje” – односи се на sprdanje i šalu sa određenim ljudima. Jedan od najpopularnijih sadržaja koji jutjuberi plasiraju upravo je „prankovanje u javnosti”. Jedan jutjuber može da izađe na ulici i da se šali sa drugim ljudima koji većinski nemaju predstavu o čemu je reč. Ovakav sadržaj najsličniji je skrivenoj kameri (nova.rs, 3. 3. 2020); Pošto već ne očekujete da je u pitanju **prankovanje** ljudi ni manje ni više nego preko telefona onda će za sve one koji u video uđu ne znajući o čemu je reč ovo biti pravo iznenađenje. Pozivanje ljudi i **prankovanje** istih u prisustvu društva oduvek je bilo prezanimljivo ali šta se desi kada se sve to snimi i postavi na Jutjub... Saznaćete ako pogledate najnoviji video Nenada & Zije (famoza.nrt, 11. 12. 2016); Klinac iz Srbije uništio nastavnicu na novom ludom Jutjub klipu! / Ovakvo „prankovanje” postaje sve popularnije među klincima koji su se skroz izveštili u ovakvim forama

(espresso.rs, 10. 12. 2016); Hobi mi je **prankovanje** ukućana (twitter.com, 26. 12. 2014).

- ③ порекло према енгл. **prank**.
- ④ варијанте пренковање.
- ⑥ област забава.

пранковати, -ујем сврш. и несврш.

① дефиниција *довести/доводити неку особу или особе у смешну ситуацију помоћу намештаљке, обично уз снимање скривеном камером, како би се направила шала.*

② цитати Neću odustati, planiram da nastavim sa ovim forama, Đani je sada veoma popularan pa **ću** opet „**prankovati**” njegovim stihovima – rekao nam je Stefan (espresso.rs, 7. 12. 2016); U snimku koji je nazvao „**prankovao sam** nastavnicu iz srpskog” se vidi kako je provocira stihovima iz folk pesama (kurir.rs, 6. 12. 2016); Znači kako **su** me drugovi **prankovali** iskusno, ovo skoro nisam doživela! (twitter.com, 14. 2. 2014); Volim **prankovati** ljude, obožavam! (twitter.com, 2. 1. 2016); MISLIO JE DA GA UČENICI **PRANKUJU!** Nastavniku poklonili kutiju, a kada je video šta je unutra, **POTPUNO SE SLOMIO!** (blic.rs, 15. 7. 2020).

- ③ порекло према енгл. **prank**.
- ④ варијанте пренковати.
- ⑥ област забава.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

пратилац* -оца, м. р.

① дефиниција *особа која је изабрала и пријавила се да редовно прима нечије поруке, да редовно добија обавештења о нечијим објавама на одређеној друштвеној мрежи.*

② цитати Lažni pratilački računi na Instagramu, iza kojih najčešće stoje botovi, mogu da povećaju broj vaših Instagram pratilaca, ali istovremeno i da donesu određene rizike. Instagram od samog početka ima probleme s lažnim **pratiocima**, a problem je s vremenom postao još veći (pcpress.rs, 21. 5. 2018); Један од оних за које важи да су највећи стручњаци за друштвене мреже свакако је Милан Маглов, младић који је својом Фејсбук страницом „Дневна доза креативности” успео да привуче позамашан број **пратилаца** и обезбеди себи озбиљне препоруке за послове вођења профила разних фирми и појединаца (dnevnik.rs, 2. 3. 2019); Тврдња да је хакован и угашен Инстаграм на-

лог девојке која је својих 14 хиљада **пратилаца** обавештавала о ситуацији на протестима, делила снимке полицијског насиља и савете за заштиту и безбедно кретање одјекнула је Инстаграм сторијима, Фејсбук групама и профилима и Твитер налозима уочи петог дана протеста (bbc.com, 13. 7. 2020); Најмногобројнију армију **пратилаца** на „Твитеру” има певачица Кејти Пери (politika.rs, 7. 5. 2017); Mislim da kada ti neko pošalje zahtev automatski ti postaje **pratilac** (nisam 100% sigurna ali mi se čini da je tako) (ana.rs, 26. 11. 2016).

③ порекло према енгл. follower.

⑤ синоними фоловер.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

пра̀тилачки̋*, -а, -о

① дефиниција *који се односи на пратиоца (= особу која је изабрала и пријавила се да редовно прима нечије поруке, да редовно добија обавештења о нечијим објавама на одређеној друштвеној мрежи).*

② цитати **Lažni pratilački računi** na Instagramu, iza kojih najčešće stoje botovi, mogu da povećaju broj vaših Instagram pratilaca, ali istovremeno i da donesu određene rizike. Instagram od samog početka ima probleme s lažnim pratiocima, a problem je s vremenom postao još veći (pcpress.rs, 21. 5. 2018); Instagram u problemu: **Lažni pratilački profili** ugrožavaju online sigurnost korisnika (twitter.com, 20. 5. 2018); U proseku me otprati oko 20 njih, nedeljno. Neuzvrćena ljubav... **pratilačka** (twitter.com, 17. 7. 2014); Pozdrav za duše **pratilačke**, divne, drage (twitter.com, 1. 9. 2016); Svi znamo da je tvoj twitter skromnih **pratilačkih** mogućnosti (twitter.com, 16. 2. 2012).

⑤ синоними фоловерски, -а, -о.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

пра̀тити*, -им несврш.

① дефиниција *пријавити се за редовно примање нечијих порука, за редовно добијање обавештења о нечијим објавама на одређеној друштвеној мрежи.*

② цитати Страницу **Дневна доза Београда** на којој је објављена фотографија **прати** око 90.000 људи, објаву је одатле поделило пар стотина корисника, а слика се нашла и на другим профилима на Фејсбуку и Твитеру (bbc.com, 13. 7. 2020); Нападач Реал Мадрида постао је ове седмице први фудбалер и први мушкарац који је на „Инстаграму” стекао 100 милиона пратилаца, што значи да га **прати** де-

сет пута више људи него што његова родна Португалија има становника. Тај број донео му је друго место на листи најпраћенијих налога познатих личности на „Инстаграму”. Испред њега је само америчка глумица и певачица Селена Гомез, коју **прати** 119 милиона корисника (politika.rs, 7. 5. 2017); Због тога смо потражили одговоре на питања која се тичу успеха на интернету управо од Милана, који је и сам захваљујући свом успеху постао утицајан, а којег на Инстаграму **прати** више од 56.000 људи, који свакодневно гледају његове објаве у којима се шали, али и у којима говори о озбиљним темама и о бизнису (dnevnik.rs, 2. 3. 2019); Када су налози на друштвеним мрежама квалитетно постављени њихов садржај може да направи добру причу и отвори нове могућности. Људи који вас ту **прате** већ су показали интересовање за ваше пословање или производ и увек им је много лакше пренети нову поруку. Они су се већ „претплатили” да примају информације од вас (domen.rs, 16. 6. 2020); Његов канал **прати** милион људи који гледају како Богдан игра игрице и сваког 1. узме око 5 000 евра (nsdanas.rs, 15. 2. 2020).

⑤ синоними фоловати.

⑥ област друштвене мреже, интернет.

праћњње* с. р.

① дефиниција *редовно примање нечијих порука, редовно добијање обавештења о нечијим објавама на одређеној друштвеној мрежи.*

② цитати *Za razliku od LinkedIna i Fejsbuka na Instagramu nije moguće videti spisak poslatih zahteva za **praćenje** koji nisu prihvaćeni (internetzanatlija, 13. 5. 2018); Ако је ваш налог подешен као приватан, свако ко жели да види ваше фотографије или видео записе мора да вам пошаље захтев за **праћњње** (facebook.com); Instagram kartica „Following” („**Praćenje**”), која prikazuje šta se vašim prijateljima sviđa, šta komentarišu i koga prate, odlazi u istoriju ove nedelje (informacija.rs, 8. 10. 2019); Lažni nalozi za **praćenje** na Instagramu, iza kojih najčešće stoje botovi, mogu da povećaju broj vaših Instagram pratilaca, ali istovremeno i donesu određene rizike (pametnoibezbedno.gov.rs).*

⑥ област друштвене мреже, интернет.

прѐквел м. р.

① дефиниција *филм, ређе књига, који описује догађаје који хронолошки претходе ономе што је описано у првом филму или књизи из серијала.*

② цитати Istovremeno spinof i **prekvel** sage o mladom čarobnjaku, „Fantastične zveri”, prvi od ukupno pet filmova, prati magičnog zoologa Njuta Skamandera (Edi Redmejn) u Njujorku 1926. godine (univerzitet-skiodjek.com, 12. 11. 2016); Filmski **prekvel** filma “Mad Max: Fury Road”, koji se bavi glavnom junakinjom tog filma Imperator Furiosom objavio je imena glavnih glumaca i autorske ekipe (bosonoga.com, 14. 10. 2020); Ima i onih koji nisu oduševljeni, poput Brajana Lurija sa Si-En-Ena, po kojem su „Zveri” samo „visokobudžetni **prekvel** sa tek povremeno zabavnim pasažima čiji je osnovni zadatak da najavi, nadajmo se bolje, filmove franšize (izazov.com, 20. 11. 2016); Materijal iz scenarija koji nije dobio svoje mesto na ekranu je 1992. godine smešten u dugometražni film *Twin Peaks: Fire Walk With Me*, koji nije prošao previše zapaženo. Film funkcioniše i kao **prekvel** serije, ali i kao njen konačan epilog (filmskerecenzije.com, 16. 12. 2016); Obzirom da sam pogledao bukvalno sve od TOSa preko TNGa i svih spinof-ova, **prekvela** i sekvela; animiranih serijala i stripova... mislim da veći promašaj u ST univerzumu nije postojao. [...] Pokušali su sa serijom Enterprise, bez ST ispred (što je potpuno razumljivo), ali **prekvel** retko kad odradi posao (forum.benchmark.rs, 24. 7. 2020).

③ порекло енгл. prequel < pre- + sequel.

④ варијанте ПРИКВЕЛ.

⑥ област УМЕТНОСТ.

⑦ детерминативи Kompletna **prekvel** sezona na dva DVD diska fenomenalne TV serije Spartak. Bez sprskog titla (kupindo.com).

прѐнк м. р.

① дефиниција *намештаљка, коју често снима скривена камера, чију је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију.*

② цитати U poslednje vreme kod mlađe populacije, ali i kod starije koja gleda razne snimke na , sve češće je u upotrebi „prank” (koja se u izgovara kao „**prenk**”), te je ekipa Telegrafa želela da vam kroz praktične primere pokaže šta ova reč znači. Reč je u srpski jezik ušla pojavom u kojima ljudi prave šale i smicalice junacima nespretnih situacija, a koji i ne sanjaju da su predmet šale. Istina je da se ova reč u široj upotrebi koristi za sve slučajeve skrivene kamere, ali i situacije kada se nameštaljka ne snima. Međutim, nije isključena ni mogućnost da će se u skorije vreme apsolutnom dominacijom klipova i snimaka **prenkova** sa Jutjuba ova reč koristiti samo kao sinonim za šale pred očima kamere (telegraf.rs, 2. 8. 2016); Nikad mi nisu bili smešni ti **prenkovi** jer uglavnom neko neko uradi nešto nažao. I to bi trebalo da bude smešno (ispovesti.com, 5.

6. 2020); YouTube je zabranio deljenje video snimaka na kojima se nalaze opasni „**prenkovi**”, odnosno šale, a kao razlog se navodi zabrinutost da bi pojedini „izazovi” mogli da ugroze ljudske živote (arhiva.nedeljnik.rs, 17. 1. 2019); „Испоставило се да алгоритам *Тук Тока* жели да ти што дуже останеш на тој платформи, тако да ако твој садржај уствари *милкује* време, рецимо – узмеш чашу воде и кажеш – Е, е, е сад ћемо да пролијемо, и свих 15 секунди проливаш, тај садржај ће бити врло врло гледан. Обично су то клипови смешни и забавни где на крају мораш да видиш неки *џоук* или неки **пренк**”, каже Петар Васић (rts.rs, 20. 6. 2020); Деца се често доводе у ситуацију да бивају анимирани и стимулисани на поступке који често њих саме излажу непријатним или чак опасним ситуацијама (**prenkovi** i sl.) (facebook.com, 22. 6. 2018).

❸ порекло према енгл. prank.

❹ варијанте пранк.

❻ област забава.

прѐнковање с. р.

❶ дефиниција *прављење, организовање пренка (= намештаљке, коју често снима скривена камера, чији је циљ да неку особу или особе доведе у смешну ситуацију).*

❷ цитати Podrazumeva se da je najbolje vreme za **prenkovanje** ono kada je nekome komp baš hitno potreban, a tebi je do smeha (svezakomp.rs); Ni ovaj put nisu izostala hvalisanja luksuznim automobilima, ali ovaj put ih je iskoristio za „**prenkovanje**” koleginice jutjuberke Ane Lazarević (mediji.net, 9. 10. 2020); Dečko je sinoć nalio vodku u moju flašicu dok sam prala zube i naravno izletela sam iz kupatila jer sam ga provalila da nešto smerа i uhvatila ga na delu dakle karantin dan milioniti videćemo ko će sledeći napraviti korak u **prenkovanju** (twitter.com, 6. 4. 2020); Znači u tome je fora. Mislím da to klinци danas zovu **prenkovanje**, ko će koga više da zezne (twitter.com, 12. 4. 2019).

❸ порекло према енгл. prank.

❹ варијанте пранковање.

❻ област забава.

прѐнковати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *довести/доводити неку особу или особе у смешну ситуацију помоћу намештаљке, обично уз снимање скривеном камером, како би се направила шала.*

② цитати Sudeći po rečniku moje dece, glagol „**prenkovati**” je već ušao u srpski jezik. Koliko god da meni bode uši, tešim se kad pomislim koliko li se tek nerviraju u Odboru za standardizaciju srpskog jezika (twitter.com, 20. 1. 2020); Meni je dete od 5 godina objašnjavalo šta znači reč „**prenkovati**”... Ne znam da li me je pregazilo vreme ili šta se desilo... Ali eto sad i to znam (twitter.com, 12. 3. 2020); „**RUSI PRENKOVALI**” MONIKU LEVINSKI: Bivša Klintonova ljubavnica progovorila o Jugoslaviji i Trampu (serbiantimes.info, 26. 8. 2020); Reč je o majci koju su pokušali da **preнкују** u videu koji je odgledalo preko 200 hiljada ljudi (vice.com, 6. 2. 2017); A da li će Bora uspeti da **preнкује** Darka ili će za- uvek ostati najpoznatiji luzer, saznaćete samo ako pročitate ovu knjigu do kraja (laguna.rs, 18. 8. 2020).

③ порекло енгл. prank.

④ варијанте пранковати.

⑤ област забава.

⑥ напомене Нераспрострањено.

приквел м. р.

① дефиниција *филм, ређе књига, који описује догађаје који хроноло- шки претходе ономе што је описано у првом филму или књизи из се- ријала.*

② цитати Ne ulazeći hronološki da li autorstvo za „**prikvel**” (prequel) pripada Spilbergu povodom serijala o Indijani Džonsu ili Lukasu da bi objasnio „Ratove zvezda“, ovaj izraz koristi se da bi označio razliku u nastavku filmskog serijala koji hronološki opisuje događaje koji prethode onome što smo već imali prilike da odgledamo. Jedan čitalac predlaže reč – prednastavak (usput, ta reč ne postoji u sistemu srpskog ili srpsko-hrvatskog jezika koji je objavio Rečnik Matice srpske u šest tomova); ako se imenica *nastavak* odnosi na glagol *nastaviti*, odakle je izvedena imenica – *prednastavak*? (zna li neko značenje glagola *prednastaviti*?). Na koji način – jednim izrazom, a ne sintagmom (npr. prethodni nastavak), zameniti reč „**prikvel**” a da svakome bude jasno na šta se to odnosi (da li rečju prethodnik ili nekom drugom?) i da to jezički bude ekonomično (ako pojedine strane reči zamenjujemo grupama reči onda pravimo jezički haos). (juznevesti.com, 8. 1. 2016); Трилогија „Игре глади” која је добила и филмску верзију сада ће добити „**приквел**”, то јест причу која прет- ходи догађајима у тој романескној и филмској дистопији (rts.rs, 29. 7. 2019); Шести део „Умри мушки” као **приквел** [...] Снима се шести део серијала „Умри мушки” чија ће се радња дешавати пре догађаја у првом филму (politika.rs, 15. 10. 2015); Тизер по атмосфери и музици делује примамљиво, али треба бити опрезан јер са изузетком „Буђе-

ња силе” ниједан рибут, **приквел** или сиквел великих франшиза последње трећине XX века (Индијана Џонс, Звездане стазе, Терминатор, Супермен, Робокап, Конан, Страва у улици Брестова) није испоручио оно што се маркетиншким подгревањем емоција и носталгије, очекивало (rtv.rs, 7. 9. 2017); Одабрана прва глумица за **приквел** „Игре престола” (dnevnik.rs, 31. 10. 2018).

③ порекло енгл. prequel < pre- + sequel.

④ варијанте преквел.

⑥ област уметност.

⑦ детерминативи Током осамдесетих и деведесетих његова каријера је доживела привремени пад у забран осредњих Б-филмова, а онда је, на прагу новог миленијума, под старе дане доживео препород и светску славу улогама злог чаробњака Сарумана у серијалу Господар прстенова и, готово истовремено, злог грофа Дукуа у новој Лукасовој (**приквел**) трилогији Звезданих ратова (nin.co.rs, 28. 5. 2012); Баш ту, где је Лукасова генеричка **приквел** трилогија била најтања, „Буђење силе” стоји најбоље (rtv.rs, 24. 7. 2017); Лукас је затим режирао трилогију која је претходила првој, такозвана **приквел** трилогија (прва, друга и трећа епизода) – „Фантомска претња” (1999), „Напад клонова” (2002) и „Освета сита” (2005) (politika.rs, 29. 3. 2014); Такође, тај **приквел** моменат у односу на Господара прстенова ми је одлично урађен, и доприноси општем осјећају повезаности (banjalukaforum.com, 13. 12. 2013).

проваксер м. р.

① дефиниција *особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести; мушка особа која сматра да је вакцинисање безбедно и ефикасно, која је присталица обавезног вакцинисања против одређених заразних болести.*

② цитати Ја сам **pro vakser**. Да ли је propust novinara koji nije postavio pitanje ko je proizvođač vaccine, ili do doktorke iz Instituta Batut koja je – ako je u pitanju saopštenje – zaboravila ili „zaboravila” da navede taj podatak (danars.rs, 8. 9. 2019); Sledeći put kada vam neki **pro-vakser** kaže da je količina žive, formaldehida, aluminijuma i ostalih otrova u vakcinama u trgovima pitajte ga da li bi popio čašu vode koja sadrži kućeće govno u trgovima (forum.krstarica.com, 9. 7. 2019); Jeste da sam žešći **provakser**, можда čak i „strani plaćenik”, al da su vaccine ok stvar jer ih eto i Isus upotrebljavao pa ću zato vakcinisati dete mi je najveći provakserски idiotluk koji postoji (forum.krstarica.com, 8. 10. 2016); U meni se sad kolju dva zmaja – jedan je **provakser**, други скептично гледа на било шта што нам долази из Русије (twitter.com, 11. 8. 2020); Иначе, ја

sam **provakser**, ali ne želim da budem pokusni kunić uz zatvorenike iz Istočnih zemalja (b92.net, 9. 8. 2020).

- ③ порекло енгл. provaxer, provaxher.
- ⑤ синоними ваксер, вакциналиста, вакцинаш, вакциналиста.
- ⑥ област медицина.

проваксерка ж. р.

① дефиниција *женска особа проваксер*.

② цитати A glede vakcina mogu reći da smo neodgovorni ludaci... ja sam **provakserka** definitivno (ana.rs, 10. 10. 2019); Ti si više bogumi za rijaliti nego ja, tj, takve antivakserke kao ti. Eno ih puni rijaliti ni jedna nije **provakserka**, sve antivakserke, veganke i ravnozemljašice (forum.krsta-rica.com, 20. 10. 2017); Osoba govori **PROVAKSERKA** kao da je to neka uvreda zahvalila sam se na komplimentu (twitter.com, 23. 5. 2017).

- ③ порекло према енгл. provaxer, provaxher.
- ⑤ синоними ваксерка, вакцинашица.
- ⑥ област медицина.

проваксерски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на проваксере и проваксерке (= особе које сматрају да је вакцинисање безбедно и ефикасно, које су присталице обавезног вакцинисања против одређених заразних болести).*

② цитати Blic je staro **provaxersko** glasilo i obavlja prljavi posao ubistva karaktera svakoga ko se usprotivi prisilnoj vakcinaciji (magazintabloid.com); Jeste da sam žešći provakser, možda čak i „strani plaćenik”, al da su vaccine ok stvar jer ih eto i Isus upotrebljavao pa ću zato vakcinisati dete mi je najveći **provaxerski** idiotluk koji postoji (forum.krstarica.com, 8. 10. 2016); Osim toga ova vaša nepotrebna **provaxerska** histerija ne čini da delujete progresivnije već jednako glupo pošto ubeđujete ljude da moraju da se vakcinišu nečim što ne postoji i po svemu sudeći nije izgledno (forum.krstarica.com, 22. 4. 2020); **Provaxerska** propaganda dočjevelea... (video) Promoteri ukidanja fundamentalnih ljudskih prava kao što je i sloboda izbora u medicini (upload.latest.facebook.com, 2. 3. 2020).

- ③ порекло према енгл. provaxer, provaxher.
- ⑤ синоними ваксерски, -а, -о, вакцинашки, -а, -о.
- ⑥ област медицина.

птичији грип м. р.

❶ дефиниција *заразна болест животиња, пре свега птица, изазвана вирусом H₅N₁, која може да се пренесе и на човека.*

❷ цитати Kinesko ministarstvo za poljoprivredu i ruralne poslove objavilo je pojavljivanje visoko patogene podvrste H5N1 virusa **птичијег грипа** na farmi u južnoj pokrajini Hunan (agrosmart.net, 2. 2. 2020); GRIP ILI PTIČIJI GRIP?! (stetoskop.info); Alarm u Holandiji: Potvrđen **птичији грип**, naloženo ubijanje 200.000 pilića (b92.net, 5. 11. 2020); **Pтичији грип** i opasnost od njegovog pretvaranja u humanu verziju, sa mogućim pandemijskim razmerama, svakako je izuzetno ozbiljna tema i u Srbiji (unicef.org); **Pтичији грип** stigao u Srbiju! (pink.rs, 2016).

❹ варијанте птичији грип.

❺ област МЕДИЦИНА.

птичји грип м. р.

❶ дефиниција *заразна болест животиња, пре свега птица, изазвана вирусом H₅N₁, која може да се пренесе и на човека.*

❶ дефиниција Slučaj **птичјег грипа** H5N8 potvrđen je kod divlje ptice u istočnoj nemačkoj pokrajini Brandenburg u januaru, ali nijedna ptica na farmama nije bila zaražena, saopštilo je tada ministarstvo (rtv.rs, 10. 2. 2020); Osim što je danas 5. oktobar, sećate li se šta se dogodilo na ovaj dan pre tačno 10 godina? Da, ne mislimo na 5. oktobar 2000. već na 5. oktobar 2005! I dalje ne možete da se setite? Podsetićemo vas – svi smo bili u strahu od dolaska „velike i strašne” bolesti po imenu H5N1, čuvenog **птичјег грипа** (telegraf.rs, 5. 10. 2015); Samo neki od njih bio je **птичији грип** A(H5N1), koji je desetak godina kružio u istočnoj i južnoj Aziji među pernatim životinjama (danas.rs, 15. 3. 2020); Do kraja te 1997. je bilo 18 registrovanih slučajeva H5N1 kod ljudi, a šestoro je umrlo. Ove mere su ocenjene kao odličan odgovor na globalnom nivou na pojavu novog tipa virusa i H5N1 je nestao na nekoliko godina. Kako primećuju stručnjaci, piše Atlantik, „**птичији грип**” je tada bio brzo suzbijen zbog izraženih simptoma koje izaziva (danas.rs, 13. 3. 2020); Forma **птичјег грипа** H5N8 registrovana je u nemačkoj pokrajini Šlezvig-Holštajn i na Bodenskom jezeru (rts.rs, 10. 11. 2020); Južnokorejsko ministarstvo poljoprivrede saopštilo da je potvrđen visoko patogeni soj H5N8 virusa **птичјег грипа** u uzorcima divljih ptica (alo.rs, 10. 11. 2020).

❹ варијанте птичији грип.

❺ област МЕДИЦИНА.

Р

равноземљац м. р.

❶ дефиниција *присталица средњовековног схватања које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.*

❷ цитати *Ја сам, на часну рећ, у једном тренутку чак помислио да смо се нашли у улози лабораторијских заморача у некаквом бихејвистичком експерименту, тим пре што је, на моје изненађење, један од заступника идеје Равне земље и један од модератора. Сада, колико утиче на репутацију самог форума чињеница да му је један од модератора **равноземљац**, посебна је прича (mycity.rs, 12. 8. 2015); Мита нема појма о равноземљаству, треба још једно 10 минута да гледа Youtube клипове. **Равноземљаци** не тврде само да је лоптаста земља фанк него је све фанк. Све што нас окружује су смичалице, илузије, творевине светске завере. Ништа није како јесте, ни земља ни еволуција ни свемир ни физика ни хемија ни медицина (fastserbia.com, 4. 8. 2016); **Равноземљаци** / Можете доћи до безброј доказа да земља није округла. Нпр. нема ниједне праве слике из свемира наше планете, све су компјутерски урађене, на Антарктику смеју људи да иду до једног дела док не наиђу на војску (telegraf.rs, 13. 6. 2016); **Равноземљаци** су искористили хиљаде година техничког развоја до интернета и онда их је неко организовао у групе (blic.rs); Истина је равно-Глобус је превара, пише на Фејсбук **равноземљаци** (espresso.rs, 20. 3. 2018); Како се одмах јављају „удружења“ за заштиту животне средине и са друге стране **равноземљаци** и теоретичари завере (b92.net, 3. 7. 2018).*

❸ синоними равноземљаш.

❹ област друштво.

❺ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаш*. Уз ову реч често се наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равноземљскѝ, -ā, -ō

❶ дефиниција *који се односи на равноземљство и равноземљце (= средњовековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча, као и на присталице тог схватања).*

❷ цитати Три вебсајта који се боре за преовладанје **равноземљске** те-орије, разликују се по тривијалности и аргументарности. (Да ли су Јевреји криви за сакривање истине о равnoj земљи?) Svako покушава да дефинише ствар; међутим, нема неке јединствене теорије (galaksija.info, 7. 2. 2017); Vidiš valjda да је pun jutjub onih videoklipova о **равноземљским** открићима. Ovako постижете само то да изгледа мистериозније уз puno право svakog по-сетиоца форума да се запита како то да Krstarica допушта теме о zombijima и drakoncima, а забрањује **равноземљске** (forum.krstarica.com, 10. 3. 2016); Na pitanja одговарају питањем, на заhtev за било који доказ равне Земље одговарају контра-заhtevима, на науку одговарају YT video zapisима, на позив да користе очи траже линкове, на идеју да користе мозак менјају тему. Себе називају инжинјерима и људима жељним истине, али не прихватају ништа осим своје **равноземљске** догме. Отварају тему на основу својих истраживања, а њих нема ни у траговима на 250 страна (mycity.rs, 30. 7. 2010).

❸ синоними равноземљашки, -а, -о.

❹ област друштво.

❺ напомене Предност треба дати синониму *равноземљашки*, -а, -о.

равноземљство с. р.

❶ дефиниција **а.** *средњовековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.* **б.** *покрет, настао у 21. веку, чије присталице верују да Земља није округла већ је равна плоча.*

❷ цитати **а./б.** Za истраживање је чињеница да огромна већина „вакцинаша” потеже „**равноземљство**”, crnu magiju, baba vangu, vаrачare и slične stvari чим неко каже нешто против вакцина (021.rs, 4. 3. 2018); Proučih malo odakle svo ovo **равноземљство** потиче и додох до toga да је један човек све то покренуо (ana.rs, 26. 2. 2017); Nadam се да ће појевтинjenje putovanja у svemir и orbitu Земље бити последњи ексер у sanduku povampirenog **равноземљства** из средњег века (logicno.com, 16. 7. 2018).

❸ синоними равноземљаштво.

❹ област друштво.

③ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаштво*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равнозѐмља̃ш м. р.

① дефиниција *присталица средњовековног схватања, које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча; мушка особа присталица средњовековног схватања, које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.*

② цитати У 21. веку све је бројнији покрет „**равноземљаša**” који не при-знаје научна открића и заговара теорију да је Земља равна плоча (kurir.rs, 26. 2. 2018); „**Равноземљаш**” „објаснили” зашто човек не падне са ивице / „Разговарали смо слободно, без предрасуда и након дубокоумних и мудрих дискусија дошли смо до одређених закључака”, стоји у саопштењу Енглеског удружења „**равноземљаша**”. [...] **Равноземљаш** верују да су све фотографије наше планете лажиране и да она није сферична, већ да је равна плоча [...] Наредно окупљање „**равноземљаша**” је заказано за 15. новембар у америчком Денверу (naslovi.net, 3. 5. 2018); Упркос чињеници да бројни летови у свемир, заједничке мисије различитих држава на Међународној свемирској станици, скорији летови које је спровела компанија Илона Маска, и бројни научни радови великог броја учених људи широм света доказују да је Земља округла – **равноземљаш** не одустају. [...] На питање, због чега онда **равноземљаш** упорно тврде да је Земља равна плоча, Тајсон каже (b92.net, 14. 3. 2018); Nismo ovde da bismo ismevali **равноземљаše**, već da vidimo gde su greške u nama naučnicima. Kako je moguće da u 21. веку i u свету i kod nas расте број људи који верује да је Земља равна плоча, uprkos огромном броју доказа да није тако (politika.rs, 24. 3. 2019); **Равноземљаш** тврде да је Земља равна, а сви докази који показују супротно су или лажни или лоше интерпретирани (dnevnik.rs, 29. 1. 2019); Прошле године је организована прва конвенција бразилских **равноземљаша**, која је окупила неколико стотина људи у Сао Паулу (rs.sputniknews.com, 4. 3. 2020).

⑤ синоними равнотемаљац.

⑥ област друштво.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаш*. Уз ову реч се често наводи шта значи, што показује да је њено значење многим изворним говорницима непознато.

равноземљашица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа равноземљаш.*

❷ цитати Poznata srpska **равноземљашица** i teoretičarka zavere / Putovanje avionom je odličan dokaz da nismo na lopti. Satima smo putovali bez praćenja „zakrivljenja” na svakih 5 minuta (reddit.com, 29. 1. 2019); Slušao sam je i nisam zaključio da je neinteligentna. Barem ne bi samu sebe nazvala „**равноземљашица**” (forum.krstarica.com, 22. 3. 2016); Ma-jo, jesi ti to postala **равноземљашица**? Da te ubacim u neke naše grupe? (coolina-rika.com, 1. 4. 2018); По последњем снимку испаде да су **равноземљашице** у борби против новог светског поретка (pouke.org, 26. 12. 2019); Nije joj baš ni neki preveliki plus ako nije **равноземљашица** (ana.rs, 27. 12. 2018); Ti si više bogami za rijaliti nego ja, tj. takve antivakserke kao ti. Eno ih puni rijaliti ni jedna nije provakserka, sve antivakserke, veganke i **равноземљашице** (forum.krstarica.com, 20. 10. 2017).

❸ област друштво.

равноземљашки, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на равноземљаштво, равноземљаше, равноземљашнице (= средњовековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча, те покрет и његове чланове који у то верују).*

❷ цитати Све сами „глобусари”, што би рекли припадници **равноземљашког** табора, који, одлуком организатора, на позорници нису имали представника. Понирући у мотиве због којих се неко сврстава уз псеудотеорију равне земље, др Бауцал је изнео став да је можда погрешна претпоставка да сви који промовишу **равноземљашку** космологију, или је пак шерују, лајкују и подупиру коментарима, заиста у њу и верују (politika.rs, 24. 3. 2019); Осим ових сулудих тврдњи, поменути свештеник на свом профилу на Фејсбуку такође промовише теорију равне земље. Своје **равноземљашке** ставове објашњава и тумачи позивајући се на црквене књиге (Погледи, 18. 1. 2019); **Равноземљашка** Земља је диск у чијем је центру северни пол, док је опасана слојем леда Антарктика који чува воду океана да не исцури преко обода (doc-player.org, 2018); Još jedan **равноземљашки** autor Samuel Rowbotham je tokom svoje karijere proučavao pomrčinu Meseca te je pokušao osporiti teoriju da je pomrčina zapravo refrakcija putem jednostavnog eksperimenta (krstarica.com, 29. 7. 2018).

❸ синоними равноземаљски, -а, -о.

❹ област друштво.

❺ напомене Предност треба дати синониму *равноземљашки, -а, -о.*

РАВНОЗЕМЉАШТВО с. р.

❶ дефиниција **а.** *средњовековно схватање које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа, да Земља није округла већ је равна плоча.* **б.** *покрет, настао у 21. веку, чије присталице верују да Земља није округла већ је равна плоча.*

❷ цитати **а.** Пошто равнотемљашаши не прихватају да је њихов став базиран на вери, већ покушавају да **равнотемљаштво** докажу „докази-ма”, моје питање је следеће: Ако је земља геонд, постојање леда на по-ловима може се објаснити положајем Земље у односу на наше сунце, дакле, разлог за његово постојање су закони физике у које ја верујем. Ако је земља равна, откуд лед у „центру” равне плоче? (b92.net, 3. 5. 2018); Ако је дозвољено рећи да је **равнотемљаштво** глупост, да је веровање у социјалистичку економију смешно, да је потпуно либерализовано тржиште утопија или да је десничарско опредељење у колизији са 21. веком, не видим зашто би религија била поштеђена критике, негирања или исмевања (vox92.net, 4. 6. 2019); Анкета не говори о повећању оних који верују у **равнотемљаштво**, већ о томе да су нам досадили и да ми тролови све мање посећујемо те сајтове (b92.net, 5. 4. 2018); Омладина је све неписменија и почиње да верује у средњејевковне будалаштине типа **равнотемљаштва**, јер нема математички и физички референтни систем (b92.net, 11. 3. 2019); Хиромантија, **равнотемљаштво**, антиваксерство и друго заверолошко лупетање су псеудонаука (publicinsta.com). **б.** То је разлог и разних других покрета који нису нужно политички, као што је антивакцинаштво, **равнотемљаштво**, креционизам и слично (vidovdan.org, 8. 11. 2018); Током 2015. године смо се ухватили у коштац са темом геодентризма и оповргли тврдње геодентриста. Нажалост, морамо да се дотакнемо и питања да ли је Земља равна. Због тога је нужно да овај чланак буде веома темељан у указивању на то колико је **равнотемљаштво** у заблуди у много аспеката: библијском, историјском и научном (creation.com, 27. 9. 2017); **Равнотемљаштво** је једна нова религија са својим догмима и шизмима. Три вебсајта који се боре за преовладавање равнотемљашке теорије, разликују се по тривијалности и аргументарности. (Да ли су Јевреји криви за сакривање истине о равној земљи?) Свако покушава да дефинише ствар; међутим, нема неке јединствене теорије (galaksija.info, 7. 2. 2017); Ја сам био **равнотемљаш** на нету неких 2 месеца и ишао сам из равнотемљаштва (telegraf.rs, 29. 4. 2017); То је заправо интересантна тема, обзиром да је страх од комунизма утицао и на ниво **равнотемљаштва** и религиозности (parapsihopatologija.com, 17. 3. 2020); **Равнотемљаштво** покушава да реконструише свет којим можемо да владамо, свет у ком поседујемо тајно знање, видимо истину која обичним људима измиће, нисмо ми заостали и необавећени него су сви други (patispanj.blogspot.com, 30. 1. 2018).

- ⑤ синоними равноземаљство.
- ⑥ област друштво.
- ⑧ напомене Предност треба дати синониму *равноземљаиство*.

ри́бӯт и ри́бӯт м. р.

① дефиниција *нова верзија филма, телевизијске серије или компјутерске игре с измењеним или допуњеним сценаријом.*

② цитати Тизер по атмосфери и музици делује примамљиво, али треба бити опрезан јер са изузетком „Буђења силе” ниједан **рибут**, приквел или сиквел великих франшиза последње трећине XX века (Индијана Џонс, Звездане стазе, Терминатор, Супермен, Робокап, Конан, Страва у улици Брестова) није испоручио оно што се маркетиншким подгревањем емоција и носталгије, очекивало (rtv.rs, 7. 9. 2017); „Фантастична четворка” ће доживети своје четврто филмско издање, али ће овога пута екипа бити нешто другачија и овај филм, од кога фанови очекују много, представља **рибут** франшизе (politika.rs, 29. 7. 2015); Блеков „Предатор” је званично **рибут**, али је и четврти део ове познате франшизе која је започела 1987. године и остала запамћена захваљујући Арнолду Шварценегеру, који се нашао у главној улози вође специјалне јединице послате у џунгле Јужне Америке да спаси таоце (dnevnik.rs, 28. 6. 2018); Нови амерички „**рибут**” о краљу чудовишта снимљен је са истинитом катастрофом у позадини (glassrpske.com, 8. 6. 2014); Продукцијска кућа Ворнер брос ради на **рибуту** филмске трилогије Матрикс. Све је још у фази преговора и није јасно да ли ће сестре Вачовски писати и режирати планирани филм, нити да ли ће у њему глумити оригинална глумачка постава (rs.n1info.com, 16. 3. 2017); Захваљујући својој заради филм је у предстојећих 5 година добио 2 наставка под насловима Клетва 2 и Клетва 3, док је **рибут** најављен за 2019. (sr.wikipedia.org);

- ③ порекло енгл. reboot.
- ④ варијанте ребут.
- ⑥ област филм, телевизија, компјутерске игре.

рибу̀товāње и рибу̀товāње с. р.

① дефиниција *прављење нове верзије филма, телевизијске серије или компјутерске игре с измењеним или допуњеним сценаријом.*

② цитати Razmaci između nemogućih misija se proređuju, doduše ni on neće biti mlađi. Na redu je **ributovanje** „Top gan-a”(rtv.rs, 23. 9. 2018); Ukidaju fenomenalne serije jer „puno košta” a onda bacaју pare na

ributovanje, rimejkovanje nečega što niko nije tražio (twitter.com, 13. 11. 2019); Napravite novu seriju, dosta **ributovanja** više (twitter.com, 11. 11. 2020).

③ порекло према енгл. reboot.

⑥ област филм, телевизија, компјутерске игрице.

рибутовати и **рибутовати**, -ујѐм свр.

① дефиниција *направити нову верзију филма, телевизијске серије или компјутерске игре с измењеним или допуњеним сценаријом.*

② цитати Posle deceniju i po pauze, i čitavog niza oprečnih filmova katastrofe (Twister, Danteov vrh, Vulkan, Dan Nezavisnosti, Godzila, King Kong...), ali i oživljavanja Ratova Zvezda, Indijane Džonsa i drugih srodnih franšiza, studio Univerzal **je ributovao** dinosauruse, u SVETU IZ DOBA JURE, koji je 2015-te iznenađujuće prošao, zaradivši preko milijardu dolara (blic.rs, 1. 7. 2018); Kruže i glasine o ekranizaciji serijala „Flešpoint”, odnosno o snimanju događaja koji je „**ributovao**” stripski univerzum (fantasticnivodic.com, 1. 7. 2018); Kirnan Šipka mi je uvek delovala kao zla devojčica i izgleda da nisam samo ja to primetio, već i Netflix koji **je ributovao** čuvenu seriju Sabrina, samo što nije u pitanju slatka komična serija (dedamilorad.com, 20. 9. 2018); Kao što znamo, Criterion **je već ributovao** Hot Pursuit i Most Wanted, pa se Underground čini kao logičan sledeći korak (gamefun.rs, 12. 4. 2013).

③ порекло према енгл. reboot.

⑥ област филм, телевизија, компјутерске игрице.

С

сандучић за бебе м. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати *Već 10 godina u Austriji postoji kontroverzni ‘sandučić za bebe’ pod nazivom bejbiklep u koji majke, potpuno legalno, mogu da ostave svoju tek rođenu bebu. Uprkos zgražavanjima i brojnim moralnim raspravama koje je taj projekat podstaknuo ono što je nesumnjivo je da ‘bejbikle’ za odbačenu decu znači novu šansu za život među voljenima (bijeljina.org, 13. 8. 2011); Deca koju su majke nakon rođenja ostavile u takozvani „sandučić za bebe”, jer nisu htele da abortiraju, a nisu imale uslova za odgajanje deteta, do sada nisu mogla da saznaju mnogo o svojim roditeljima. [...] Zagovornici anonimnog rađanja dece, poput predstavnika nekih verskih zajednica, u sandučiću za bebe vide pre svega mogućnost da se spreči smrt neželjenog deteta. Kritičari, kao što je nemački Savet za etiku, naglašavaju da svako dete mora da ima mogućnost da sazna ko su mu roditelji, ukoliko to poželi. [...] Sandučići za bebe u Nemačkoj postoje od 1999. U raznim ustanovama kao što su savetovališta ili bolnice, postoje prozorčići ili vratašca iza kojih se nalazi grejni ležaj za bebu. Majka može anonimno da ostavi novorođenu bebu i da se udalji. Čim zatvori vrata u ustanovi se oglasi zvonice koje dežurno osoblje upozorava da je stigla beba (b92.net, 16. 6. 2013); Sandučiće za bebe nazvane Babyklappe osnivaju bolnice, crkve ili privatne osobe. U nekim zemljama poput Velike Britanije ovakva prihvatilišta za anonimno ostavljanje novorođenčadi su zabranjena. (ce-4.forumotion.com, 19. 5. 2010).*

❸ синоними *беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, топла соба за бебе.*

❹ област *социјални рад.*

③ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе и сандучић за бебе* уместо синтагмама *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

свајп м. р.

① дефиниција *превлачење прстом преко екрана мобилног телефона или компјутера с екраном осетљивим на додир како би се активирала одређена функција.*

② цитати Donosimo 10 savjeta kako kreirati profil koji će definitivno zaslužiti desni **svajp** (nezavisne.com, 12. 2. 2020); EVOLUCIJA MUVA-NJA: OD TOLJAGE DO LJUBAVI NA PRVI **SVAJP** (kultur-kokoska.rs, 17. 8. 2016); Tu je mogućnost borbi potezima koji se svode na brzi napad (jedan pritisak na ekran), **svajp** za snažan napad ili držanje dva prsta za blok (iberza.com, 9. 4. 2015); Osim Apple-ovih uređaja, veće šanse za „desni **svajp**” imaju i vlasnici Samsungovih telefona (19 odsto), dok ostali Androidi ne stoje tako dobro. Tako ako imate Google-ov telefon, šanse za desni **svajp** su manje za 10 odsto (telegraf.rs, 8. 9. 2020); Делује да је Tinder успео баш то – да кроз бриљантан дизајн апликације изгради довољну базу корисника да постане дифолтна платформа за упознавање. Какогод било, **свајп** удесно за бизнис модел (dobrevesti.rs, 6. 9. 2017).

③ порекло енгл. swipe.

④ област технологија.

⑤ детерминативи Prva stvar koju će приметити novopečeni korisnik „blekberija” sa velikim ekranom osetljivim na dodir jeste da model nema nijedno dugme na gornjoj strani. Upravlja se u potpunosti „svajpovanjem”, a ideja, koju „Blekberi” naziva „flow”, jeste da se korisnik „**svajp**” pokretom glatko kreće između aplikacija i strana sa ikonama (gradprijepolje.com, 20. 2. 2013); Apple će svojim korisnicima ponuditi i **svajp** tastaturu sličnu SwiftKey, Swype ili Gboard (startit.rs, 4. 6. 2019); Tinder je takozvana **svajp** aplikacija, radi po principu „brisanja” prstom nalevo ili nadesno po ekranu (vreme.com); Опција нестајућих порука се активира **свајп** покретом на чету, а поруке које се пошаљу у овом моду нестају одмах након што се затвори прозор чета (glassrske.com, 13. 11. 2020); Displej istovremeno može da prikazuje informacije iz više različitih segmenata i kontrola, a svaka funkcija udaljena je na jedan dodir ili „**svajp**” pokret – kao na dobrom android telefonu (autobild.rs, 31. 1. 2020).

свајповање с. р.

❶ дефиниција *превлачење прстом преко екрана мобилног телефона или компјутера с екраном осетљивим на додир како би се активирала одређена функција.*

❷ цитати **Svajpovanje** je nešto što se pojavilo sa android telefonima, a što se sada proširilo na sve tastature koje rade na tač. Naime, u pitanju je opcija da kada kucate povezujete slova tako što ćete pomerati prst od slova do slova. Na primer, ako želite da napišete pas, stavićete prst na slovo „p”, pa ga pomeriti do slova „a”, onda do „s” i podići prst. Eto, na taj način **svajpovanjem** možete pisati čitave rečenice (edukacija.rs, 27. 4. 2016); *Online* aplikacije za upoznavanje su u toj meri postale sastavni deo savremenog iskustva da više gotovo ni ne pravimo razliku u upoznavanju *irl* ili *online* i **svajpovanje** na Tinderu i drugim aplikacijama je postalo gotovo ravnopravno odlasku u bar i skeniranju koga tu sve ima (buro247.rs, 4. 10. 2020); Kako **svajpovanje** oduzima previše vremena na Tinderu, pojedini programeri već kreiraju programe, odnosno chatbotove, koji umesto njih biraju potencijalne partnere (oradio.rs, 7. 2. 2020); Jedna od većih novina jeste integrisano „**svajpovanje**”, odnosno kako se navodi, više neće biti potrebe za klasičnim navigacionim tasterom (btech.rs, 4. 9. 2019); Život mi se sveo na **svajpovanje** levo na tinderu (twitter.com, 3. 4. 2018).

❸ порекло према енгл. *swipe*.

❹ област ТЕХНОЛОГИЈА.

свајповати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *прећу/прелазити прстом преко екрана мобилног телефона или компјутера с екраном осетљивим на додир како би се активирала одређена функција.*

❷ цитати Korisnici na osnovu jednog pogleda na fotografiju registrovane osobe, prema intuiciji donose odluku o tome hoće li ga odbaciti, „**svajpovati**” ulevo ili prihvatiti, tj „svajpovati” udesno (mcb.rs); Pored Discovery reklama, Google je otkrio i da će mobilnim korisnicima omogućiti Gallery reklame. U pitanju je novi format pretrage reklama koji stiže u formi do osam reklama koje se mogu „**svajpovati**” (republika.rs, 18. 5. 2019); Kakav sam duduk, nisam dosad kontao da se traka sa notifikacijom koja se pojavi u vrhu ekrana može **svajpovati** na desno i tako skloniti sa ekrana (mobilnisvet.com, 12. 12. 2013); Rezultati tako pokazuju da veći uticaj na to hoće li neko **svajpovati** desno vaš profil ima telefon koji koristite, nego profilna slika koju postavite (itvesti.info, 7. 9. 2020); Po-

trebno je samo **svajpovati** udesno na poruku koju želite da pinujete (promobi.rs, 28. 9. 2020).

⑤ порекло према енгл. swipe.

⑥ област ТЕХНОЛОГИЈА.

свѝњскѝ грѝп м. р.

① дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом H₁N₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

② цитати *Izazivač svinjskog gripa* (tzv. Meksičkog gripa) je virus influenza H1N1. Nastao je mutacijom humanog, ptičjeg i svinjskog virusa (izjzkg.rs); Istraživači u Kini otkrili su novi tip **svinjskog gripa** koji je sposoban da izazove pandemiju, kaže se u studiji koja je objavljena u ponedjeljak u američkom naučnom časopisu PNAS. Pod imenom G4, virus ima genetičko poreklo od soja H1N1, koji je izazvao pandemiju 2009. godine (glasamerike.net, 30. 6. 2020); Poslednja pandemija proglašena na svetskom nivou pre korona virusa bila je pandemija virusa A(H1N1), poznatijeg i kao **svinjski grip**, proglašena 2009. godine i na snazi je bila više od godinu dana (danas.rs, 15. 3. 2002); Gde je nestao **svinjski grip**, postavlja pitanje sve veći broj ljudi širom sveta i to u trenutku kada broj slučajeva zaraze opada, a rastu zalihe neupotrebljenih vakcina, naveo je Bi-Bi-Si (rtv.rs, 19. 2. 2010); Za označavanje bolesti je u početku korišćen termin „**svinjski grip**”. Zbog bojazni da će upotreba tog termina dovesti do smanjene potražnje za svinjskim mesom, počeli su da se koriste i drugi nazivi za ovo oboljenje, kao što su „meksički grip”, „novi grip”, „grip H1N1”, „severnoamerički grip”, „novel grip” i dr. (telegraf.rs, 23. 1. 2020).

⑤ синоними грип H₁N₁, мексички грип, новел грип, нови грип, северноамерички грип.

⑥ област МЕДИЦИНА.

северноамерѝчки грѝп м. р.

① дефиниција *високозаразна болест проузрокована вирусом H₁N₁, која се 2009. године раширила светом и довела до пандемије.*

② цитати *Za označavanje bolesti je u početku korišćen termin „svinjski grip”. Zbog bojazni da će upotreba tog termina dovesti do smanjene potražnje za svinjskim mesom, počeli su da se koriste i drugi nazivi za ovo oboljenje: „meksički grip”, „novi grip”, „grip H₁N₁”, „severnoamerički grip”, „novel grip” (rts.rs, 1. 11. 2009); Светска организација за здравље животиња предлаже да се вирус назове „Северноамерички*

грип”, по географском пореклу, као што је то био случај са „шпанским грипом” који је 1918–1919. однео више од 50 милиона људских живота (politika.rs, 27. 4. 2009); Isprva је u mediјima nazvan svinjskim gripom, mada је kasnije WHO preporučila да је umesniji naziv „**severno-američki grip**”, naročito jer širenje zaraze nema veze sa konzumiranjem svinjskog mesa (vreme.com, 30. 4. 2009); Nije opravdano bolest nazvati tako, a ujedno se nameće pitanje зашто се променио standard, jer ако се azijski grip nazvao по kontinentu или пак španska groznica по zemlji u kojoj се појавио зар nije logično да се grip nazvao „meksički grip” или „**severnoamerički grip**”? (inter-caffe.com).

⑤ синоними грип H₁N₁, мексички грип, новел грип, нови грип, свињски грип.

⑥ област МЕДИЦИНА.

селфи м. р.

① дефиниција *фотографија на којој је особа фотографисала саму себе или себе с другим особама, обично мобилним телефоном или дигиталном камером и коју најчешће поставља на друштвене мреже.*

② цитати Samo ako ste živeli u šatoru u tundri или pod kamenom u nekoј pustinji niste čuli за termin „**selfie**”. U Vašu odbranу, termin и nije tako star – skovan је 2005. као način да се опише посебан вид autoportreta. **Selfi** često nije pažljivo komponovana slika fotografa u njegovom studiju, snimljena pomoću tronošca sa kamerom и tajmerom (iako то може бити). „**Selfi**” се обично односи на фотографију која је више информативне природе, најчешће snimljene pomoću fotoaparata или pametnog telefona са растојања ispružene руке, onako u letu и најчешћа sudbina joj је odlazak на Fejsbuk, Instagram или Tviter или пак на neku sasvim drugu društvenu mrežu (topshop.rs); **Selfi** више nije samo то – **selfi** је позив не pokret за промену навика pojedinca и друштва. Danas prednjači „nenamontiran” **selfi**, #NoFilter је растући trend, а **selfiji** из природе zamenili су one из noćnih klubova. Slika samog себе, posebno nepromišljena и okačena tek, eto tako, да би bila okačena је davno prošlo vreme. Današnji, да би bio по merilima vremena u којем živimo, mora да zadovolji и neke standarde и да prenese nekakvu poruku. [...] **Selfi** fotografija је popularna već skoro celu deceniju, pri čemu је svoj vrhunac doživela 2013. godine, kada је okarakterisana као reč godine (mondo.rs, 15. 12. 2019); Koliko puta ste hteli да napravite dobar **selfi**, али niste uspeli jer fotografisanje zahteva да pritisnete dugme svaki put kada promenite pozу? (oradio.rs, 15. 5. 2020); Vreme је за putovanja, а kad konačno otputujete и doživite novu destinaciju на red će doći и neki dobar **selfi**. Да **selfi** не би bio izvor stresa, evo nekoliko saveta... Savremeni fenomen – **selfi** – podrazumeva manje-više neprekidno držanje mobil-

nog telefona opremljenog kamerom ispred sebe i beskonačno pravljenje fotografija koje onda mogu da se dele na društvenim mrežama. Ono što situaciju čini još zabavnijom je činjenica da sve više ljudi **selfije** shvata vrlo ozbiljno (aviokarte.rs, 21. 6. 2017).

③ порекло енгл. selfie.

⑥ област фотографија, друштвене мреже.

⑦ детерминативи **Selfi** instrument je oslonac školama da efikasno i efektно integrišu digitalne tehnologije u školsku praksu (socijalnouključivanje.gov.rs, 6. 11. 2019); Svi mogu da izgledaju super na **selfi** fotkama (aviokarte.rs, 21. 6. 2017); **Selfi** štapovi pomoću kojih se možete slikati u svim situacijama. Štapovi koji odgovaraju za sve mobilne telefone, dostupno u više modela i boja (supermarketic.com).

селфијати се несвр.

① дефиниција *израђивати, снимати, правити селфије (= фотографије на којима је особа фотографисала саму себе или себе с другим особама, обично мобилним телефоном или дигиталном камером и које најчешће поставља на друштвене мреже).*

② цитати Zato što dođeš na trening da se **selfijaš** u ogledalu, zato si i sama (twitter.com, 19. 4. 2014); Једина се **селфијала** да би РТРС направио причу да је била с Трампом за столом (rtvbn.com, 8. 2. 2018); Nemam pojma zašto se ne **selfijam** (consumer.huawei.com, 4. 10. 2020); Imate li imalo poštovanja prema njemu? Očigledno da nemate čim se tako **selfijate** i kezite, blamirate po fejsbuku i ispijate po kafanama (banjalukaforum.com, 20. 5. 2018).

③ порекло према енгл. selfie.

⑥ област фотографија, друштвене мреже.

⑧ напомене Нераспрострањено.

селфијаш, -аша м. р.

① дефиниција *особа која често прави селфи (= фотографију на којој је особа фотографисала саму себе или себе с другим особама, обично мобилним телефоном или дигиталном камером и коју најчешће поставља на друштвене мреже).*

② цитати Postavljaju selfije, a vi to lajknete. Lajkne hiljade vas istu sliku, a onda vidite da je to selfi u fitnes centru i da **selfijaš** ima na sebi Nike majicu (media-marketing.com, 6. 12. 2017); Taj diplomatski skandal u Beogradu koji se pominje je izazvao onaj **selfijaš** Milačić

(nolb.in4s.net, 1. 2. 2019); Pa baš jer nisam „selfijaš”, onda mi je svejedno za tu selfi kameru (forum.hardwarebase.net, 11. 11. 2019); Први је имао класични црвени кабриолет Алфа Ромео, паркиран испред позадинске пројекције вијугавог пута, тако да су **селфијаш** могли себе фотографирати као у филму (sr.theselebritiesnews.com, 2020); Што ми драго што смо згазили Уникс и због преко потребне победе, враћања мотивације али и због оних плјувача, **селфијаша** и позера који су после будућности лупетали како је ово сезона за заборав (redstar-belgrade.rs, 31. 3. 2017).

- ③ порекло према енгл. selfie.
- ⑥ област фотографија, друштвене мреже.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

сиквел м. р.

① дефиниција *књижевно дело, позоришна представа или филм који настављају причу или развијају идеју раније објављеног дела.*

② цитати И као по рецепту за добру рекламу за кафу, чија је атмосфера наглашена породичним окупљањима, топлином дома и осталим прилично традиционалистичким темама, овај еросом набијени шокантни позив на поверење, стишава страсти увођењем старије генерације. **Сиквел** (да употребимо филмску терминологију – наставак) ове рекламе поново преиспитује појам поверења – муж од жене сакрива новац, а она, пак, тајно тај исти новац односи у банку (politika.rs, 18. 8. 2007); Филип К. Дик је имао намеру да можда напише наставак, **сиквел**, свог романа *Човек у високом дворцу* (fantastika.in.rs); Najiščekivaniji filmski **sikvel** za legendarno delo Ridlija Skota ukazuje da će bitka biti mnogo opasnija od sukoba sa par odbeglih replikanata (vice.com, 9. 5. 2017); Шта су то „сиквел” и „приквел”? Ја сам чуо за српске речи „наставак” и „преднаставак” (juznevesti.com, 5. 1. 2016); Kada je u pitanju reč „sikvel” (sequel), naravno da se ona može zameniti rečju – nastavak, s tim da je ona ovde iskorišćena u kontekstu razlikovanja epizoda u serijalu „Ratovi zvezda” koje su snimljene kao hronološki nastavci („Zvezdani ratovi/ Nova nada”, „Imperija uzvrća udarac” i „Povratak Džedaja”) od onih koji su snimljeni kasnije („Fantomaska pretnja”, „Napad klonova” i „Osveta Sita”) (juznevesti.com, 8. 1. 2016).

- ③ порекло енгл. sequel.
- ⑤ синоними наставак.
- ⑥ област уметност.

скајбџ м. р.

❶ дефиниција *спорт који се игра у двоје рекетом и лоптицом на трави, песку или вештачкој трави.*

❷ цитати **Skajbol** je sport sličan skvošu i najatraktivniji je kada se igra na pesku ili travi. U Evropi je slabo zastupljen, jer fabrika koja proizvodi terene se nalazi samo u Južnoj Africi (blic.rs, 10. 8. 2018); **Skajbol** je jedan od najmlađih sportova na svetu. Osnovan je 1998. godine u SAD. U Evropi je prvi put osnovan 2000. u Nemačkoj. U Srbiji postoji od 2003. godine, kada je osnovan **Skajbol** savez Srbije, a brzo je krenulo sa predstavljajima i promocijama (skyballsrbija.com); Možda i najmlađi sport koji se predstavio na Sajmu sporta, bio je **skajbol**. Sport sličan skvošu, ali možda i atraktivniji, jer se najbolje igra na pesku ali i na svim drugim podlogama. Najmlađi skajbolaš Dositej odigrao je nekoliko poteza sa ministrom, izazvavši oduševljenje kod prolaznika. (kurir.rs, 2. 12. 2015); Na pedesetak štandova predstavljeni su sportovi poput karatea, fudbala, ragbija, biciklizma, pikada, jedrenja i bridža, kao i softbol, **skajbol** (danas.rs, 26. 7. 2009); Igrači **skajbola**, mladog sporta na ovim prostorima, seniorску sezonu završili su mečevima Prvenstva Srbije. Mečevi su igrani na vештачкој трави u Beogradu (atastars.rs).

❸ порекло енгл. skyball.

❹ област спорт.

❺ детерминативи Redovna **Skupština** Skajbol saveza Srbije biće održana 29. januara u Beogradu (skyballsrbija.com, 14. 1. 2018); Pod pokroviteljstvom Ministarstva omladine i sporta održan je kamp **skajbol** sporta u Karatašu. (sport.blic.rs, 10. 8. 2017); **Скајбол** репрезентација Србије тестирана је данас у Републичком заводу за спорт. Њих петоро су прошли моторичка тестирања (rzsport.gov.rs, 25. 1. 2011); Nijedan skajbolaš ili skajbolašica ne može da nastupi na **skajbol** takmičenjima u organizaciji **Skajbol** saveza Srbije dok nije registrovan (skyballsrbija.com); **Skajbol** savez Srbije, na sednici, održanoj 29. januara 2018. godine, a na predlog predsednika Skupštine i Upravnog odbora **Skajbol** saveza Srbije, kao i članova Skupštine, donosi SPORTSKA PRAVILA **SKAJBOL** SAVEZA SRBIJE (skyballsrbija.com, 29. 1. 2018).

скајбџлаш, -аша м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави скајболом (= спортом који се игра у двоје рекетом и лоптицом на трави, песку или вештачкој трави); мушка особа која се бави скајболом.*

❷ цитати Možda i najmlađi sport koji se predstavio na Sajmu sporta, bio je skajbol. Sport sličan skvošu, ali možda i atraktivniji, jer se najbolje

igra na pesku ali i na svim drugim podlogama. Najmlađi **skajbolaš** Dosi-tej odigrao je nekoliko poteza sa ministrom, izazvavši oduševljenje kod prolaznika (kurir.rs, 2. 12. 2015); Nijedan **skajbolaš** ili skajbolašica ne može da nastupi na skajbol takmičenjima u organizaciji Skajbol saveza Srbije dok nije registrovan (skyballsrbiya.com); Klubovi su dužni da do 1. marta svake godine u savezu prijave ukoliko imaju **skajbolaše** ili skajbolašice amatere sa potpisanim ugovorom ili profesionalce (skyballsrbiya.com).

❸ порекло према енгл. skyball.

❺ синоними скајболер.

❻ област спорт.

❽ напомене Нераспрострањено.

скајболашица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа скајболаш.*

❷ цитати Nijedan skajbolaš ili **skajbolašica** ne može da nastupi na skajbol takmičenjima u organizaciji Skajbol saveza Srbije dok nije registrovan (skyballsrbiya.com); Klubovi su dužni da do 1. marta svake godine u savezu prijave ukoliko imaju skajbolaše ili **skajbolašice** amatere sa potpisanim ugovorom ili profesionalce (skyballsrbiya.com); Skajbolaši i **skajbolašice** svih kategorija moraju biti registrovani u Skajbol savezu Srbije. Svi registrovani skajbolaši i **skajbolašice** obavezni su da se pridržavaju Statuta Skajbol saveza Srbije i Pravila, Pravilnika koje propisuje UO (skyballsrbiya.com).

❸ порекло према енгл. skyball.

❺ синоними скајболерка.

❻ област спорт.

❽ напомене Нераспрострањено.

скајболер м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави скајболом (= спортом који се игра у двоје рекетом и лоптицом на трави, песку или вештачкој трави); мушка особа која се бави скајболом.*

❷ цитати Andrejević najbolji **skajbolер**. / **Skajboleri** su održali završni turnir u seniorskoj konkurenciji (mešoviti). Domaćin je bio SC Lokomotiva (savremenisport.com, 6. 10. 2015); Softbolaši, dizači tegova i **skajboleri** prikupili 28.500 za nastradale u poplavama (atastars.rs, 13. 6. 2018); Ostaje žal što u završna tri kruga takmičenja nije igrao Branko

Kerkez, prvak Evrope iz 2010. i najtrofejniji **skajboler** u Srbiji (skyball-srbija.com); A sve su to pratili mladi **skajboleri** koji su bili na Kampu u Zavodu za sport u Košutnjaku (b92.net, 7. 12. 2018); Ciljne grupe i krajnji korisnici su nam bili mladi i talentovani sportisti, softbolašice, softbolaši, **skajboleri** i skajbolerke (sportskisavezbeograda.org.rs, 7. 8. 2018).

- ③ порекло према енгл. skyball.
- ⑤ синоними скајболаш.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

скајбoлeркa ж. р.

- ① дефиниција *женска особа скајбoлeр.*

② цитати Igraće se turnirski, skajboleri i **skajbolerke** ce prikupljati bodove i praviće se tabela (skyballsrbija.com); Ciljne grupe i krajni korisnici su nam bili mladi i talentovani sportisti, softbolašice, softbolaši, skajboleri i **skajbolerke** (savremenisport.com, 7. 12. 2018).

- ③ порекло према енгл. skyball.
- ⑤ синоними скајболашица.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

скајповање с. р.

① дефиниција *разговарање путем Скајпа (= апликације за комуникацију путем интернета, која директно повезује преко интернета компјутере, таблете и паметне телефоне особа које учествују у разговору и омогућује им да се међусобно и виде уколико поседују веб-камере).*

② цитати Правне недouмice oko суђења преко video-linka: (Ne)zakonito **skajpovanje** / Zbog kršenja mera samoizolacije donete su i prve presude, a суђено им је путем апликације Skajp, што се оправдава тиме да се штити здравље запослених у судovima и лица против којих се води поступак. Ипак, Advokatska komora Srbije smatra da је ovaj вид суђења drastično kršenje prava okrivljenog na pravično суђење, pogotovu kada се то radi samo на основу dopisa Ministarstva pravde. (novimagazin.rs, 4. 4. 2020); Krajem prošle godine, Microsoft је obelodanio interesantan projekat koji vam daje ekskluzivan uvid u tajne iza modne scene, kao i **skajpovanje** sa Victoriom Beckham! (organvlasti.com, 10. 2. 2014); Četovanje, **skajpovanje** i mejlovanje су prema studiji sprovedenoj u Austriji sve važniji u

životu ljudi, a pametni telefoni se ubrajaju u stalne pratiocice (danas.rs, 4. 6. 2012); Druženje s Deda Mrazom i njegovim pomoćnicima košta od 1.200 do 44.000 u zavisnosti od termina i vrste predstave, a od ove godine moguće je i **skajpovanje** sa omiljenim dečjim likom (espreso.rs, 2. 12. 2017).

③ порекло према енгл. Skype.

⑥ област ТЕХНОЛОГИЈА.

скајповати, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *разговарати користећи Скајп (= апликацију за комуникацију путем интернета, која директно повезује преко интернета компјутере, таблете и паметне телефоне особа које учествују у разговору и омогућује им да се међусобно и виде уколико поседују веб-камере).*

② цитати SAVET DANA: Izgledajte savršeno dok **skajpujete** (telegraf.rs, 4. 5. 2014); Koliko minuta dnevno „**skajpujemo**“?: Korisnici Skypea svakog dana potroše dve milijarde minuta na komunikaciju putem videa i poruka sa drugim korisicima te platfome (b92.net, 3. 4. 2013); Oni se obično javljaju na kurseve stranih jezika, ili poput jednog broja penzionera koji dolaze na časove računarstva, jer će na taj način ove bake i deke lakše „**skajповати**” sa porodicom u inostranstvu (politika.rs, 5. 2. 2017); Otkad se jedna od najboljih drugarica porodila, **skajpujemo** svako veče i pevamo bebi (twitter.com, 15. 9. 2014); Sasvim slučajno krenuli da se čujemo, zatim **skajpujemo**, jedna godina, druga... i tako deveta godina po redu, a da ga još uvek nisam videla (ispovesti.com, 22. 1. 2015).

③ порекло према енгл. Skype.

⑥ област ТЕХНОЛОГИЈА.

скајранер м. р.

① дефиниција *особа која се бави скајранингом (= трчањем на дуге стазе по планинама на веома тешким теренима, стрмим и неравним); мушка особа која се бави скајранингом.*

② цитати SRBIN TRČAO SA SVETSKIM VELIČINAMA **Skajraner** Dušan Bazić išao nebu pod oblake (kurir.rs, 7. 8. 2017); **Skajraneri** gotovo da nemaju pauzu, jer čim se završi sezona u Skajraning ligi Srbije gotovo odmah se počinje sa pripremanama za narednu sezonu ... Ovom nesveskom trkaču je ovo peta sezona u Skajraning ligi Srbije, a najbolji rezultat je ostvario 2017. godine kada je bio četvrti (backapalankavesti.com, 5. 5. 2020); Nikola Ilić: najbolji **Skajraner** domaće lige u 2016. (trca-

nje.rs, 21. 10. 2016); **Skajraneri** mogu da trče i po stazama, ali oni više vole da trasiraju sopstvene putanje preko planinskih livada i kamenih proplanaka, ili uz i preko stenovitih planinskih odseka (skyrunning-serbia.com, 2. 8. 2015); Dragi **skajraneri** i skajranerke, Danas smo prošli celu stazu i izmarkirali dobar deo, sutra nam ostaje jos jedna deonica i sve je spremno (trcanje.rs, 6. 3. 2016).

- ③ порекло према енгл. skyrunning.
- ⑤ синоними небески тркач, планински тркач.
- ⑥ област спорт.

скајранерка ж. р.

① дефиниција *женска особа скајранер.*

② цитати Dragi skajraneri i **skajranerke**, Danas smo prošli celu stazu i izmarkirali dobar deo, sutra nam ostaje još jedna deonica i sve je spremno (trcanje.rs, 6. 3. 2016); Preporučujemo penjački festival, ekstremno grebenarenje, planinsko i noćno trčanje sa **skajranerком** Nevenom Rajković, biciklizam i ulazak u pećinu Vetrena Dupka (magazinsana.rs, 12. 6. 2017); Nailazim na youtube video snimke poznate svetske **skajranerke** Emelie Forsberg i u njoj pronalazim motivaciju. Kroz njene intervjuе i video klipove upoznajem discipline i shvatam kakav je zapravo ovo sport (marnikrun.rs); Drage **Skajranerke**, Zadovoljstvo je imati vas u timu, na stazi i trkama. Posvećene, hrabre, izdržljive, lepe, zajedno sa rasčupanom kosom, blatnjavim licem, bez šminke, ali sa osmehom, cvetom u kosi i kilometrima pod nogama. Sve je više dama na startnim linijama, ali i sve više na cilju, sa sjajnim rezultatima. Čim ste krenule sa trčanjem, sve ste porednice (facebook.com/skyrunningserbia, 8. 3. 2016); Nevena Rajković, planinska trkačica, [...] najbolja je **skajranerka** za 2016. godinu (neat-serbia.com).

- ③ порекло према енгл. skyrunning.
- ⑤ синоними небеска тркачица, планинска тркачица.
- ⑥ област спорт.

скајранинг м. р.

① дефиниција *трчање на дуге стазе по планинама на веома тежким теренима, стрмим и неравним, као врста спорта.*

② цитати **Skajraning** su planinski maratoni, trke po jako nepristupačnom terenu, koje se po svojoj težini mogu svrstati u ekstremne spotove. U pitanju su ogromne razdaljine koje se prelaze po neravnom terenu, bez obzira na to da li je sunce, kiša, sneg ili magla, a cilj je sakupiti dovoljno

bodova za čuvenu trku koja se jednom godišnje održava na Monblanu, najvišem vrh francuskih Alpa. Ana ističe da postoje i trke sa manjim distancama za početnike, ali da poenta uopšte nije u konačnom rezultatu već u uživanju u prirodi i upoznavanju svojih mogućnosti. – Kod planinarenja ste uvek u grupi, dok ovde možete da zaostanete, da vas okolnosti i tempo razdvoje od ostalih. Može se desiti da ostanete sami usred planine iako je pala noć. Zato postoji obavezna oprema koju svaki trkač mora da ima, a u koju spada GPS uređaj. Pored toga uvek morate da uz sebe imate astro foliju radi čuvanja temperature tela jer se promrzline lako mogu desiti. Obavezna oprema su i šušlavac-kabanica, mobilni telefon, štapovi za planinarenje, lampa, pištaljka za dozivanje pomoći, o kvalitetnim patikama za trejl i ostalim osnovnim stvarima ne treba posebno da pričam – kaže Ana. Pored ispitivanja sopstvenih mogućnosti kroz **skajraning** po njenim rečima možete upoznati i Srbiju kakvu niste znali (danas.rs, 4. 10. 2019); Međutim, moj najveći uspeh je što sam digao potpuno nerazvijen i poprilično nepoznat svet (kod nas) nebeskog trčanja, **skajraninga**, trejlaninga kako god hoćete da nazovete. To nije kros, tu ne moraju postojati jasne staze, tu ima tehničkih delova, to je evolucija trčanja i planinarenja koja ima veliki rast u svetu (trcanje.rs, 17. 10. 2018); Za ljubitelje **skajraninga** privlačni su neotkriveni, divlji tereni, a zahvaljujući ovom sportu neke destinacije u našoj zemlji su oživele (politika.rs, 21. 7. 2016); Uz sponzorstvo brenda „FILA” 1993. godine **Skajraning** je promovisan i pokrenut širom svetskih planinskih venaca sa takvim nadahnućem da je inspirisao mnoge trke širom sveta (skyrunning-serbia.com).

③ порекло енгл. skyrunning.

⑤ синоними небеско трчање, планинско трчање.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи Srbija je imala prvog predstavnika u okviru Svetske **skajraning** lige (nebesko trčanje). Tromso, gradić na krajnjem severu Norveške je bio domaćin jedne od najprestižnijih trka Svetske **skajraning** lige, koju organizuje najbolji planinski trkač sveta Kilian Žornet sa svojom devojkom Emili Frosberg (kurir.rs, 7. 8. 2017); Svake godine organizuje se **skajraning** maraton gde učesnici imaju priliku da trče u prirodi, osvajaju vrhove i savladaju uzbrdice i nizbrdice (mojbecej.rs, 19. 8. 2018); Trka na 30 kilometara je, po pravilima svetske **скајранинг** федерације, у формату скај класика и бодује се за националну лигу (rts.rs, 3. 4. 2018); Park prirode „Stara planina” peti put bio je domaćin jedne od najvećih planinskih trka u Srbiji koje je organizovala Srpska **skajraning** asocijacija (blic.rs, 29. 5. 2017).

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*skyrunning*).

скиатлѳн м. р.

❶ дефиниција *скијашко такмичење у коме такмичари један део стазе прелазе класичним скијањем, а други део скијањем на дасци.*

❷ цитати Такмичење у женској конкуренцији у **скиатлону** одржано је на скијашком комплексу „Лаура” у оквиру XXII Зимске олимпијаде у Сочију. Такмичарке су половину стазе (7,5 km) скијале класичним, а половину слободним стилем (rs.rbth.com, 9. 2. 2014); На Олимпијским играма 2014. године одржаним у Сочију освојио је две златне медаље, злато на дистанци од 15 km класичним стилем као и злато на дистанци од 30 km у дисциплини **скиатлон** (sr.wikipedia.org); Сутра се одржава **скиатлон** (комбинација класик и слободног стила) (avangarda.in, 27. 12. 2011); **Скиатлон** је спорт који, упркос садашњем називу, није нов. Тркачка скијашка трка, која постоји од 1924. године, 2003. године добила је модеран формат, назван по-тера. У јуну 2011. године преименована је одлуком Савета ФИС-а у Љубљани, тако да би било погодно да се та такмичења разликују од оних који се односе на трке са хендикепом (srp.sokosport.com).

❸ порекло енгл. ski + грч. áthlon : борба.

❹ варијанте скијатлон.

❺ област спорт.

❻ напомене Не препоручује се изворно писање (*skiathlon*). Предност треба дати неологизму *скијатлон* над варијантом *скиатлон*.

скијатлѳн м. р.

❶ дефиниција *скијашко такмичење у коме такмичари један део стазе прелазе класичним скијањем, а други део скијањем на дасци.*

❷ цитати **Skijatlon** je jedna vrlo posebna disciplina na zimskim Olimpijskim igrama u Sočiju, koja od učesnika zahteva neverovatnu izdržljivost, pa i ne čudi što je na kraju trka retko ko uspeo da se održi na nogama (sport.blic.rs, 10. 2. 2014); Норвешки крос кантри скијаши освојили су три медаље у **скијатлону** на Зимским олимпијским играма у Пјонгчангу (b92.net, 11. 2. 2018); Шведска скијашица Шарлота Кала освојила је злато у **скијатлону**, првој дисциплини у којој су додељене медаље на Зимским олимпијским играма у Пјонгчангу (naslovi.net, 10. 2. 2018); Руски скијаш Aleksander Boljšunov trijumfoвао је на првом **скијатлону** сезоне који је у оквиру Svetskog kupa одржан у норвешком Lilehammeru (sportklub.rs, 7. 12. 2019); Мушки **скијатлон** је подељен у две етапе од по 15 kilometara [...] У суботу је Marit Bjergen donela Норвешкој злато у првој трци у **скијатлону** у Сочију (vesti.rs, 9. 2. 2014).

③ порекло енгл. ski + грч. áthlon : борба.

④ варијанте скиатлон.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*skiathlon*). Предност треба дати неологизму *скијатлон* над варијантом *скиатлон*.

смартфџн м. р.

① дефиниција *мобилни телефон који комбинује могућности мобилног телефона (размена гласовних позива и текстуалних порука) и рачунара (приступ интернету, мултимедијалне функције и др.).*

② цитати **Smartfoni** ће се uskoro sasvim promeniti, a zatim nestati [...] Promene se već događaju. Malo po malo, korisnički interfejs našeg smartfona zameniće uređaji koje nosimo na sebi (raf.edu.rs); Kalifornijska kompanija Rojole predstavila je u Pekingu prvi **smartfon** na preklapanje, čime je „pokvarila” veliku svečanost Samsunga koji je predstavljajući sličnog koncepta najavio za kraj godine (novosti.rs, 2. 11. 2018); Kompanija „Асус” представила је гејмерски **смартфџн** „ROG Phone 3”. Телефон има процесор и подршку за игре „Квалком”, преноси портал „ГСМАрена” (rs.sputniknews.com, 23. 7. 2020); Први паметни телефон (**смартфџн**) са савитљивим екраном требало би да се појави до краја године, најавила је недавно компанија „ЛГ Електроникс” (politika.rs, 27. 8. 2013); „Десетка” је змај међу **смартфџнима** јер се откључава када га власник погледа, бежично се пуни, извршава 600 милијарди операција у секунди (rts.rs, 12. 9. 2017).

③ порекло енгл. smartphone.

⑤ синоними паметни телефон.

⑥ област технологија.

⑦ детерминативи HTC već неко време nije relevantan kada je reč o pametnim telefonima. U proteklih nekoliko godina je predstavljeno svega nekoliko uređaja ovog brenda. No, ove godine, HTC je potpuno odsutan sa **smartfon** tržišta i nije objavio nijedan telefon ... No, da li će ostati tako? Novi CEO kompanije HTC, Yves Maitres, tvrdi da HTC nije odustao od **smartfon** biznisa (pcpress.rs, 8. 10. 2019); Pre toga, kupcima su već bili dostupni objedinjeni sistem OnStar koji uključuje brojne bezbednosne opcije, ali omogućava i Internet konekciju i upravljanje pojedinim funkcijama putem **smartfon** aplikacije, kao i IntelliLink multimedijalni uređaji, sa CarPlay i Android Auto funkcijama (obebeđuju kompatibilnost sa **smartfon** uređajima koji rade na Apple iOS i Android platformama) (b92.net, 8. 4. 2016); Kada se stranice preklape, uređaj podseća na klasični **smartfon** uređaj (danas.rs, 24. 1. 2019).

③ напомене Не препоручује се изворно писање (*smartphone*). Предност треба дати домаћем синониму *паметни телефон*.

смартфџнскџ, -џ, -џ

① дефинициџ *коџи се односи на смартфон (= мобилни телефон коџи комбинуџе могућности мобилног телефона – размена гласовних позива и текстуалних порука – и рачунара – приступ интернету, мултимедиџалне функциџе итд.).*

② цитати Drugo pitanje: šta radite kad ste u restoranu na ručku sa osobom koja je **smartfonski** zavisnik? (twitter.com, 2. 10. 2018); No za razliku od , koja je bila kolaž raznih kratkih formi karakterističnih za **smartfonski** ekosistem generacije čiji glas je predstavila, nova knjiga iste autorke ipak poseduje narativnu strukturu, u smislu da hronološki prati jedan bitan deo života jedne домаће tinejdžerke iz srednje klase (knjigopress.com, 2018); Kontroliše ih jedna **smartfonska** aplikacija (raf.edu.rs); To je, doduše, manja rezolucija nego što je ima ekran Galaxy-ja S6 sa superoštrom rezolucijom Quad HD ekrana (2560 x 1440 тачака), ali ipak je za svaki **smartfonski** program savršeno dovoljna (pcpress.rs, 11. 7. 2015); Galaxy Mega je дугачак непуних 170 milimetara, širok skoro 90 milimetara, ima 201 gram i poprilična je **smartfonska** gromada (pcpress.rs, 10. 11. 2013).

③ порекло према енгл. *smartphone*.

④ област технологиџа.

смартфџнчић м. р.

① дефинициџ *смартфон од миџа, мали смартфон (= мобилни телефон коџи комбинуџе могућности мобилног телефона – размена гласовних позива и текстуалних порука – и рачунара – приступ интернету, мултимедиџалне функциџе итд.).*

② цитати Nije mi zbog kompanije, nego odnedavno koristim kineski **smartfončić** (blog.b92.net, 23. 5. 2019); Palm predstavio minijaturni Android **smartfončić** (forum.benchmark.rs, 20. 10. 2018).

③ порекло према енгл. *smartphone*.

④ синоними паметни телефон.

⑤ област технологиџа.

⑥ напомене Нераспрострањено.

смўти и смўтї м. р.

❶ дефиниција *кашасти напитаk од воћа или поврћа умућеног заједно с водом, воћним соком, млеком или јогуртом.*

❷ цитати **Smutiji** su blendirani sokovi napravljeni od svežeg i/ili smrznutog voća i povrća (totallywellness.rs); Sok ili **smuti** šta vam više prija i šta češće spremate? Da li imate blender i volite sebi i najmilijima da spremate šejkove i **smutije** ili radije koristite sokovnik, jer volite sokove bez vlakana? (evaija.com, 7. 7. 2018); Моć zelenog **smutija** лежи u tome što sav vitaminima bogat zeleniš možete pretvoriti u izvrstan napitak, iako možda niste ljubitelj ovog povrća (organicnet.co, 26. 7. 2017); Некима од њих је у исто време током петодневног периода, најчешће у облику **смутија** давано 48 грама ораха (отприлике три и по ораха који доносе 315 калорија), док су остали пацијенти у овој групи добијали **смутти** са плацебо ефектом, идентичног укуса и броја калорија (politika.rs, 25. 2. 2019); Позвали су и другаре из П2 и IV2 и њихову учитељицу Марицу Првановић на дегустацију **смутија**. Воће су ученици донели од својих кућа, [...] Воће је заједнички припремано и направљено је више врста **смутија** (oskaradjordje.edu.rs, 29. 10. 2019).

❸ порекло енгл. smoothie.

❹ област исхрана.

❺ напомене Не препоручује се изворно писање (*smoothie*).

спòрā хрāна ж. р.

❶ дефиниција *храна произведена и спремљена на традиционалан начин, која се једе без журбе.*

❷ цитати Dinamčan stil života jedan je od razloga što se danas hranimo brzo i nezdravo. Sa takvim stilom povećala se ne samo potreba za uličnom hranom već i način na koji je gajimo i koristimo. Upravo iz tog razloga nastala je **spora hrana** koja se gaji na tradicionalan način (agromedia.rs, 28. 7. 2020); Italijan Karlo Petrini, osnivač Pokreta **spore hrane**, 1986. godine rekao je sad već antologijsku rečenicu – Mi smo ono što jedemo. **Spora hrana** je nastala kao odgovor na brzu hranu, ali se razvila u nešto mnogo više od toga. **Spora hrana** nudi sve što nudi bilo koja ishrana – sve vrste mesa, morske plodove, ribe, voće i povrće, mesne preradevine koje se koriste isključivo domaće pripremljeni (gsigma.rs, 19. 2. 2018); **Spora hrana** je nastala kao odgovor na brzu hranu, ali se razvila u nešto mnogo više od toga. Sada je to čitav pokret, nastao kao bunt protiv otvaranja Mekdonalds restorana na Španskim stepenicama u Rimu (b92.net, 3. 8. 2010); „Као репрезентативна **спора храна**, добра за здравље и дијете, К-храна ће помоћи људима да остану у физичкој

форми,” говорио је Су и алудирао на концепт „**споре хране**” која промовише локална јела и традиционално кување. **Спора храна**, замишљена као супротност брзој храни, охрабрује гајење семена, биљака и домаћих животиња карактеристичних за локалне еколошке системе (ilustrovana.com, 18. 9. 2018); Ovu hranu vas ne teraju da jedete sa nogu, naprotiv! Ovaj pokret je nastao pre dvadesetak godina u Italiji kao neka vrsta inata u odnosu na mejnstrim – brzu hranu. Sve što brza hrana jeste, to **spora hrana** nije (nadijeti.com, 17. 10. 2016).

③ порекло према енгл. slow food.

⑥ област исхрана.

судоку м. р.

① дефиниција *табеларна логичка загонетка с бројевима од један до девет, пореклом из Јапана.*

② цитати **Sudoku** је игра која počiva на математичким принципима и коју је пронашао Leonard Euler, швајцарски математичар, 1793. godine. 1979, u Americi se pojavljuje igra Number Place. Igra je predstavljena u Japanu 1984, pod imenom koje na japanskom u bukvalnom prevodu znači ‘brojevi se mogu pojaviti samo jednom’. Nakon nekog vremena, to ime se krati u **Sudoku**. 2004. i 2005, brojne dnevne novine počinju da izdaju sudoku jednačine i igra tada zapravo dobija na svojoj popularnosti. Osnovni **Sudoku** kvadrat je veličine 9×9, podeljen na 6 manjih kocki dimenzija 3×3. Svaka od ovih kocki, kolona ili redova mora da sadrži svih 9 brojeva od 1 do 9, bez ponavljanja (kakopedija.com, 10. 3. 2011); Sudoku je „igra za mozak” / **Sudoku** unapređuje logiku, dedukciju i konstruktivno rešavanje problema (sudokumagazin.wordpress.com, 25. 3. 2015); Ako volite da rešavate **sudoku** i u društvu važite za najinteligentniju osobu, možete pokušati da rešite najteži **sudoku** na svetu. Finski matematičar Arto Inkala proveo je tri meseca dizajnirajući tablu za **sudoku** koja ima samo jedno rešenje (blic.rs, 30. 6. 2012); Rešite **sudoku** dana: Cilj igre je ispuniti sva polja brojevima od 1 do 9; svaki broj sme da se pojavi tačno 9 puta (telegraf.rs, 12. 8. 2020).

③ порекло јап. 数独 [sūdoku].

⑥ област забава.

⑦ детерминативи Rešavanje **Sudoku** slagalica ne zahteva matematičke veštine, niti je neophodan talenat za ukrštene reči ili šahovske probleme. Ova igra zahteva sposobnost da se razmišlja logički (veština čiji razvoj ova igra podstiče, dok igrač napreduje), dosta strpljenja i izvesnu čeličnu odlučnost (knjizara.com); Osnovni **Sudoku** kvadrat je veličine 9×9, podeljen na 6 manjih kocki dimenzija 3×3. Svaka od ovih kocki, kolona ili re-

dova mora da sadrži svih 9 brojeva od 1 do 9, bez ponavljanja (kakopedija.com, 10. 3. 2011); Циљ игре је да се **судоку** мрежа попуни једноцифреним бројевима, при чему се сваки број јавља само једанпут у сваком реду, колони и 3x3 блоку (sudoku.net).

T

тачскрин м. р.

❶ дефиниција *екран компјутера или мобилног телефона који кориснику омогућава да уређају задаје команде, да буде у интеракцији с њим додиривањем површине екрана.*

❷ цитати **Тач скрин** је примарни начин на који користимо мобилни телефон. Без њега, уређај је, практично, неупотребљив. Уједно, замена **тач скрина** на мобилном телефону једна је од ствари која је често потребна власницима телефона. Уколико вас мући овај квар, цена замене **тач скрина** у ProMobi сервису не треба да вас брине. На располагању вам је замена **тач скрина** по најнижој цени и уз коришћење оригиналног екрана осетљивог на додир за ваш модел мобилног телефона (promobi.rs); Vrlo често се desi да се приликом пада iPhone-а полони само стакло које је саставни део дисплеја. У том случају требало би заменити комплетан дисплеј и **тач скрин** (switchtel.net); Touch screen (**тач скрин**, а не тач скрин) је сваки екран који може да поред приказивања информација препозна додир и одреди његов положај. Предности **touch screena** су mnogobrojne: омогућава људима без претераног знања о компјутерима да их користе; eliminiше потребу за tastaturom, али и мишем, када су у питању монитори; остављају више простора на радним површинама; пружају brz pristup svim oblicima podataka itd. Prvi računar sa **touch screenom** izašao је u prodaju 1983, а данас се touch screen налази svuda oko нас (thesciencemadness.blogspot.com, 18. 3. 2014); Svetsko tržište mobilnih telefona sa ekranima osetljivim на do-dir – „**тач скрин**” (touch screen) porašće ove godine на 362,7 милиона komada, што представља раст од 96,8 одсто, у односу на 184,3 милиона prodatih komada 2009. godine, prognozirala је америчка агенција „Gartner” (mondo.rs, 5. 3. 2010); Али да је коришћење **тач-скрин** уређаја у колима опасније од вожње под дејством алкохола доказале су колеге из престижног магазина „Мотор1”. Они су користећи најновију студију указали колико је опасно користити уређаје са **тач-скрином** у току вожње (magazin.novo-sti.rs, 23. 3. 2020).

- ③ порекло енгл. touchscreen.
- ⑤ синоними екран осетљив на додир.
- ⑥ област технологија.

⑦ детерминативи Али да је коришћење **тач-скрин** уређаја у колима опасније од вожње под дејством алкохола доказале су колеге из престижног магазина „Motor1” (magazin.novo-sti.rs, 23. 3. 2020); Da li su **тач-скрин** екрани опасnost nap putu (polovniautomobili.com, 23. 9. 2020); **Таčскрин** уређаји би ускоро могли баснословно да поскупе, evo i зашто (srbijadanas.com, 17. 11. 2020).

⑧ напомене Иако се срећу различите правописне варијанте (*тач-скрин*, *тач скрин*), предност треба дати спојеном писању (*тач-скрин*), јер се елементи *тач* и *скрин* у српском језику не употребљавају самостално.

ТВЁРК м. р.

① дефиниција *врста индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Ples mi je bio jako specifičan jer ništa slično nisam videla do tada i ništa slično nije postojalo na našim prostorima. Dopalo mi se to što te **twerk** ne ograničava samo da kako bi ljudi rekli „mešaš dupetom” nego možeš da ga kombinuješ sa gimnastikom, hip hopom, densholom i čime god poželiš. Ja ga lično najviše mešam sa densholom, i obožavam da dubim na glavi – priča Melani (vice.com, 10. 4. 2017); Ona se u svojim vežbama plesa koncentriše na ples guzom „**twerk**”, pa ovaj ples izgleda jako seksi (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Naime iako je **twerk** postao planetarno popularan zahvaljujući hip hop i rnb muzici i spotovima u koje je uplivao početkom dvehiljaditih, koreni ovog plesa su mnogo stariji. Slični pokreti bili su deo nacionalnog plesa u Zapadnoj Africi još mnogo pre (lepotai-zdravlje.rs, 20. 2. 2020); „Urban Dance Night” je ovom prilikom акценат stavio na trenutno najpopularniji i najegzotičniji ples – **twerk**. U nekoliko blokova, devojke iz gore pomenutog kluba će imati prilike da demonstriraju svoje umeće, ali ne samo iz oblasti **twerka**, već i iz oblasti dancehall-a, salse kao i drugih senzualnih plesova (ilovezrenjanin.com, 16. 11. 2016); Pogledajte kako Neda Ukraden igra „**Twerk**”! [...] Novi plesni hit „**Twerk**”, postao je jedna od najvećih senzacija ove godine (arhiva.alo.rs, 13. 9. 2013).

- ③ порекло енгл. twerk.
- ⑤ синоними ТВЕРКИНГ.
- ⑥ област ПЛЕС.

⑦ детерминативи Očekujemo odličan **twerk** šou! Dođite da zajedno p-lešemo uz najveće hitove i uživamo u najboljim koktelima (ilovezrenjanin.com, 16. 11. 2016); Helena Klešić je višegodišnja **twerk** instruktorka (spartacus.sovahosting.com); U živo **twerk** radio stanice na internetu. Slušajte svoju omiljenu **twerk** radio stanicu besplatno (online-radio-box.com); Nema boljeg načina da se proslavi rođendan nego organizovanjem **Twerk** takmičenja – barem je to rezon Hip Hop Life (v-s.mobi); Za tverkovanje se zainteresovala početkom 2012. godine. Gledala je dosta spotova i **twerk** klipova na internetu i rešila da ga sama proba, prvo u svojoj sobi (vice.com, 10. 4. 2017).

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*twerk*).

ТВЁРКАЊЕ с. р.

① дефиниција *индивидуално сензуално плесање, углавном жена, у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Na društvenim mrežama se pojavio video na kome Amerikanka ozbiljno daje instrukcije prolaznicima iz seksi „**tverkanja**”. Tverk je seksi ples koji se zasniva na pomeranju guze (kurir.rs, 6. 4. 2016); Ne-ka neko maloletnicama pojasni razliku između tvitanja i **tverkanja** (twitter.com, 6. 5. 2016); Od **tverkanja** sam dobila išijas (twitter.com, 4. 9. 2016); Otvaram školu **tverkanja** za stare i iznemogle (twitter.com, 26. 10. 2016); многе белкиње ово не могу. Ем што немају чиме, ем што немају од кога да науче. „Гузни плес”, односно **твёркање**, највише карактерише популаран начин играња афроамеричких девојака, које брзим мрдањем мало пунијих гузова, могу сваког задивити а и узбудити. Стога даме, без обзира на мршавост, приуштите ово својим мушкарцима, само одаберите пристојну локацију (naslovi.net, 19. 11. 2012).

③ порекло према енгл. twerking.

⑤ синоними твёрковање.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЁРКАТИ, -ам несврш.

① дефиниција *плесати твёрк (= врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом).*

② цитати „Svi **tverkaju**... Svi bi u određenom periodu života to trebali da nauče”, poručila je Serena Vilijams. Teniserka je još jedan snimak posvećen ovom plesu snimila u aprilu ove godine (rts.rs, 4. 8. 2016); Dok Seka snima svoje dijete kako se spušta niz tobogan, Karleuša svoje kćerke

uči da **tverkaju** (facebook.com, 27. 6. 2019); Po meni, **tverkaju** samo kur*e, to je moje mišljenje. Ni jedna normalna devojka neće tverkati pred nekim, zapitajte se malo (ispovesti.com, 14. 11. 2017); Imate zadnjicu ne znate **tverkati**? Evo kako (mojkontakt.com, 14. 12. 2016); Nadam se da nisi neka od 100 kila, kad budeš **tverkala** ima da se tresе cijela Srbija! (ispovesti.com, 25. 6. 2015).

❸ порекло према енгл. twerk : тверк.

❺ синоними тверковати.

❻ област ПЛЕС.

твèркāш м. р.

❶ дефиниција *мушка особа која плеше тверк (= врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом).*

❷ цитати Gde može da se zaposli odlična tverkašica ili **tverkaš**, nakon завшене школе тверка? Široka je леpeза могућих запосленја! [...] Он је човек добре душе и потрудиће се да нађе неко добро радно место квалитетној тверкашици. А могуће и **tverkašu** (magazin-tabloid.com).

❸ порекло према енгл. twerk : тверк.

❺ синоними тверкер.

❻ област ПЛЕС.

❽ напомене Нераспрострањено.

твèркāшица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа тверкаш.*

❷ цитати Сара Сеиферт, **тверкашица** из Вуковара која се прославила наступом у Суперталенту, снимила је спот у теретани и показала своје умеће у плесу и тверковању (naslovi.net, 15. 1. 2018); Тако је позната **tverkašica** Zorica Antić зашла међу колоне возила и horde пеšака и zamešала guzom, а како су реаговали други? Fenomenalno! (beograd24.rs, 3. 10. 2019); Džesika Vanesa (22) из Floride је професионална „**tverkašica**” која је због veoma исплативог врckанја guzom напустила посао васпитачице (time.rs, 10. 10. 2014); Najpoznatija rijaliti zvezda Kim Kardašijan pohvalila se на Instagramу краћим видео снимком, који је запао за око свим njenim пратиocима и fanovima, а како и не би када атрактивна starleta mrда guzom као права, професионална **tverkašica** (arhiva.vesti-online.com, 20. 8. 2016); Gde može da se zaposli odlična **tverkašica** или tverkaš, nakon завшене школе тверка? Široka je леpeза могућих запосленја! (magazin-tabloid.com).

③ порекло према енгл. twerk : тверк.

⑤ синоними тверкерка.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКАШКИ, -а, -о

① дефиниција *који се односи на тверк, тверкашице (тверкерке) и тверкаше (тверкере) (= врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом, као и на особе које изводе овај плес).*

② цитати Klub Open se otvorio za sve ljubitelje dobrog **tverkaškog** provoda, a na njegove širom otvorene ruke je odgovorila brojna zabavna ekipa Beograda željna dobrog provoda (my-instastalker.com); Sarah nastupa po klubovima gdje pokazuje svoje **tverkaške** sposobnosti (24h.ba, 2. 12. 2017); Iako nije pokazala zavidne „**tverkaške**” vještine, njeni obožavatelji nahvalili su se i nazvali je „boginjom ljubavi” (moj-portal.ba, 1. 11. 2017).

③ порекло према енгл. twerk : тверк.

⑥ област ПЛЕС.

⑧ напомене Нераспрострањено.

ТВЕРКЕР м. р.

① дефиниција *особа која плеше тверк (= врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом); мушка особа која плеше тверк.*

② цитати Prvi srpski **tverker** / Jovan je mladi dečko iz Srbije koji se bavi plesom, ali ne bilo kojim, već sve popularnijim – tverkom. On je prvi muškarac na Balkanu koji je skupio hrabrost i izašao javno da radi ono u čemu najviše uživa, da tverkuje. Kako kaže ovaj ples mu daje neobjašnjivu energiju (video.vice.com, 2. 4. 2018); I onaj igrač, **tverker** ili kako se već zove (svet.rs, 16. 4. 2017); Audicije za emisiju Ja imam talenat su završene. Videli smo talentovane imitatore, pevače, „**tverkere**” i kompozitore (mon-do.rs, 9. 3. 2017); Oksfordski rečnik engleskog jezika ove godine dobio je preko 500 novih reči, a među njima se nalazi i „**tverker**” – osoba koja tverkuje („njiše” zadnjicom) kao i popularna „e-cigareta” (021.rs, 25. 6. 2015); Da bi se našle u Oksfordskom rečniku, reči moraju da „žive” najmanje 10 godina. Tako se navodi da „tverking” ili „**tverker**” vodi poreklo iz Nju Orleansa sa početka devedesetih, kada se u tom gradu na jugoistoku SAD pojavio ovaj vid igre (b92.net, 25. 6. 2015).

③ порекло према енгл. twerk : тверк.

⑤ синоними твркаш.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКЕРКА ж. р.

① дефиниција *женска особа твркер.*

② цитати Такмиčarka „Pinkovih zvezda” Zorica Antić prva je profesionalna **tverkerka** u Srbiji i osnovala je prvu školu tverka kod nas (espresso.rs, 25. 4. 2019); Pozvali [smo] jednu od najpoznatijih **tverkerki** u Srbiji, da na licu mesta izvede svoju tačku (msgajic.rs, 16. 11. 2019); Džesika Vanesa (22) je profesionalna **tverkerka** (telegraf.rs, 10, 10, 2014); Najpoznatija **tverkerka** sa ovih prostora još jednom pokazala zašto momci luduju za njom (telegraf.rs, 4. 2. 2018); „Kupila sam novi auto, otplatila ga, i uspjela sam da se izvučem iz dugova”, kaže ova **tverkerka** (kolektiv.me, 18. 10. 2014); City Girls objavile su spot za pesmu „Twerk” s Cardi B, u kojem učestvuju najbolje „**tverkerke**” (mondo.rs, 18. 1. 2019); Ponovo je na društvenim mrežama hit kako tverkuje naša najpoznatija **tverkerka** (kurir.rs, 16. 8. 2019).

③ порекло према енгл. twerk : тврк.

⑤ синоними твркашица.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЕРКИНГ м. р.

① дефиниција *врста индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети тражњицом.*

② цитати Kratko i jasno, **Tverking** je ples koji vas neće ostaviti ravnodušnim! Plesni pokreti se sastoje od pomicanja stražnjice gore dole, tako da pokreti podsećaju na simulaciju seksa (pravda.rs); Zahvaljujući Majli Sajrus i njenom nastupu na dodeli muzičkih nagrada 2013. godine, „**tverking**” je sada poseban način plesa. Leksi Pantera, instruktor ovog zavodljivog načina plesa je igrala „slobodan stil” i pokazala svoje umeće (zena.blic.rs, 25. 4. 2017); **Tverking** je sve popularniji i u Srbiji, a časovi bi dobro došli i Dari Bubamari (blic.rs, 30. 3. 2016); Iako je **tverking** postao planetarno popularan zahvaljujući hip hop i rnb muzici i spotovima u koje je uplivaao početkom dvehiljaditih, koreni ovog plesa su mnogo stariji. Slični pokreti bili su deo nacionalnog plesa u Zapadnoj Africi još mnogo pre (vice.com, 10. 4. 2017); **Tverking** je vrsta neobičnog plesa i postala je veoma popularna u poslednjih nekoliko godina (rts.rs, 4. 8. 2016).

③ порекло енгл. twerking.

⑤ синоними тврк.

⑥ област ПЛЕС.

⑦ детерминативи Njen video je takođe parodija na „**Twerking**” performanse koje smo gledali cijelog ljeta, od pjevača poput Majli Sajrus i Robina Tika (issuu.com, 26. 12. 2013); **Twerking** manija i šokantan seksi ples Majli Sajrus obezbudili **twerkingu** mesto u Oksfordskom rečniku (verbalisti.com); Svako ko „meša”, „ljulja” ili nedolično pleše u krilu druge osobe u Dekvinsiju u Luizijani, mogao bi biti kažnjen zatvorom od 30 dana, jer je gradonačelnik rešio da prekine ludilo „**twerking**” (**twerking**) plesa (b92.net, 30. 9. 2013).

ТВЁРКОВАЊЕ с. р.

① дефиниција *индивидуално сензуално плесање, углавном жена, у коме доминирају брзи покрети стражњицом.*

② цитати Šta je to **tverkovanje**? Ko još ne voli da vidi kada neko dobro meša guzom, bez obzira da li se radi o devojci ili nekom zgodnom frajeru? (navidiku.rs); Zvanična definicija **tverkovanja** glasi – „Ples uz pop muziku u provokativnom seksualnom smislu, pokretati svoje kukove i sesti u duboki čučanj” (zenskimagazin.rs); **Tverkovanje** je tužna pojava. Asocira na ženu kojoj uporno izmiče orgazam ali ona ne odustaje pa gura na silu... previše se tu loših porniča gledalo (twitter.com, 10. 6. 2020); Sve popularnije „**tverkovanje**” uzelo je maha ne samo u MTV spotovima, već i u svetu fitnesa! (lepotaizdravlje.rs, 9. 5. 2015); **Tverkovanje** je na prečac osvojilo zemlju Vladimira Putina, i izaziva sve više negodovanja puritanaca i konzervativaca (vice.com, 11. 11. 2015).

③ порекло према енгл. **twerking**.

⑤ синоними **тверкање**.

⑥ област ПЛЕС.

ТВЁРКОВАТИ, -ујѐм несврш.

① дефиниција *извести, изводити, плесати тверк (= врсту индивидуалног сензуалног плеса, који плешу углавном жене и у коме доминирају брзи покрети стражњицом).*

② цитати Латиша Грејс је грдно зажалила што је пред камерама по-кушала да **тверкује**, а њену задњицу је видео цео свет (novosti.rs, 14. 7. 2016); Ove devojke plešu za sebe, njihovo telo je isključivo njihova stvar kao i izražavanje seksualnosti i slobode. Sve imamo prava da **тверкујемо**. Kako hoćemo i u čemu hoćemo. Naša zadnjica je naša stvar i mešaćemo je koliko hoćemo (vice.com, 10. 4. 2017); Zanosna kolumbijska glumica Sofija Vergara pokazala je svima kako **se ‘тверкује’** (arhi-

va.alo.rs, 24. 9. 2013); Она је уз псовку почела да игра, а потом објаснила да је приватно **тверковала**, али да је изузетно понижавајуће када то ради у јавности (politika.rs, 3. 1. 2014); Mina se u jednom trenutku podigla na kolena i **tverkovala** uz muziku [...] Kako Mina izgleda u toplesu i kako **tverkuje** pogledajte u videu u nastavku teksta (telegraf.rs, 8. 5. 2019); У Русији забрањен рад плесне школе која је учила малолетнице да **тверкују** (pravda.rs, 14, 4, 2015).

❸ порекло према енгл. twerk.

❺ синоними тверкати.

❻ област плес.

ТВЇТ м. р.

❶ дефиниција *кратка порука на друштвеној мрежи Твитер, са ограниченим бројем карактера, у почетку до 140 а сада до 280.*

❷ цитати Osim privlačnog sadržaja i činjenice da dobar **tvit** treba da sadrži link, tarabe i manje od 140 karaktera, što zna većina onih koji imaju nalog na Tviteru, šta je to što još može da se uradi da **tvit** bude kvalitetan i dobar? [...] Neke od najpopularnijih poruka, vesti i informacija, koje su kasnije bile opšte poznate u javnosti, došle su upravo sa Tvitera (b92.net, 21. 12. 2015); Devojka – za koju jedino znamo da se zove Vanja – svaki dan isporučuje na tajmlajnu tvitove koji su pravi mali biseri. Objavila je oko 18.000 **tvitova** koje u slast zvanično čita više od 5.000 tviteraša (sminkerijada.blogspot.com, 11. 4. 2016); **Tvit** je sakriven od najšire javnosti, ali ko želi može da vidi šta je predsednik napisao, jer je kompanija obrazložila da to jeste u interesu javnosti, piše Glas Amerike (beta.rs, 29. 5. 2020); Твитер је онлајн друштвена мрежа која омогућује корисницима да шаљу и читају кратке поруке – **твитове** (енг. tweets), са ограниченим бројем карактера (140) (politika.rs, 27. 9. 2015); **Tvitovi** su izbrisani nekoliko minuta nakon što su prvi objavljeni, a dva sata nakon prvog talasa hakerskog napada nije objavljen uzrok tog incidenta (nova.rs, 16. 7. 2020).

❸ порекло енгл. tweet.

❻ област интернет, друштвене мреже.

ТВЇТАП м. р.

❶ дефиниција *окупљање, састајање уживо, уговорено преко друштвене мреже Твитер.*

❷ цитати Kao što se tviteraši i blogeri okupljaju na **tvitapovima** i okupljanjima blogera, jutjuberi se okupljaju i upoznaju sa svojim fanovima na

mitapovima (politika.rs, 6. 12. 2015 / Језикофил); U utorak u Radionica baru u Beogradu biće održan **tvitap** na kom će se otkriti novi proizvod „Charger”, a kojeg će promovisati javne ličnosti i poznati tviteraši (blic.rs, 29. 9. 2013); Potreba da se online druženje prenese u stvarni svet je postojala od kad i prvi čet. Druženje ljudi sa u stvarnom svetu zove se **TweetUp** i ugovara se isključivo preko Twittera (milosblog.com, 5. 7. 2009); Četvrtu godinu za redom četvrti po redu **tvitap** će se održati u subotu 28. februara u popodnevnim časovima od 16 h u prostorijama PKZZ (rtvsantos.com); Fakultet koji prati trendove: FON organizuje prvi **tvitap** (nadlanu.com, 25. 12. 2013).

③ порекло енгл. TweetUp.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

⑧ напомене Не препоручује се изворно писање (*TweetUp*).

Твитер м. р.

① дефиниција *друштвена мрежа за објављивање и читање кратких порука твитова.*

② цитати **Твитер** је онлајн друштвена мрежа која омогућује корисницима да шаљу и читају кратке поруке – твитове (енг. tweets), са ограниченим бројем карактера (140) (politika.rs, 27. 9. 2015); **Tviter** sve brže osvaja Srbiju! Na ovoj društvenoj mreži sve je više ljudi, posebno onih iz javnog života – političara, voditelja, sportista, estradnih ličnosti (sminkerijada.blogspot.com, 11. 4. 2016); Ono što je sigurno je da šta i kako oni tvituju značajno doprinosi njihovoj popularnosti. Upečatljiva i kreativna poruka može veoma daleko da stigne, a retvitovaće je i oni koji nisu direktni pratioci. Neke od najpopularnijih poruka, vesti i informacija, koje su kasnije bile opšte poznate u javnosti, došle su upravo sa **Tvitera** (b92.net, 21. 12. 2015); Фејсбук и **Твитер** одређују шта је истина а шта говор мржње (politika.rs, 3. 1. 2018); Поčetком априла, **Tviter** да је uklonio 8.558 naloga iz Srbije „koji su učestvovali u koordinisanom promovisanju vladajuće partije i njenog lidera” (bbc.com, 10. 4. 2020); **Tviter** је остао под pritiskom да platformu prilagodi тако да буде мање „otrovna”. На конференцији TED (tehnologija, zabava i dizajn) u Vankuveru ranije ove godine, osnivač Džek Dorsi rekao je da kompanija razmišlja o smanjenju važnosti lajkova i praćenja, dodajući da on nije dizajnirao platformu da bude takva (bbc.com, 22. 7. 2019).

③ порекло енгл. Twitter.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

твѝтер̑аш, -аша м. р.

❶ дефиниција *особа која користи Твѝтер (= друштвену мрежу за објављивање и читање кратких порука твитова); мушка особа која користи Твѝтер.*

❷ цитати *Kako da tvitujete kao uticajni **tviteraš**? (b92.net, 21. 12. 2015); Ovak **tviteraš** je oduševio sve: Otključao je svoj drajv da skidamo knjige i ubijemo vreme u izolaciji (telegraf.rs, 15. 3. 2020); Ali, Tviter je iznedrio i „svoju zvezdu”, koja je zahvaljujući inteligenciji i humoru postala pravi hit među „**tviterašima**” i u ovoj internet zajednici daleko važnija od svakog „brendiranog imena” iz javnog života (sminkerijada.blogspot.com, 11. 4. 2016); Hejt prema **tviterašima** se smatra već za evergrin otprilike kao Stonsi ili Lejdi Gaga (umrite hejteri Lejdi Gage). Novi tviter je instagram. I hejt prema instagramdžijama je trenutno na vrhuncu pa čak i ultra kratki u izažavanju **tviteraši** su u fazonu „pfff, ajde smislite nešto pametno kao mi u 140 karaktera a ne tu slike guzice, fizički izgled je precenjen” (tarzanija.com, 21. 5. 2016); Dvougao – **tviteraš** i *instagramuša* Kakva je razlika između ljudi koji su zalučeni tviterom i instagramom? (opusteno.rs).*

❸ порекло према енгл. Twitter.

❹ област интернет, друштвене мреже.

твѝтер̑ашица ж. р.

❶ дефиниција *женска особа твѝтераши.*

❷ цитати *„Koja na štiklama” – najpopularnija **tviterašica** u Srbiji (sminkerijada.blogspot.com, 11. 4. 2016); Sedmogodišnja tviterašica uputila otvoreno pismo Trampu (b92.net, 25. 1. 2017); Ako ste u frci da ćete da se posećete na oštru pamet i pero naše najpopularnije **tviterašice** i bloggerke, onda nemojte da čitate ovaj intervju. Ali, ako imate sluha za žene koje vešto vitlaju rečima, onda je ovaj intervju baš za vas (prva.rs, 20. 1. 2015); Sa njom se slaže i poznata **tviterašica** i kolumnistkinja, Koza na Štiklama (presvega.blogspot.com, 2014); **Tviterašica** jednom rečenicom zapašila usta piscu (blogosfera.rs, 19. 6. 2020).*

❸ порекло према енгл. Twitter.

❹ област интернет, друштвене мреже.

ТВИТЕРАШКИ, -а, -о

❶ дефиниција *који се односи на Твитер, твитераше и твитерашице (= друштвену мрежу за објављивање и читање кратких порука твитова, као и на њене кориснике).*

❷ цитати **Твитерашки** утицај на исход британских избора (pravda.rs, 6. 5. 2015); **Tviteraški** derbi pripao Voždovcu: Posle bitke na društvenoj mreži, Javor pao na krovu! (telegraf.rs, 16. 8. 2019); Burna reakcija srpskih tviteraša / Srpskom **tviteraškom** zajednicom sinoć se pronela vest da je društvena mreža Tviter na zahtev državnih organa Srbije obrisala satirični nalog (autonomija.info, 14. 7. 2011); Već se sinoć odmah posle emitovanja dalo приметити да су очекиване преоштре реакције „**tviteraške**” и сваке друге јавности изостале, а заменили су их коментари у видно умеренијем тону (novosti.rs, 18. 2. 2018); Šta može biti lepše od žurke iznenađenja za rođendan? **Tviteraška** žurka iznenađenja (barem za verne tviteraše). Da će iskreno obradovati svoje korisnike i napraviti pomak u već dugo statičnom izgledu, Tviter je promenio izgled. I to samo jedanput godišnje za svakog tviteraša (pcpress.rs, 8. 7. 2015).

❸ порекло према енгл. Twitter.

❹ област интернет, друштвене мреже.

ТВИТЕРАШКИ прил.

❶ дефиниција *на твитерашки начин, као твитераш (= особа која користи Твитер).*

❷ цитати Profesore uradite ovo, profesore uradite ono, a mi ćemo iz fotelje da vas **tviteraški** podržimo (rs.n1info.com, 28. 1. 2020).

❸ порекло према енгл. Twitter.

❹ област интернет, друштвене мреже.

ТВИТЕР НАЛОГ м. р.

❶ дефиниција *лични профил на Твитеру (= друштвеној мрежи за објављивање и читање кратких порука твитова).*

❷ цитати Званичан „**Твитер**” налог Европске банке за обнову и развој је хакован, саопштено је из те финансијске институције на тој мрежи (rts.rs, 29. 7. 2020); **Твитер налог** Туристичке организације Србије званично је верификован од стране Твитера (srbija.travel); Јуче се dogodio napad u kome је компромитован већи број популарних **Tviter naloga**, uglavnom verifikovanih (it-klinika.rs, 16. 7. 2020); O zelenim dresovima fudbalera Radničkog, gotovo praznim tribinama „Čaira” u fi-

nalu Balkanskog kupa 1975. godine, Teniskom klubu Radnički kao prvaku Srbije iz 1954. ili ženskoj rukometnoj ekipi ovog sportskog društva sačinjenoj od radnica Fabrike duvana, ljubitelji sporta mogu da saznaju više na jednom novom **Tviter nalogu** (juznevesti.com, 16. 4. 2020); **Tviter nalozi** multimilijardera Bila Gejtsa i Ilona Maska hakovani su, a na njima su se pojavile poruke u kojima promovišu bitkoin valutu (b92.net, 16. 7. 2020); Administratori **Tviter naloga** ova dva kluba uz sjajnu dozu humora su se „prepucavali” i nadmudrivali u najavi okršaja, toliko da su pobrali simpatije navijača brojnih drugih klubova (telegraf.rs, 16. 8. 2019).

③ порекло према енгл. Twitter account.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

ТВЇТНУТИ, ем сврш.

① дефиниција *објавити твит (= кратку поруку на друштвеној мрежи Твитер, са ограниченим бројем карактера, у почетку до 140 а сада до 280).*

② цитати „Nije dovoljno samo **tvitnuti** i osuditi” (rs.n1info.com, 17. 12. 2018); Njih dvojica su odlučili da će Rasel **tvitnuti** prosidbu na svom nalogu, u tačno vreme kada Čarli i Rejčel, koja ništa nije sumnjala, budu na ulazu u halu ispod velikog semafora (zena.blic.rs, 26. 4. 2017); Tviter je predstavio dve novine, prva je tagovanje ljudi na fotografijama što ne utiče na broj znakova, a druga da se mogu **tvitnuti** do četiri fotografije odjednom (novimagazin.rs, 27. 3. 2014); To je vrsta ideje za koju kažete svojim vršnjacima, a ona izazove trenutnu reakciju i većina vam na njoj zavidi. Obično je to jednostavna ideja, koju možete **tvitnuti**. Ako vam treba mnogo da je objasnite, to verovatno nije toliko sjajno (media-marketing, 23. 10. 2019); Možete **tvitnuti** gde ćete da parkirate svoje vozilo, a možete i da objavljujete specijalne i druge ponude, kako bi ste podstaknuli ljude da posete vaš pokretni ugostiteljski objekat (ugostiteljstvo.com).

③ порекло према енгл. tweet.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

ТВЇТОВЀЊЕ с. р.

① дефиниција *објављивање твитова (= кратких порука на друштвеној мрежи Твитер, са ограниченим бројем карактера, у почетку до 140 а сада до 280).*

② цитати Objavljivanje poruka na društvenoj mreži Tviter, popularno „**tvitovanje**”, sada je i zvanično postalo deo engleskog jezika jer je Oksfordski engleski rečnik reč „tweet” (tvit) uvrstio u svoje junsko izdanje,

prenose britanski mediji (telegraf.rs, 18. 6. 2013); Neki **tvitovanje** zovu *mikroblogovanje (microblogging)*, a neki SMS interneta. Kažu da je i **tvitovanje** novi odraz stare težnje ka sažetosti. Kao ono nekad kada je slanje telegrama bilo skupo, naplaćivalo se prema broju reči, pa je, kaže anegdota, pesnik poslao samo jednu reč: „Ispolako.” Ispit položio Laza Kostić (vreme.com, 16. 8. 2012); Vučić tvrdi da ne koristi Tviter, a ženu osudili jer ga je ugrozila **tvitovanjem** (cins.rs, 2. 4. 2020); Biti predsednik puno je više od **tvitovanja** iz vozila za golf, napisao je na Tviteru bivši potpredsednik Sjedinjenih Američkih Država i najverovatnije kandidat demokrata na ovogodišnjim predsedničkim izborima Džo Bajden, aludirajući na tvitove aktuelnog američkog šefa države Donalda Trampa (danas.rs, 25. 5. 2020).

③ порекло према енгл. *tweet*.

⑥ област ИНТЕРНЕТ, ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.

ТВЇТОВАТИ, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *објавити, објављивати твитове (= кратке поруке на друштвеној мрежи Твитер, са ограниченим бројем карактера, у почетку до 140 а сада до 280).*

② цитати **Како да *tvitujete* као утицајни твитераш? Не само да се добрим *tvitovanjem* може стећи велики број пратилаца на овој друштвеној мрежи, него се ово може одлично искористити за промоцију некоег производа, компаније или бизниса, на паметан начин (b92.net, 21. 12. 2015); Компанија објавила је да тестира нову услугу која ће корисницима омогућити да „*tvituju*” помоћу гласовних порука, а један аудио твит ће моћи да траје до 140 секунди (telegraf.rs, 18. 6. 2020); Када смо се изборили за први Твитер wall у једној ТВ емисији моја следећа идеја је била да **tvitujem** током трајања емисије (cmv.org.rs, 2011); У речник улазе и реч „*tvitovati*”, која се односи на кориснике друштвене мреже Твитер или „везизода”, у значењу кратког видеоа, епизоде, који се емитује онлајн (blic.rs, 25. 6. 2015).**

③ порекло према енгл. *tweet*.

⑥ област ИНТЕРНЕТ, ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.

ТЇЗЕР м. р.

① дефиниција *кратак видео-запис којим се најављује и рекламира филм, телевизијска серија или музички спот чије је снимање у току или треба да почне, као и производ који ће се ускоро наћи на тржишту.*

② **цитати** Na Komikonu u San Dijegu predstavljen je prvi **tizer** za seriju koja bi ljubiteljima epske fantastike mogla da zameni Igru prestola (021.rs, 21. 7. 2019); **Tizer** takođe ne otkriva mnogo osim kako ćemo i dalje uživati u jedinstvenom humoru. Zvaničan datum premijere filma još nije objavljen, ali sudeći prema opisu u objavi **tizera**, to bi moglo da bude tek 2020. godine (021.rs, 7. 7. 2019); Od Netflix-a nam je upravo stigao novi **tizer** pod nazivom *Iz Rusije s ljubavlju*, koji možete pogledati iznad ovog (tekstacitymagazine.rs, 16. 2. 2020); Novi **tizer** za električni Hyundai 45 koncept! (vrelegume.rs, 22. 8. 2018); HBO је представио **тизер** за нову сезону серије „Прави детектив”, која је привукла велику пажњу, остварила огромну гледаност и добила бројне награде. Премијера је 21. јуна ове године. **Тизер** од 60 секунди не показује много, али гледаоци могу да виде главне глумце нове сезоне серије *Прави детектив (True Detective)* – Колина Ферела, Рејчел Макадамс, Винса Вона и друге (rts.rs, 9. 4. 2015).

③ порекло енгл. *teaser*.

⑥ област медији.

⑦ **детерминативи** Prvi **tizer** trejler dužine jednog minuta za biografski film o Stivu Džobsu koji režira Deni Bojl i koji će nositi naziv „Steve Jobs”, je upravo stigao (benchmark.rs, 18. 5. 2015); Jedan od tih proizvođača je i Hyundai. Naime, ova kompanija je danas objavila novu **tizer** fotografiju za svoj novi koncept nazvan jednostavno „45” (vrelegume.rs, 22. 8. 2018); Tzv. **tizer** spot (prvi u nizu spotova) srpska javnost će premijerno moći da vidi danas tačno u podne na exitfest.org, dok će televizijska premijera spota biti emitovana u narednih nekoliko dana (clubbing.rs, 19. 12. 2012).

тизерски прил.

① **дефиниција** као тизер, на начин карактеристичан за тизер (= *кратак видео-запис којим се најављује и рекламира филм, телевизијска серија или музички спот чије је снимање у току или треба да почне, као и производ који ће се ускоро наћи на тржишту*).

② **цитати** Novi DOOM službeno je najavljen u maju 2008. godine, godinu dana pošto je Džon Karmak **tizerski** nagovestio da je razvojni proces u toku (sk.rs, 2016).

③ порекло према енгл. *teaser*.

⑥ област медији.

⑧ **напомене** Нераспрострањено.

тòплā сòба за бéбе ж. р.

❶ дефиниција *инкубатор уграђен у зид болнице, социјалне установе или зграду верске организације, намењен за анонимно остављање нежељених беба како би држава преузела бригу о њима или их дала на усвајање.*

❷ цитати Odluka ne mora da bude u trenutku rođenja. Roditelj se odluči da neće dete, ne mora da ga baci u kontejner, postoji mogućnost da se anonimno odnese u **toplu sobu za bebe**. Може се ући у њу, оставити дете, затворити и изаћи. Не може се идентификовати особа, није под надзором камера, али се пали аларм код дежурног, силазе, преузимају бебу и наставља се са бригом (rs.n1info.com, 27. 8. 2019); **Топла соба за бебе**, то је идеја која постоји. То је место где мајка може да без последица по њу остави дете јер нама је најбитније да то дете буде збринато, да се о њему касније бринемо и да одраста најнормалније као сва остала деца. Видећемо у јавној расправи шта јавност каже о томе (021.rs, 31. 8. 2019).

❸ синоними беби-бокс, бејби-бокс, бокс за бебе*, кутија за бебе*, кутија за нежељене бебе, сандучић за бебе.

❹ област социјални рад.

❺ напомене Предност треба дати синтагмама *кутија за бебе и сандучић за бебе* уместо синтагмама *топла соба за бебе* и *кутија за нежељене бебе* и полусложеницама *беби-бокс* и *бејби-бокс*.

трéјлер м. р.

❶ дефиниција *врста кратке рекламне најаве за нови филм, телевизијску серију и сл. у којој се налазе инсерти из тог дела.*

❷ цитати Нови **трејлер** за филм „Blade Runner 2049” ће вас одувати (vice.com, 9. 5. 2017); Први тизер трејлер дуžине једног минута за биографски филм о Стиву Дџобсу који режира Дени Бојл и који ће носити назив „Steve Jobs”, је управо стигао. **Трејлер** нам не открива много о предстојећем филму, али нам даје први поглед на Мајкла Фазбенера који ће играти Стива Дџобса (benchmark.rs, 18. 5. 2015); Објављен први **трејлер** филма о Елвису, улоге остварили Остин Батлер и Том Хенкс / [...] У **трејлеру** видимо младог Елвиса који изгледа нервозно док излази на сцену при чему га једна особа из публике изнервира и каже му да се „ошиша”, а остатак масе почиње да се смеје (rtv.rs, 20. 2. 2022); Изашао **трејлер** серије о првим дамама САД: Невјероватне трансформације три познате глумице / [...] Објављен је **трејлер** за прву сезону серије, коју је режирала Сузан Бир, а у једном дану имао је више од 400.000 прегледа (glassrpske.com, 18. 2. 2022).

③ порекло енгл. trailer.

⑥ област уметност.

трéјлерскѝ, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на трејлер (врсту кратке рекламне најаве за нови филм, телевизијску серију и сл. у којој се налазе инсерти из тог дела)*

② цитати Bodroža је „Über lajf” okarakterisao i kao „**trejlersko** iskustvo” „Često se dešava da imate utisak da je trejler za neki holivudski film bolji od samog filma, a mi smo imali ideju da napravimo jedan dugačak trejler u kome može da se uživa. To je jedna vrsta interaktivne **trejlerske** forme”, rekao je on (arhiva.vesti-online.com, 1. 11. 2010); Kod najave Bratislava Brace Petkovića za budućeg ministra kulture **trejlerske** neizvesnosti gotovo da nema (pecanik.net, 23. 7. 2012); Bejli је на свом „Jutjub” каналу „Honest trailers” objavio brojne parodije на filmske trejlere, а сада је свој дубоки глас употребио да се нашали са sugрађанима. Он је пратио ljude на улици и коментарисао њихов изглед и понашање „**trejlerskim**” гласом (blic.rs, 7. 9. 2013); Jadni moji roditelji, presitno im је све што пише у video клубу на tv, па морају да trpe да им listam film по film и читам sinopsise **trejlerskim** гласом (twitter.com, 4. 1. 2021).

③ порекло енгл. trailer.

⑥ област уметност.

трѠл м. р.

① дефиниција *особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл.; мушка особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл.*

② цитати Po nekoј nezvaničnoј definiciji, **trol** је особа чiji је основни cilj да својим postovima, komentarima i sl. izazove određenu reakцију kod drugih ljudi (bizlife.rs, 5. 3. 2020); Rezultati su pokazali da је веći broj **trolova** меđu мушкарцима, али и да поседују висок ниво психопатије и sadizma (blic.rs, 4. 11. 2017); **Тролови** започињу провокативне расправе на интерактивним сајтовима. **Трол** који је иницирао лавину повратних порука јесте успешан трол (pecat.co.rs, 30. 1. 2015); По-времено домишљатији и креативнији корисници друштвених мрежа

успеју да извргну сарказму поједине хејтере, али то заправо није решење на дуге стазе. То више оставља педагошки ефекат на повремене и потенцијалне хејтере који још нису постали прави спамери и **тролови** (rtv.rs, 28. 9. 2017); Прво, **trolovi** poseduju višak kontaminirajućih osobina ličnost, koje im ugrožavaju mogućnost izgradnje odnosa sa drugim ljudima i koje im otežavaju svakodnevno funkcionisanje u socijalnom ambijentu. Dubljim ispitivanjem ličnosti trola, odnosno psihološkog profila, ispostavlja se da su **trolovi** impulsivni i šarmantni manipulatori, psihopate i posebno i iznad svega sadistički настројени према свима. Главна доза уживања просечног **trola** се дешава онда када повређује и узнемирава друге. Дакле, може се закључити да су **trolovi** онлајн садисти, а да им је најближи опис главне занимације „сајбер сiledžija” (autorepublika.com, 7. 5. 2018).

③ порекло енгл. troll.

④ варијанте интернет трол.

⑤ синоними тролер.

⑥ област интернет, друштвене мреже.

⑦ детерминативи **Трол** ратници се сукобљавају и на бенигним сајтовима као што су Фејсбук или Јутјуб, али се најжустрије ратује на сајтовима са вестима и на популарним геополитичким блогovima. Политика различитих интерактивних сајтова у односу на **трол** ратнике варира. Рецимо, модератор Би-Би-Сијевих страница не дозвољава радикалне и неизбалансиране коментаре, тако да је ту **трол** ратовање нешто мање динамично, да не кажем мање узбудљиво. Са друге стране, модератори Информационе агенције РТ не филтрирају **трол** коментаре, па се на њиховим страницама подиже огромна сајбер прашина од силног троловања. На РТ сајтовима се јуначки боре и српски **трол** ратници, од којих бих издвојио Дарка Дакића и Драгана Радуловића. Њихови коментари су чести а углавном добијају значајан одзив. Поред **трол** бојишта, интензивни сајбер конфликти се понекад одвијају преко Твитер система (pecat.co.rs, 30. 1. 2015).

трóлање с. р.

① дефиниција *намерно ремећење комуникације преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава.*

② цитати **Trolanje** se definiše kao pisanje sa primarnim ciljem da se skrene sa određene teme i od sagovornika isprovocira određena emotivna reakcija (velikirecnik.com, 1. 1. 2017); Уколико знате шта је интернет, онда вјероватно знате и шта је **тролање** – једна од његових многих

тамних страна (buka.com, 12. 7. 2016); Ili se shvata sve ozbiljno ili misle da je sve **trolanje**, nema dalje (twitter.com, 11. 12. 2020); Evo tipičnog primera uhljeba još od Miloševićeve ere do današnjeg NATO **trolanja** (twitter.com, 25. 11. 2018).

- ③ порекло према енгл. trolling.
- ⑤ синоними троллинг, троловање.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

трóлер м. р.

① дефиниција *особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл; мушка особа која својим коментарима и изјавама настоји да намерно ремети комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл.*

② цитати Zar ne vidis da je **troler**? Fascinantno je da takvima uopste uzvraćate. Njih samo ignoriši, kako ti, tako i ostali (b92.net, 10. 1. 2019). Zašto se opterećujete oko ovog naloga, lik je klasičan **troler** (twitter.com, 12. 4. 2017); Čitam joj tviter i mislim: ili je neviđeni **troler**, ili je neviđeno glupa (twitter.com, 8. 6. 2013); Meni oni nisu toliko naporni, naporni su mi neki drugi likovi. Nego su jednostavno loši **troleri**, biti dobar **troler** je veština, jako komplikovana veština za koju je potreban i karakter, i opšte obrazovanje/informisanost (twitter.com, 1. 7. 2020).

- ③ порекло према енгл. troll.
- ⑤ синоними трол, интернет трол.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

трóлерка ж. р.

① дефиниција *женска особа тролер.*

② цитати Мене је пре пар месеци napala jedna **trolerka** 'zašto se javljam kad sam odavno položio ispit' i pošto smo malo razmenili mišljenja... (arhiva.elitesecurity.org, 21. 1. 2006); Moraćes da tražiš folovere i pažnju na nekom drugom mestu. Ovde si totalno provaljena kao neduhovita **trolerka** (twitter.com, 10. 8. 2018); Džegsi ti si profi **trolerka** i još koješta profi ali to večeras nije tema (forum.krstarica.com, 22. 9. 2011).

- ③ порекло према енгл. troll.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

трóлинг м. р.

❶ дефиниција *намерно ремећење комуникације преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блоговима, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава.*

❷ цитати У контексту громогласних изјава о „руској претњи” исти ови медији пред крај самита из неког разлога су се увредили због такозваног „**тролинга**” НАТО-а. Негодовање је изазвала фотографија тенкова-играчака објављена на Твитеру, на страници амбасаде Русије у УАЕ. Снимак је пратио натпис: „Последњи докази НАТО-а о томе да су у Украјину ушли руски тенкови доспео је на интернет! Очигледно најубедљивији докази у датом тренутку”. Али шалу популарну међу зидовима америчког Стејт департмента западни медији нису схватили и оптужили су Русију за „**тролинг**” НАТО-а (vostok.rs, 8. 9. 2014); По дефиницији, „**тролинг**” би био термин који, са једне стране, означава семантички интернет вандализам, где тролови својим grubим коментарима нападају садржај одређених мултимедијалних веб страница или садржај претходно постављених порука других тролова, док, са друге стране, означава један вид колаборационе продукције динамичког садржаја активних веб страница (pecat.co.rs, 30. 1. 2015).

❸ порекло енгл. trolling.

❹ синоними тролање, троловање.

❺ област интернет, друштвене мреже.

трóловāње с. р.

❶ дефиниција *намерно ремећење комуникације преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блоговима, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава.*

❷ цитати **Trolovanje** je postalo nezaobilazan deo internet žargona. Nastalo od gl. trolovati, (prema imenici trol), trolovanje podrazumeva namerno ometanje komunikacije koja se odvija preko interneta, najčešće na različitim društvenim mrežama, forumima, blogovima ili komentarima u onlajn izdanjima novina. U **trolovanje** može spadati namerno iznošenje netačnih, neproverenih ili „prenaduvanih” informacija, potpirivanje neargumentovanih rasprava i svađa, vređanje po bilo kom osnovu ili pokazivanje odlučne tvrdoglavosti pri branjenju neargumentovanih stavova itd. (jezikofil.rs, 22. 1. 2014); **Trolovanje** je koncept koji je teško definisati jer postoje raznovrsne metode trolovanja i različiti stepeni zlonamernosti. Neki izazivaju gnušanje, poput „suicidnog mamljenja” gde trolovi podsti-

ču ranjive korisnike da se ubiju, ili „RIP trolovi” koji vandalizuju memorijalne stranice nedavno preminulih. Ali drugi, poput „grifera” koji igraju onlajn igre na takav način koji namerno remeti ostale igrače, poseduju više nijansiranosti [...] Mnogi su doživljavali **trolovanje** kao hobi – nešto što ih je zabavljalo. Neki su bili ideološki motivisani, napadajući svakoga ko se suprotstavljao njihovom sistemu uverenja (wiso.rs, 27. 6. 2020); „**Trolovanje**” je skorašnja pojava čija popularnost ne jenjava. Mnogi portali sa vestima su isključili komentare ispod svojih članaka jer su „trolovi” bili toliko agresivni da su morali da uvedu i načine odbrane od trolovanja (redinfoportal.com); Čaterdži kaže da takvi slučajevi u industriji postaju poznati kao „**trolovanje** autorskim pravima” (bbc.com, 7. 2. 2019).

- ③ порекло према енгл. troll.
- ⑤ синоними тролање, троллинг.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

трòловати, -ујѐм несврш.

① дефиниција *намерно реметити комуникацију преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава.*

② цитати Google je odlučio da malo „**troluje**” ravnozemljaše, pa je svom prevodiocu omogućio da se sa njima našali (021.rs, 31. 5. 2018); Basara troluje a mi se pecamo (nspm.rs); Pa zar te baš toliko boli da i na vestima koje nemaju veze s Novakom ti moraš da **troluješ** (b92.net, 31.8. 2018); Zašto igrači PSŽ ‘**troluju**’ Dortmundovog tinejdžera? (mondo.rs, 12. 3. 2020); Normalno, ukoliko me neko „**troluje**”, blokiram ga (direktno.rs, 21. 7. 2020).

- ③ порекло према енгл. troll.
- ⑥ област интернет, друштвене мреже.

трòловскѝ, -а, -ò

① дефиниција *који се односи на троловање и тролове (тролере) и тролерке) (= намерно ремећење комуникације преко интернета: на друштвеним мрежама, форумима, блогovima, у коментарима у онлајн издањима новина и сл. путем коментара и изјава, као и на особе које то чине).*

② цитати Evo ga još jedan zgubidan **trolovski** samo sam te čekao care (autorepublika.com, 7. 5. 2018); **Trolovska** vojska (engl. troll army) je izraz za masovno korišćenje, odnosno anonimih i lažnih korisnika (lutaka/čarapka) u kontekstu (specijalnog) rata koji neka država poduzi-

ma protiv druge države, pojedinca ili organizacije (sh.wikipedia.org); Zato je izgrađen čitav sistem udovoljavanja **trolovskim** željama; naprosto, predstavnici javnosti i vlasti imitiraju trolove i time stižu njihovo odobravanje. No razvili su i mehanizme kojima se javnost postepeno savija i prilagođava trolovima. To se prepoznaje u opštem dopuštanju da svako ima pravo na svoje mišljenje, i da je to ona granica preko koje argumentacija ne sme da ide (pescanik.net, 30. 8. 2015).

③ порекло према енгл. troll.

⑥ област ИНТЕРНЕТ, ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ.

Ћ

ћабàта ж. р.

❶ дефиниција *широк и раван рупичасти хлеб с маслиновим уљем, пореклом из северне Италије.*

❷ цитати Sigurno ste čuli za **ćabatu**, vrstu italijanskog hleba savršenog za ukusne sendviče, bruskete i ostale slasne delicije (lifepressmagazin.com, 1. 6. 2020); Obožavam italijanska peciva, **ćabatu** posebno, i kad god sam je kupovala, želela sam sve ukuse da spojim u jedan, jer se mahom prodaju samo sa maslinama ili samo sa sušenim paradajzom ili začинима. Kad bih kupila sve, bilo bi mnogo da ih pojedem odjednom, a za jedan ukus ne mogu da se odlučim, tako sam došla na ideju da napravim **ćabatu** sa svim meni dragim ukusima, a da ona bude hrono, sa dozvoljenim brašnom i bez kvasca, a da bude rupičasta i meka (hronokuhinja.rs, 6. 7. 2018); **Ćabata** ili ćebata je vrsta domaćeg hleba, zavisno od veličine koju napravite. [...] Testo potpuno isto kao za somune, samo se razlikuju u obliku (domacirecepti.net, 18. 10. 2013); Brzi recept za domaću „**ciabattu**“: legendarni italijanski hleb u kućnoj radinosti. U kulinarskim analima, **Ciabatta (ćabata)** ostaje zapisana kao najukusniji simbol otpora protiv širenja popularnog francuskog bageta! (lovesensa.rs, 15. 2. 2015); **Ćabata** u prevodu znači „papuča“. Ime je dobila zbog uobičajenog pljosnatog, širokog i izduženog oblika hleba. **Ćabata** potiče iz severne Italije a danas je popularna u celoj Evropi, posebno u Skandinaviji. Prvi ju je pripremio i plasirao na tržište Arnaldo Kavalari 1982. godine u Veneciji, u pekari u mestu Rovigo. **Ćabata** je vrsta hleba koja najbolje odražava italijansko uživanje u životu. Njegove odlike su izrazito hrskava, aromatična kora i šupljikava sočna sredina. U „Novoj Pekari“ **ćabata** se pravi ručno, na tradicionalan način, po receptu majstora pekarstva Miša Paunovića. Komade testa nije moguće mašinski obrađivati jer bi se time izgubile velike šupljine, koje su na rubovima glatke i masno sjajne a po kojima je ćabata prepoznatljiva. Vrhunski kvalitet se postiže izrazito mekanom i dugotrajnom

ručnom obradom testa, što uzrokuje nepravilne i nejednake komade ovog hleba (novapekara.rs).

③ порекло итал. ciabatta.

④ варијанте *ћѣбата*

⑤ синоними папуча.

⑥ област исхрана.

⑧ напомене Не препоручује се варијанта *ћѣбата*. Предност треба дати неологизму *ћѣбата*.

ћѣбата ж. р.

① дефиниција *широк и раван рупичасти хлеб с маслиновим уљем, пореклом из северне Италије.*

② цитати **ЋЕБАТА – NAJBOLJI RECEPT ZA MIRISNI HLEB SA MASLINAMA** / Mirisu tek ispečene **ćebate** je teško doleteti. Svež domaći hleb sa dodatkom maslina i maslinovog ulja idealan je i jednostavan specijalitet – potekao od Italijana. Možete ga služiti umesto standardnog hleba uz glavna jela, ili pak od njega praviti sendvič, uživati u **ćebati** tokom doručka i svakog drugog obroka (mogujatosama.rs); **Ћабата** или **ćebata** je vrsta domaćeg hleba, zavisno od veličine koju napravite (domacirecepti.net, 18. 10. 2013); **Ћѣбата** je Italijanima omiljeni hleb a može se praviti u „osnovnoj” verziji ili se može dodati beli luk, masline, sušeni paradajz... (magazinsana.rs); Италијанска **ћѣбата**, шкотски чедар, шпанска фуџет кобасица и холандски путер, иде све у херцеговачки стомак (twitter.com, 12. 5. 2020).

③ порекло итал. ciabatta.

④ варијанте *ћабата*.

⑤ синоними папуча.

⑥ област исхрана.

⑧ напомене Не препоручује се неологизам *ћѣбата*. Предност треба дати варијанти *ћабата*.

У

узбу́нити* , узбӯнӣм сврш.

❶ дефиниција *обавестити јавност или власт о опасним и штетним незаконитим радњама неке организације од стране особе која у тој организацији ради или је радила, или која је имала приступ поверљивим информацијама.*

❷ цитати „Јавност се може **uzbuniti**, bez prethodnog obaveštavanja ovlašćenog organa u slučaju neposredne opasnosti od nastanka štete velikih razmera, odnosno ako postoji opasnost od uništenja dokaza.” (čl.19. Zakona o zaštiti uzbunjivača) (twitter.com, 20. 10. 2019); Krušik i uzbunjivači u Srbiji: „Svako ko **uzbuni** javnost, nosi metu na leđima” (bbc.com, 14. 10. 2019); Iako mnogi smatraju da је Marija Mali „**uzbunila** javnost” tvrdnjama da је gradonačelnik Beograda sakrio od Agencije za borbu protiv korupcije 95.000 evra, da је organizovao rušenje objekata u Savamali, te da јој је tokom борбе за starateljstvo nad decom rekao da је судија „njegova”, da би добила status uzbunjivačice, morala би na sudu да докаже uzročno-posledičnu vezu svega toga sa otkazom који је добила u kompaniji „Bambi” (danas.rs; 7. 3. 2017); Uzbunjivači mogu i да **uzbune** i јавност, најчешће putem медија (istinomer.rs, 11. 10. 2016).

❸ област право.

узбуњивање* с. р.

❶ дефиниција *обавештавање јавности или власти о опасним и штетним незаконитим радњама неке организације од стране особе која у тој организацији ради или је радила, или која је имала приступ поверљивим информацијама.*

❷ цитати „**Uzbunjivanje**” је otkrivanje информације о kršenju propisa, kršenju људских права, vršenju јавног овлашćenja protivno svrsi zbog које је povereno, opasnosti по живот, јавно здравље, bezbednost, životnu sredinu, као i ради sprečavanja štete velikih razmera (paragraf.rs, 2014); Štetna

radnja je svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa **uzbunjivanjem** kojim se uzbunjivaču ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se to lice stavlja u nepovoljniji položaj (mojafirma.rs, 20. 8. 2015); Mi upozoravamo one koji ne znaju da **uzbunjivanje** ne prolazi bez odmazde nigde u svetu, pa ni u Srbiji (cenzolovka.rs, 1. 12. 2019); Cilj **uzbunjivanja** prema ovom zakonu je zaštita javnog interesa i opšteg dobra. Da bi se nešto okarakterisalo kao **uzbunjivanje** neophodno je da informacija koja se otkriva ukazuje da je ugrožen javni interes (vk.sud.rs).

⑤ синоними дување у пиштаљку, звиждање.

⑥ област право.

узбуњива̄ч м. р.

① дефиниција *особа која узбуњује (= обавештава јавност или власт о опасним и штетним незаконитим радњама организације у којој ради или је радила, или о поверљивим информацијама којим је имала приступ); мушка особа која узбуњује.*

② цитати **Узбуњивач** је физичко лице које узбуњује у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга органа власти, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва у привредном друштву (mpravde.gov.rs); **Узбунјивачи** у Србији су људи посебног кова (cenzolovka.rs, 1. 12. 2019); **Узбунјивачи** су грађани који користе право на слободу говора да укажу на злоупотребу овлашћења којом се изневераво поверење јавности. [...] **Узбунјивач** се директно може обратити послодавцу или органу јавне власти. У изузетним околностима, он може информацију обелоданити јавности, тако што ćete се обратити некој организацији цивилног друштва или медијима, како би спречили непосредну опасност по живот, јавно здравље, безбедност или животну средину или штету великих размера или да би спречили уништавање доказа (bbc.com, 14. 10. 2019); Суд је utvrdio да је Hitna pomoć прекршила Закон о заштити **uzbunjivača** – на 4 огласне table је objavila identitet **uzbunjivača**, што је prouzrokovalo njegovo šikaniranje kod kolega (twitter.com, 29. 9. 2020).

⑥ област право.

узбуњива̄чица ж. р.

① дефиниција *женска особа узбуњивач.*

② цитати **Узбунјива̄чица** из Ћуприје остaje без посла. Узбунјива̄чица из Ћуприје Sunčica Ivanović, која је ukazivala на brojne nepravilnosti у раду Akademije akademsko-medicinskih strukovnih studija у Ћуприји uskoro би

mogla da ostane bez posla, jer joj 17. jula ističe ugovor u ovoj visokoškolskoj ustanovi (nova.rs, 3. 6. 2020); **Uzbunjivačica** koja je dobila otkaz postala direktorka (twitter.com, 24. 5. 2016); Руска **узбуњивачица** може у Рио као неутрални такмичар (rts.rs, 1. 7. 2016); PRVI PUT U SR-BIJ: **Uzbunjivačica** pobedila državu (mondo.rs, 7. 6. 2017); Норвешка серија са хепиендом. **Uzbunjivačica** dobila одштету јер су је незаконито отпустили кад је открила корупцију у самом врху државе (twitter.com, 19. 7. 2020).

⑥ област право.

узбуњивачки, -ā, -ō

① дефиниција *који се односи на узбуњивање, узбуњиваче и узбуњивачице (= обавештавање јавности или власти о опасним и штетним незаконитим радњама неке организације од стране особе која у тој организацији ради или је радила, или која је имала приступ поверљивим информацијама).*

② цитати *Kakvi su ovo **uzbunjivački** naslovi, molim lepo?* (twitter.com, 30. 9. 2013); **Uzbunjivački** sajt Pištaljka demantovao je navode Tanjuga da nije izneo dokaze... (twitter.com, 28. 2. 2015); Pre nego što objasnimo zašto je to tako, treba odgovoriti na pitanje – zašto je uopšte važno da li je Aleksandar Obradović uzbunjivač. Njegov **uzbunjivački** status ni na koji način ne bi uticao na činjenicu da se poslovnom tajnom ne mogu štititi izvršiocri krivičnih dela i da on ne sme da bude progonjen za obelodanjivanje takvih podataka (direktno.rs, 21. 10. 2019); **Uzbunjivački** sajt „Wikiliks” predložio je američkom predsedniku Donaldu Trampu da imenuje Džulijana Asanza za šefa specijalne jedinice za sajber-bezbednost, o kojoj je razgovarao sa ruskim kolegom Vladimirom Putinom (blic.rs, 10. 7. 2017).

⑥ област право.

ултимат м. р.

① дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

② цитати *Upravo je takav momenat iskusio Džered Kes, jedan od ljudi koji su leta 1967. godine izmislili sport o kome danas pišemo, a koji se jednostavno naziva **ultimat** (mada se često na to dodaje i frizbi, da bi bilo jasno o čemu se radi) [...] Krajem sedamdesetih godina oformljena Asocijacija igrača **ultimata**, koja je počela da organizuje regionalne turnire i da kruniše šampione. Početkom osamdesetih ultimativni frizbi je preplivao okean, osnivanjem Evropske federacije letećeg diska. 1983. godine orga-*

nizovano je svetsko prvenstvo u švedskom Geteborgu (telegraf.rs, 15. 8. 2014).

- ③ порекло енгл. **ultimate**.
- ④ варијанте алтимет.
- ⑤ синоними алтимет-фризби, ултимативни фризби, ултимејт-фризби.
- ⑥ област спорт.
- ⑧ напомене Нераспрострањено.

Ўлтимативни фризби м. р.

① дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

② цитати Крајем sedamdesetih godina oformljena Asocijacija igrača ultimata, koja je počela da organizuje regionalne turnire i da kruniše šampione. Početkom osamdesetih **ultimativni frizbi** je preplivao okean, osnivanjem Evropske federacije letećeg diska. 1983. godine organizovano je svetsko prvenstvo u švedskom Geteborgu (vesti.rs); **Ultimativni frizbi** je takmičarski timski sport bez fizičkog kontakta koji se igra sa frizbijem (milijanatomic.wordpress.com); Premda profesionalne lige koriste sudije, klupski **ultimativni frizbi** – koji igraju amateri i koji i vi možete da igrate (konačno, leto je, a Ada zove) – je poznat po svom duhu i te utakmice niko ne sudi, već se „igra na reč”. Zahteva se snažan sportski ferplej i poštovanje protivnika (telegraf.rs, 15. 8. 2014); Ako vam nije dovoljno uzбудljivo da se sa frizbijem dobacujete sa prijateljima, isprobajte **ultimativni frizbi**. To je sport koji igraju milioni ljudi širom sveta, a pravila su jednostavna, dva tima na travnatom terenu pokušavaju da dobace frizbi iza gol linije (bizlife.rs, 23. 4. 2014).

- ③ порекло енгл. **ultimate frisbee**.
- ④ варијанте алтимет-фризби, ултимејт-фризби.
- ⑤ синоними алтимет, ултимат.
- ⑥ област спорт.

Ўлтимејт-фризби м. р.

① дефиниција *колективни спорт који се игра фризбијем, пластичним летећим диском.*

② цитати Još pre pet-šest godina **ultimejt frizbi** su igrali u Petnici (lookerweekly.com, 10. 4. 2013); Ultimate frisbee (altimet ili **ultimejt frizbi**) je nastao krajem 60-tih godina u Sjedinjenim američkim državama

(gradsubotica.co.rs, 9. 8. 2012); Učenicima srednje škole u Mejplvudu u Nju Džersiju izmislili su 1967. godine novi sport – **ultimejt frizbi**, kombinaciju ragbija, fudbala i košarke s bacanjem frizbija, a deset godina kasnije stvoreni su i frizbi golf (krstarica.com, 1. 9. 2005).

③ порекло енгл. ultimate frisbee.

④ варијанте алтимет-фризби, ултимативни фризби, ултимејт-фризби.

⑤ синоними алтимет, ултимат.

⑥ област спорт.

⑦ детерминативи **Ultimejt frizbi** (ultimate frisbee) je sport kojim mogu da se baviti svi, bez obzira na pol i na predznanje. Kako kažu momci iz **ultimejt frizbi** kluba „Neradnički” [...] dovoljno je da ste bar jednom u životu bacili frizbi i već ste potkovani da im se pridružite (lookerweekly.com, 10. 4. 2013); **Ultimejt frizbi** klub Donji Grad je amaterski sportski klub, koji je otvoren za sve koji žele da se druže i oprobaju u bacanju frizbija (findglocal.com). Dobrodošli na zvaničnu stranicu **Ultimejt frizbi** kluba „Neradnički” (neradnicki.wixsite.com).

умрежавње* с. р.

① дефиниција *упознавање одређених лица ради развијања професионалних и друштвених контаката.*

② цитати **Umrežavanje** predstavlja proces tokom koga pojedinac upoznaje osobu ili osobe koje mu mogu biti značajne za razvoj karijere (pricajmootome.rs); Nakon prezentovanja biznisa, organizuje se **umrežavanje** uz koktele kako bi se stvorila osnova za izgradnju odnosa, i kako bi se učesnici povezali sa relevantnim resursima i stvorili sebi dalje mogućnosti (belgrade.impacthub.net); Представници француског и српског високог образовања имаће, са своје стране, могућност за **умрежавње** кроз директне сусрете и размене (f.bg.ac.rs, 6. 11. 2018); **Умрежавње**, сарадња и размена знања, укључујући и оне остварене путем онлајн платформи, препознати су као професионално релевантни исходи учења (digiko.zajednicaucenja.edu.rs).

⑤ синоними нетворкинг.

⑥ област пословање.

⑧ напомене Предност треба дати неологизму *умрежавње* над синонимом *нетворкинг*.

унихòкѣј м. р.

❶ дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Na takmičenju koje će se održati u Gracu, Šladmingu i Ramsau učestvoваће 2.700 sportista sa specijalnim potrebama iz 107 држава, u ukupno devet disciplina: brzo klizanje, umetničko klizanje, дворански хокеј, **унихокеј**, alpsko skijanje, snoubord, skijaško трчање i trke na krpļjama za снег (blic.rs, 15. 3. 2017); **Унихокеј**, хокеј на паркету или floorball је дворански тимски спорт развијен u Шведској u касним 1970им. Игра се на терену димензија 40 пута 20 метара (wikiwand.com); У патикама се игра и дворанска верзија хокеја на трави – флорбол, у неким земљама називан **унихокеј** (politika.rs, 8. 2. 2009); Trenutni svjetski prvaci u мушкој и женској **унихокеју** су унихокејаши Шведске (bs.wikipe-dia.org).

❸ порекло нем. unihockey : унихокеј.

❹ синоними флорбол, хокеј на паркету.

❺ област спорт.

❻ напомене Предност треба дати синониму *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

унихокѣјаш м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави унихокејом (= дворанским тимским спортом сличним хокеју на леду који се игра на паркету или тара-флексу).*

❷ цитати Trenutni svjetski prvaci u мушкој и женској унихокеју су **унихокејаши** Шведске (bs.wikipedia.org); **Унихокејаши** на терену (wikiwand.com).

❸ порекло према нем. unihockey : унихокеј

❹ синоними флорболист(а), хокејаш на паркету.

❺ област спорт.

❻ напомене Нераспрострањено. Предност треба дати синониму *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

Ф

фа̀блѐт м. р.

❶ дефиниција *паметни телефон с екраном који је већи него код телефона, а мањи него код таблета.*

❷ цитати Са дијагоном од седам инча или 17,7 центиметара, „самсунг галакси W” изгледа као таблет, а у ствари је телефон. Највећи до сада смартфон из ове компаније представљен је у Јужној Кореји, где ће у прво време једино бити доступан. Телефони који се величином екрана приближавају таблетима популарно се зову **фа̀блетима**, али новитет из „Самсунга” је достигао граничну димензију од седам инча (politika.com, 2. 6. 2014); Od kako je Samsung predstavio svoj prvi Galaxy Note, **fableti** su sve popularniji kod korisnika. Ukoliko niste upoznati, **fablet** je kombinacija telefona i tableta. Sada je Lenovo predstavio svoj fablet pod nazivom – PHAB! (winwin.rs, 12. 4. 2016); Очекује се да Xiaomi Mi Note 3 буде најбољи **fablet** у 2017 (mobilni-svet.rs, 1. 6. 2017); Alcatelov najnoviji telefon je **fablet** s ekranom od 6 inča (b92.net, 10. 1. 2017).

❸ порекло енгл. phablet.

❹ област ТЕХНОЛОГИЈА.

флѐшмоб и флѐшмѐб м. р.

❶ дефиниција *окупљање групе људи организоване путем интернета (најчешће друштвених мрежа) на одређеном јавном месту и извођење кратког, неочекиваног и наизглед случајног наступа.*

❷ цитати Jedanaest meštana i turista povređeno je u panici i stampedu, kada su neki građani pomislili da je **fleš mob** који се одвијао у центру града Platje D’Aro на Коста Брави заправо терористички напад (021.rs, 3. 8. 2016); Да, један од најпознатјих домаћих **fleš mobova** јесте наступ Београдске филхармоније у чувеној „Силиконској долини” (srbijadanas.com, 16.

6. 2014); **Fleš mob** može da bude različitog sadržaja, od pevanja i igranja, sviranja, „zamrzavanja” izvođača, pa do raznih ludorija kao što su tuča ja-stucima ili pak mešavina svega navedenog. Interesantan je podatak da mnogi **fleš mobovi** nisu imali ni jednu jedinu probu, već su učesnici kod svojih kuća vežbali za nastup po instrukcijama koje su dobijali putem interneta (medias.rs, 27. 9. 2013).

③ порекло енгл. flash mob.

⑤ синоними флешмобинг.

⑥ област уметност, забава.

⑧ напомене Предност треба дати спојеном писању (*флешмоб*), јер се елемент *моб* у српском језику не употребљава самостално.

флешмобер м. р.

① дефиниција *особа која учествује у флешмобу (= окупљању групе људи организоване путем интернета (најчешће друштвених мрежа) на одређеном јавном месту ради извођења кратког, неочекиваног и наизглед случајног наступа); мушка особа која учествује у флешмобу.*

② цитати Dragi budući **flešmoberi** Beograda, Bratislave, Budimpešte, Gdanjska i Sofije! [...] Svakom **flešmoberu** je dopušteno da ne odgovori na pitanja prolaznika odnosno da prosto zbune ne-**flešmobera** ako tako žele. [...] **Flešmoberi** (Družina na blic) obučeni u belo okupljaju se na 5 različitih mesta u Evropi, počinju da prave mehuriće od sapunice i posle 15 minuta se rasprše (bpflashmob.wordpress.com).

③ порекло према енгл. flash mob.

⑥ област уметност, забава.

⑧ напомене Нераспрострањено.

флешмобинг м. р.

① дефиниција *окупљање групе људи организоване путем интернета (најчешће друштвених мрежа) на одређеном јавном месту и извођење кратког, неочекиваног и наизглед случајног наступа.*

② цитати All Of The Lights ima više gostiju nego Dragan Đilas praznih obećanja i cela pesma zvuči kao spontano razvijeni **flešmobing** na metro stanici (b92.net, 10. 12. 2010).

③ порекло према енгл. flash mob.

⑤ синоними флешмоб.

⑥ област уметност, забава.

⑧ напомене Нераспрострањено.

флѠрбѠл и флѠрбѠл м. р.

❶ дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

❷ цитати Предстојећег викенда централна градска улица у Бања Луци ће бити претворена у пјешачку зону у којој ће бити постављен терен за **флорбол**, игру сличну хокеју, а као и раније и ове суботе ће бити организована ролеријада (rtrs.tv, 20. 7. 2018); Стартовала је и екипа у хокеју на паркету, тј **флорболу**. За сада са две победе али праве могућности ће се тек видети кад дођу мечеви против неких јаких ривала, колико већ сутра (juznatribina.net); У слободно време ученици су имали спортске активности, те играли шведску игру **флорбол**, затим фудбал и друге игре (poljvet-svil.edu.rs, 27. 9. 2017); Удружење је основало и клуб за **флорбол**, под називом Флордо, који ће први наступ имати почетком септембра, у Бања Луци (vladars.net, 20. 8. 2012); Погодна је за тренинге рекреативних спортова (рукомет, мали фудбал, **флорбол**...), као и за организацију званичних спортских догађаја и турнира (poslovnicecentarrakovica.rs); У Србији се Првенство у **florbolu** одржава од 2007. године, а досадашњи шампиони су: FBK „Partizan”, FBK „Stari grad”, FBK „Pirati” и FBK „Crvena zvezda”. На квалификационом турниру у Словенији, репрезентација Србије заузела је IV место (ekspres.net, 21. 2. 2018).

❸ порекло енгл. floorball.

❹ синоними хокеј на паркету, унихокеј.

❺ област спорт.

❻ детерминативи Претходног викенда у Београду је одржан Други турнир регионалне **Флорбол** лиге (mojacrvenazvezda.net, 10. 4. 2019); **Флорбол** тим ЦРВЕНЕ ЗВЕЗДЕ у петој одлучујућој утакмици финалне серије синоћ је побиједио Партизан резултатом 6:4 (slavkojovicicslavuj.blogspot.com, 10. 5. 2015); Crvena zvezda је забележила још један тријумф у **florbol** шампионату Србије (mojacrvenazvezda.net, 24. 12. 2014); Током утакмице омладинског **флорбол** турнира у Чешкој срушио се на терен кров потпуно нове хале у граду Чешка Тшебова (novosti.rs, 15. 1. 2017); За **florbol** lopticu је карактеристично да има 1516 малих удубљења која смањују отпор ваздуха, а циљ је да се уз помоћ штапа поред голмана убаци у гол (ekspres.net, 21. 2. 2018).

❼ напомене Предност треба дати речи *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

флорбòлист(а) м. р.

❶ дефиниција *особа која се бави флорболом (= дворанским тимским спортом сличним хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу).*

❷ цитати Рагбисти и **флорболисти** без значајанијих остварења. Флорбол екипа је освојила треће место у првенству (juznatribina.net, 31. 5. 2014); Čuli su se jaki udarci lima, drvenih nosača krova koji su od jednom počeli da padaju – rekao je jedan od trenera mladih **florbolista** (telegraf.rs, 15. 1. 2017); Ko onda u stvari maže oči javnosti, **florbolisti** koji su svjesni da su rekreativci bez nekih silnih pretenzija, ili neke „veličine” koje se takvima prikazuju godinama, a da ništa bolje nisu? (banjalukaforum.com, 19. 7. 2011); Izgradnju sportske hale uz Zimski stadion finansirao je region za mlade odbojkaše, košarkaše i **florboliste** iz škola u regionu (021.rs, 15. 1. 2017); Dan posle rođendana kreće sezona i za **florboliste** (partizan.net).

❸ порекло према енгл. floorball.

❹ синоними УНИХОКЕЈАШ, хокејаш на паркету.

❺ област СПОРТ.

флòрбòлскѝ и флòрбòлскѝ, -ã, -ò

❶ дефиниција *који се односи на флорбол (= дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу).*

❷ цитати Основна правила су успостављена 1979. године, кад је први **флорболски** клуб на свету, Сала ИБК из Сале, основан у Шведској (sr.glosbe.com); Češki komentator kaže za ovaj gol: „Ma, ovo je florbol! Granlund kao **florbolska** skitnica/gengster. Ko je igrao florbol zna da je teško da loptica ostaje na štapu” (facebook.com, 19. 5. 2011).

❸ порекло према енгл. floorball.

❹ област СПОРТ.

❺ напомене Нераспрострањено.

фотобòмбер м. р.

❶ дефиниција *особа, такође животиња или предмет, која изводи фотобомбинг, неочекивано појављивање у кадру за време нечијег фотографисања, случајно или с циљем да се направи шала, а да фотографисана особа тога није свесна.*

❷ цитати Ovakj @putokaz i @bunk isto oni **photobombberi** što ljudima kvare slike (forum.klix.ba, 7. 2. 2020); 10 razloga zbog kojih svako treba da ima zlatnog retrievera / Najveći su „**Fotobombberi**” (muskimagazin.rs).

❸ порекло енгл. photobomber.

❹ област ИНТЕРНЕТ.

❺ напомене Нераспрострањено.

ФОТОБОМБИНГ м. р.

❶ дефиниција *неочекивано појављивање у кадру људи, животиња или предмета за време нечијег фотографисања, случајно или с циљем да се направи шала, а да фотографисана особа тога није свесна.*

❷ цитати **Fotobombing** je relativno novi pojam koji u prevodu znači upadanje u kadar za vreme nečijeg fotografisanja, bez da je ta osoba svesna da je još neko u kadru. Popularnost ovih fotografija na internetu pretila da ugrozi do sada neprevaziđeni selfi, a posebno su zanimljive one na kojima se nalaze nepozvane životinje! (blic.rs, 7. 5. 2015); Neočekivani element na ovoj slici i naš odgovor na njega mogu da objasne zašto je „**photobombing**” postao tako popularan trend, pošto rezultira neočekivanim emotivnim iskustvom. Iznenadna „lepa” iznenađenja dobra su za nas, pošto u psihološkom smislu osećamo da smo dobili više nego što smo očekivali – navodi Mur. Fotografiju su uslikali Melisa Branc i njen suprug Džekson 2009. godine (blic.rs, 20. 6. 2015); **FOTOBOMBING**: Veoma popularna zabava čak i među životinjama! (telegraf.rs, 11. 6. 2013); Uredništvo Kolinsovog rečnika engleskog jezika za Reč 2014. godine izabralo je **photobombing** [*photobombing*]. Ova reč se koristi da označi upadanje u kadar za vreme nečijeg fotografisanja, a da osoba ili osobe koje se fotografišu nisu toga svesne (politika.rs, 28. 11. 2015); **Photobombing** su naravno izmislili ljudi i to davne 1970. godine, kada je Rollen Stewart postao svetski poznat tako što se u live prenosima popularnih sportskih događaja pojavljivao sa čupavom perikom duginih boja (muskimagazin.rs).

❸ порекло енгл. photobombing.

❹ област ИНТЕРНЕТ.

ФОТОШОПЕР м. р.

❶ дефиниција *особа која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу; мушка особа која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

② цитати Okrivljeni **fotošoper** složio se sa presudom i konstatovao da bi i on sam sebi isto presudio, da ga nisu uhapsili neposredno nakon smrti Velikog vođe. Ipak, Ki Hun je rekao da za pojedine propuste od pre tri godine treba kriviti i tehniku./ – Prve dve godine sam smeo da radim samo u Paintu, jer su se vlasti plašile da bih Fotošop mogao da zloupotrebim i načinim da Kim Džong Il deluje još bolesnije, ili da ću njegovom sinu Kim Džong Unu dodati još koji kilogram – rekao je Kin Hun neposredno pred izricanje presude (njuz.net, 20. 12. 2011); Kao profesionalni **fotošoper** mogu reći par miliona stvari ali nemamo sada vremena / 1. POTAMNJIVANJE KOŽE WENT WRONG, prešlo ti na farmericama i ispod ruke, takođe si zaboravila da potamniš ruku koja je podignuta (twitter.com, 21. 9. 2019); Američka novinarka i fotografkinja, Esther Honig, imala je veoma interesantnu ideju za fotografski projekat koji bi odgovorio na teško pitanje na veoma genijalan način: kako uporediti standarde ženske ljepote u svijetu? Njeno rješenje je bilo jednostavno: poslala je sliku svog autoportreta „**fotošoperima**” širom svijeta sa jednim zahtjevom – da je uljepšaju. Svaki **fotošoper**, bilo da se radilo o amateru ili profesionalcu, obavio je zadatak na svoj način, dajući Esther (ali i nama) uvid u ono šta bar jedna osoba u datoj zemlji smatra ljepotom (6yka.com, 2. 7. 2014); Pored teškog poraza u finalu Kupa konfederacija Špance, tačnije njihovog golmana, dodatno je isprovocirao jedan brazilski **fotošoper** fotografijom na kojoj brazilski vunderkid ljubi Saru Karbonero (telegraf.rs, 1. 7. 2013).

③ порекло према енгл. Photoshop.

④ област фотографија.

фотошоперка ж. р.

① дефиниција *женска особа фотошопер*

② цитати Najpoznatija „**fotošoperka**”: Nataša Kojić. Ovaj put je pro našla pozadinu na kojoj se neće videti ukoliko se „doradi” (arhiva.vestionline.com, 27. 10. 2017); Pre 30 god na fotografiji sa neke svadbe moja strina žmuri. Pogleda besno u fotografa, uzme hemijsku i nacрта oči. Gle da je čovek, a ona kaže: „Ti ćeš meni da ja žmurim. Od mene ovako lepe, ti ćeš da praviš slepicu. Ne može.” : moja strina prva **fotošoperka** (twitter.com, 18. 9. 2019); Zanimanje pevačica, smer **fotošoperka** (telegraf.rs, 3. 2. 2015).

③ порекло према енгл. Photoshop.

④ област фотографија.

фотошòперскѝ, -ã, -õ

❶ дефиниција *који се односи на фотошопирање (фотошоповање), фотошопере и фотошоперке (= обраду дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу, као и на особе које се тиме баве).*

❷ цитати *Ima li neka dobra duša **fotošoperska** da sredi bebinu fotku po onim standardima za američku vizu? (twitter.com, 5. 2. 2015); To je više bio **fotošoperski** poduhvat (twitter.com, 23. 12. 2018); Tvoje slike ne pokazuju toliko **fotošoperske** veštine koliko pokazuju da si imao izuzetno traumatično detinjstvo (twitter.com, 28. 5. 2020); Slika pokazuje tri opasne pijavice koje prilaze brodu za prevoz tereta. Ipak, Nacionalna meteorološka služba u SAD vrlo brzo je razotkrila prevaru i objavila da je fotografija lažna. Jeftin „**fotošoperski**” trik u koji su mnogi poverovali (arhiva.alo.rs, 9. 11. 2012); Nisam mogla ništa drugo da radim osim da se igram u Fotošopu. Na sajtu „worth a 1000” bilo je takmičenje u **fotošoperskim** igrama. (telegraf.rs, 28. 6. 2013).*

❸ порекло према енгл. Photoshop.

❹ област фотографија.

фотошòперски прил.

❶ дефиниција *на начин својствен фотошоперима, као фотошопер (= особа која обрађује дигиталне слике или фотографије у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу).*

❷ цитати *Nebo je naravno umetnuto, što bi se **fotošoperski** reklo (forum.krstarica.com, 15. 8. 2013).*

❸ порекло према енгл. Photoshop.

❹ област фотографија.

❺ напомене Нераспрострањено.

фотошопíрање с. р.

❶ дефиниција *обрађивање дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

❷ цитати *Фотографисање и „**фотошопирање**” је релативно лако извести, али је најболнија тачка виртуелне туре ипак енџин (politika.rs, 9. 1. 2012); Селма се у голишавом издању сликала у природи с леђа, а до изражаја је дошла њена позадина, а поред тога многим је „запао за око” певачицин струк, па су је оптужили за претерану обраду фотографије. [...] „**Фотошопирање** срамотно одрађено”, „не-*

природно сужен” (rtvbn.com, 20. 5. 2020); Медијима није циљ да модернистички експериментишу са њим, напротив, али предимензионираност Симовића је нешто што захтијева додатни дизајн слике, **фотошопирање** и кроповање (in4s.net, 29. 3. 2020); Након што се сликао, замолио је мајстора да ретушира портрет, тако да на слици изгледа млађи. Тако „фризирану“ фотографију (ко каже да је **фотошопирање** савремен изум) послао је заинтересованој девојци (dnevnik.rs, 20. 3. 2020); Toliko su ti efekti i **fotošopiranje** otišli daleko da se istinski obradujem kad vidim da je neko lepši uživo nego na slikama (twitter.com, 7. 10. 2017).

③ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.

⑤ синоними фотошоповање.

⑥ област фотографија.

фотошопира́ти, -шòпирāм сврш. и несврш.

① дефиниција *обрадити, обрађивати дигиталну слику или фотографију у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

② цитати Britni sa Navaја ŠOKIRALA IZJAVOM: Paparaci me **fotošopiraju** da budem debela! (story.rs, 11. 6. 2019); Užasan trend koji hara Instagramom: Nije im dovoljno što **fotošopiraju** struk i zadnjicu, a sada i ovo (telegraf.rs, 20. 11. 2019); Nova alatka otkriva da li **ste FOTOŠOPIRALI** lice na svojim fotografijama (blic.rs, 8. 11. 2019); Pogledala me pravo u oči i rekla mi: „Želim da **fotošopirate** sav moj celulit, sve moje crvene strije, svo moje salo i sve moje bore. Neka nestanu. Želim da se osećam prekrasno bar jednom u životu.” (telegraf.rs, 19. 10. 2015).

③ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.

⑤ синоними фотошоповати.

⑥ област фотографија.

фотошòповāње

① дефиниција *обрађивање дигиталних слика или фотографија у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

② цитати „Viktorijas sikret” је највећи амерички произвођач donjeg rublja, годишње зарађује више од милијарду долара, а њихови „анђели” су најплаћенији модели на свету са милионским зарадима по сезони. Без обзира на мahnито **fotošopovanje** fotografija modela i kreacije koje ponekad nisu najudobnije, ova kompanija je san svake manekenke (pressonline.rs, 11. 9. 2011); „**Fotošopovanje**” blogova – da ili ne? (pisanjezaweb.rs); Nekim ljudima ni **fotošopovanje** duše ne bi pomoglo (twitter.com, 29. 1.

2013); Pisati odgovor međunarodnoj organizaciji, koja ocenjuje stanje ljudskih prava u celom svetu je, **fotošopovanje** svoje fotografije. Ili kupovina novog ogledala, jer niste zadovoljni svojim odrazom na starom (twitter.com, 14. 5. 2020); Праштајте за брљаво **ФОТОШОПОВАЊЕ**, али сам журио (skyscrapercity.com, 6. 12. 2009).

- ③ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.
- ⑤ синоними фотошопирање.
- ⑥ област фотографија.

ФОТОШОПОВАТИ, -ујем сврш. и несврш.

① дефиниција *обрадити, обрађивати дигиталну слику или фотографију у програму за обраду фотографија, типично у Фотошопу.*

② цитати *Živimo u svetu u kom se sve može lažirati i **fotošopovati** (novosti.rs, 29. 1. 2020); U proteklih nekoliko godina, popularnost Photoshopa je dovela do stvaranja nove Internet skraćenice – **fotošopovati** (engl. to photoshop something). Reč se koristi u smislu izmene fotografije za погодне svrhe (internet, e-mail, šala) (tippingpoint.rs, 20. 2. 2017); Iako na prvi pogled sve deluje normalno, pažljivijim zagledanjem, primećuje se jedan jezivi detalj, a to je da se u njenoj kosi nazire jedan od prstiju! Pošto je teško za poveravati da je ovo neki modni detalj, reklo bi se da Kim i dalje ne ume da pronađe nekog ko će joj ljudski **fotošopovati** slike! (famoza.net, 5. 5. 2020); **Fotošopovali su** me, dosta mi je toga, pa sam morala da obrišem spot dok to ne poprave. Moj struk nije toliko uzak – rekla je pevačica (blic.rs, 11. 5. 2016).*

- ③ порекло према енгл. to photoshop < Photoshop.
- ⑤ синоними фотошопирати.
- ⑥ област фотографија.

X

хаштāг м. р.

① дефиниција *реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # (хаш, тараба), који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама.*

② цитати Prvi **haštag** objavljen je 23. avgusta 2007. godine od strane Krisa Mesine koji je i tvorac ovog znaka. On je ideju za **haštagove** pronašao dok je pokušavao da osmisli način kako da grupa ljudi lakše komunicira na , piše „The Next Web”. [...] **Haštagovi** su vrlo brzo prihvaćeni od strane korisnika i postali su deo mejnstrim kulture. Mesina sigurno nije mogao ni da pretpostavi koliko će **haštagovi** postati popularni i da će postati sastavni deo svih društvenih mreža današnjice (telegraf.rs, 23. 8. 2017); Ono na čega se svodi svaki duži ili kraći tekst na jeste pravilna upotreba **haštagova** (hashtags). Prvobitno su se pojavili uz društvenu mrežu Twitter. Njihova upotreba je bila vrlo specifična, usmerena na kreiranje sadržaja, odnosno teme. Upotrebom **haštaga** na Tviteru napravila bi se referenca za zajedničke teme. na primer – #sudskitumac, tako da svako ko priča, tj. piše o sudskim tumačima, može da se poveže u grupu. Kada ispred određene reči postavite znak #, vi ste u principu napravili svojevrsan link. Na taj način mogu da se nađu slični članci ili tvitovi o temi koja vas interesuje i započne trend (još jedan od termina specifičan za Tviter). Malo po malo i upotreba **haštagova** se proširila na sve oblike pisane komunikacije. Facebook, Instagram, WhatsApp i drugi slični oblici komunikacije, svi su bili preplavljeni **haštagovima** (sudski-tumaci.rs, 29. 11. 2018); Instagram korisnici koji su zainteresovani za određenu temu će tražiti **hashtagove** koji su povezani sa tom temom i zbog toga treba da koristite *hashtag* koji označava *oblast* kojom se bavite. [...] **Hashtagove** ne treba slučajno ređati u Instagram postu, već treba istražiti šta ciljna publika najviše kuca na Google-u. Počnite od ključnih reči koje ste našli u analitici ili u Keyword Planneru (bitmedia.rs, 3. 6. 2019); Nikada ne koristite

više od 2 ili 3 **hashtaga** na Facebook društvenoj mreži. Na twitteru možete koristiti više **hashtagova**, a na instagramu je upotreba više od 5 **hashtagova** redovna pojava. Ipak, savetujemo vam da nikada ne preterujete. 1 do 3 **hashtaga** su sasvim dovoljna za svaku objavu (rmf.marketing, 2. 6. 2016).

- ③ порекло енгл. hashtag.
- ④ варијанте хештег.
- ⑥ област друштвене мреже.

хаштаговāње и **хаштаговāње** с. р.

① дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Захваљујући дигиталним елементима поставке публика ће бити у прилици да користи све погодности мултимедијалне изложбе #Самосликање – селфи кроз српску уметност: прављење селфија, шеровање на друштвене мреже, **хаштаговање** и креирање онлајн галерије савремених аутопортрета (muzejisrbije.rs, 15. 4. 2018); Излагање Весне Вуксан, пројект менаџерке IFLA-е, односило се на умрежавање, дељење фотографија путем друштвених мрежа, **хаштаговање** и коришћење апликације за мобилне телефоне како би делегати у сваком тренутку имали информацију о дешавањима на Конгресу (citaliste.rs, 2019); Kad u potpisu za fotografiju vidite i **hahtagovanje** na jutarnji trening (#jutarnjitrening), uz činjenicu da je fotka napravljena u teretani, jasno je da je to, a ne nešto drugo čega bismo mogli da se setimo, stara dobra navika kojoj se Dragana vraća (arhiva.vesti-online.com, 3. 1. 2014); Danas se gotovo podrazumeva da se znaju pojmovi kao što su: fejsbuk, tviter, instargram, lajkovanje, **hahtagovanje** i sl. (danars.rs, 3. 5. 2015); Italijanski distributeri vina veoma poštuju moju kuhinju. Jedino mi s Francuzima loše ide, moram da uvežbam **hahtagovanje** na francuskom (vino.rs, 27. 12. 2017).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хештаговање, хештеговање.
- ⑥ област друштвене мреже.

хаштаговати и **хаштаговати**, -ујем сврш. и несврш.

① дефиниција *додати, додати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чи-*

јем почетку стоји знак # – хаши, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).

❷ цитати **Ljudi će se tagovati, šerovati, lajkovati, haštagovati**, komentarisati i to sve preko vaše stranice (selfikabina.com, 3. 10. 2015); Savremeno doba nas mami da sve zabeležimo. Najobičnijim telefonom, na primer, od koga se ne razdvajamo i da to arhiviramo. Za sebe prevashodno. A ako želimo možemo to sa nekim i podeliti, ali onda obavezno **haštagovati** (doroteo.rs, 1. 1. 2016); Hashtag je odličan način promocije vašeg posla. Ukoliko, npr, počinjete posao kao kafe u kraju, objave vezane za kafu **hashtagujete** sa #coffee (rmf.marketing, 2. 6. 2016); Ko ste vi bez svih tih etiketa? Ko ste vi bez svog brenda, bez te firmirane haljine, bez kafe koju **haštagujete** na Instagramu? (snezanamarkovic.rs); „Nemojte da **haštagujete** svaku reč u naslovu”, ističe Michael. To je veliko ne! Haštagovi bi trebalo da budu relevantni. Na primer, #ootd je uvek super značajan, pogotovo kada je pretraga u pitanju. Kada ga koristite, osećaćete se kao deo velike konverzacije. Haštag koji nema značaja će samo odvući pažnju i ometati. U slučaju da je veći broj haštagova zaista značajan za pretragu na Instagramu, onda je postavljanje takvog naslova u redu (elle.rs).

❸ порекло према енгл. hashtag.

❹ варијанте хештаговати, хештеговати.

❺ област друштвене мреже.

хедлајнер м. р.

❶ дефиниција *главни извођач, најпознатија група или солиста који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику; главни мушки извођач који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику.*

❷ цитати Највећи светски **хедлајнери** за 2019. долазе на „Егзит“: „Кјуп” коначно у Србији! (rts.rs, 16. 10. 2018); Organizatori Sziget festivala koji se ove godine održava od 7. do 13. avgusta na Ostrvu slobode u Budimpešti, kompletirali su line-up kada su u pitanju **hedlajneri**, a ovo ga puta potvrđen je američki sastav The National (balkanrock.com, 6. 3. 2019); Exit pojačava spisak **hedlajnera**, stiže i French Montana. Ovogodišnji EXIT festival okupiće na jednom mestu najtraženije zvezde današnjice, a selekcija je postala jača za još jednog superstara (rs.n1info.com, 7. 6. 2018); DJ Snake danas je **hedlajner** najvećih svetskih festivala kao što su Coachella, Lollapalooza, Tomorrowland i brojnih drugih gde se neretko nalazi kao jedini DJ hedlajner u rangu sa najvećim grupama današnjice, kao što su The Killers, Muse ili Migosi! (021.rs, 11. 2. 2020); Ove godine su **hedlajneri** bili malo skromniji, a mi želimo da se 2020. ponovo

sve vrati na kolosek iz 2018. Bilo kako bilo, ulazimo u prvi dan festivala, gde je **hedlajner** bio Testament, koji su otprašili svoju metalsku svirku sa opakim žarom, pred 7.000 posetilaca, pokazavši najbolje od ovog žanra (nadlanu.com, 24. 6. 2019).

③ порекло енгл. **headliner**.

⑤ синоними звезда.

⑥ област музика.

хедлајнерка ж. р.

① дефиниција *главни женски извођач који учествује на неком концерту или фестивалу и чије име организатори обично истичу у рекламама јер привлачи публику.*

② цитати А тамо их је дочекала техно краљица Нина Кравиц која је као неприкосновена **хедлајнерка** трансформисала цео фестивал у велики рејв на метар од мора. За њен премијерни наступ на „Си денс” фестивалу дала је више од максимума (rts.rs, 1. 9. 2018); Veliki broj muzičara koji nastupaju na festivalu pridružio se apelu za pomoć угроже-нима од поплава, а **hedlajnerka** festivala Nene Čeri je poslala i video poruku (mondo.rs, 22. 5. 2014); Udarnom lajnapu techno titana koji od 30. avgusta do 1. septembra donosi najveći elektronski spektakl na Jadran i skriveni biser obale, plažu Buljarica, uz već ranije najavljena imena među kojima su Sven Vath, Richie Hawtin, Recondite i Gaiser, svojim premijernim nastupom na kulturnoj No Sleep bini Sea Dance festivala, pridružiće se ultimativna tehno **hedlajnerka** vodećih festivala i liderka nemačke elektronske scene Helena Hauff (onlyclubbing.com, 28. 6. 2019); Atraktivna **hedlajnerka** festivala jedva čeka da vas upozna! (mondo.rs, 20. 6. 2019); **Hedlajnerka** festivala, *Thornetta Davis* podigla je na noge sve ljude u sali svojim moćnim R’n’B (rhythm and blues) vokalom koji nikoga nije ostavio ravnodušnim. Odlično vladanje scenom, naglašen *leadership*, originalan ples i direktna komunikacija sa publikom, osvojili su simpatije prisutnih i pokazali zašto je *Thornetta* kraljica bluza u Detroitu (kossev.info, 31. 5. 2014).

③ порекло према енгл. **headliner**.

⑥ област музика.

хедлајнерски, -а, -о

① дефиниција *који се односи на хедлајнере и хедлајнерке (= главне извођаче, најпознатије групе или солисте који учествују на неком*

концерту или фестивалу и чија имена организатори обично истичу у рекламама јер привлаче публику).

② цитати Међу снимцима ће се наћи John Peel Session (1998), наступ на festivalu Nottingham's Rock City (1984), **hedlajnerski** set sa čuvenog Glastonbury iz 1999. godine, zatvoreni u londonskoj crkvi St. James iz 2004, i mnogi drugi (espresso.rs, 7. 9. 2018); Slede odlični albumi „To All New Arrivals” 2006. i „The Dance” 2010. godine, uz drugi po redu **hedlajnerski** наступ na 40. godišnjici Glastonbury festivala i veliku svetsku turneju koja je trajala skoro dve godine (danars.rs, 26. 2. 2015); Anthrax su najavljeni kao specijalni gosti i uprkos nešto kraćem setu odradili pravi **hedlajnerski** наступ (hardwiredmagazine.com, 1. 6. 2016); Njihovi trijumfalni **hedlajnerski** koncerti iz 2004. godine imali su na listi pesama čak i kultne obrade „Blitzkrieg Bop” (Ramonas), „Ever Fallen In Love” (Bužcoks) i potpuno prirodno „We Are The Champions” (Queen), a neki od srećnih fanova su čak sa njima skakali na bini (kurir.rs, 12. 3. 2013); Muzičarka je rasprodala svoj prvi **hedlajnerski** наступ u prestižnom londonskom South Bank Centru prošlog aprila, saradivala je sa slavnim japanskim sastavom i bila na turneji sa bendovima kao što su Cult Of Luna, Explosions In The Sky, Nordic Giants i Sisters Of Mercy (rocksvirke.com, 28. 6. 2020).

③ порекло према енгл. **headliner**.

⑥ област МУЗИКА.

хедхантер м. р.

① дефиниција *особа која се професионално бави тражењем одговарајућих кадрова на тржишту обично за руководећа радна места за потребе сопствене компаније или за друге компаније; мушка особа која се професионално бави тражењем одговарајућих кадрова на тржишту обично за руководећа радна места за потребе сопствене компаније или за друге компаније.*

② цитати „**Hedhanteri**” су се појавили у последњих неколико година и њих користе углавном renomirani poslodavci, који имају жељу да нађу idealnog kandidata sa bogatim radnim iskustvom i kvalitetima (novosti.rs, 21. 2. 2016); Sve veći broj kompanija u Beogradu koje žele da zaposle najbolje, angažuju „**hedhantere**” (u prevodu „lovce na glave”) (blic.rs, 7. 4. 2009); Do kvalitetnog radnika u Srbiji nije teško da se dođe – to potvrđuju popularni „**hedhanteri**”, lovci na talente (rts.rs, 20. 12. 2017); **Hedhanteri**, dakle, znaju gde postoje otvorena dobra radna mesta. Ali ako tražite posao, budite svesni da oni ne rade za ljude kao što ste vi, nego za poslodavce. Ne možete angažovati ili nagovoriti **hedhantera** da vam pomogne u potrazi za poslom! (mondo.rs, 9. 6. 2008); Sara je postala lovac

na glave! Тачније, lovac na talentovane glave (**hedhunter**). Ima firmu koja se time bavi, prvu, ili међу првима отворену на овим просторима, а која треба, међу бројним кандидатима, кад се за то у некој од бројних великих компанија укаже прилика, да изабере најбољег, најспособнијег кандидата за одређени посао и њега препоручи (konkursiregiona.net, 20. 2. 2015).

❸ порекло енгл. headhunter.

❺ синоними ЛОВАЦ НА ГЛАВУ/ГЛАВЕ, ЛОВАЦ НА ТАЛЕНТЕ.

❻ област ПОСЛОВАЊЕ.

❽ напомене Ова реч појавила се у енглеском језику 1800. године са значењем онога који одсеца и чува као трофеј главе својих непријатеља. У српски језик дошла је у новом значењу са приватизацијом и заснивањем приватних компанија, те новим потребама на тржишту.

хедхантерка ж. р.

❶ дефиниција *женска особа хедхантер.*

❷ цитати Na stolici pored sedela je njegova saradnica iz agencije, pronicljiva **hedhanterka** zanosne lepote Mina Poletto, koja je pažljivo slušala razgovor i pisala beleške (knjizara.com); Ovo je neka **hedhanterka**. Kako ona samo sa uživanjem objavljuje NE kao vrata (twitter.com, 25. 4. 2019).

❸ порекло према енгл. (female/woman) headhunter.

❻ област ПОСЛОВАЊЕ.

хедхантерскӣ, -а̄, -о̄

❶ дефиниција *који се односи на хедхантинг, хедхантере и хедхантерке (= тражење одговарајућих кадрова на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније, као и на особе које се тиме баве).*

❷ цитати Gospođa je ljubazno primila **hedhanterski** dvojac, zabeležila njihove podatke i povelа ih do liftа којим су се упutilи ка сутерену (ivanamihic.com).

❸ порекло према енгл. headhunter.

❻ област ПОСЛОВАЊЕ.

❽ напомене Нераспрострањено.

хедхàнтинг м. р.

❶ дефиниција *тражење одговарајућих кадрова на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније.*

❷ цитати Pri popunjavanju viših pozicija neke agencije pristupaju aktivnoj potrazi, takozvanom **hedhantingu** (headhunting). Srpski prevod ove reči „lovac na glave” uglavnom se ne koristi, ali se može čuti simpatičniji izraz – „lovac na talente” (blic.rs, 1. 2. 2010); Duže od decenije „**hedhantingom**” bavi se Saša Timbal, iz Novog Sada (novosti.rs, 21. 2. 2016); Kad se govori o „**hedhantingu**” uglavnom se misli na pronalazaženje kadrova za visoke, rukovodeće pozicije u firmama, odnosno na top menadžment (blic.rs, 7. 4. 2009).

❸ порекло енгл. headhunting.

❹ синоними скаутинг, хедхантовање.

❺ област ПОСЛОВАЊЕ.

хедхàнтовāње с. р.

❶ дефиниција *тражење одговарајућих кадрова на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније.*

❷ цитати Hedhanting, jedno od najmodernijih globalnih zanimanja, nije se još zainteresovalo za Srbiju. Ni Srbija za hedhanting. Ili vi, možda, iz ličnog iskustva možete da posvedočite drugačije. Recimo, zove vas telefonom školski drug, nudi vam rukovodeće mesto, ugledna firma, dobra plata, ali dok razmišljate o ponudi da nikom ne govorite, jer će vas on isporučiti vlasniku firme u zamenu za jedno mestašće ošacovano za sebe. I slično, **hedhantovanje** na crno. Amaterski (nirapress.com, 2006); Bavljenje kriminalom nije posao - to je izvor prihoda. Isto važi i za kockanje, i **hedhantovanje** (narratorhorodver.blogspot.com, 18. 5. 2013).

❸ порекло према енгл. headhunting.

❹ синоними скаутинг, хедхантинг.

❺ област ПОСЛОВАЊЕ.

хедхàнтовати, -ујѐм сврш. и несврш.

❶ дефиниција *пронаћи, проназити одговарајуће кадрове на тржишту, обично за руководећа радна места, за потребе сопствене компаније или за друге компаније.*

② цитати Nama je Infostud ili linkedin važan partner ali mi **ne hantujemo** ljude na tom mestu (vesti.rs, 2. 11. 2015).

③ порекло према енгл. headhunt.

⑥ област ПОСЛОВАЊЕ.

⑧ напомене Нераспрострањено.

ХЕШТАГОВАЊЕ и ХЕШТАГОВАЊЕ с. р.

① дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Za razliku od svakodnevnog života, gde npr. profesor ne može da bira studente za svoju publiku dok je u svojoj ulozi profesora, na društvenim mrežama sebi možemo olakšati na brojne načine: od popularnog **#heštagovanja** gde svoju ulogu želimo dodatno da učinimo vidljivom nekome ko još uvek nije naša publika, do zaključanog profila, gde nam publika postaje samo neko kome smo to dozvolili (czm.org.rs, 5. 2. 2019); **Heštagovanje** ludom radovanje / Koga ubjeđujete na šarenim iluzijama Instagramu i Facebooku da ste srećni, voljeni, zadovoljni i uspješni (facebook.com, 17. 5. 2019).

③ порекло према енгл. hashtag.

④ варијанте хаштаговање, хештеговање.

⑥ област друштвене мреже.

⑧ напомене Нераспрострањено.

ХЕШТАГОВАТИ и ХЕШТАГОВАТИ, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *додати, додавати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Апликација је веома слична Tviteru – можете да pratite različite naloge i sadržaj vam se pojavljuje u vidu hronoloških vesti. [...] Osim toga, može da se komentariše i **heštaguje** (espresso.rs, 10. 11. 2020); Na-lazim se sa Draletom na redovnoj kafi ponedeljkom da protabirimo koja će piva i dešavanja biti u „Sladu” te sedmice, i kakve bisere mojih marketinških umeća ćemo u toku sedmice plasirati na društvenim mrežama malopre pomenutog kafića. Koga ću tagovati i **heštagovati**. Vrlo me zabavlja činjenica da se bačćem društvenim mrežama, ja, koja do pre godinu dana nisam znala ni kako Instagram izgleda (pancevo.city, 4. 10. 2020);

Ništa od toga nismo uradili ali nas to nije sprečilo da skrolujemo, lajkujemo, šerujemo, dislajkujemo, tagujemo i **heštagujemo** i zapratimo milione (neceteverovati.blogspot.com, 28. 7. 2017); Ovo neću ni da **heštagujem** (facebook.com, 17. 11. 2020); Potrebno je da tu majicu obučete, slikate se i **heštagujete** #vapeaminute ovde u grupi i na stranici vaperi srbije pa vam ja pravim kod (facebook.com).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаговати, хештеговати.
- ⑥ област друштвене мреже.

хештѐг м. р.

① дефиниција *реч или израз, уз могућност коришћења и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # (хаш, тараба), који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама.*

② цитати Vrlo je verovatno da ste u poslednje vreme svuda vidali **heštegove** (#). Tviter, gugl plus, instagram, pinterest i mnoge druge društvene mreže koriste **heštegove** da povežu korisnike. Kada jedan korisnik iskoristi hešteg da pronade određenu reč, videće sve postove koji sadrže tu određenu reč. Zaista je korisno znati kako i kada se koriste **heštegovi**, pogotovo danas kada društvene mreže postaju naš primarni način komunikacije. Iako koristan, tviter može biti i pomalo zbunjujuć, pogotovo za nove korisnike. **Heštegovi** su jedan od najbitnijih i najefikasnijih načina za organizaciju informacija na tviteru. Bilo ko može bilo kada da napravi **hešteg**, prostim kucanjem fraze u obliku „#tema” kada postuje tvit (edukacija.rs, 8. 9. 2014); **Hešteg** može biti moćno oružje za dobro, ali i veoma lako zloupotrebljen. svake godine, zapravo svakog dana, odlučuje koji će biti zabranjeni za korišćenje. Neki se potpuno zabranjuju, a neki samo privremeno. Ovo i nije toliko bitno za ličnu upotrebu ljudi, ali stvari su potpuno drugačije za sve one koji **heštegove** koriste za posao (telegraf.rs, 29. 3. 2018); Serijal „**Hešteg**” donosi priče iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Novi serijal „**#hešteg**” u režiji Sabine Begović-Ćorić, koji počinje sa emitovanjem večeras (21.30) na programu „Al Džazire Balkans”, u šest epizoda donosi dvanaest priča iz tri države – Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije (blic.rs, 2. 4. 2020); Kompanija Dizni pokušala da prisvoji **hešteg** #MayThe4th i razbesnela fanove Ratova zvezda (danas.rs, 29. 4. 2020); Ove naizgled nevine slike vrlo lako mogu biti zloupotrebljene od strane stranaca na ako ih pronadu – a njihovo pronalaženje postaje sve lakše zahvaljujući **heštegovima** (telegraf.rs, 6. 4. 2018).

- ③ порекло енгл. hashtag.

- ④ варијанте хаштаг.
- ⑥ област друштвене мреже.

хештèговāње и хèштеговāње с. р.

① дефиниција *додавање дигиталном садржају хаштага (= речи или израза, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Nadam se da vam je ovaj kratak uvod u hashtag-ove bio zabavan i da će biti koristan. [...] Srećno **heštegovanje** (pinconsulting.co.rs); Samo je tužno što se čitav protest sveo na pomodarski cirkus slanja slika na Instagram, **heštegovanje**, čekinovanje, tvitovanje bog zna kakvih mudrolija, i kačenje slika sa buntovničkim statusima na Fejsbuk (arhiva.nedeljnik.rs); Za oba tipa, grandiozni i vulnerabilni, pokazalo se da su više skloni da se ponašaju na način da traže pažnju (attention-seeking) na Instagramu kroz **heštegovanje** popularnih i skupih brendova, postavljanje fotografija stvari koje žele, ali ne poseduju i postavljanje fotografija poznatih ličnosti koje cene (introspektiv.com); Ako ne znate šta je nešto, nemojte o tome postovati. Fenomeni trenda, poput pisanja engleskog srpskim jezikom, **heštegovanje** određenih grupa i sl. stvari nisu toliko bitne da biste trebali rizikovati da to uradite pogrešno i ispadnete matora „budala” (top-shop.rs); Pa ćemo već u hodu da osmislimo kako ćemo da gradimo septičku jamu i dodelimo najboljima adekvatne nagrade. Nek **heštegovanje** počne (tarzanija.com, 15. 5. 2015).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаговање, хештаговање.
- ⑥ област друштвене мреже.

хештèговати и хèштеговати, -ујем сврш. и несврш.

① дефиниција *додати, додати дигиталном садржају хаштаг (= реч или израз, уз могућност укључивања и бројева и симбола, на чијем почетку стоји знак # – хаш, тараба, који омогућава да се пронађу и претраже све поруке о истој теми на друштвеним мрежама).*

② цитати Mnogi se slažu i da je jedan, ali vredan najbolja varijanta. Da, postoje ljudi koji **hešteguju** #svaku #mogucu #rec #koja #se #nalazi #u #njihovom #captionu, ali vi to nemojte raditi. Heštegovi moraju da budu popularni (wannabemagazine.com, 2020); Kad sam im pričala da **hešteguju** i posete stranicu mnogi su odmah tražili da vide šta još Opens nudi (old.opens2019.rs, 6. 6. 2018); Našoj deci su ruke uvek čiste. Ne smrde

na lanac od ringišpila, nemaju pesak ispod noktiju, nikad. Naša deca broje lajkove, **hešteguju** (duda.rs, 21. 4. 2020); To se može videti po tome da tek otvoreni nalog srednjeg menadžera od starta besprekorno barata Tviterom, citira, odgovara, **hešteguje**, i što je najinteresantnije, poznaje važnost pozicioniranja menšna u tvidu, što ne znaju ni mnogi dugogodišnji tviteraši (astrogalfa.wordpress.com, 7. 3. 2018); Uskoro ću da napravim post gde ću sve to lepo da objasnim, šta da **hešteguju**, šta da zapravo urade (zoomer.rs, 12. 10. 2020).

- ③ порекло према енгл. hashtag.
- ④ варијанте хаштаговати, хештаговати.
- ⑥ област друштвене мреже.

хокејаш на паркету м. р.

① дефиниција *особа која се бави хокејом на паркету (= дворанским тимским спортом сличним хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу).*

② цитати Nemački **hokejaši na parketu** imaju zanimljiva prezimena (telegraf.rs, 10. 8. 2016); Мене занима где **hokejaši na parketu** naba-
vljaju рољше, ја хоћу да их узмем (forum.krstarica.com, 11. 1. 2006).

- ⑤ синоними флорболист(а), унихокејаш.
- ⑥ област спорт.

хокеј на паркету м. р.

① дефиниција *дворански тимски спорт сличан хокеју на леду који се игра на паркету или тарафлексу.*

② цитати Екипа у **хокеју на паркету** (флорболу) заузима чврсту трећу позицију, без могућности за напредак или пад на табели (juznatribina.net, 6. 12. 2013); Клубови Барселоне могу да се похвале тиме да су тренутно први у фудбалу, кошарци, рукомету, фудзалу и у **хокеју на паркету** (naslovi.net, 23. 10. 2018); Покрајински секретаријат за спорт је доделио општинској Канцеларији за младе 130.000 динара за флорбол, односно **хокеј на паркету**. По речима Богдана Травице, шефа Канцеларије за локални економски развој, обезбедиће се опрема за два тима (sidskiportal.net, 29. 4. 2012); **Хокеј на паркету** за дечаке и девојчице од 12. до 18. г. (oskostaabrasevic.files.wordpress.com); **Hokej na parketu** за mnoge je još nepoznat sport, što i nije čudno jer je to jedan od mlađih sportova. Radi se o ekipnom dvoranskom sportu (prijedor24h.net, 21. 12. 2016); Poslednji na listi je **hokej na par-**

ketu. Ekipa Barcelone vodi na ovoj tabeli sa 12 bodova (b92.net, 23. 10. 2018).

⑤ синоними флорбол, унихокеј.

⑥ област спорт.

⑧ напомене Предност треба дати синониму *флорбол* због најразвијенијег творбеног гнезда.

Ш

шѐровање с. р.

❶ дефиниција *дељење неког садржаја (текста, фотографије, видео-записа, звучног записа) на друштвеним мрежама с другим корисницима.*

❷ цитати „**Шеровање**” без преиспитивања / У јавном оптицају, посебно на порталима и друштвеним мрежама, све чешће се догађа да се вести објављују и „шерују” без икаквог критичког преиспитивања и анализирања истинитости информација (uns.org.rs, 22. 4. 2017); Бенкси „најкомплексније политичке ситуације претвара у једну једноставну слику, спремну за **шеровање** у нашем добу друштвених мрежа” (bbc.com, 4. 10. 2019); Иако је одавно ван домаћаја српских медија из (не)познатих разлога, а са тим у вези било је забрањено „**шеровање**” слика са прославе, неколико снимака је ипак процурило (rts.rs, 25. 10. 2020); Фејсбук не плаћа за **шеровање** слика болесне дјеце / Фејсбук корисници би требали обратити пажњу на „**шероване**” слике и постове којима се тврди да ће дијељење оваквих слика осигурати бесплатну трансплантацију срца или друге потребне и ургентне операције за дијете на слици (бука.com, 1. 2. 2012); Претерано „**шеровање**” информација које могу довести у опасност власника/цу профила (праћење, уцењивање итд.) (pedagog.rs).

❸ порекло према енгл. share.

❹ област друштвене мреже.

шѐроватељ м. р.

❶ дефиниција *особа која шерује (= дели неки садржај – текст, фотографију, видео-запис, звучни запис – на друштвеним мрежама с другим корисницима).*

❷ цитати То је klimoglavac на „Misli velikih ljudi” и **šerovatelj** Anđrićevih citata. То је čitalac који pre svega voli *klasike*. Који има јасну predstavu о tome pored које police у Vulkanу вреди бити instagramovan а на којој се налазе искључиво *gilti pležr* naslovi (prerazmisljavanje.org, 13.

7. 2016); Od komuniti menadžera se danas traži ne samo da bude puki **šerovatelj** tekstova. Traži se kreativnost, pismenost, poznavanje publike (milosblog.com, 10. 1. 2015); I što još da vam kažem osim da vas sve mnogo volim – pogotovo komentatore i tzv. **šerovatelje**... (vijesti.me, 31. 10. 2015); Skontao sam da na ovom fejsbuku ima samo dvije vrste korisnika. S jedne strane su: poklopci (držači predavanja) selfijaši i ultraselfijaši (samo ime govori) **šerovatelji** (prosljeđivači) voajeri (nikad ni jednog posta, a sve znaju po FB) komičari (duhoviti i lafo duhoviti, drugi naziv – skupljači lajkova) jehovini svjedoci (svakodnevno objavljivanje postova vjerskog sadržaja) roditelji (samo slike djece) d.j.l. (peglanje s vlastitim poslom) političari (bez sopstvenog života – samo stranka) degustatori (opet slike hrane, neee) avanturisti na silu (sig) lajkaši i hejteri (isti samo suprotni) vadioci masti (dr. naziv – izazivači) ponedjeljnici (javljaju se ponedjeljkom zbog ponedjeljka) petkovnici (javljaju se petkom zbog petka) Topalbećirevići (nema gledanja utakmice, a da nema komentara na FB), a na drugoj strani – nenormalni (blogger.ba, 9. 3. 2015);

③ порекло према енгл. share.

⑥ област друштвене мреже.

шѐровати и **шѐровати**, -ујѐм сврш. и несврш.

① дефиниција *делити/поделити неки садржај (текст, фотографију, видео-запис, звучни запис) на друштвеним мрежама с другим корисницима.*

② цитати „Грађани из Зрењанина и Шапца су нас упозорили да се појавила та друштвена група, да они **шерују** фотографије, да онда се ту коментарише где је, када и ко виђен, шта је носио, у коју школу иде и онда свако ко је део те групе даје неки коментар о особи која се налази на фотографији”, објаснила је Матићева (rts.rs, 5. 11. 2019); **ЇАК 60 ODSО VAS ЇЕ ŒEROVATI OVAJ LINK**, а да uopšte неће прочитати текст! Резултати истраживања које су спровели Универзитет Колумбија и Национални институт Француске су прилично проблематични, с обзиром на то да **šerovani** linkovi највише утичу на вести које ће дуго кружити друштвеним мрежама. Najnovije Универзитета Колумбија и Националног института Француске показало је да **ćak 59 odsto šerovanih linkova** на друштвеним мрежама никада није отворено. Другим речима, људи не читају оно што објављују (telegraf.rs, 19. 6. 2016); Sa nostalgijom se sećam tog vremena, prikaza fotografija na Instagram feedu po vremenskoj liniji, kada je bilo dovoljno samo **šerovati** fotografiju u neko vreme uveće oko osmice, jer je tada većina online i sve će dalje ići bez problema (milosblog.com, 10. 5. 2018); Он подсећа и на три корака која за учешће у кампањи треба направити: најпре посетити било који туристички

центар западне Србије (Златибор, Тару, Златар, Увац, Ивањицу, Ужице, Косјерић и друге), направити фотос или видео са приказом неког од доживљаја, па **шеровати** на „Инстаграм” или „Фејсбук” са хаштагом #МојаZapadnaSrbija (politika.co.rs, 19. 7. 2017).

- ③ порекло према енгл. share.
- ⑤ синоними делити/поделити.
- ⑥ област друштвене мреже.

шупљоземљаш м. р.

① дефиниција *присталица схватања које се у 21. веку раширило путем друштвених мрежа да је Земља шупља и да у њеној унутрашњости живе ванземаљци.*

② цитати Sve brojnija je zajednica „šupljozemljaša”, odnosno zagovornika teorije da je zemlja šuplja i da u njenom središtu žive superiorna bića, računajući i ona koji upravljaju takozvanim NLO-ima. [...] „Šupljozemljaši” veruju da su na isti način šuplji i Mesec i ostale planete (patspanj.blogspot.com, 30. 1. 2018); Sve brojnija je zajednica „šupljozemljaša”, odnosno zagovornika teorije da je Zemlja šuplja i da u njenom središtu žive superiorna bića, računajući i ona koji upravljaju takozvanim NLO-ima. [...] Jedan od vodećih zagovornika ove pseudonaučne teorije Rodni Klaf tvrdi da pokret „šupljozemljaša” ima na hiljade sljedbenika i da njihov broj neprestano raste. [...] On je uvjeren u teoriju o šupljoj Zemlji u kojoj postoji raj sa vlastitim solarnim sistemom, pa je 2007. organizovao „putovanje u središte zemlje” kroz jedan od ulaza koji se, navodno, nalazi na Sjevernom polu (nezavisne.com, 27. 12. 2017); Ako ste željni još materijala o **šupljozemljašima**, Vil Stor je napisao đavolski dugački pregled istorije svih teorija za Independent (vice.com, 23. 7. 2017); Takozvani **šupljozemljaši** veruju da su u rajski vrt unutar planete Zemlje NLO-ovima stigla i nastanila ga vanzemaljska bića preuzevši na sebe ulogu „čuvara planete”, i koji odatle nadziru stanovnike Zemlje da se ne bi međusobno istrebili nuklearnim oružjem (gerila.rs, 28. 12. 2017); Postoje i **šupljozemljaši**, žestoki oponenti ravnzemljašima, oni vjeruju da je zemlja okrugla, ali šuplja, i da u unutrašnjosti žive ljudi-gušteri, masoni, svemirci (reddit.com).

- ⑥ област друштво.

Ђорђе Оташевић, Марина Николић, Весна Ђорђевић
РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ 1

1. издање

Идавач:

Институт за српски језик САНУ

За издавача:

Проф. др Софија Милорадовић

Рецензенти:

Др Наташа Вуловић Емонтс
Проф. др Бранислава Дилпарих
Др Марија Ђинђић
Проф. др Данијела Кулић
Др Марина Спасојевић

Коректура:

Јована Иваниш

Прелом:

Ђорђе Оташевић

ISBN:

978-86-82873-92-1

